

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

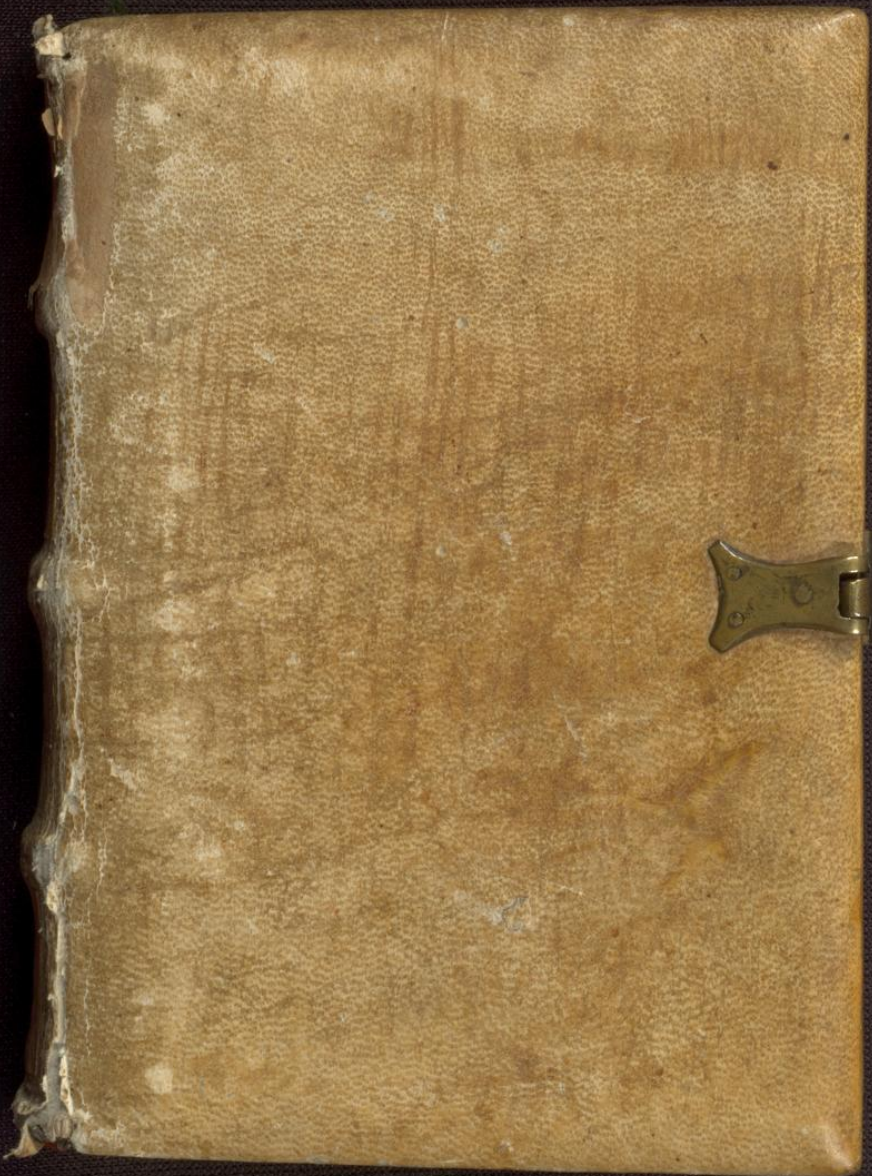
Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De imitatione Christi - Cod. Lichtenthal 138

Thomas <von Kempen>

Arg[e]n[toratum], [1489 Inkunabel; Handschrift um 1500]

[urn:nbn:de:bsz:31-40588](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-40588)

*Virgo dei ge
mitu dno. Deus qui pulch
Ad pna an D ad mirabile
Edmorau. Cati. more sedis
Adstia et ad alius h dno
in tu cap et om p p p p
ut p p p*

Clauus a lancia

*Dous h p salutz mda passus ab
Secorde filij tue. a q et sanguie
placsa multo condone. ut ab
epibz mortuis. nras g pias e
mudus. qd ut q sup de clauos
a lancia hodie vnam d p p p
onh vnam qd mram q*

A. None.

*Officiu de memorie
be. dno h p p p
ad dno h p p p
in*

*Et tu pulchri et
mea eoz tu pulchri o
lumbis. p dno d
mā inter pmas ne an
inter filias. p laudi
flauis de salinis labia tua spona
et dor vestimtoz tuoz sicut dor
auris p latatus sum an Em
ones tue p dno m dno p m dno
tu pomoz fructibz p dno dno
ad h dno dno p dno a p m dno
cu q sicut impetu de dno p
lauda nra. Cap. Ego quasi in
no fructificam sicutatē dno et
floris mei sancti honor et hore
sunt. Deo q. Ego dno d
ludissimas dno opatru opa far*

Lichtenthal 138

hanw 998

8.

Thomas de Kēpis

De imitatione christi. z de contem-
ptu omniū vanitatū mundi.

De interna ouersatione.

De interna locutione christi ad ani-
mam fidelem.

Cum quanta reuerētia Christus
sit suscipiendus.

Itē Johannes Beron de medi-
tatione cordis.

De buch ist en

*iste liber pertinet ad iustitiam
sancti Ursule bnd*

Tabula.

Tabule capitulorum in libros sequentes

¶ Capitula libri primi.

- D**e imitatione christi et de contemptu
omnium vanitatum mundi cap. i.
De humili sentire superiorum. ca. ii.
De doctrina veritatis. capi. iii.
De prudentia in agendis. ca. iiij.
De lectione sanctorum scripturarum. c. v.
De inordinatis affectionibus. ca. vi.
De vana spe et elatione fugienda. viij.
De cauenda nimia familiaritate. viij.
De obedientia et subiectione. ca. ix.
De cauenda supfluitate verborum. x.
De pace acquirenda et zelo proficiendi.
capit. xi.
De utilitate aduersitatis ca. xij.
De temptationibus resistendis. xij.
De temerario iudicio vitando xiiij.
De operibus charitate factis ca. xv.
De sufferentia defectuum aliorum. xvi.

De monastica vita ca. xvij.
De exemplis sanctorum patrum ca. xviiiij.
De exercitijs boni religiosi. ca. xix.
De amore solitudinis et silentij .xx.
De cōpunctione cordis. ca. xxi.
De cōsideratione hūane miserie. xxij.
De meditatione mortis. ca. xxiiij.
De iudicio et penis peccatorum. xxiiij.
De feruenti emendatione totius vite
 nostre. .capi. xxv.

Capitula secundi libri.

De interna uersatione. capi. i.
De humili submissione sub prelati regimine. capi. ij.
De bono pacifico homine. ca. iij.
De pura mente et simplici intentione. iij.
De propria cōsideratione. ca. v.
De leticia bone conscientie. ca. vi.
De amore ihesu super omnia. ca. viij.
De familiari amicitia ihesu ca. viij.
De carentia omnis solacij. capi. ix.

Tabula.

De gratitudine p gratia dei. cap. x.
De paucitate amatoꝝ crucis. xi.
De regia via sancte crucis. capi. xij

¶ Capitula libri tercij.

De interna locutione christi ad aīam
fidelem. capitulum. i.
De veritate intus loquitur sine strepi
tu verborum ca. ij.
De verba dei cū hūilitate sunt audie
da: 7 q multi ea non pōderant. iij.
Oratio ad implorandum deuotōnis
gratiam. capi. iij.
De in veritate 7 hūilitate corā deo cō
uersandum est. ca. v.
De mirabili affectu diuini amoris. vi.
De probatione veri amoris ca. vij.
De occultanda gratia sub humilitatē
custodia capitu. viij.
De vili estimatōe suū pī⁹ i oculis dī. ix.
De omnia ad deū sicut ad finem vlti/

mū sunt referenda. capi. x.
D, spreto mūdo dulce est fruire dō xi
D, desideria cordis examināda sunt
 z moderanda. ca. xij.
De informatōne paciētie z luctamine
 aduersus cōcupiscētiās. ca. xij.
De obedientia humilis subditi ad ex
 emplum ihu christi. c. xiiij.
De occultis dei iudicijs consideran/
 dis ne extollamur in bonis c. xv
Dualiter standū sit ac dicendū in om
 ni re desiderabili xvi.
Dio p bñplacito dei pficiendo. xvij.
D, verum solacium in solo deo est q/
 rendū. ca. xvij.
D, ois solitudo in dō ponēda ē. xix
D, tpales miserie xp̄i exemplo equa/
 nimiter sunt ferende. .xx.
De tollerantia iniuriarū. z quis verus
 patiens probetur. c. xxi
De cōfessione pprie infirmitatis. z bu
 us vite miseris ca. xxij.

Tabula.

- D**s in deo super omnia bona et dona re
quiescendum est. ca. xxiiij.
- D**e recordatione beneficiorum dei mul-
tiplicium. ca. xxiiij.
- D**e quatuor magnis importantibus
pacem. ca. xxv.
- D**ico contra cogitationes malas. c. xxvi
- D**ico pro illuminatione mentis deuotissima.
capi. xxvij. alterius vita. xxvij
- D**e euitatione curiose inquisitionis sup
In quibus firma pax cordis et verus
profectus consistit. ca. xxix.
- D**e eminentia libere mentis. et quod sup-
plex oratio magis mereatur quam lectio xxx
- D**e priuatione amoris a summo bono mar-
time retardat. ca. xxxi
- D**ratio pro purgatione cordis. et celesti
sapientia. capi. xxxij
- C**ontra linguas obtrektorum. xxxij
- Q**ualiter instante tribulatione deus in-
uocandus est et benedicendus xxxij

- D**e diuino petendo auxilio. et confi/
dencia recuperande gr̃e capi. xxxv
De neglectu om̃is creature vt creator
possit inueniri. ca. xxxvi.
De abnegatiōe sui. z abdicatiōe ois
cupiditatis. ca. xxxvij
De instabilitate cordis z de intentio
ne finali ad deū habēda. .xxxvij.
De amanti sapit deus super omnia z
in omnibus capi. xxxix.
Non est securitas a temptatiōe in
hac vita. ca. xl.
Contra vana hoim iudicia. ca. xli.
De pura z integra resignatiōe sui ad
obtinendā cordis libertatem c. xliij.
De bono regimine in externis : z re/
cursu ad deū in periculis. ca. xliij
N homo non sit importunus in ne
gocijs. capi. xliij.
N homo nihil boni ex se habet. z de
nullo gloriari potest. capi. xlv
De p̃ceptu ois sp̃alis honoris. xlvj

Tabula.

- D**, pac nō est ponēda in hoīb⁹ xlvij.
Lōtra vanā z secularē sciam xlvij.
Deñ attrahēdo sibi refexteriorēs. clix
D, non omnibus est credendus, z de
facili lapsu verborum ca. l.
De confidentia in deo habenda quā
do insurgunt verboz iacula. c. li.
D, oīa gratia, p. eterna vita sunt tole
randa. capi. liij.
De die esnitat^z z h⁹ vite angustijs. liij
De desiderio eterne vite. z quāta sint
certantibus bona pmissa. c. liij.
Dualiter homo desolatus debeat in
manus dei se offerre. ca. lv.
D, humilibus insistendū est opibus
cum deficitur a summis. ca. lvi
D, hō non reputet se consolatōne di/
gnū sed magis verberib⁹ reum. lvij.
De gratia dei que non miscetur terre
na sapientibus. c. lvij
De diuersis moribus nature z gratie
capi. lix.

De corruptōe nature ⁊ efficacia diuine
gracie. ca. lx.

¶ Nos ipsos abnegare ⁊ christū imita
ri debemus per crucem. cap. lxi.

¶ Homo non sit nimis deiectus qm̄
in aliquos labitur defectus c. lxij

¶ De altioribus rebus ⁊ occultis indi
cijs dei non scrutandis. c. lxij

¶ Omnis spes ⁊ fiducia in solo deo
est fugenda. ca. lxiiij.

Capitula libri quarti.

¶ Cum quanta reuerentia Christus sit
suscipiendus. capi. i.

¶ Magna bonitas ⁊ charitas dei in
sacramento exhibet homini. ca. ij

¶ Vtile sit sepe cōmunicare. ca. iij

¶ Multa bona prestantur deuote cō
municantibus. ca. iiij.

¶ De dignitate sacramentiz statu sacer
dotali. ca. v

Tabula.

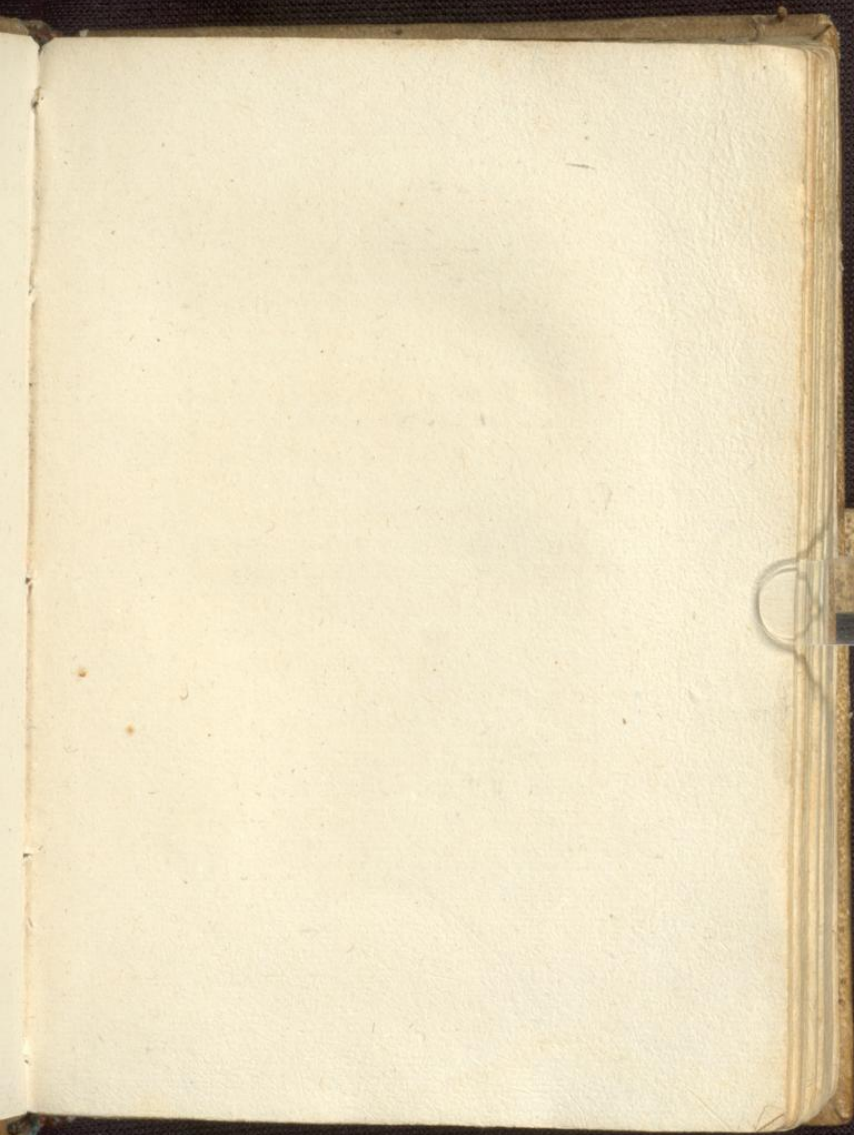
- I**nterrogatio de exercitio ante com-
munionem. cap. vi.
De discussione pprie cōscientie. z emē-
datōnis pposito. ca. vii
De oblatione cbristi in cruce. z ppria
resignatione. ca. viiij
D, nos z omnia nostra deo habem⁹ of-
ferre. z p omnibus ozare. cap. ix.
D, sacra cōmunio de facili non est re-
linquenda. cap. x.
D, corp⁹ xp̄i et sacra scriptura maxie
sunt anime fideli necessaria. ca. xi.
D, cū magna diligentia se debeat cō-
municaturus xp̄o p̄parare xij.
D, toto corde anima deuota xp̄i vni-
onez in sacramēto affectare dz. xiiij.
De quorundā deuotoz ardenti desi-
derio ad corpus xp̄i. cap. xiiij
D, gratia deuotōis hūilitate z suūpi-
us abnegatione acq̄ritur. ca. xv.
D, necessitates nostras xp̄o aperire z
eius grām postulare debem⁹ .xvi

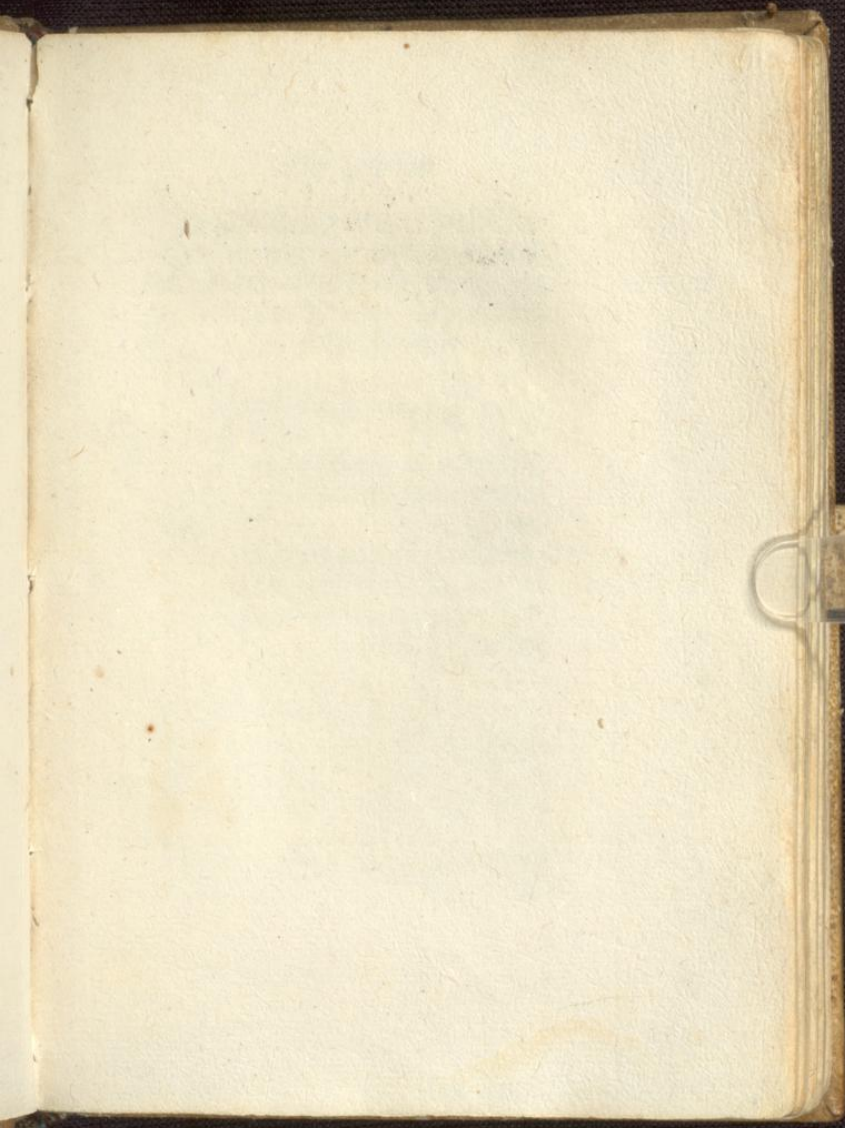
De ardenti amore & vehementi affectu
suscipiendi xpm. ca. xvij.

De homo non sit curiosus scrutator
sacramenti sed humilis imitator xpi.
subdendo sensum suum sacre fidei.
capitulum xvij.

Tractatus de meditatione cordis

¶ Finit tabula

Liber primus

Incipit liber primus fratris **Tho**
me de **Kempis**; canonici regularis
ordinis sancti **Augu.** De imitatione
xpi. z de cōtemptu oīm vanitatū mū
di. **Capitulū primū.**

Qui sequit me
nō ambulat in tenebris.
s; habebit lumen vīdēdi
cit dñs **H**ec sunt verba xpi quibus
ammonemur quaten⁹ vitā ei⁹ z mo/
res imitemur si velim⁹ veraciter il/
luminari z ab oīm cecitate cordis li
berari. **S**ummū igit studiū nostrū
sit in vita iesu xpi meditari. **D**ocri/
na xpi oēs doctrinas scōz pcellit. z
qui spiritū xpi haberet: absconditū
ibi manna inueniret **S**z ptingit qd
multi ex frequenti auditu euāgelij p
uū desiderij sentijūt qz spm xpi non
habent. **Q**ui aut vult plene sapide
B

sp̄i verba intelligere oportet vt totā
 vitā suā illi studeat p̄formare. **Q**uid
 p̄dest tibi alta de trinitate disputare
 si careas humilitate vñd displiceas
 trinitati. **V**ere alta sp̄ba non faciūt
 sanctū z iustū; sed virtuosa vita effi/
 cit dō charū. **P**ro magis sentire cō
 punctionē: q̄ scire eius diffinitionē.
Si scires totā bibliam menteten^o z
 oim philosophoz dicta qd totū pro
 desit sine charitate dei z gratia. **V**a
 nitas vanitatū z omnia vanitas; pre
 ter amare deū z illi soli seruire. **I**sta
 est summa sapientia p̄ contemptum
 mūdi tēdere ad celestia regna. **V**ani
 tas igit̄ ē diuitias perituras q̄rere z
 in illis sperare. **V**anitas quoq̄ est
 honores ambire z in altū se extollere.
Vanitas est carnis desideria sequi.
 illud desiderare vñd postm̄ odum/
 grauit̄ oportet puniri. **V**anitas ē
 longā vitā optare. z de bona vita pa

quod dicit

gendet

boheret

Liber primus.

rū curare. Vanitas est pñtez vitam
soli attendere. z que futura sunt nō
puidere. Vanitas est diligere qd cū
omni celeritate trāsīt: z illuc n̄ festia
re vbi sempitnū gaudiū manet. **Re**
mento illius frequenter puerbū: q̄a
non faciat oculus visu: nec auris im
pletur auditu. **St**ude ḡ cor tuū ab a
more visibiliū abstrahere. z ad inui
sibilia te trāsferre. **Nā** sequētes suā
sensualitatē maculant cōscientiā z p
dunt dei gratia.

De hūili sentire sui p̄i. **¶** **Ca II**

Omnis hō naturaliter scire
desiderat. s; scia sine timore
dei qd importat. **¶** **¶** Melior est
pfecto hūilis rusticus q̄ deo fuit q̄
supbus p̄s q̄ se neglecto cursum ce
li cōsiderat. **¶** Qui bñ seipm cognoscit
sibi p̄i vilescit: nec laudib; delectat̄
hūanis. **¶** Si scire om̄ia q̄ im̄do sunt
z non essem in cbaritate: qd me iuna

ter corā deo q̄ me iudicatur⁹ est ex fac
 to **Q**uiesce a nimio sciēdi desiderio:
 qz maḡ ibi inuenit̄ distractō z decep
 tio. **S**ciētes libenter volūt videri et
 sapientes dici. **M**ulta ḡ sunt q̄ scire
 parū vl' nihil aie p̄sunt. **E**t valde in
 sipēs est q̄ alijs intēdit̄ his q̄ salu
 ti sue deficiunt. **M**ulta v̄ba non sa
 riant aīaz: s; bona vita refrigerat mē
 rez. z pura p̄scia magnaz p̄stat ad de
 um p̄fidentia. **Q**uāto pl⁹ z meli⁹ scis
 tāto graui⁹ inde iudicaberis nisi san
 ctius vixeris. **N**oli ergo extolli de vl'
 la arte vl' scia. poti⁹ time de data tibi
 noticia. **S**i tibi videt̄ q̄ mltra scis z
 fact̄ bñ intelligis scito tñ qz sunt ml
 to pla q̄ nescis. **N**oli altū sape. s; iḡ/
 rantiā tuā maḡ fatere. **Q**uid vis te
 alicui p̄ferre cū plures doctiores te i
 ueniantur: z maḡ i lege p̄iti. **S**i vis
 valiter aliqd scire z dūcere ama nesci
 sciri z p̄ nibilo reputari. **H**ec ē altis/

Liber primus.

simā z utilissimā lectio sui ipsi? ꝑa coz
gnitio z despectio. de seipso nihil tene
re z d' alijs sp bñ z alte sentire: mag' sa
pientia ē z pfectio. **S**i vider' aliquē
apte peccare v' aliq' graua ppetrare
nō debes te tñ meliozē estiare. qz ne/
scis q̄ diu possis in bono stare. **D**es
fragiles sumus: s; tu neminē fragili
ozem teipso tenebis

¶ De doctrina veritatis. ¶ Ca. III

Licit quē veritas ꝑ se docet nō
ꝑ figuras z voces trāsēntes
sed sicuti sebz. **A**ra opinio
z nř sensus sepe nos fallit z modicū
videt. **Q**uid ꝑdest mag' cauilatō d' oc
cultis z obscuris reb' d' q̄bus nec ar
guemur iudicio qz igrantim'. **B**ran
dis insipientia q' neglect' vtilib' z ne
cessarijs vltro intēdim' curios' z dā/
nos. **D**ctos hñtes non videm'. **E**t
qd' cure nob' de generib' z spēb'. **L**ui
eternū verbū loq̄tur a mltis opinio

num. 17. di. 7.
nibus expedit. **E**t vno verbo omnia et vnum
loquuntur omnia. **E**t hoc est principium quod et
loquitur nobis. **N**emo sine illo intelli-
git aut recte iudicat. **C**ui omnia vnum sunt
et omnia ad vnum trahit et omnia in vno videt
potest stabilis corde esse. et in deo pacifice
permanere. **D**eus sitas deus fac me vnum te
cum in charitate perpetua. **C**edet me se-
pe multa legere et audire. **I**n te est totum
quod volo et desidero. **F**aceant omnes do-
ctores. sicut vniuersae creature in con-
spectu tuo. tu mihi loquere solus. **Q**uanto
aliquis magis vnitur sibi et interiori simpli-
ficatus fuerit: tanto plura et altiora sine la-
bore intelligit: quia desuper lumen intelli-
gentiae accipit. **P**urus simplex et stabilis
spiritus in multis operibus non dissipatur: quia
omnia ad dei honorem operatur et se otiosus ab
omni propria exarsione essentitur. **Q**uis
te magis impedit et molestat quam tua imor-
tificata affectio cordis. **B**onus et duo-
tus bonorum sua propria in se disponit. quod fo-

Liber primus.

ris agere debz. **N**ec illa trahūt eum
ad desideria viciole inclinatiois. sed
ipse inflectit ea ad arbitriū recte rōnis.
Quis hz fortit^o certamē q̄s q̄ nitit^o vin
cere seipm. **E**t hoc dicit eē negocium
nīm: vicere vicz seipm z q̄tidie seipō
fortiorē fieri. atz in meli^o aliqd. p̄fice
re. **H**is p̄fectio in hac vita quādā im
p̄fectionē sibi hz annexā. z ois specu
latio n̄ra q̄daz caligie nō caret. **H**ūi
lis tui cognitio certoz via est ad deū
q̄s p̄funde scie inq̄sitio. **N**ō ē culpan
da scia aut q̄libet simplex rei noticia
q̄ bona ē in se p̄siderata z a deo ordi
nata s̄z p̄ferēda est sp̄ bona conscia z
p̄tiosa vita. **Q**z p̄o plures magistuz
dent scire q̄s bñ vivere: iō sepe errāt: z
penenullū l' modicū fructū ferūt. **D**
si tantā adhiberēt diligētiā ad extrir
panda vicia z p̄tutes i serēdas: sicuti
admouēdas q̄stioēs nō fierēt tanta
mala z scādala in p̄plo: nec tāta disso

debet

lutio in cenobijs. **T**erte adueniente
die iudicij nō querēt a nob̄ q̄d legi/
m̄: s; q̄d fecim⁹. nec q̄s bñ dixim⁹ sed
q̄s religiose vixim⁹. **D**ic mibi vbi sūt
mō oēs illi dñi z m̄gr̄i q̄s bene noui
sti dñi adhuc viuerent z studijs floze
rēt. **J**ācoz p̄bendas alij possident z
nescio verū de eis recogitāt. **I**n vita
sua aliq̄d videbātur. z mō de ill' tace
tur. **D** q̄ cito trāsīt gl̄ia mū di. **V**ri/
nā vita eoz scie ipoz p̄cordasset: tūc
bñ studuissent z legisent: q̄s mlti per
cūt p̄ vanā sciam in hoc seculo q̄ paz
curāt de dei fuitio. **E**t qz magis eli/
gūt magni eē q̄s hūiles. iō euanesūt
in cogitatōibus suis. **V**ere magn⁹
est qui magnam habet charitatē. **V**e
re magn⁹ est q̄ in se puus ēz p̄nibilo
om̄e culmē honoris dūcīt. **V**ere pru
dēs est q̄ oīa terrena arbitrat̄ vt ster/
cora vt xpm̄ lucrificiat. t̄p̄e bene do
ctus est q̄ dei volūtātē facit. z suā vo

+
helt

Liber primus.

luntatem relinquit.

De prudētia in agēdis ¶ Ca. III

In dñe credendū omī bō nec
instinctui s; cauetē z longa

nimiter res est fm deū pon/
derāda: Proch dolor sepe malū faci

lius q̄ bonū d̄ alio credit z dicit. ita
infirmi sum?

S; pfecti v̄i nō facile
credunt oī enarrāti. qz sciūt infirmi

tatē humanā ad malū p̄clivā z ī ver
bis satis labiles

¶ Hag sapiētia ē nō
esse precipitē in agēdis: nec p̄tinaci

ter in p̄p̄is sensib; stare Ad hāc etiā
p̄tinet nō quibuslibet hoīm verbis

credere nec audita v̄l credita mox ad
alioz aures effundere. Cū sapiētē et

consciētioso viro p̄siliuz habe z q̄re
poti? a meliori instrui q̄ tuas adin

uentōes seq̄ Bona vita facit hoīm
sapiētē fm deū z exptuz in multis.

¶ Quāto q̄s in se hūilior fuerit z deo
subiectior. tāto in omnib; erit sapi/

Anniversari

entioꝝ ⁊ pacatioꝝ.

¶ De lectōe sc̄pt̄az scripturaz. **Ca. V**

Veritas est in scripturis sans
ctis q̄renda nō eloquentia.

Dis sc̄ptura sacra eo sp̄ū dz
legi q̄ facta ē. **¶** Querere poti⁹ debem⁹

vtilitatē in sc̄pturis q̄z subtilitatē ser
monis. **¶** Ita libētē deuotos ⁊ simpli

ces libros legere debem⁹ sicut altos
⁊ pfundos. **¶** Nō te offendat auctori

tas scribētis vtrū pue vl' magne lra/
ture fuerit. s; amor pure veritatis te

trahat ad legendū. **¶** Nō q̄ras q̄s hoc
dixerit: s; q̄d dicat attēde. **¶** Voies trās

eūt s; p̄itas dñi manet in eternū. **¶** Si

ne p̄sonarū acceptōe varijs modis lo
quit nob deus. **¶** Curiositas n̄ra sepe

nos ipedit in lectōe sc̄pturaz: cū vo/
lum⁹ itelligere ⁊ discutere vbi simpli

citer eēt trāseundum. **¶** Si vis p̄fec/
tū haurire. lege hūiliter simpliciter

⁊ fideliter nec ynq̄z velis h̄re nom̄ sci

Liber primus.

entie Interroga libèter & audi factas
sba scior. nec displiceat tibi pabole
senioꝝ sine causa em̄ nō pferunt.

De inordinat̄ affectōibz. Ca. VI

Quādo cūq; hō aliqd̄ in ordi-
nate appetit statim in se inq̄-
etus fit. **S**upb̄ & auar̄ nūn-
q̄ q̄scūt. **S**aup & hūilis spū in mlti-
tudine pacis puerfat̄. **H**ō q̄ necdum
pfecte in se mortū est. cito septat̄ et
vincit̄ in puis & vilibz̄ rebz̄. **I**nfirm̄
spū & qd̄ ammō adhuc carnal̄ & ad sen-
sibilia inclinat̄: difficulter se pōt af-
renis desiderijs ex toto abstrahere.
& iō sepe hz̄ tristitiā cū se subtrahit.
leniter etiā indignat̄ si q̄s ei resistit.
Si at̄ psecut̄ fuerit qd̄ p̄cupiscit sta-
tim ex reatu p̄sciētie grauaf. qz̄ secus
tus ē passiōē suā: q̄ nihil iuuat ad
pacē quā q̄siuit. **R**esistendo igit̄ pas-
sionibz̄ inuenit̄ s̄a pax cordis. nō at̄
fuiēdo eis. **N**ō est ergo pax in corde

bois carnalis n̄ in hoīe exteriorib?
dedito. s; i feruido z spūali.

De vana spe z elatiōe
fugienda **Ca. VII**

V An^o est q̄ spem suā ponit in
boib; aut in creaturis. **Nō**
te pudeat alijs fūire amore ihu xpī
z paupem in hoc seclō videri. **Nō**
stēs sup teipm s; in dō spem tuā cō
stitue. **Fac** qd̄ in te est: z deus aderit
bone volūtati tue. **Nō** pfidas ī tua
sciā. v̄ cuius q̄ astutia viuētis. s; ma
gis in dei grā q̄ adiuuat hūiles. z de
se presumētes humiliat. **Nē** gl̄ieris
in diuitijs si assunt nec ī amicis: qz
potētes sunt s; in dō q̄ oīa p̄stat. z se
ipm sup oīa dare desiderat. **Nō** te
extollas de magnitudine v̄ pulcri
tudine corpis: q̄ modica infirmitate
corrūpit z defedat. **Nō** placeas tibi
ipi de habilitate aut ingenio tuo. ne
displiceas dō cui^o est totuz q̄cqd̄ bōi

Liber primus.

naturaliter habueris. Non terepu-
tes alijs meliorem ne forte corā deo
deterior habearis: q̄ scit q̄d est in ho-
mie. Nō supbias de opibus bonis
q̄ alit sunt iudicia dei q̄ hoim: cui
sepe displicet q̄d hoib⁹ placet. Si a-
liq̄d boni habueris crede de alijs me-
liora. vñ hūilitatē p̄serues. Non no-
cet si oib⁹ resupponas: nocet autē plu-
rimū si vñ vni te p̄ponas. Iugis par-
cū hūilt. in corde autē supbi zel⁹ et in-
dignatio frequens.

De euenda nimia fami-
liaritate. ¶ Ca. VIII

Non oī hoī reueles cor tuū: s̄
cū sapiente et timēte deū age
cām tuā. Cū iuuenibus et
trahentibus rarus esto. Cū diuinit⁹ noli
blādiri et corā magnatis nō libenter
appareas. Cū hūilib⁹ et simplicib⁹ cū
deuotis et morigerat⁹ sociare. et que
edificandis sunt p̄tracta. Non sis fa-

miliaris alicui mlieri. s; in cōmuni
oēs bonas mlieres dō cōmēda **S**o
li deo z angel' e' opta familiaris esse
z hoim noticiā deuota **C**haritas ha
benda est ad oēs. s; familiaritas nō
expedit. **D**ñs accidit vt psona igno
ta ex bona fama luceat. cui' tñ pre
sentia oculos intuentiu'z obfuscat.
Puram' aliqñ alijs placere ex cōiun
ctione nra z incipim' mag' displice
re ex mox im probitate in nobis cō
siderata.

De obediētia z subiectōe. **¶** Ca. IX
Valde magnū est in obedien
tia stare. sub plato viuere. et
sui iuris non esse. **V**lto tu
tius ē stare in subiectōne q̄ in platu
ra. **V**ulti sunt sub obedientia ma
gis ex necessitate q̄ ex charitate z illi
penā habēt z leuiter murmurāt. nec
libertatē mentis acq̄rent nisi ex toto
corde ppter deū se subijciāt. **C**urre h

Liber primus.

vel ibi. nō inuenies q̄tez nisi in būi
li subiectiōe sub plati regimie. **I**ma
ginatio locoꝝ ⁊ mutatio mltos sefel
lit. **V**erū est q̄ vnusquisq̄ libēter au
git p̄ sensu suo: ⁊ inclinā ad eos ma
gis q̄ secū sentiūt. **S**z si d̄s est inter
nos necesse est vt relinquam⁹ etiā qm̄
q̄ n̄ m̄ sentire p̄t bonū pacis. **Q**uis
est ita sapiēs q̄ oia plene scire p̄t. **E**r
go noli nimis in sensu tuo p̄fidere.
sed velis etiā libēter alioꝝ sensuz au
dire. **S**i bonū est tuū sentire ⁊ h̄ ip̄z
p̄ter deū dimittis ⁊ aliū seq̄ris ma
gis exinde p̄ficiēs. **A**udiui em̄ sepe
secur⁹ esse audire ⁊ accipe consiliuz
q̄ dare. **P**ōt em̄ cōtingere vt bonuz
sit vnus cuiusq̄ sentire. sz nolle alijs
acq̄escere cū id ratō aut causa postu
lat signū est supbie ⁊ p̄inacie

Decanēda supfluitate p̄boꝝ. **Ca. 8**

Queas tumultū hoīm q̄tū
potes: multuz em̄ ipedit tra

ctatus secularium gestorum etiam si
simplici intentione proferatur. **L**ito ei
inquinamur vanitatez captiuamur
Velle me pluries tacuisse et inter ho-
mines non fuisse. **S**ed quare tam libenter lo-
quimur et inuicem fabulamur cum tamen raro
sine lesione conscientie ad silentium redimus.
Io tam libenter loquimur: quia per multas
locutiones ab inuicem consolari quodammodo et
corum diuersis cogitationibus fatigatum op-
tamus releuare. **E**t multum libenter de
his que multum diligimus vel cupimus vel que
nobis propria sentimus libet loqui et cogitare.
Sed pro dolor sepe inaniter et frustra.
Nam hec exterior consolatio interioris
et diuine consolationis non modicum detri-
mentum est. **I**o vigilandum est et orandum
ne tempus ociose transeat. **S**i loqui licet et ex-
pedit que edificabilia sunt loqui. **N**am
lulus usus et negligentia profectum nostrum mul-
tum facit ad incustodiam oris nostri. **I**u-
uat tamen non parum ad profectum spirituale deuo-

ta spualis

Libri primus.

ta spiritualium rerum collatio. et maxime
ubi pares animo et spiritu in deo sibi
sociantur.

De pace acq̄renda et zelo
proficiendi. **Ca. XI**

Multā possem pacē h̄re. si nō
vellem⁹ nos cū alioꝝ dictis et
factis q̄ ad nr̄am curā nō spe
ctāt occupare. Nō pōt ille diu in pa
ce manere q̄ alienis curis se intermīs
cet q̄ occasiones forinsecus q̄rit: q̄ pa
rū v̄l raro se intrinsec⁹ colligit. Beati
simplices. qm̄ multā pacē hēbūt. q̄re
quidā sc̄toꝝ tā p̄fecti et cōtēplatiui fue
rūt. qz oīno seipos mortificare ab hō
minib⁹ terrenis desiderijs stupuerūt.
et iō totis medullis cordis dō inbere
re atqz libere sibi vacare potēfūt. Nos
q̄des nūmū occupamur p̄p̄rijs passio
nib⁹ et de trāsitorijs n̄is sollicitamur.
Raro etiā vnū viciū p̄fecte vincim⁹. et
ad q̄tidianū p̄fectū nō accendimur. iō

frigidi et tepidi remanem? **S**i essem?
 nobis ipsi perfecte mortui: et interi? mihi
 me implicati tunc possem? etiam divina sa-
 pere et de celesti contemplatione aliquid experi-
 ri. **T**otum et maximum impedimentum est. quod non
 sumus a passionibus et concupiscentiis libe-
 ri: nec perfectam sanctorum viam conamur ingre-
 di. **N**on etiam modicum adversitatis occur-
 rit: nimis cito deiciamur: et ad humanas
 solationes convertimur. **S**i interemur
 sicut viri fortes stare in proelio: perfecto quod
 vultum domini viderem? super nos de celo. **I**p-
 se enim certat et de gratia sua sperantes pa-
 tus est adiuuare: quod nobis certandi occasi-
 ones procurat ut vicamur. **S**i tamen in istis
 exterioribus obsequiis perfectum religionis
 ponimus cito fines habebit deuotio nostra
Sed ad radicem securi ponam? ut pur-
 gati a passionibus pacificam mentem possi-
 deam? **S**i omni anno vnum vitium extirpa-
 rem?: cito viri perfecti efficeremur. **S**ed
 in contrario sepe sentimus? ut meliores

Liber primus

z puriores in initio uersiois nos fu
isse inueniam⁹ q̄ post mltos annos p
fessionis. Feruor z pfect⁹ n̄ q̄tidie de
beret crescere. s; nūc p magno uidetur
si q̄s primi feruoris ptez possit retine
re. **S**i modicā uolentiā facerem⁹ in
p̄cipio tūc postea cūcta possem⁹ face
re cū leuitate z gaudio. **B**raue ē assue
ta dimittere. s; q̄ui est p̄pria uolūtate
ire. **S**z si nō uincis parua z leuia: q̄n
supabis difficiliora. **R**esiste in princi
pio inclinationi tue z malā desiste cō
suetudinē: ne forte paulatim ad maio
res te ducat difficultatē. **S**i aduerte/
res q̄rā tibi pacē z alijs leticiā faceres
teipm bñ habendo: puto q̄ sollicitioz
eēs ad spūalem pfectum. ¶ **Ca. XII.**

De utilitate aduersitatis
Nū est nob q̄ aliquñ hēm⁹ a
liquas grauitates: z contrari
etates. qz sepe hoiem ad cor reuocāt q̄
ten⁹ se in exilio eē cognoscat: nec spem

suā in aliq̄ remundi ponat. **Bonū ē**
 q̄ patiamur q̄nq̄s p̄dictores z q̄ male
 z impfecte de nob̄ sentiat̄. etiā si bñ a
 gim⁹ z intendim⁹. **I**ta sepe iuuant ad
 hūilitatē z a vana gl̄ia nos defendūt.
Lūcem melius interiorē testē deū q̄/
 rim⁹ q̄n foris vilipendimur ab hoīb⁹
 z non bñ nob̄ creditur. **H**ō deberet se
 hō in deo totaliter firmare vt nō esset
 ei necesse multas p̄solatōes q̄rere. **Q**ñ
 hō bone volūtatis tribulat̄ vl̄ tēptat̄:
 aut malis cogitatōib⁹ affligit̄. tūc deū
 sibi magis necessariū intelligit̄. sine q̄
 nihil boni se posse dephendūt. **L**ūc eti
 am tristat̄ gemit z orat̄ p̄ miserijs q̄s
 patit̄. **L**ūc tedet eū disti⁹ viuere / mor
 tē optat̄ inuenire vt possit dissolui. et
 cū xp̄o esse. **L**ūc etiā bñ aduertit p̄se/
 ctā securitatē et plenam pacem in mū
 do non posse cōstare.

Que tēptatōib⁹ resistēdis. **Ca. XIII**
Uadiū in mūdo viuim⁹ si

Liber primus.

ne tribulatione: et temptatione esse non possumus. **U**n in Job scriptū est. **T**ēptatio est vita hoīs sup terras. **N**ō vnusq̄s solicit⁹ esse deberet circa tēptatōes suas ⁊ vigilare in oratiōib⁹ ne diabol⁹ locū inueniret decipiēdi q̄ nūq̄s dormitat. s; circūit querēs quez deuoret. **N**emo tā pfect⁹ est ⁊ sct⁹: q̄ nō hēat aliq̄n tēptatōes: ⁊ plene eis carere nō possum⁹. **S**ūt tñ tēptatōes homi sepe valde vtilis licet moleste sint ⁊ s̄ues: qz in illis hō hūiliat purgat ⁊ eruditur. **D**ēs sancti p multas tribulatioes ⁊ tēptatōes trāsierūt ⁊ pfererunt ⁊ q̄bñ tēptatōes sustinere nequerūt re probi facti sunt ⁊ defecerūt. **N**ō est ali quis ordo tā sanct⁹ nec loc⁹ tā secret⁹ vbi nō sint tēptatōes v̄l aduersitates. **N**on ē hō secur⁹ a tēptatōib⁹ totalit̄ q̄ diu vixerit: qz in nob est vñ tēptamur exq̄ in ꝑcupiscentia nati sum⁹. **U**na tēptatōe seu tribulatioe recedēte a la sup

uenit. et sp̄ aliqd̄ ad patiendū habebi/
m̄. **N**ā bonū felicitatē n̄re pdidimus
Alii q̄rūt tēptatōes fugere. et ḡui⁹ in
cidūt in eas. **P**er solā fugā nō possu-
m̄ vincere. s; p̄ patientiā et verā hūili-
tatē oībus hostib⁹ efficimur fortiores
Qui t̄m̄ modo exteri⁹ declinat nec radi-
cē euellit parū p̄ficiet. imo citi⁹ ad euz
tēptatōes rediēt et peius sentiet. **A**u-
latim et p̄ patientiā cū lōganimitate do-
iuuātē meli⁹ sup̄abis: q̄s cū duritiā et ī-
portunitate p̄ria. **S**epti⁹ accipe p̄sili-
uz in tēptatōe. et cū tēptato noli duris-
ter agere: s; p̄solatōez ingere sicut tibi
optares fieri **I**nitiū oīm malaz tēpta-
tionū inconstātia aī et pua ad deū p̄fi-
dētia. q; sicut nauis sine gubernaclo
hincin a fluctib⁹ impellit ita hō remis-
sus et suū p̄positū deserēs varie tēptat
Ignis p̄bat ferrū et tēptatō hoīem iu-
stū **N**escim⁹ sepe qd̄ possum⁹ sed tēpta-
tio ap̄it qd̄ sum⁹ **V**igilandū ē t̄m̄ p̄cīs

Liber primus.

puē circa initiū tēptatōis qz tūc facill
us hostis vincit si ostiū mētis nulla/
tenuis intrare sinit: s; extra limē statiz
vt pulsauerit illi obuiat. **U**n̄ qdaz di
xit. **P**rincipijs obsta sero medicina p
atur. **C**ū mala p longas pualuere mo
ras. **N**ā pmo occurrit mētī simplex co
gitatio: deinde foris imaginatio. post
eadelectatio z mor⁹ prauus z assensio
Sicq; paulatim ingredit hostis ma
lign⁹ ex toto dū illi nō resistit in pnci
pio. **E**t q̄to diuti⁹ q̄s ad resistendum
torpuerit tāto in se q̄tidie debilior fit
z hostis p̄ eū potētior. **Q**uidā in pnci
pio puerlionis sue ḡuiores tēptatōes
patiūtur. q̄dam aut̄ in fine. q̄daz p̄o q̄i
p totā vitā suam male h̄nt. **N**ōnulli sa
tis leuiter tēptant̄ s̄m diuine ordina
tionis sapiāz z eq̄tatem q̄ statū z meri
ta hōim pensatz cūcta ad electoz suo
rū salutes p̄ordinat. **N**ō non debem⁹
despare cū tēptamur. s; eo feruenti⁹ de

um exorare q̄tenus nos in om̄i tribu
 latōne dignes adiuuare. q̄ vtiq̄ s̄m di
 ctū pauli talē faciet cū tēptatione pro
 uentū vt possim⁹ sustinere. **H**umilie/
 mus ḡaias n̄ras sub manu d̄i in om̄i
 ni tēptatione z tribulatione: qz humi
 les sp̄s saluabit z exaltabit. **I**n tēpta/
 tionib⁹ z tribulationib⁹ p̄bat hō quā
 tū p̄fecit. z ibi maius meritū existit. et
 p̄ius melius patescit. **N**ec magnū est
 si hō deuot⁹ sit z feruidus cū ḡuitatez
 non sentit. s; si tpe aduersitatis patie
 ter se sustinet spes magni p̄fectus erit
Quidā a magnis tēptationib⁹ custo
 diūtur z in puis q̄tidianis sepe vincū
 tur vt hūiari nunq̄ de seip̄s in ma
 gnis p̄fidant qui in tā modicis infir
 mantur.

Detemerario iudicō vitādo **Ca. XVIII**

No teipm oculos reflecte. z alio
 rū facra caueas iudicare. **I**n
 iudicādo alios hō frustra la

Liber primus.

borat. sepi⁹ errat z leuiter peccat. **S**e
ipm̄ hō iudicādo z discutiēdo sp̄ fru/
ctuose laborat. **S**ic nob̄ res cordi est.
sic de ea frequēter iudicam⁹. **N**ā verū
iudiciū ppter p̄uatiū amorē facilliter p/
dim⁹. si de⁹ semp̄ esset pura intētio no
stri desiderij. non tā facilliter turbare
mur p̄ resistentia sensus nr̄i. **S**z sepe
aliqd̄ ab intra latet: vl̄ etiā ab extra cō
currit qd̄ nos etiā p̄iter trahit. **D**ul
ti occulte seip̄os querūt. in reb⁹ quas
agūt z nesciūt. **V**ident̄ etiā i bona pa
ce stare: qm̄ res p̄ eoz̄ velle fuit z senti
re. **S**i aut̄ aliter sitq̄ cupiūt: cito mo
uentur z tristes fuit. **D**opter diuersi
tate sensuū z opinionū satis frequēter
oriūtur dissensiones inter amicos z ci
ues. inter religiosos z deuotos. **A**nti
qua p̄suetudo difficulter relinq̄tur et
vl̄tra p̄p̄riū videre nemo libēter ducit.
Si rationi tue maḡ inniteris vl̄ in/
dustrie q̄ p̄tuti subiectiue ihu xp̄i ra/

ro ⁊ tardeeris hō illuminat⁹. qz deus
vult nos sibi pfecte subijci: ⁊ oēm rati
onē p inflāmatū amorē trāscendere
¶ De opib⁹ ex charitate **Lapi. XV.**
Pro nulla re mundi ⁊ p nulli⁹
hōis dilectiōe aliqd malū ē fa
ciendū. s; p vtilitate indigen
tis opus bonū aliqñ intermittendus
est aut etiam pro meliori mutandum
hocē factō opus bonū nō destruit
sed in melius cōmutat. **S**ine charita
te opus externū nihil pdest. qd aut
ex charitate agitur qñtūcūq; etiā par
uū sit et despectū totū efficitur fructu
osus. **M**agis siquidē de⁹ pensat ex qñ
to quis agit: q̄s quantū q̄s facit. **M**l
tū facit q̄ multū diligit. **M**ultū facit q̄
rē bñ facit. **B**enefacit q̄ magis cōmu
nitati q̄ sue volūtati seruit. **S**epe vide
tur esse charitas ⁊ est magis carnalitas
quia carnalis inclinatio. p̄pria volun
tas. spes retributionis. affect⁹ cōmo

Liber primus.

ditatis raro abesse volūt. Qui verā z
pfectā charitatē hz. in nulla re seipm
querit. sz dei solū modo glām in oib⁹
fieri desiderat. Nulli etiā invidet. qz
nullū puatuz gaudiū amat. nec in se/
ipō vult gaudere. sz in deo sup oīa bo
na optat beatificari. Nemī aliqd bo/
ni attribuit: sed totaliter ad deū refert
a quo fontaliter omīa pcedūt. in quo
finaliter oēs sancti fruibiliter q̄scūt.
Qui scintillā haberet vere charita/
tis. pfecto omīa terrena sentiret plena
fore vanitatis:

De sufferentia defectuum
aliozum. ¶ Capi. XVI.

Que hō in se vl in alijs emēda
re non valet: debet paciēter su
stinere donec deus aliter ordi
net. Cogita qz forte sic melius est pro
tua pbatōne z patientia. sine qua nō
sunt multū pōderāda merita nra. De
bes tñ p talibus impedimētis suppli

care. vt deus tibi dignetur subuenire et
possis benigne portare. **S**iquis semel
aut bis admonitus nō acquiescit no/
licū eo contēdere. sed totū deo cōmit-
te vt fiat volūtas ei⁹ ⁊ honor in omni-
bus suis suis. q̄ scit bñ mala in bonū
cōvertere. **S**tude patiens esse in tole-
rādo alioꝝ defectus ⁊ qualescūq; infir-
mitates. qz ⁊ tu multa habes que ab a-
lijs optet tolerari. **S**i nō potes te talē
facere qualē vis: quō poteris aliū bñe
ad tuū bñplaciū. **L**ibēter habem⁹ ali-
os pfectos. ⁊ tñ p̄rios non emēdam⁹
defect⁹. **N**olum⁹ q̄ alijs stricte corrigā-
tur. ⁊ ip̄i corrigi nolum⁹. **D**isplicet lar-
ga alioꝝ licentia. ⁊ tñ nob nolum⁹ ne-
gari qd̄ petim⁹. **A**lios restringi p̄ sta-
tuta volum⁹. ⁊ ip̄i nullaten⁹ patimur
ampli⁹ cohiberi. **S**ic ḡ patz q̄ raro p̄-
ximū sicut nos ip̄os pensam⁹. **S**i eēnt
om̄es pfecti qd̄ tunc haberem⁹ ab alijs
pro deo pati. **N**ūc autē deus sic ordina

Liber primus.

uit: vt discam⁹ alter alteri⁹ onera por-
tare. qz nō sine defectu. nō sine one-
re. nemo sibi sufficiens: nemo sibi satis
sapiens. sed optet nos inuicē portare
inuicē solari. p̄ter adiuuare. instrue-
re ⁊ admonere. Quāte autē virtutē q̄s
qz fuerit melius patet occasiōe aduer-
sitatis. Occasiones nāqz hōiem fragi-
lem non faciūt s; q̄lis sit ostendūt.

¶ De monastica vita. Ca. XVII

¶ Portet vt discas teipm in m̄-
tis frangere si vis pacēz con-
cordiā cū alijs tenere. **¶** Nō est

paruu; in monasterijs v̄l in cōgrega-
tione habitare. ⁊ ibi sine querela p̄uer-
sari ⁊ vsqz ad mortē fidelis p̄seuerare.

¶ Bt̄us quidē qui ibi bñ vixit. ⁊ felicif
cōsummauit. **¶** Si vis debite stare ⁊ p̄-
ficere teneas te tāqz exulē ⁊ pegrinū su-
p̄ terrā. **¶** Portet te stultū fieri. p̄p̄t̄m

¶ Si vis religiosam ducere vitā habi-
tus ⁊ tonsura modicū cōferūt. s; mus

ratio moyz & integra mortificatio pas-
sionū verū faciūt religiosuz. Qui aliō
querit q̄z pure deū & aie sue salutē. nō i-
ueniet nisi tribulatōez & dolozes. Nō
pōt etiā diu stare pacific⁹ q̄ nō nitit eē
mimus & oibus subiect⁹. Ad fuidū
venisti nō ad regendū. Ad patiendū
& laborandū scias te vocatū. non ad o-
ciandū vel sabulandū. Hic q̄ probant
boies sicut auz. in fornace. Hic nemo
potest stare nisi ex toto corde se volue-
rit ppter deū humiliare.

De exēplis scōz patrū. Ca. XVIII

Fatuerē sanctoz patrū serui/
da exēpla: in q̄bus vera perfe-
ctō refulsit & religio: & videbis
q̄z modicū sit & pene nihil qd̄ nos agi-
mus. Deu quid est vita nra si illis fu-
erit cōpata. Sancti & amici xp̄i dño f-
uierūt in fame & siti: in frigore & nudi-
tate. in labore & fatigatōe. in vigilijs: &
ieiunijs. in orationib⁹: in psecutioni/

Lib^r primus.

bus et opprobrijs multis **D** q̄z multas et
graues tribulatōes passi sunt aposto
li. martyres confessores virgines et re
liqui oēs: qui xp̄i vestigia voluerūt se
qui. **N**ā aias suas in hoc mūdo oderūt
vt in eternā vitā eas possiderēt. **D** q̄z
strictā et abdicatā vitā sancti p̄res i he
remo duxerūt. q̄z longas et graues tē
ptatōnes pertulerūt. q̄z frequēter ab
inimico vexati sunt. q̄z crebras et ferui
das orationes deo obtulerūt. q̄z rigi
das abstinentias pegerūt. q̄z magnū
zelū et ferū orē ad spiritualē p̄fectū ha
buerūt q̄z forte bellū aduersus edoma
tionē vitioꝝ gesserūt. q̄z purā et rectā i
tentionē ad deū tenuerūt. **P**er diē la
borabāt et noctibz orationi diuine va
bant quāq̄z laborādo ab oratione mē
tali minime cessarēt. **D**ñe tps vtiliter
expēdebāt. oīs hora ad vacandū do
breuis videbat. et p̄e magna dulcedie
p̄tēplationis etiā obliuioni tradebat.

necessitas corporalis refectionis. **O**m-
 nibus diuinitus dignitatibus honoribus
 amicis et cognatis renuntiabant. nihil de
 mundo habere cupiebant. vitæ necessaria
 vitæ sumebant. corporis suæ etiam in neces-
 sitate dolebant. **P**auces igitur erant rebus
 terrenis. sed diuites valde in gratia et vir-
 tutibus. **F**oris egebant. sed in tuâ gratia
 et consolatione diuina reficiebantur. **E**un-
 do erant alieni. sed deo primi ac familia-
 res amici. **S**ibi ipsius videbantur tan-
 quam nihil et huic mundo despecti. sed erant
 in oculis dei preciosi et electi. **I**n se habu-
 erant simplicitate stabant. in simplici obedientia
 vivebant. in charitate et patientiaambu-
 labant. et in omni die in spiritu proficiebant. et
 magnam apud deum gratiam obtinebant. **D**a-
 ti sunt in exemplum omnibus religiosis. et
 plus prouocare nos debent ad bene proficiendum
 quam quod tepidorum numerus ad relaxandum.
Quartus feruor omnium religiosorum in
 principio sue sancte institutionis fuit. **D**

quibus

Liber primus.

quāta deuotō orationis: quāta emu/
lacio virtutis: q̄s magna disciplina vi
guit: q̄nta reuerētia ⁊ obediētia sub re
gula magistri in om̄ibus effloruit **Te**
stant adhuc vestigia derelicta q̄ se vi
ri sancti ⁊ perfecti fuerūt. q̄ tā strenue
militātes mundū supeditauerū. **Nā**
magnus putat si quis trāsgressor nō
fuerit. si quis qd̄ accepit cū paciētia to
lerare potuerit. **Ad** teporis ⁊ negligē
tie status n̄ri q̄ tā cito declinam⁹ a pri
stino feruore. ⁊ iam tedet vinere p̄ las
situdine ⁊ tepore. **Utinā** in tepenitū
non dormitet p̄fectus virtutū. q̄ mul
ta sepius exempla vidisti deuotoꝝ.

**De exercitijs boni reli
giosi** **Capitu. XIX**

Ita boni religiosi oībus futu
ribus pollere debent ut sit talis
interius q̄lis videt homini/
bus exterius. **Et** merito multo plus
debet esse intus. q̄s qd̄ cernit foris. qz

Inspector n̄ est d̄s quē sumope reue
reri debem⁹ vbi cūq; fuerim⁹. ⁊ tanq; **A**
ngeli in cōspectu ei⁹ mundi incedere
Omnidier enouare debem⁹ pposituz
n̄m ⁊ ad feruorē nos excitare q̄si ho/
die primū ad p̄uersionē venissem⁹. ac
q; dicere. **A**d iuua me d̄ne d̄s me⁹ in
bono pposito ⁊ scō fuitio tuo: ⁊ da mi
hi n̄ic hodie pfecte incipe: q; nihil ē
qđ hacten⁹ feci. **S**cōm pposituz n̄m
curfus pfectus n̄i ⁊ multa diligentia
opus ē bñ p̄ficere volēti. q; si fortiter
proponēs sepe deficit. qđ ille qui raro
aut min⁹ fixe aliqđ pponit. **V**arijs tñ
modis p̄tigit desertio ppositi n̄i: ⁊ le/
uis omissio exercitioꝝ vix sine aliq; di
spēdio trāsit. **I**ustoz ppositū in gr̄a d̄i
poti⁹ q; in ppria sapiētia p̄det. in quo
⁊ semp p̄fidūt q̄cquic arripūt. **N**am
hō pponit sed d̄s disponit: nec est ī ho
mine via ei⁹. **S**i pietas causa aut fra
terne vtilitatis pposito qñq; consuetū

Liber Primus.

omittitur exercitiū. facile postea potes
tu recuperari. **S**i aut tediū animi aut ne
gligētia faciliter relinquit. satis culpa
bile est et nociuū sentiet. **C**onemur q̄
tū possum⁹ adhuc leniter d̄ficiem⁹ in
multis. **S**emp t̄m aliqd certi p̄ponen⁹
dū est p̄tra illa precipue que amplius
nos ipediunt. **E**xterioza n̄ra et interi
ora pariter a nob̄ scrutāda sunt et or
dinanda: q̄ vtraq̄ expediūt ad p̄fectū
Si non cōtinue te vales colligere sal
tez interdū: et ad min⁹ semel in die. ma
ne videlicet aut vespe. **H**anc p̄pone.
vespe discute mores tuos q̄lis hodie
fuiti in p̄bo ope et cogitatōe. q̄ i his
sepius forsitā deū offendisti et primū
Accinge te sicut vir contra dyabolis
cas nequicias. frena gulam et omnia
carnis inclinationem facilius frena
bis. **A**unq̄ sis ex toto ociosus. s̄ aut
leges aut scribes aut orās aut meditās

aut aliquid vtilitatis p̄ cōmuni labo
rās. **C**orpalia exercitia discrete sunt
agenda. nec oībus eq̄liter assumenda.
Que cōmunia nō sunt non sunt foris
oīdēda nā in secreto tuti⁹ exercēt̄ p̄ua
ta. **C**auendū t̄m ne piger sis ad cōmu/
nia. ⁊ ad singularia p̄mprior. s̄z exple/
ris integre ⁊ fideliter debitis ⁊ iniun/
ctis si iā vltra vacat. redde te tibi p̄ut
deuotio tua desiderat. **N**ō p̄nt oēs ha
bere vnū exercitiū. s̄z aliū isti. aliud il/
li magis defuit. **E**tiā pro tēpor̄ ⁊ gru
entia diuersa placēt exercitia. q̄z alia ī
festis. alia in feriat̄is magis sapiūt̄ dī
ebus. **A**lijs indigem⁹ t̄pe tēptatōnis
⁊ alijs t̄pe pacis ⁊ q̄etis. **A**lia cū trista
mur libz cogitare. ⁊ alia cū leti in d̄no
fuerim⁹. **C**irca principalia festa reno/
uāda sunt bōa exercitia ⁊ sciōz suffra
gia feruenti⁹ implorāda. **D**e festo ī fe
stū proponere debem⁹. q̄si tūc de hoc
seculo migraturi sim⁹ ⁊ ad eternū festū

Liber primus.

puenturi. **H**oc sollicite nos pparede/
bem⁹ in deuotis tpibus z deuoti⁹ cō
uersari. atq; oēm obseruantia stricti⁹
custodire. tāq; in breui premiū labori
nri a deo pcepturi. **E**t si dilatatus fue
rit credam⁹ nos min⁹ bñ pparotos at
q; indignos tāte adhuc glie. q̄ reuela/
bitur in nob tpe pefinito z studeam⁹
nos melius ad exitū pparare. **B**eat⁹
suus ait euāgelista. **L**ucas que cū ve
nerit dñs inuenerit vigilantē. **A**men
dico vob sup oia bona sua pstituet eū

De amore solitudinis z silētiū **Ca. XX**

Vere apū tpus vacādi tibi.

Qz de bñficijs dei frequēter cog
gita **R**elinq̄ curiosa **T**ales p

lege materias q̄ cōpunctōez magis p
stant q̄ occupatōez. **S**i te subtraxer
a supfluis locutōib⁹ z ociosis circūti
onibus; nec nō a nouitatib⁹ z rumori
bus audiēdis inuenies tps sufficiēs

captū p̄ bonis meditationibus insi/
stēdis. **H**arum sc̄ōz humana p̄for
tia ubi poterāt vitabāt: et deo in secre
to viuere eligebāt. **D**ixit quidā **D**uo
tiens inter hoīes sui minor hō redj.
Hoc quippe sepi⁹ experimur. q̄n diu
fabulamur. **F**acilius ē oīno tacere: q̄
verbo non excedere. **F**acili⁹ est domi
latere: q̄ foris se posse sufficēter custo
dire. **D**ui igi⁹ intendit ad interiora et
sp̄alia peruenire. oportet eū cū iesu a
turba declinare. **N**emo secure apparz
nisi qui libēter later. **N**emo secure p̄
est. nisi q̄ libēter subest. **N**emo secure
precipit: nisi qui libēter obedire didi
cit. **N**emo secure gaudet. nisi qui bōe
cōscientie testimoniū habz. **N**emo se
cure loquitur nisi q̄ libēter tacet. **S**em
p̄ t̄m sc̄ōz securitas plena timoris di
exitit. **N**ec eo minus solliciti et b̄uiles
in se fuerūt. qz magis virtutib⁹ et ita
emicuerūt. **D**rauz antē securitasez

Liber primus

superbia ⁊ presumptione oritur. ⁊ iſi/
ne in deceptionem ſui vertitur. **N**ūq̄
promittas tibi ſecuritatem in hac vi
ta. q̄uis bonus videarꝫ cenobita. aut
deuotus heremita. **S**epe meliores in
eſtimatione hominū grauius piclita
ti ſunt. ppter ſuā nimiam cōfidentiam
En̄ multis vtilius eſt vt nō penitus
ſēptationibus careant. ſed ſepius im/
pugnentur. ne nimium ſecuri ſint. ne
forte in ſuperbiam eleuentur. ne etiā
ad exteriores cōſolatōes licentius de
clinent. **Q**ui nūq̄ tranſitoriam le
ticiā quereret. qui nūq̄ cū mūdo ſe
occuparet. q̄ bonam cōſcientiā ſer/
uaret. **Q**ui omnem vanam ſolicitu
tudinē amputaret. ⁊ dumtaxat ſalu
taria ac diuina cogitaret. ⁊ totam ſpez
ſuam in deo conſtitueret. q̄ magnam
pacem et quietem poſſideret. **N**emo
dignus eſt celeſti cōſolatione niſi di

ligenter se exercuerit. in sancta' com /
 punctione. **S**i vis corde tenus com /
 pungi intra cubile tuum z exclude tu
 mul' mudi. sicut scriptu' est. **I**n cubi /
 libus vris copungimi. **I**n cella inue
 nies q' de foris sepins amittes. **E**lla
 cotinuata dulcescit. z male custodia
 tediū generat. **S**i in pncipio puerio
 nis tue bñ eā incolueris z custodieris
 erit tibi postea dilecta amica z gratissi
 mū solaciū. **I**n silētio z quiete pficit a
 nima deuota. z discit abscondita scrip
 turarū: ibi inuenit fluēta lacrimarū
 quibz singulis noctib' se lauet z mun
 det vt cōditori suo tāto familiarior fi
 at q̄to longius ab omī seculari tum /
 tu degit. **Q**ui se abstrahit a notis. z
 amicis appropinquit illi de' cū ange
 lis sanctis. **M**elius est latere z sui cu
 rā agere q̄ se neglecto sig' facere. **L**au
 dabile est hōi religioso raro foras ire
 fugere videri: nolle etiā hoies videre.

Liber primus.

Quid vis videre quod non licet habere **T**ra-
sit mundus et concupiscentia eius. **T**rabunt
desideria sensualitatis ad spaciandum
sed cum hora transierit. quod nisi gravitate
proscie et cordis diversione importas **L**e-
tus exitus triste sepe reditum parit. et le-
ta vigilia serotina triste mane facit **S**ic
omne carnale gaudium blande intrat. sed
in fine mordet et punit. **Q**uid potes a
libi videre quod hic non vides. **E**cce celum
et terram et omnia elementa. nam ex istis omnia sunt
facta. **Q**uid potes alicubi videre quod
diu potest sub sole permanere **C**redis te
forsitan satiari sed non poteris peringere
Si cuncta videres penitentia quod essent nisi
visio vana **L**ena oculos tuos ad deum
in excelsis. et ora pro peccatis tuis et negli-
gentiis. **D**imitte vana vanis. tu autem
intende illis que tibi precepit deus **C**lau-
de super te ostium tuum: et voca ad te illum di-
lectum tuum. **H**anc cum eo in cella: quia non
invenies alibi tantam pacem. **S**i non exis

ses. nec quicquid rumoribus audisses
melius in bona pace permansisses. Ex
quo noua delectat aliquando audire. oportet
te exinde turbationem cordis tolerare.

De compunctione cordis. Ca. XXI

Si vis aliquid proficere preserua
te in timore dei. et noli esse ni
mis liber. sed sub disciplina co
hibe omnes sensus tuos nec inepte te tra
das leticie. Da te ad cordis compunctio
nem. et inuenies deuotiones. Compun
ctio multa bona aperit. quam dissolutio cito
perdere presuevit. Dixit est quod homo possit
vnicuique perfecte letari in hac vita. qui suum
exilium et tam multa pericula anime sue considera
rat et presat. Propter leuitatem cordis et
negligentiam defectum nostrorum non sentimus
anime nostre dolores: sed sepe uane ridemus
quoniam merito flere deberemus. Non est ve
ra libertas nec bona leticia nisi in timo
re dei cum bona conscientia. Felix qui abijcere
potest omne impedimentum distractio

Liber primus.

nis. ⁊ ad ynionē se redigere scē cōpun-
ctionis **F**elix qui a se abdicat quicquid
conscientiā suā maculare potest vlt̄
uare. **C**erta viriliter. cōsuetudo p̄sue-
tudinē vincitur. **S**i tu scis hoīes di-
mittere ip̄i bene te dimitēt tua factā fa-
cere. **N**ō attrahas tibi res alioꝝ: nec
te implices causis maiorum. **H**abe sp̄
oculum sup te primū ⁊ admoneas te
ip̄m specialiter p̄e oībus tibi dilectis
Si non babes fauoreꝝ hoīm noli ex
hoc tristari sed hoc sit tibi graue q̄ nō
habes te sat̄ bñ ⁊ circūspecte. sicut dōce-
ret dei serū ⁊ deuotū religiosum con-
uersari. **U**tilius est sepe ⁊ securius q̄
hō non habeat multas cōsolatōes in
hac vita s̄m carnē precipue. tñ q̄ diui-
nas non habemus aut rarius senti-
mus nos in culpa sumus. quia com-
punctionem cordis non querim⁹ nec
vanas externas consolationes omni-
no abijcimus. **R**ognoſce te indignū

diuina consolatione. s; magis dignū
multa tribulatione. **Q**ñ hō pfecte ē cō
punctus. tūc grauis z amar⁹ est ei to
tus mund⁹. **B**on⁹ hō sufficientē inue
nit materiā dolendi z flendi. **S**iue ei
se cōsiderat sine de primo p̄sat scit qz
nemo sine tribulatōe hic viuit. **E**t qñ
tō strictius sese cōsiderat: tātō implius
dolz. **M**aterie iusti doloris z interne
cōpunctōis sunt peccata z vicia n̄ra q̄
bus ita inuoluti iacem⁹ vt raro celestia
contēplari valeam⁹. **S**i frequētius d̄
morte tua q̄ de longitudie vite co
gitares. non dubius quin feruenti⁹ te
emēdares. **S**i etiā futuras inferni si
ue purgatorij penas cordialiter ppen
deres credo qz libēter laborē z dolorē
sustineres: z nihil rigoris formidares
Sz qz ad cor ista nō trāseunt. z blan
dimēta adhuc amam⁹. iō frigidi z val
depigri remanem⁹. **S**epe est in opia
sp̄s vñ tā leuiter cōq̄ritur miserum

Liber Primus.

corpus. Dra igitur būiliter ad dñm. ve
det tibi conspūctōnis spm̄: dic cū pro
pheta. Liba me dñe pane lachrimarū
z potū da mihi in lachrimis ī mēsurā

De cōsideratōe hūane miserie
Capit. XXII.

Miser es vbiq; fueris z quo
cūq; reverteris. nisi ad deū te
conuertas. Quid turbaris qz
non succedit tibi sicut vis z desideras

Quis est q̄ hz oīa s̄m suā volūtatē.
Nec ego nec tu. nec aliq; boīm super
terrā. Nēo est in mūdo sine aliq; tribu
lulatōe v̄l angustia. q̄uis rex sit v̄l pa
pa. q̄s est qui meli⁹ hz vtiq; q̄ pro deo
aliq; pati valet. Dicūt m̄lti imbecil
les z infirmi. Ecce q̄s bonā vitā ille h̄
hz. q̄s diues: q̄s potens: q̄s excelsus: q̄s
magn⁹ z q̄s pulcer. S; attēde ad cele
stia bōa z videb q̄ oīa ista t̄palia nul
la sunt. s; valde incerta z magis ḡuan
tia. qz nunq; sine sollicitudine z timore

possident. non ē hoīs felicitas habere
spalia ad abundātiā. s; sufficit ei me/
diocritas. **V**ere miseria ē viuere sup
ter rā. quāto hō voluerit esse spūalioz.
tanto pñs vita sit ei amarioz. qz sentit
meli⁹. z videt clari⁹ humane corrupti
onis defectus. **N**az cōmedere bibere
vigilare dormire q̄scere laborare. z ce
teris necessitatib⁹ nature subiaccere ꝑe
magna miseria est z afflictio hōi deuo
to q̄ libēter esset absolut⁹ z liber ab oī
pctō. **V**alde em̄ grauat⁹ interior hō
necessitatib⁹ corpali⁹ in hoc mun
do. **Q**uā ppheta deuote rogat q̄ten⁹ lib
ab istis esse valeat dicēs. **D**e necessita
tib⁹ meis erue me dñe. **S**z venō gno
scentib⁹ suā miseriā: z ampli⁹ ve illis q̄
dili⁹ aut hāc miseriā z corruptibilez vi
rā. **N**ā intantū q̄daz hāc amplectunt⁹
licer etiāz vix necessaria laborādo aut
mēdicādo habeāt vt si hō possent sp̄ vi
uere de regno dī nihil curarēt. **I**n sa

Liber Primus.

ni ⁊ infideles corde q̄ taz profunde in
terris iacet vt nil nisi carnalia sapiāt
Sz miseri adhuc sine ḡuiter sentiēt
q̄ vile ⁊ nihilū erat qd̄ amauerūt. **S**ā
cti aut̄ dī ⁊ oēs deuoti amici xp̄i nō at
tenderūt que carni placuerūt nec q̄ in
hoc tpe stauerūt. sz tota spes eoz ⁊ in
tentio ad eterna bona anhelabat: fere
bat̄ totū desiderū eoz ad māsuraz in
uisibilia: ne amoze visibiliū traherent̄
ad infima: noli frater amittere p̄fiden
tiaz p̄ficiēdi ad sp̄alia: adhuc habes
tps ⁊ horā. **Q**uare vis p̄crastinare p̄
positū tuū. **S**urge ⁊ in instāti incipe
⁊ dic. **N**ūc tps est faciēdi: nūc tps ē pu
gnādi. nūc tps aptū est emēdandi. **Q**ū
male habes ⁊ tribularis tūc temp̄ est
promerendi. **N** oportet te transire per
ignem ⁊ aquam anteq̄ venias in re
frigerium. **N**isi tibi vim feceris vicio
uz nō superabis. **Q**uādiu istd̄ fragile

corpus gerimus sine peccato esse nō
possum⁹ nec sine tedio ⁊ dolore viuere
Libēter haberem⁹ ab omī miseria q̄
tēsz qz p peccatū perdidim⁹ innocētā
amissim⁹ etiā verā beatitudinē. **N**ō op
tet nos tenere patientiā ⁊ diexpectare
miscōdiam donec trāseat iniqtas hec ⁊
mortalitas absorbeat a vita. **Q**uāta
fragilitas hūana q̄ semp pna est ad vi
cia. **H**odie p̄fiteris peccata tua ⁊ cras
iterū ppetras p̄fessa. **N**ūc pponis cas
uere. ⁊ post horā agis q̄ nihil p̄posuif
ses. **V**erito ḡ nos ipsos hūiliare pos
sum⁹: nec vnqz aliqd magni de nobis
sentire. qz taz fragiles ⁊ instabiles su
m⁹. **L**ito etiā potest p̄di p negligētiaz
q̄ multo labore vix tandē acq̄situs ē
p̄gtam. **Q**uid fiet de nob̄ adhuc in fi
ne q̄ tepescim⁹ tam m̄ae. **V**e nob̄ si sic
volum⁹ declinare ad quietē q̄ i tā par
sit ⁊ securitas: cū necdū appareat vesti
giū p̄e sanctitatis in n̄ra cōuersatione

Vene ap̄m

Liber primus.

Bene opus esset q̄ adhuc iterū insti/
tuerūt tanq̄ bōi nouicij ad mores op
timos. si forte spes esset de aliq̄ futu/
ra emēdatione z maiori spūali p̄fectu

De meditatōe moysi. ¶ La. XXIII

U

alde cito erit tecū hoc factuz
uide aliter quō te habeas; ho
die hō est z cras nō cōpet. **Lū**

*vita tua trans
acto*

gūt sublatuz fuerit ab oclis cito etiaz
trāsīt a mente. **D**ebetudo z duricia
cordis hūani q̄ solū p̄ntia meditatur
z futura nō maḡ p̄uidet **S**ic te in ol
facto z cogitatu deberes tenere q̄ sta/
tim eēs moriturus. **S**i bonā p̄sciam

haberes non multū mortem timeres

Heli⁹ eēt pctā cauere q̄ mortē fugere

Si hodie nō es parat⁹ quō cras eris

Cras ē dies incerta. z qd scis si crastis

nuz hēbis. **Q**uid p̄dest diu viuere quā

tā paz emēdamur. **A**b longa vita nō

semp emēdat. s; sepe culpā maḡ augz

Utinā p. vnā diē bñ essem⁹ cōuersati i

E

hoc mūdo. **A**lii annos cōputāt cō-
uersionis sed sepe puus ē fructus emē
dationis. **S**i formidolosus ē mori. for-
sitan piculosus est diuti⁹ uiuere. **B**ūis
q̄ horā mortis sue sp̄ añ oculos hz. ad
moriendū q̄tidie se disponit. si uidisti
aliq̄n hoīez mori: cogita qz z tu pean
dē viā trāsibis. **C**ū māc fuerit puta te
ad vesperū nō puenturū **V**espere autē
fctō: mane non audeas tibi polliceri.
Sp̄ q̄ parat⁹ esto. z taliter uiue vt nū-
q̄ teiparatū mors inueniat. **A**lii sibi
ro z improiise moriūtur nam hora q̄
non putat fili⁹ hoīs uentur⁹ est. **Q**ū il-
la extrema hora uenerit: multuz aliter
sentire incipies de tota uita tua p̄teri-
ta. z ualde dolebis q̄ tā negligēs z re-
missus fuisti: q̄ felix z prudēs q̄ talis
nūc nititur esse in uita qlis optat inue-
niri in morte. **D**abit nāq̄ magnā p̄fi-
dentiā feliciter moriēdi p̄fect⁹ cōtēpt⁹
mūdi: feruēs desiderū in uirtutibus

Liber primus.

proficiendi. amor discipline. labor penitentie. promptitudo obedientie: abnegatio sui supportatio cuiuslibz aduersitatis pro amore christi. **N**ulta bona potes operari duz sanus es. sed infirmatus nescio quid poteris. **F**auci ex infirmitate emendantur: sicut qui multum peregrinatur raro sanctificatur. **N**oli confidere sup amicos et primos nec in futuris salutē tuaz differas. qz citius obliuiscnt tui homines q̄ estimas. **M**elius est nūc tempestiue puidere et aliquid boni premittere. q̄ sup alioz auxilio sperare. **S**i nō es pro te ipso sollicitus modo. quis erit pro te sollicitus in futuro. **N**ūc tempus est valde prectiosuz. sed prohdolor q̄ hoc inutilius expendis. in quo promereri uales vnde eternaliter viuas. **V**eni et quando vnuz diem seu horam pro emendatōe desiderabisz nescio an inpetrab. **E**ia charissime de q̄nto piclo

te poteris. liberare. de q̄ magno timo
re eripe. si mō sp̄ timoratus fueris et
de morte suspect⁹. **S**tude nūc taliter
viuere. vt in hora mortis valeas poti
us gaudere q̄ timere. **D**isce nūc mori
mūdo. vt tūc incipias viuere cū xp̄o.
Disce nūc oīa p̄tēnere. vt tūc possis li
bere ad xp̄z p̄gere. **L**astiga nūc corp⁹
tūc p̄ penitētiā vt tūc valeas certā h̄re
p̄fidentia. **A**b stulte q̄d cogitas te diu
victurū cū nullū diē habeas securum.
Quā mlti decepti sunt. z insperate de
corpe extracti. **Q**uoties audisti a dicē
tib⁹. qz ille gladio cecidit. ille submer/
sus est. ille ab alto ruēs cervicē fregit.
ille māducādo obriguīt. ille ludēdo fi
nē fecit. ali⁹ igne. ali⁹ ferro. ali⁹ peste. ali
us latrocinio p̄it. z sic omnium finis
mors ē. z vita hoīm tanq̄z vmbra subi
to p̄trāsīt. **Q**uis memorabit tui post
mortem z q̄s orabit p̄ te. **A**ge age nūc
cbarissime q̄cqd agere potes qz nescis

Liber Primus

quā morieris. nescis etiam quid tibi post
mortē sequet. Dū tps habes congrega
tibi diuitias imortales. Preter salu
tē tuā nihil cogites: solū quod dei sunt cu
res. Fac nūc tibi amicos venerando
dei scōs. et eorū actū imitādo. vt cū de
feceris in hac vita illi te recipiāt in ef
na tabnacula. Serua te tāq̄ pegrinū
et hospite sup̄ terram. ad quē nihil spe
ctat d̄ mūdi negocijs. Serua cor libe
rū et ad deū sursum erectū: qz nō habes
hic manētē ciuitatē. Illuc p̄ces et ge
mitus quōtidianos cū lachrymis dirige
vt spūs tu⁹ mereatur post mortem ad
dñm feliciter trāsire. Amē.

De iudicio et penis peccatorū. Ca. XXIII

Tuoibus reb⁹ respice finē. et quō
liter añ districtū iudicē stab.
cui nihil ē occultū. quod muneri
bus nō placat. nec excusationes recipit:
sz quod iustū est iudicabit. **D** miserrime
et insipies peccator. quid rñdebis dō. omnia

mala tua sciēt: qui interdū formidas
vultum hoīs irati. **A**t qđ non preui-
des tibi ī die iudicij qñ nemo poterit
per aliū excusari vel defendi. sed vnus
q̄sq; sufficiens onus erit sibi ip̄i. **N**ūc
labor tuus est fructuosus. fletus acce-
ptabilis. gemitus exandibilis. dolor
satisfactorius et purgatiuus. **H**ic ma-
gnū et salubre purgatoriuū patiens hō. q̄
suscipiens iniurias plus dolet de alte-
terius malicia q̄ de sua iniuria. q̄ pro-
ptriā tibus sibi libēter orat. et ex cor-
de culpas indulget: qui veniā ab alijs
petere nō retardat. qui facili⁹ miseret̄
q̄ irascitur. qui sibi ip̄i violentiaz fre-
quēter facit. et carnē suā oīno spūi sub-
iugare conatur. **D**eli⁹ est mō purgare
peccata et vicia resecare q̄ ī futuro pur-
gāda reservare. **V**ere nos ip̄os decipi
m⁹ p̄ inordinatū amorem quē ad car-
nem habemus. **Q**uid aliud ille ignis
dehorabit nisi peccata tua. **Q**uanto

Liber Primus.

amplius tibi p̄i nunc parcis ⁊ carnē
sequeris. tanto durius postea lues. ⁊
maiozem materiam cōburēdi refuas
In quibus hō peccauit. in illis graui
us punietur. **I**bi accidiosī ardentibꝫ
stimulis pungent. ⁊ gulosi ingenti fa
me ac siti cruciabūtur. **I**bi luxuriosi
⁊ voluptatū amatores ardenti pice et
fetido sulphure pfundēt. **E**t sicut fu
rioli canes p̄e dolore inuidiosi vltula
būnt. **N**ullū viciū erit qđ suū p̄p̄iū cru
ciatū non habebit. **I**bi supbi om̄i cō
fusione replebūtur. ⁊ auari mīfima
egestate artabunt. **I**bi erit vna hora q̄
uior in pena q̄ hic centū anni in ama
rissima p̄nia. **I**bi nulla req̄es est ⁊ nul
la cōsolatio dānatis. **N**ic tamē inter
dū cessatur a laboribus. atq; amicorū
fruiū solatijs. **E**sto modo sollicitus
⁊ dolens p̄ peccatis tuis vt in die iu
dicij sis securus cum beatis. **T**unc e
nim iusti stabunt in magna cōstantia

aduersus eos q̄ se angustiauerūt ⁊ de/
presserūt **Tūc** stabit ad iudicādū qui
mō se subijcit hūiliter iudicijs hoim.
Tūc magnā fiduciā habebit paup̄ et
hūilis. ⁊ pauebit vndiq̄ sup̄bus **Tūc**
videbit sapiēs in hoc mūdo fuisse qui
p̄ x̄po didicit stult⁹ ⁊ despect⁹ esse **Tūc**
placbit oīs tribulatō patiēter p̄pessa
Et oīs iniqtas op̄labit os suū. **Tūc**
gaudebit oīs deuot⁹ ⁊ merebit oīs ir/
religiosus **Tūc** pl⁹ exultabit caro af/
flicta. q̄ si in delicijs fuisse sp̄ nutrita
Tūc splendet habit⁹ vilis ⁊ obreue
brescet vestis subtilis **Tūc** plus lau
dabit paup̄culū domiciliū q̄ deaura
tū pallatiū **Tūc** plus iuuabit ⁊ stans
patiētia. q̄ oīs mūdi potētia **Tūc** am
plius exaltabit simplex obediētia. q̄ m
oīs seclāris astutia **Tūc** plus letifica
bit pura ⁊ bona cōscia. q̄ docta phia.
Tūc plus ponderabit ⁊ tēptus diui/
tiarū. q̄ totus thesaur⁹ terrigenarū

Libri primus.

Tūc magis consolaberis sup deuota o/
ratione. q̄z sup delicata commestione
Tūc potius gaudebis d̄ suato silen
tio q̄z de longa fabulatione. **T**ūc pl⁹
ualebit sc̄t̄a opa. q̄z multa pulcra v̄ba
Tūc pl⁹ placebit stricta vita z ardua
penitētia q̄z ois delectatō terrena **D**i
sce nūc in modico pati vt tūc a prauis/
ozibus valeas liberari **D**ic p̄mo p̄ba
qd̄ possis pati postea. **S**i nūc tā paz
nō vales sustinere. quō poteris tūc ef
na tormenta sufferre **S**i mō modica
passio tā impatiētē efficit. qd̄ gebēna
tūc faciet **E**cce v̄e non potes duo gau
dia habere. d̄lectari hic in mūdo. z p̄
ea regnare in celo cuz x̄po. **S**i vsq̄ in
hodiernū diē sp̄ i honoribz z volupta
tibus vixisses: qd̄ totū tibi p̄fuisset si
iam in instātī mori cōtingeret. **D**ia ḡ
vanitas p̄ter amare deū. z illi soli fui
re **Q**ui em̄ deū ex toto corde amat nec
mortē nec supplicii nec iudiciū nec in

fernum metuit. qz perfectus amor se
curū accessum ad deū facit. Quē autē
adhuc peccare delectat. non mirum si
mortē z iudiciū timeat. Bonuz tñ est.
vt sine dñi amora malo te reuocari sal
tē timor gebennalis coberceat: qui ve
ro timorē dī postponit diu stare in bo
no non valebit sed dyaboli laqueos
citius incurret.

Q De feruenti emēdatōne to
tius vite nre. Ca. XXV

Sto vigilās z diligēs in dei
seruitio z cogita frēqñter ad qd
venisti z cur seculū reliquisti.
Nōne vt dō viueres z spūalis hō fie
res. Igit ad pfectū ferueas qz mercedē
laboz mox in breui recipies. nec erit
tūc ampli⁹ timor aut dolor in finibus
tuis. Hodicū nūc laborabis z mag
nā requiē. imo ppetuā letitiā inueni
es. Si tu pmāseris fidelis z feruid⁹
in agendo. de⁹ proculdubio erit fidel.

Liber Primus.

et locuples in retribuēdo. **S**pem bonā retinere debes q̄ ad palmā puenies. s̄ securitatē cape non optet ne torpeas aut elatus fias. **C**ū ei quidā anxius inter metū et spem frequenter fluctuaret et quadā vice merore cōfectus in ecclia an̄ quōdā altare se in oratōne prostrauisset: hec inter se reuoluit dicēs. **D** si scirē q̄ adhuc pseueratur⁹ essem. statimq; audire intus diuinū respōsū. **Q**uid si h̄ scires facere velles. **F**ac nūc quōd tūc facere velles et bñ secur⁹ eris. **D**oxq; psolat⁹. et cōfortat⁹ diuine se cōmisit volūtatī. et cessauit anxia fluctuatio: noluitq; curiose inuestigare vt sciret que sibi eēt futura s; magis studuit inq̄rere q̄ esset volūtas dei bñplacēs et pfecta ad oē opus bonū inchoādū et p̄ficiendū. **S**pa in dño et fac bonitatem ait propheta. et inhabita terram et pascere in diuitijs eius. **U**nū est quod multos a profectu et feruenti

emendatione retrahit. horroz difficul
tatis seu labor certaminis. **E**nuero il
li maxie p̄ alijs in p̄tutibz p̄ficiūt q̄ ea
que sibi magis ḡuia z p̄raria sunt vi
ribus vincere nitunt. **N**ā ibi hō plus
p̄ficit z gr̄am meret̄ ampliozē vbi ma
gis seipsuz vincit z in spū mortificat
Sz nō oēs h̄nt eque multū ad vincē/
dū z moriendū. **D**iligēs t̄n emulatoz
valentioz erit ad p̄ficiendū: etiā si plu
res habeat passiones. q̄z ali^o b̄n mori/
gerat^o: min^o t̄n seruēs ad p̄tutes. **D**uo
t̄n specialiter ad magnā emēdatōnez
iuuāt. vicz subtrahere se violenter ad
q̄d natura viciose inclināt. z seruēter
instare p̄ bono quo ampli^o q̄s indigz
Illa etiā studeas magis cauere z vin
cere q̄ tibi frequētius in alijs displicēt
Vbiqz p̄fectū tuū capias. vt si bōa ex
empla videas vl̄ audias. ad imitandū
accēdaris. **S**i q̄d aut̄ reprobēibile cō
sideraueris caue ne idē facias: aut si a

Liber Primus.

liqñ fecisti citius emēdare te studeas.
Sicut oculus tuus alios p̄siderat: sic
itez ab alijs notaris. **Q**uā iocūdam
z dulce est videre feruidos z deuotos
frēs bñ morigeratos et disciplinatos
Quaz triste ē z ḡue videre inordinate
ambulātes. q̄ ea ad q̄ vocati sunt non
exercēt. **Q**uā nociuū est negligere vo
catōis sue p̄positū z ad nō cōmissa sen/
suz inclinare. **D**emor esto arrepti p/
positi. z imaginē tibi p̄pone crucifiri.
Bñ verecūdari potes inspecta v̄ta se
su xpi. qz needū maḡ illi te p̄formare
studuisti. licet diu in via dei fuisti. **R**e
ligiosus q̄ se in te z deuote in sc̄ssī/
ma v̄ta z passione dñi exercet. oīa vti
lia z necessaria sibi abūdanter ibi in/
ueniet. nec opus est vt extra ibm aliqd
melius querat. **S**i ihs crucifixus in
cor n̄m veniret. q̄z cito z sufficienter
docti essem⁹. **R**eligiosus feruid⁹ oīa
bñ portat z capit q̄ illi iubent. **R**eligi

osus negligens et tepidus hinc tribula/
tione super tribulationem. et ex omni parte pati
tur angustia quia interiori consolatione ca
ret et exteriori querere prohibet. **R**eligiosus
extra disciplinam vivens quasi ruine patitur
Qui laxiora querit et remissiora sepe in an
gustia ferit. quia aut vnum aut reliquum sibi
displicebit. **N**on faciunt tam multi alii re
ligiosi qui satis arcti sunt sub disciplina
claustrali. **R**aro exierit. abstracte vivunt
paupere comedunt: grosse vestuntur.
multum laborant paucum loquuntur: diu vigi
lant. mature surgunt orationes plangunt
frequenter legunt et se in omni disciplina cu
stodiunt. **A**ttende cartusien. cisterciensis et diu
se religionis monachos ac moniales qui
liter omni nocte ad psallendum domino assur
gunt: et ideo turpe est vobis debere in tanta sancto
ope pigritare ubi tanta multitudo reli
giosorum incipit deo inebriare. **N**isi nihil
aliud facient dum incuberet nisi dominum de
um nostrum toto corde et ore laudare. **D**

Liber **†** **primus**

si nunq̄ indigeres cōmedere nec bibe
re nec dormire s̄z sp̄ posses deū lauda
re z solū modo sp̄ualib⁹ studij⁹ vaca
re. tūc multo felitior esses q̄ mō cū car
ni ex q̄licūq̄ necessitate seruis. **U**tinā
nō essent iste necessitates. s̄z solū modo
sp̄uales aie refectōes. q̄s deu satis **ro**
ro degustam⁹. **Q**ū hō ad hoc puenit
q̄ de nulla creatura p̄solationē suā q̄
rit. tūc ei de⁹ p̄fecte sape incipit
tūc etiā bñ cōtētus de omni euētū rez
erit. tūc nec pro magno letabit; nec p̄
modico contristabit. sed ponit se inte
gre z fiducialiter in deo qui est ei oīa ī
oībus. cui nihil vtiq̄ perit nec morit̄
sed oīa ei vniūt z ad nutū incūctan
ter deseruiunt. **M**emento semper si
nis et quia perditus non redit temp⁹.
Sine solitudine et diligētia nūq̄
acquires virtutes. **S**i incipis tepel
cere. incipies et male habere. **S**i au
tem dederis te ad fauorem et amorem

inuenies magnā pacē. ⁊ senties leuio
rem laborem propter dei grām ⁊ fructū
amorē. **H**ō feruidus ⁊ diligēs ad oīa
est patus. **M**aior labor est resistere vi
cijs ⁊ passionib; q̄z corporalibus insu
dare laboribus. **Q**ui puos non vitat
defectus paulatim labit ad maiores.
Sande bis sp̄ vespe si diē expēdas fru
ctuose **V**igila semp̄ teip̄m. excita teip̄z
admone teip̄m. ⁊ q̄cqd de alijs sit non
negligas teip̄m: **T**m̄ pficies q̄tum ti
bi p̄sūm intuleris.

¶ Explicat liber primus:

¶ Incipit secundus

¶ De interna puerisatōe. **¶** Ca. 1.

Regnus dei in
tra vos est dicit dñs **E**o
uerte te ex toto cord tuo
ad dñm. ⁊ relinque hūc
miserū munduz. ⁊ inue
niet aīa tua requiem. **D**isce exteriora

at memere

Liber Secundus.

cōtemnere. ⁊ ad interiora te dare. ⁊ vi
debis regnū dei in te venire. **E**st em̄ re
gnū di pac ⁊ gaudiū in spūctō. qđ nō
datur imp̄s. **V**eniet ad te xp̄s oñdēs
tibi p̄solationē suā. si dignā illi ab in/
tus paraueris māsiōnē. **D**mis gl̄ia e/
ius ⁊ decor ab. intra est ⁊ ibi p̄placet si
bi. **F**requēs illi v̄sitiatio cū hoīe inter
no: dulcis f̄mociatio: grata p̄solatō
mlta pac familiaritas stupēda nimis
Eya aīa fidelis p̄para huic sp̄so cor
tuū: q̄tenus ad te venire ⁊ in te habita
re dignet. **S**ic em̄ dicit. **S**i q̄s diligit
me f̄monē meū fuabit. ⁊ ad eū venie/
m⁹ ⁊ māsiōnē ap̄d eū faciem⁹. **D**a ergo
xp̄o locū ⁊ ceter⁹ oībus nega introitū.
Lū xp̄m habueris diues es. ⁊ sufficis
tibi. **S**p̄e erit puīsor tu⁹ ⁊ fidelis. p̄cu/
rator in oībus: vt non sit opus tibi in
hoībus sperare. **H**oies em̄ cito mutā
tur ⁊ deficiūt velociter. xp̄s autē man⁹
in eternū ⁊ astat vsq; in fines firmiter.

F

*et pater magis
delinquet eum*

Non est magna fiducia ponēda in ho/
mie fragili z mortali. etiā si utilis sit z
dilect⁹: neq; tristitia multa capiēda ex
hoc si interdū aduerset z dīcat. **Q**ui
hodie tecū sunt cras strariari possūt.
z ecōuerso. sepe vt aura. vertūtur. **N**ōe
totā fiduciā tuā in dño. z sit ipse timor
tuus z amor tu⁹. **I**pse p te respōdebit
z faciet bñ sicut meli⁹ fuerit. **N**on ha/
bes hic manentē ciuitatē z vbi cūq; fu
eris extranea⁹ es z pegrinus. nec req̄es
aliqñ hēbis. nisi xp̄o intime fueris vni
tus. **Q**uid hic circūspicis. cū iste non
sit locus tue req̄etōis. **I**n celestib; de
bet esse habitatio tua. z sicut intrāsiu
cūcta terrena sunt aspiciēda. **T**rāseūt
oīa z tu cū eis pariter. **V**ide vt nō in
hereas. ne capiaris z pereas. **A**pud al
tissimū sit cogitatio tua. z deprecatio
tua ad xp̄m sine intermissio ne dirigat
Si nescis alta speculari z celestia: req̄
eice in passione xp̄i z in sacris vulneri

Liber secundus.

bus ei⁹ libenter habita **S**i em̄ ad vul
nera ⁊ preciosa stigmata ihu duote cō
fugis magnā in tribulatōe ⁊ fortatōz
senties. nec multū curabis hoīm de/
spectōes. faciliterq; sba detrahentiū
pferes. **C**hristus fuit etiā in mūdo ab
hoīb⁹ despect⁹. ⁊ in maxima necessi/
tate a nos⁹ ⁊ amicis inter opprobria de
relict⁹ **C**hrist⁹ pati voluit ⁊ d̄spici. ⁊ tu
audes de aliq̄ cōqueri. **C**hrist⁹ habuit
adūfarios ⁊ oblocutores: ⁊ tu vis om
nes h̄re amicos ⁊ bñfactores. **N**ā co
ronabit̄ paciētia tua si nil aduersitat⁹
occurrerit **S**i nihil cōtrariū vis pati
quō eris amic⁹ xpi. **S**ustine te cum
xpo et pro christo: si vis regnare cum
xpo **S**i semel pfecte introisses in inte
riora ihu ⁊ modicū de ardēte ei⁹ amo
re sapuisses. tūc de pprio cōmodo vel
incommodo nihil curares. sed magis
de opprobrio illato gauderes: quia a/
mor et dilectio ihesu xpi facit hominē

seipm cōtemnere. **A**matōz ihu z ver⁹
internus z liber ab affectōibz inordinā
natis pōt se ad deū libere puertere z es
leuare se supra seipm in spū ac fruitiue
q̄scere. **C**ui sapiūt oīa put sunt: nō vt
dicūtur aut estimant. hic se sapiēs est
z doct⁹ magis a deo q̄ ab hoīb⁹. **Q**ui
ab intra scit ambulare z modicū res ab
extra pōderare. non req̄rit loca neccē/
pora expectat ad habenda deuota ex/
ercitia. **H**ō internus cito se recolligit.
qz nun q̄ se totū ad exteriora effundit
Hō illi obest labor exterior aut occu/
patio ad tps necessaria s; sic res eueni
unt sic se illis accōmodat. **Q**ui intus
bñ disposit⁹ est z ordinat⁹ nō curat mi
rabiles z puerfos hoīm gest⁹. **E**m hō
impedit z distrahīt q̄stum sibi res at/
trahit. **S**i recte tibi esset z bñ purga/
tus esses oīa tibi in bonū cederēt z pfe
ctuz. **H**ō multa tibi displicēt z sepe cō/
turbāt. qz adhuc non es tibū pī pfecte

Liber Secundus

mortu⁹ nec segregatus ab oībus terre
nis. **N**ihil sic maculat z īplicat cor ho
mīs sicut impur⁹ amor ī creatur⁹. **S**i
rēnuīs p̄solari exteri⁹ poteris specula
ri celestia z frequēter interi⁹ iubilare.

De humili submissione sub
p̄alati regimine. **¶** Ca. II.

Non magnipēdas q̄s p̄ te vel
p̄tra te sit. sed hoc age z cur vt
de⁹ recū sit in omī re quā facis.
Dabeas p̄scia z bonā. z de⁹ bñ te d̄fen
sabit. Quē em̄ adiuuare voluerit. nul
lius p̄uersitas nocere poterit. **S**i tu
scis tacere z pati videbis p̄culdubio
dñi auxiliū. **I**p̄e nouit t̄pus z modū
liberandi te z iō debes te illi resignare
Deī est adiuuare z ab oī p̄fusione libe
rare. **S**epe valde p̄dest ad maiore hūi
litate p̄seruandā q̄ d̄fect⁹ n̄ros aliū sci
unt z redarguūt. **D**ñ hō p̄ defectibus
suis se hūiliat. tūc facili⁹ alios placat
z leniter satisfacit sibi irascentib⁹. **D**u

miles deus ptegit z liberat: hūilem dī
ligit z p̄solatur. hūili homī se inclināt
hūili largit gr̄az magnā: z post suā de
pressionē leuat ad gl̄iam. hūili sua se
creta reuelat z ad se dulciter trahit z in
uitat. **H**ūilis accepta p̄tūmelia z p̄su
sione satis bñ est in pace qz stat in dō
z nō in mūdo. **N**on reputes te aliqd
profecisse: nisi omnibus inferiores te
esse sentias:

¶ De bono pacifico hoīe. Ca. III

Pone te primo in pace z tūc a/
lios poteris pacificare. **H**ō pa
cificus plus p̄dest q̄ bñ docet
Hō passionat⁹ etiā bonū in malū tra
hit. z facilliter malū credit. **B**on⁹ paci
ficus hō oīa ad bonū p̄uertit. **Q**ui be
ne in pace est de nullo suspicat. q̄ autē
male cōtēn⁹ est z cōmot⁹ varijs suspi
tōibus agitatur. nec ip̄e q̄escit nec alios
q̄escere p̄mittit dicit sepe qd̄ dicere nō
deberet. z omittit qd̄ sepe sibi maḡs fa

Liber Secundus.

cere expedit **C**ōsiderat qđ alij facere
tenentur z negligit qđ ipse facere tenet
Habe g̃ p̃mū zelū sup̃ temetip̃m. tunc
zelare poteris etiā iuste p̃ximū tuum.
Tu bñ facta tua scis excusare z tolera
re z alioz nō vis recipere excusatōes **I**u
stius esset vt te accusares z fr̃em tuum
excusares **S**i portari vis portat aliū
Vide qđ longes adhuc a f̃a charita
te z hūilitate. q̃ nulli nonit indignari
ṽl irasci nisi tm̃ sibiipi. **N**on ē magnū
cū bonis z m̃asuetis cōuersari hoc ei
oībus naturaliter placet. z vnusq̃sq̃ li
beter pace h̃z z secū sentiētes magis di
ligit. **S**z cū duris z p̃uersis aut indis
ciplinat̃ aut nob̃ p̃trariatibus pacifi
ce posse viuere magna gr̃a est. z lauda
bile nimis virileq̃ factū **S**z sunt qui
seipos in pace tenēt z cū alijs etiā pa
cem habēt. **E**t sunt qui nec pacem ha
bēt. nec alios in pace dimitūt **A**lij sūe
g̃nes. sz sibi sunt sp̃ g̃uitores **E**t sunt q̃

seipos in pace retinēt: z ad pacē alios
reducere student. z tñ tota par nra in
hac misera vita potius in hūili susse/
rētia ponenda est q̄ in nō sentiēdo cō
traria Qui meli⁹ scit pati pacē tenebit
maiorē Iste est victor sui. z dñs mūdi
amicus chrisi z heres celi.

De pura mente z simplici
intentio ne. **¶** Ca. III.

Quibus aliis hō subleatur a
terrenis. simplicitate scz z pu
ritate Simplicitas debz esse
i intentōe. puritas in affectōe. Simplici
tas ingēdit deū: puritas apphēdit z gu
stat Nulla bona actio te impediet. si lib
intus ab omī inordinato affectu fue
ris Si nihil aliud q̄ dei bñplacitū et
primi vtilitatē intēdis z q̄ris. interna
libertate frueris. Si rectū cor tuū eēt
tūc oīs creatura speculm vite z liber scē
doctrine esset. Non ē creatura tā pua
z vilis q̄ bonitatem dei nō rep̄sentet.

Liber Secundus.

Si tu esses intus bon⁹ & pur⁹ tūc oia
sine impedimento videres & bñ caperes
Loz purū penetrat celuz & infernum.
Qualis vn⁹ usquisq; ē intus. taliter in
dicat exteri⁹ **S**i est gaudiuz in mūdo
hoc vtq; possidet puri cordis hō: & si
est alicubi tribulatio & angustia h̄ me
lius nouit mala & scia. **S**icut ferrum
missum in ignem amittit rubiginē. et
totū candēs efficit. sic hō ad deū se in
tegre & uertēs a torpore exiit & in no/
uū hoīem trāsmutat. **N**ñ hō incipit
tepscere tūc puuz metuit laborē. & li/
benter externā accipit & solatōez. **S**
qñ pfecte incipit se vincere et viriliter
in via dei ābulare. tūc minus ea repu
tat que sibi p̄us graua esse sentiebat.

¶ De p̄ua & sideratione. **Ca. V**
Non possumus nobis ipsis ni/
n mis credere qz sepe nob̄ gr̄a d̄
est & sensus. **H**odiciū lumen
est in nobis. & hoc cito p negligētiaz

Adhemis

amittim⁹. **S**epe etiā nō aduertim⁹ q^d
tā ceci intus sum⁹. **S**epe male agim⁹ z
peius excusam⁹. z passione interdum
mouemur z zelū putam⁹. **P**arua in a
lijs rephendim⁹ z nra maiora ptrāsi
m⁹. **S**at cito sentim⁹ z pōderam⁹ qd
ab alijs sustinem⁹. sz q̄cum alijs nob
sustineāt non aduertim⁹. **Q**ui bñ z re
cte sua pōderaret nō eēt qd de alio gūi
ter iudicaret. **I**ntern⁹ hō suūpī⁹ curā
oibus curis anponit. z q̄ sibiūpī diligē
ter intēdit. facilliter de alijs tacet. **N**ū
q̄eris intern⁹ z deuor⁹ nisi de alienis
silueris z ad teipm specialiter respere
ris. **S**z tibi z do totaliter intēdis mo
dicū te mouebit qd foris pcipis. **U**bi
es. qñ tibiūpī pñs nō es. **E**t qñ oia p
curristi qd te neglecto pfecisti. **S**i des
bes hñe pacē z ynionē verā. optet q̄ to
tū adhuc postponas z te solū p oculis
babeas. **M**ultū pinde pficies. si te fe
riatū ab oī tpali cura pserues. **V**alde

in idu

Libert secundus

deficies si aliqd tpale reputauerit. Nil
altu: nil magnu. nil gratu. nil acceptu
tibi fit. nisi pure deo aut de do sit. **T**
tu vanu estima qcqd solatiois occur
rit de aliq creatura. **A**mas deu aia sb
deo despicit yniuersa. **S**olus deo eter
nus z immesus iplens omia: solatiuz
est anime z vera cordis leticia

De leticia bone pscie. **¶** Ca. VI

Gloria boni hois testimoniu
bone conscie est. **H**abe bonaz
consciam z sp habebis leticia
Bona pscia valde mlta pot portare z
valde leta est inter aduersa. **M**ala co
scientia sp timida est z inqeta. **S**ua
uiter reqesces si te cor tuu no reprehē
derit. **N**oli letari nisi cu bn fecerit. **D**a
li nuqz hnt vera leticia nec internā sen
tunt pacem qz non est pax impijs dicit
dominus. **E**t si dixerint in pace sum
non venient super nos mala. et quis
tūc nobis nocere z aduersari audebit

Ne credas eis qm̄ repente exurget ira
dei z in nihilū redigent act^o eoz. z co/
gitatōes eoz pibunt. **G**lari in tribu
latōe nō est gūe amāti. sic em̄ glari est
in cruce dñi glari. **B**reuis glia q̄ ab
hoibus dat z accipit. **A**udi gliaz sp
comitat tristitia **B**onoz glia in cōsci
entijs eoz z nō in ore hoim **I**ustoz le
ticia de dō z in deo est. z gaudiū eoz d̄
veritate **Q**uiverā z eternā gliam desi
derat tpalem nō curat. **E**t q̄ tpalem q̄
rit gliaz aut non ex aīo p̄tēnit. min^a a
mare cōvincitur celestē. **D**agnaz hz
cordis tranquillitatē q̄ nec laudes cu
rat nec vitupia **F**acile erit p̄tēptus z
z pacatus cui^o p̄scia mūda est. **N**ō es
sanctior si laudaris nec vilior si vitu/
peraris. **N**ō es hoces. nec maior dici
vales q̄ deo teste sis. **S**i attēdis qd a
pud te sis int^o non curabis qd de te lo
quātur hoies foris: hō videt in facie
de^o aut in corde. **N**ō p̄siderat act^o. d̄s

Liber Secundus

pensat intentōes. **B**n̄ sp̄ agere z modi
cū de se tenere. hūilis aie iudiciuz est.
Nolle cōsolari ab aliqua creatura ma
gne puritatē z interne fiducie iudiciū
est. **Q**ui nullū extrinsec⁹ p̄ se testimo
niū q̄rit liquet q̄ se dō totaliter cōmi
sit. **N**ō em̄ q̄ se ip̄m cōmendat ille. p̄ba
tus est aī b̄iūs Paul⁹. s̄z quē d̄s cōmē
dat. **A**mbulare cū deo int̄ nec aliqua
affectione teneri foris. status est inter
ni hominis:

De amore ih̄u sup̄ oīa. **¶** **Ca. VII.**

Status qui intellit q̄d sit ama
re ih̄m z cōtemnere se ip̄m p̄p̄
ih̄m. **O**ptet dilectuz p̄ dilecto
oīa relinquere. qz ih̄s vult sol⁹ sup̄ oīa
amari. **D**ilectō creature fallax est z in
stabilis: dilectō ih̄u fidelis z pseuerabi
lis. **Q**ui adheret creature cadet cū la
bili. q̄ amplectit̄ ih̄m firmabiturū eū
Nllū dilige z amicū tene tibi. q̄ oībus
recedentibz te non derelinquet nec pa

entus? ad 1

tientur in fine pite **A**b hominib⁹ op/
tet te aliquñ separi sine velis sine nolis
Teneas te apd ihm viuēs z moriens
z illi⁹ fidelitati te cōmitte q̄ oibus de
ficientib⁹ solus pōt te iuuare. **D**ilect⁹
tu⁹ talis est nature vt alienuz nō velit
admittere sed sol⁹ vult cor tuū habere.
z tanq̄ rex in pprio throno sedere. **S**i
scires te bñ. ab om̄i creatura euacuare
ibus deberet libēter tecū habitare. **N**e
ne totū pditū inuenies q̄cqd̄ extra ibe
sum in hoibus posueris. **N**ō pfidas
nec imitar⁹ sup calamū vētosuz. quia
oīs caro fenū z oīs glia ei⁹ vt flos feni
cadet. **L**ito decipieris si ad externā ho
minū apparentiā tm̄ aspexeris. **S**i eī
tuū in alijs q̄ris solaciū z lucrū senties
sepe detrimentū. **S**i q̄ris in oibus te
suz inuenies vtq̄ ihm. **S**i autē q̄ris
teipm̄ inuenies etiā teipm̄ sz ad tuā p
nitē. **P**em̄ hō nociuoz sibi si ihm
nō q̄rit. q̄s tot⁹ mūd⁹ z oēs sui adūsarij

Liber secundus

De familiari amicitia ihu. Ca. VIII

Quado ihu adest totū bonum
est nec quicquid difficile videtur. **Q**uā
do ihu non adest totū durum est
Quā iesus intus non loquitur. solatio vi
lis est. **S**i autē ihu s vnū verbū loquitur
tū: magna solatio sentit. **N**ōne ma
ria magdalena statim surrexit de loco
in quō fleuit. quā martha illi dixit. **D**omi
ne adest et vocat te. **F**elix hora quā ihu vo
cat et lachrymis ad gaudiū spūs. **Q**uā
aridus et durus es sine ihu. **Q**uā in si
piens et vanus si cupis aliquid extra ihm.
Nōne hoc est maius dānū quā si totū pde
res mundus. **Q**uid potest mundus cō
ferre sine iesu. **E**sse sine iesu grauis est
infernus. et esse cū iesu dulcis paradysus
Si fuerit tecū ihu nullus poterit noce
re inimico. **Q**ui inuenit iesum inue
nit thesaurum bonum. immo bonus
super omne bonum. **E**t qui perdit ie
sum perdit nimis multū et plus quā totus

mundū. Paup̄rim⁹ est q̄ vltim⁹ sine ie/
su. z ditissim⁹ q̄ bñ est cū ihu. Magna
ars est scire querari cū ihu z scire ihm
tenere magna prudentia. Esto hūilis
z pacificus z erit tecū ihs. sis deuor⁹ z
q̄etus z pmanebit tecū ihs. Potes ci⁹
to fugare ihm z gr̄am ei⁹ pdere si volu
eris ad exteriora declinare. Et si illuz
effugaueris z pdideris ad quē tūc fu/
gies z quē tūc q̄res amicū. Sine ami
co nō potes diu viuere. Et si ihs non
fuerit tibi pre omnib⁹ amicus eris ni
mis tristis z desolat⁹. Fatue igit agis
si in aliquo altero pfidis z letar⁹. Elio
gendū magis totū mūdūz h̄re fr̄uz:
q̄ ihm offensum. Ex oibus q̄char⁹ sit
ihs dilect⁹ specialis. Diligatur oēs p̄
pter ihm. ihs aut̄ p̄pter seipm. Sol⁹ ie
sus xp̄s singulariter est amand⁹ q̄ sol⁹
bon⁹ z fidelis inuenit̄ p̄ oibus amic⁹
Propter ipm z i ipō tā amici q̄ inimici
tibi sint chari. z p̄ oibus bis exoran

Incipit

Liber Secundus.

duis est vt oēs ipm cognoscant z dili
gāt. **N**ūq̄ cupias singulariter lauda
ri z amari. qz hoc soli⁹ dei est: q̄ silem si
bi non hz. **N**ec velis q̄ aliq̄s in corde
suo tecū occupet neq̄ tu cū alicui⁹ oc
cuperis amore. s̄ s̄it ihs inte z in om̄i
bono hoīe. **E**sto pur⁹ z liber ab int⁹si
ne alicui⁹ creature iplicamento. optet
te esse nudū z purū cor ad ihm gereresi
vis vacare z videre q̄s suavis est dñs.
Et reuera ad hoc nō puenies nisi grā
ei⁹ fueris preuētus z intract⁹ vt oibus
euacuat⁹ z licentiat⁹ solus cū solo vni
aris. **D**ñ em̄ grā dei venit ad hoīem
tūc potēs fit ad oīa. z qñ recedit tunc
paup z infirmus erit. z q̄i tm̄ ad flagel
la drelict⁹. **I**n his nō debes deñci nec
despare. s̄ ad volūtatēz dei eq̄nimit̄er
stare et cūcta supueniētia tibi ad lau
dē ihu xpi perpeti. qz post h̄yemē seq̄t̄
estas. post noctē redit dies. z post tē
pestatē serenitas magna.

D

De carentia omnis solacij.

Capitulum. IX

Non est graue humanū ptēne
re solatiū cuz adest diuinum.
Magnū est z valde magnuz:
tā hūano q̄ diuino posse carere solatō
z p honore dei libēter exiliū cordis vel
le sustinere z in nullo seipm q̄rere. nec
ad p̄riū meritum respicere. **Q**uid ma
gni es si hylaris sis z deuor^o adueniēs
te gr̄a. optabilis cūctis hec hora. **S**a
tis suauiter eq̄tat quez gr̄a dei portat
Et q̄d mirū si onus nō sentit q̄ porta
tur ab op̄potente z ducit a summo du/
ctore. **L**ibēter habem^o aliq̄d p solatio
z difficulter hō exiit a seipō. **V**icit sc̄r^o
martyr **L**aurētius seclm cū suo sacer
dote: qz om̄e qd in mūdo delectabile
videbat desperit. z di summi sacerdo
tem **S**ixtū quē maxime diligebat pa
more xp̄i etiā a se tolli ciemēter ferebat
Amore igit creatoris amore hōi s/

Liber secundus.

paūr: 7 pro humano solacio diuinuz
bñplacituz magis elegit. Ita 7 tu ali/
quē necessariū 7 dilectū amicū p amo
re dei disce relinquere. **N**ec grauitē fe
ras cū ab amico derelict⁹ fueris. scies
qm̄ oportet nos om̄es tandē ab inui
cem separi. **D**ultū 7 diu optet hoīez
in seip̄o certare añq̄s discat seip̄m ple/
ne supare. 7 totū affectuz suū plene in
deū trahere. **D**ñ homo stat sup seip̄o
facile labitur ad solatōes humanas
Sz verus xp̄i amator 7 studiosus se
ctator virtutū non cadit sup illas con
solatōes nec q̄rit tales sensibiles dul/
cedines. sed magis fortes exercitatōes
7 pro xp̄o duos sustinere labores. **C**ū
igitur sp̄ūalis solatio a deo dat. cum
gr̄a actione accipe eā. sed deimū⁹ in
tellige esse. non tuum meritum. **N**oli
extolli noli nīmī ūgaudere nec inanif
psumere. sz esto maḡ hūilior ex dono:

cautior quoq; & timoratioꝝ in cunctis
actib; tuis. qm̄ trāſibit hora illa & ſeq/
tur tēptatio. **C**ū ablata fuerit ꝑſolatio
non ſtatim desperes. ſ; cū hūilitate et
patiētia expecta celeſtē viſitatioēz. quia
potēs eſt deꝝ amplioꝝ tibi redonare ḡ
tiā & ꝑſolationē. **I**ſtō nō eſt nouū nec
alienū viā dei ex ꝑtis. qz i magnis ſan/
ctis & in antiq; ꝑphetis fuit talis ſepe
alternatioꝝ modus. **U**n̄ qdē ꝑ n̄te iā
ḡra dicebat. **E**go dixi in abundantia
mea nō moueboꝝ in eternū. **A**bsente
autē ḡra quid in ſe fuerit ex ꝑtus adiū/
git dicēs. **A**uertisti faciē tuā a me & fa/
ctus ſuꝝ conturbatꝝ. **I**nter hec tñ neq;
q̄s desperat. ſ; inſtāctius dñm rogat. et
dicit. **A**d te dñe clamabo. & ad deū me
uꝝ de ꝑrecabor. **D**eniq; oratioꝝ ſue fru/
ctū reportat. & ſe exauditū teſtat dicēs:
Audiuit dñs & miſerū eſt mei: dñs fa/
ctꝝ eſt adiutor meꝝ. **E**z in quo. **C**ouer/
tisti inquit planctū meū in gaudiū mi

Liber Secundus

hi z circūdedisti me leticia. **E**t si sic ac-
tum ē cū magnis sanctis, nō est despe-
randū nob infirmis z pauperib si in-
terdū in frigiditate z interdū in feruore
sum⁹. qm̄ spūs venit z recedit fm̄ sue
voluntatis bñplacitū. **U**n̄ beat⁹ Job
ait **V**isitās eū diluculo z subito p̄bas
illū. **S**up̄ qd̄ igit̄ sperare possum aut
in quo p̄fidere debeo nisi in sola maḡ
miscōdia dei z in sola spe gr̄e celest̄. **S**i
ue ei assint boies boni siue deuoti fra-
tres z amici fideles: siue libri sancti vlt̄
tractatus pulchri: siue dulcis cātus z
hymni. oīa hec modicū iuuāt z modi-
cū sapiūt. qm̄ defctus suz a gr̄a z in pro-
pria paup̄tate relict⁹. **L**ūc nō est meli⁹
remediū q̄s patiētiaz abnegatō mei in
volūtate dei. **A**unq̄s inueni aliquem
tā religiosuz z deuotū q̄ non habuerit
interdū gr̄e subtractōs. aut nō senserit
feruoris diminutōes. **N**ull⁹ sanct⁹ fu-
it ynq̄s tā alteraptus z illuminat⁹ qui

prius vlt' postea non fuit tēptatus. **N**ō
 em̄ dign' est alta dei cōtemplatōne q̄ p
 do non ē exercitat' aliqua tribulatōe.
Solz em̄ sequētis solatōis tēptatio
 precedēs esse signū. **N**az tēptationib'
 pbatis celestis pmittit solatio. **Q**ui
 vicerit inquit dabo ei edere d' ligno vi
 te. **D**atur etiam solatio diuina vt hō
 fortior sit ad sustinendū aduersa. **S**e
 quitur etiā tēptatio. ne se eleuet de bo
 no. **N**ō dormit dyabolus nec caro ad
 huc mortua est. iō non cesses prepara
 re te ad certamē. qz a dexteris z a sinis
 stris sunt hostes qui nunq̄ q̄escunt

De gratitudine p grā dei.

Ca. X

Quid queris quietē cū nat' sis
 q̄ ad laborē. **P**one te ad paciēti
 am magis q̄ ad solatōem. z
 ad crucē portandā magis q̄ ad letici
 am. **Q**uis em̄ seculariū nō libēter con

Liber Secundus.

solatōes ⁊ leticiā spūales acciperet si spū
obtinere posset. excedūt em̄ spūales cō
solatōes oēs mundi delicias ⁊ carnis
voluptates. Nam oēs delicie munda
ne aut turpes sunt aut vane. Spiri
tuales vō leticie sole iocunde ⁊ hone
ste ex frutib⁹ pgenite ⁊ a deo puris mē
ribus infuse. Sed istis diuinis cōso
lationib⁹ nemo semp pro suo affectu
frui valet. qz temp⁹ tēptatōnis nō diu
cessat. Dulciū p̄trariat supne visitati
onī falsa libertas animi ⁊ magna con
fidentia sui. De⁹ bñ facit cōsolatōis ḡ
tiam dādo. sed hō male agit nō totūz
deo cū gr̄a actōe retribuendo. Et iō
nō possunt in nob dona gr̄e fluere. qz
ingrati sumus auctori: nec totū refun
dimus fontali origini. Semper em̄
debetur gratia digne gratias referen
ti. ⁊ aufertur ab elato quod dari solet.
humili. Nolo consolationem que mi
hi aufert compunctōem. Nec affecto

contemplatōes que ducit in elatōes. **N**ō
em̄ oē altū sc̄m̄ nec oē desiderū pu
rū: nec oē dulce bonū nec oē charū dō
grūz. **L**ibēter accepto grām vñ hūili/
or̄ z timorator̄ inueniar. atqz ad relin
quēdūz me patior̄ fiam. doct̄ dono ḡ
tie z erudit̄ subtractiōis p̄bere nō sibi
audebit̄ q̄c̄qz boni attribuere. s; poti⁹
se vāperē z nudum p̄fitebit̄. **D**a deo
q̄c̄qz dei est. z tibi ascribe qd̄ tuū est. s;
est: dō grās p̄ grā tribue. tibi autē soli
culpā z dignā penā p̄ culpa d̄beri sen
tias. **D**one resp̄ ad infimūz z dabit̄ ti
bi summū. nā summū nō stat sine infi
mo. **S**ūmi sancti ap̄d deū mīmi sunt
apud se. z q̄to gl̄iosiores tāto in se hu
miliores. pleni p̄tate z gl̄ia celesti nō
sunt vane gl̄ie cupidi. **I**n deo fundati
z cōfirmati nullo mō possunt esse elat̄
ti. z q̄ dō totū ascribūt q̄c̄qz boni acce
perūt. gl̄iaz ab inimicē nō q̄runt. s; glo
riā q̄ a solo deo ē. volūt. z deū in se z in

Liber Secundus.

oibus sanctis laudari sup oia cupiūt
z sp in idipm tendūt. **E**sto igit gratul
in nimo. z eris dign^o maiora accipe.

Sit tibi minimū etiā p maximoz ma
gis pceptibile p speciali dono **S**i dis
gnitas datoris inspicit nullū datuz p
uum aut mun^o vile videbit. **N**ō em p
uum mun^o est qd a summo do donat
etiā si penas z pbera donauerit gratū
esse debz. qz sp p salute nra facit qcqd
nob aduenire pmittit. q grā dei reci
nere desiderat sit grat^o p grā dei data.
patiens pro sublata: ore vt redeat cau
tus sit z humilis ne amittat.

De paucitate amatoz crucis ie
su. **C**apitulum. XI

Habet ihs nūc multos amato
res regni sui celest^{is}. s3 paucos
bailatores sue crucis **H**3 ml
tos dsideratores solatōis s3 paucos
tribulatōis. **M**ures inuenit socios
mele. s3 paucos abstinetie. **D**eayolūt

cū xp̄o gaudere: s; pauci volūt p̄ ip̄o a
 liqd sustinere. **M**ulti sequunt̄ ih̄m vs
 q; ad fractionē panis. s; pauci ad bibē
 dū calicē passionis. **M**ulti miracula
 ei⁹ venerant. sed pauci ignominia crui
 cis sequunt̄. **M**ulti ih̄m diligūt q̄ diu
 aduerfa nō cōtingūt. **M**ulti illū lau/
 dāt ⁊ b̄ndicunt q̄ diu ⁊ solatōes aliq̄s
 ab ip̄o recipiūt. **S**i autē se ih̄us absco
 derit ⁊ modicū eos reliq̄rit. aut in q̄ri
 monia aut in deiectionē nimia cadunt
Qui autē ih̄m p̄ter ih̄m ⁊ nō p̄ter suā
 aliqua ⁊ solatōem p̄ria diligūt ip̄m in
 tribulatōe ⁊ in angustia cordis sicut i
 summa cōsolatōe b̄ndicūt. **E**t si nūq̄
 eis ⁊ solatōnem dare vellet. ip̄m tñ sp̄
 laudaret ⁊ sp̄ gr̄as agere vellet. **Q**uā
 tū p̄or amor ih̄u purus. nullo p̄rio cō
 modo vel amore p̄mixtus. **N**ōne oēs
 mercenarij sunt dicēdi q̄ ⁊ solatōes sp̄
 querūt. **N**ōne amatores sui magis q̄
 ip̄i p̄bant. q̄ sua cōmoda vel lucra sp̄

Liber Secundus

meditāt. **U**bi inueniet talis q̄ velit do
fui re ḡtis. **R**aro inuenit tā sp̄ialis a
liquis q̄ oibus sit nudat⁹. **N**ā verum
sp̄ū pauperē: et ab om̄i creatura nudū
quis inueniet. **P**rocul et de vltimis si
nib⁹ precitū est⁹. **S**i dederit hō omne
substātiā suā. adhuc nihil est. et si fe
cerit penitētiā magnā adhuc exigū
est. et si apprehenderit oēm sciētiā ad
huc longē. et si habuerit virtutē ma
gnā et deuotōs nimis ardentē adhuc
multū sibi deest. vñ. s. qd̄ sibi summe
necessariū est. **Q**uid illud? **U**t oibus
relictis se relinquat. et a se totaliter ere
at. nihilq; de priuato amore retineat.
En̄ om̄ia fecerit que faciēda nouerit.
nihil se fecisse sentiat. **N**ō grāde pons
deret q̄ grandis estimari possit: sed in
veritate seruum inutilem se p̄nunciet
sicut veritas ait. **C**um feceritis om̄
nia que precepta vobis sunt. adhuc
dicite quia serui inutiles sum⁹. **T**unc

ho paup z nudus spū esse poterit: et cū
ppha dicere. **N**z vnicus z paup sū ego
Nemo isto ditior. nēo tñ liberior. neq
mo potētor illo q̄ scit se z oia relinq̄re
et ad infimum se ponere.

De regia via scē crucis .La. XII

Crus hic multis videt̄ fmo.
Abnega temetipm: tolle cru/
cē tuā z seq̄re ih̄m. Sed mlti
duri perit̄ audire illō extremū s̄bū. **D**i
scedite a me maledicti in ignē eternuz.
Qui em̄ mō libenter audiūt z sequunt̄
s̄buz crucis: tūc nō timebūt ab auditi
one mala eterne dānatōis. **H**oc signū
crucis erit in celo cū dñs ad iudican/
dū venerit. **T**ūc oēs fui crucis qui se
crucifixo p̄formauerūt in vita: ad xp̄z
accedēt iudicē cuz maḡ fiducia **Q**uid
igit̄ times tollere crucē p̄ quā itur ad
regnū. **I**n cruce salus. i cruce vita. in
cruce p̄ctio ab hostibz: in cruce infu
sio supne suauitat̄. in cruce robur me

Liber Secundus

ris. in cruce gaudiū spūs. in cruce vir-
tus summa. in cruce pfectio sanctitatis
Non est salus aīe nec spes eterne vite
nisi in cruce: **C**olle ḡ crucē tuā z seqre
ih̄m. z ibis in vitā eternā. **P**recessit il-
le baiulās sibi crucez. z mortu⁹ est p te
in cruce. vt tu etiā portes crucē z mo-
ri affectes in cruce. qz si cōmortu⁹ fue-
ris etiā cū illo piter viues. z si soci⁹ fu-
eris pene soci⁹ eris z glie. **E**cce in cry-
ce totū pstat. z in moriendo totū iacet
z non ē alia via ad vitā z ad verā inter-
nā pacē nisi via sancte crucis z q̄tidia/
ne mortificatōnis **A**mbula vbi vis. q̄
re q̄dcūqz volueris. z nō inuenies alti-
orē viāz sup̄. nec securiorē viā infra ni-
si viā sc̄te crucis. **D**ispone z ordina oīa
fm̄ tuū velle z videre: z nō inuenies nī
sils̄p aliqd pati debere. aut spōte aut in-
uite. z ita crucē sp̄ inuenies. **A**ut ei in
corpe dolorē senties. aut ī aīa spūs tri-
bulatōez sustinebis. **I**nterdū a dō re-

linqueris. interdū a primo exercitabe
ris et qđ amplius est sepe tibi metipi gra
uis eris nec tñ aliq remedio vlt solatō
liberari. seu alleuari poteris. sed do/
nec deus voluerit optet q̄ sustineas.
Vult em̄ de⁹ vt tribulatōez sine cōso/
lacione discas pati. et vt illi te totaliter
subijcias et hūilior ex tribulatōne fias
Nemo ita cordialiter sentit passi onē
xp̄i sicut is cui p̄tigerit filia pati. **C**ruc
igit̄ semp̄ p̄ata est. et vbicūq; te expectat.
Non potes effugere vbicūq; cucurre
ris. qz vbicūq; veneris teipm̄ tecū por
tas et sp̄ teipm̄ inuenies. **C**onuerte te
sup̄. p̄uerte te infra. p̄uerte te extra et i
tra et i hīs oībus inuenies crucē et ne
cesse ē te vbicūq; tenere paciētiā si in
ternā vis h̄re pacē et p̄petuaz p̄mereri
coronā. **S**i libēter crucē portas por
tabit te et deducet te ad desideratū finē
vbi sc̄ finis paciēdi erit. q̄uis hic nō
erit. **S**i inuite portas on⁹ tibi facis: et

Liber secundus

reipsum magis quam tunc optet susti-
neas. **S**i abijcis unam crucem aliam procul
dubio inuenies. et forsitan graviorē. **C**re-
dis tu euadere quod nullus mortalium po-
tuit preterire. **Q**uis sanctorum in mundo si-
ne cruce et tribulatione fuit. **N**ec enim do-
minus nisi ihesus christus una hora sine dolore
passionis fuit quod diu in hoc mundo vi-
uit. **O**ptebat autem christum pati et resurgere
a mortuis. et ita intrare in gloriam suam.
Et quod tu aliam viam queres quam hanc regiam
viam que est via sancte crucis. **T**ota vita
christi crux fuit et martyrium. et tu tibi que-
ris requiem et gaudium. **E**rras erras si ali-
ud queres quam pati tribulationes: quia to-
ta ista vita mortalis plena miserijs et
circumsignata crucibus. **E**t quanto altius quis
in spiritu profecerit. tanto graviores cruces se-
pe inueniet: quia crucis sui pena magis et a-
more crescit. **S**ed tamen iste sic multi-
pliciter afflicus non est sine leuamine
consolationis. quia fructum magnum sibi sentit

accrescere ex sufferentia sue crucis. **N**az
 dū spōte illi se subijcit oē onus tribu/
 latiois in fiducia diuine p̄solatiois cō/
 uertit. **E**t q̄to caro magis p̄ tribulatioēz
 atterit. tāto amplius spūs p̄ internā p̄so/
 latōz roborat. **E**t nōnunq̄z in m̄ p̄for/
 tat ex affectu tribulatiois et aduersitat̄
 ob amorē cōformitatis crucis xp̄i vt nō
 sine dolore et tribulatioē eē vellet qm̄ tā
 to se acceptiozē dō credit quāto plura
 et ḡuioza p̄ eo p̄ferre poterit. **N**ō est il/
 lud p̄rus hoīs s̄z gr̄a xp̄i. que tāta pōt
 et agit i carne fragili. vt qd̄ naturaliter
 sp̄ abhorret et fugit. hoc feruore sp̄rit̄
 aggrediat̄ et diligat. **N**ō est fm̄ hoīem
 crucē portare. crucē amare. corp̄ casti/
 gare. et fuituti subijcere. honores fuge/
 re. cōtumelias libēter sustinere. seipm̄
 desp̄icere et d̄sp̄icere optare. aduersa que
 q̄z cū dānis p̄peti. et nihil p̄sp̄itatis in
 hoc mūdo desiderare. **S**i ad teipm̄ re/
 sp̄icis. nihil h̄mōi ex te poteris. s̄z si in

Inno. 1. filii

Liber Secundus.

dño ꝑfidis dabitur tibi fortitudo de
celo. ⁊ subijciet dñi tūe mūdus ⁊ ca/
ro. **S**z nec inimicū diabolu timebis
si fueris fide armatus: ⁊ ihu cruce sig/
tus. **N**one g te sicut fidelis ⁊ bon⁹ ser/
uus xp̄i ad portandū viriliter crucem
dñi tui. ꝑ te ex amore crucifiri. **P**repa
te ad tolerāda mlta aduersa ⁊ varia in
cōmoda in hac miseravita. qz sic tecū
erit vbicūqz fueris ⁊ sic reuera eū inue
nies vbicūqz latueris. **P**rette ita esse
⁊ non ē remediū euadēdi a tribulatōe
maloz ⁊ dolore q̄s vt te patiaris. **E**a
lices dñi affectāter bibe si amic⁹ ei⁹ esse
⁊ partē cū eo habere desideras. **S**ō
laciones dō cōmitte. faciat ip̄e cū talis
bus sicut sibi mag⁹ placuerit. **T**u ꝑo
pone te ad sustinendū tribulatōnes ⁊
reputa eas maximas ꝑsolatōes: qz nō
sunt cōdigne passionēs huius t̄pis ad
futurā gl̄iam q̄ reuelabit in nob. ꝑme
rēda. etiā si solus oēs posses sustinere
h

Non ad hoc veneris quod tribulatio tibi
dulcis est et sapit pro christo tunc bene tecum esse
estima. quia inuenisti paradisum in terra.
Quoadiu pati tibi grieve est et fugere queris.
tandiu male habebis. et sequetur te ubique
fuga tribulationis. **S**i ponis te ad quod
esse debes: videlicet ad patiendum et mo-
riendum fiet cito melius et pace inuenies.
Etiam et si rapis fueris in tertium celum cum
paulo. non es propterea securus de nullo
contrario sustinendo. **E**go inquit ihesus ostē-
daz illi quanta opteat eum pro nomine meo
pati. **P**atig tibi remanet si ihesum dilige-
re et perpetuo illi fuire placet. **U**tinam di-
gnus esses pro nomine ihesu aliquid pati. quam
magna gloria remaneret tibi: quanta exulta-
tio omnibus sanctis dei: quanta que edificatio
esset proximi. **N**am patientiam omnes recom-
mendat quis pauci tamen pati velint.
Derito deberes libenter modicum pati
pro christo cum multis grauiora paciuntur pro mun-
do. **S**cias pro certo quod morientem te oportet

Liber secundus.

ducere vitā .z. quāto plus quāscūq; sibi mo-
rit rāto deo magis viuere incipit. **A**le-
mo apt' est ad cōprehendendū celestia
nisi se submiserit ad portandū p' xpo
aduersa. **N**il deo accepti? nihil tibi sa-
lubrius in mūdo isto q̄ libēter pati p'
xpo. **E**t si eligendū tibi esset magis op-
tare deberes p' xpo aduersa pati q̄ ml'
tis cōsolatōibus recreari. qz xpo simi-
lior esses .z. om̄ib; sanctis ei? magis cō-
formior. **N**on em̄ stat meritum nost'z
.z. profectus status nostri in mult' sua
uitatibus .z. cōsolatōibus: sed potius
in magnis grauitatib; .z. tribulatōib;
pferendis. **S**iquidē aliquid meli' .z. v-
tilius saluti hominū q̄ pati finisset.
christus vtiq; verboz exemplo osten-
disset. **N**am et sequentes se discipu-
los oēs eum sequi cupientes ma' se-
ste ad crucē portandā hortat' .z. dicit. **S**i
qu' vult venire post me abneget semet

ipm ⁊ tollat crucē suaz ⁊ sequatur me.
Dibus ḡ plectis ⁊ scrutatis sit ista fi
nalis cōclusio. Dñm p̄ multas tribula
tiones optet nos intraer in regnū di

¶ Explicite liber secundus

Incipit tercius

¶ De interna xpi locutōe ad aīaz
fidelem. Capitulu. I

¶ Adiaz quid

loquatur in me dñs dō
Beā aīa que dñm in se
loquentē audit: ⁊ de ore
ei⁹ sbuz p̄ solatiōis acci
pit. Beā aures q̄ venas diuini susur/
rū suscipiūt: ⁊ de mūdi bui⁹ susurratio
nibz nihil aduertūt. Beā plane aures
q̄ non voce foris sonantē. sz interi⁹ au
scultāt veritatē loquentē ⁊ docentem.
Beati oculi q̄ exterioribz clausi. inte
rioribz aut̄ sunt intenti. Beati q̄ inter
na penetrāt ⁊ ad capiēda archana ce

Liber Tertius.

lestia magis ac magis p̄ q̄tidiane exerci-
tia se studēt preparare. Beati q̄ dō vaca-
re gestiūt z ab om̄i impedimento seculi
se excutiūt. **A**nimaduerte hec ō aīma
mea z claudē sensualitatis tue ostia vt
possis in te audire q̄d loq̄tur dñs de⁹
tuus. **H**ec dicit dilect⁹ tuus. **S**al⁹ tua
ego suz. pax tua z vita tua. **S**erua te a
pud me z pacē inuenies. **D**imitte oīa
transitoria z quere eterna. **Q**uid sunt
oīa t̄palia nisi seductoria. **E**t q̄d inuāt
oēs creature si fueris a creatore deser-
ta. **O**mnib⁹ ḡ abdicatis creatori tuo
te redde placidā ac fidelē. vt verā vale-
as apprehendere beatitudinem.

De veritas intus loq̄tur sine stre-
pitu verborum. **¶** Capitulū. II.

Il. **Q**uere dñe qz audite suus tu-
us. **S**eruus tu⁹ ego sum: da
mibi intellectū vt sciā testimo-
nia tua. **I**nclina cor meū in p̄ba oris
tui: sicut vt ros eloq̄um tuū. **D**icebāt

olim. filij isrl ad moysen. **L**oq̄re nob̄
tu z audiem⁹. non loq̄tur nobis dñs
ne forte moriamur. **N**on sic dñe non
sic oro. s; mag⁹ cū samuele p̄ba hūili-
ter ac desiderāter obsecro. **L**oq̄re dñe
q̄ audit fuus tu⁹ nō loq̄tur mihi moi-
ses aut aliq̄s ex p̄phis. s; poti⁹ tu loq̄re
dñe dñs inspirator z illuminator oim
p̄phetaz. q̄ tu solus sine eis potes me
p̄fecte imbucere. illi autē sine te nihū p̄fi-
ciēt. p̄nt q̄dez p̄ba sonare s; sp̄m nō p̄fe-
rūt. **V**ulcerrime dicūt. s; te tacēte cor
nō accendūt. **T**ras tradūt. s; tu sensus
apis. **D**isteria p̄ferūt s; tu referas in
relectū signatorū. **D**adāta edicūt. s;
tu iunas ad p̄ficiendū. **V**ia ostendūt
s; tu p̄fortas ad ambulandū. **V**lli tm̄
foris agūt. s; tu corda instruis z illumi-
nas. **V**lli exteri⁹ rigāt. s; tu secūditates
donas. **V**lli clamāt p̄bis. s; tu auditui
intelligentiā tribuis. **N**on ḡ loq̄tur
mihi moyses. s; tu dñe d̄s meus eter/

Libertercius.

na veritas, ne forte moriar ⁊ sine fructu efficiar. **S**i fuero tñ foris admonitus ⁊ int^o non accēsus: ne sit mihi ad iudiciū p̄bū auditiū ⁊ non scām cognitiū nec amatiū, creditū ⁊ nō suatiū. **L**oq̄re igit̄ dñe qz audit̄ fuus tu^o. **V**erba em̄ vite eterne habes: loq̄re mihi ad q̄ lēcūq̄z aīe mee p̄solatōez: et ad toti^o vite mee emendationez. tibi autē ad gloriā ⁊ perpetuū honorem.

¶ Qz p̄ba dei cū hūilitate sunt audiēda ⁊ q̄ mlti ea nō pōderāt. **Ca. III**

Adi fili mi p̄ba mea, verba sua uisissima: oēm philosophoz et sapientiū hui^o mūdi sciētiāz excedentiā. **V**erba mea sp̄ritus ⁊ uita sunt, nē humanō offensu pensanda. **N**on sunt ad vanā complacentiā trahenda, sed in silentio audiēda et cū omni hūilitate atqz affectu magno

fuscipienda z dicitur **B**onus ē quē tu erudi-
eris dñe z de lege tua docueris eū. vt mi-
tuges ei a diebus malis z non desoletur
in terra **E**go inq̄r dñs docui p̄phetas
ab initio. z vsq̄ nūc nō cesso oibus lo-
qui. s̄z multi ad vocē meā surdi sunt z
duri. **P**lures mundū libenti⁹ audiūt
q̄s deū: facili⁹ sequunt̄ carnis sue appe-
titū q̄s dei bñplacitū. **P**romittit in un-
dus tēpalia z pua. z seruit̄ ei auaritate
maḡ. **E**go p̄mitto summa z eterna. et
torpescūt mortaliū corda. **Q**uis tāta
cura mihi in oibus fuit z obedit sicut
mundo z dñis ei⁹ seruit̄. **E**rubescet sy-
don ait mare **E**t si causas q̄ris. audi q̄
re. **P**ro modica p̄benda lōga via cur-
ritur. z p̄ eterna vīta vīta mult⁹ pes se-
mel a terra lenat̄. **V**ile p̄ciuz q̄ritur. p̄
vno nūmismate interdū turpiter litiga-
tur. z p̄ vana re z pua p̄missiōe dieno-
ctuz fatigari nō timet̄. **S**z p̄ dolor
p̄ bono incōmutabili: pro p̄mio inesti-

Liber Tertius

mabili. p summo honore ⁊ glia inter/
minabili vl ad modicū fatigari pigri/
tat. **E**rubesce ꝑ fue piger et q̄rulse q̄
illi paratiores inueniuntur ad pditōez
q̄tu ad vitā. **G**audet illi ampli⁹ ad va
nitatē q̄tu ad veritatē. **E**q̄des a spe su
a nōn unq̄s frustrant. sed pmissio mea
nemine fallit. nec ꝑfidentē mibi dimit
tit inanē. **D**ō pmisi dabo. qd dixi imple
bo. si tñ vsq̄ in finē fidelis in dilectiōe
mea q̄s pmanerit. **E**go remunerator
suz oim honoz. ⁊ fortꝑ pbator oim de
uotoz. **S**cribe ꝑba mea in corde tuo
⁊ ptracta diligēter: erunt em̄ in tpe tē/
ptatōis valde necessaria. **D**ō nō intel
ligis cū legis cognosces in die visita
tionis. **D**upliciter soleo electos meos
visitare. tēptatōe scz ⁊ ꝑsolatōe. **E**t du
as lectōes eis q̄tidie lego vnā increpā
do eoz vicia. alterā exhortādo ad ꝑru
tū incrementa. **Q**ui habet ꝑba mea
⁊ spernit ea hz q̄ iudicet euz in nouissi

modie.

Oratio ad implorandam deuotionis
gratiam. ¶ Capitulum. III

Domine deus meus omnia bona mea
tu es. Et quia ego sum ut audi
am ad te loqui. Ego sum paup
rimus et humilis tuus et abiectus et micul
multo paupior et detestabilior: quam scio et
dicere audeo. Memoro tamen domine: quia ni
hil sum: nihil habeo: nihilque valeo. Tu
solus bonus iustus et sanctus tu omnia po
tes. omnia prestat. omnia implet. solus pec
catorum inanem relinques. Reminisce
re miserationum tuarum domine et imple cor
meum gratia tua. quod non vis vacua esse opa
tua. Quomodo possum me tolerare in hac
misera vita nisi me confortauerit miseri
cordia et gratia tua. Noli auertere faciem
tuam a me. noli uisitationem tuam plangere
noli consolationem tuam abstrahere. ne fiat
anima mea sicut terra sine aqua tibi. Do

Liber Tertius.

mie doce me facere voluntatē tuā. do
ce me corā te digne ⁊ hūiliter puerfari
qz sapiētia mea tu es. q̄ in veritate me
cognoscis. ⁊ cognouisti anteq̄ fieret
mūdus. ⁊ anteq̄ natus eēm in mūdo.

Qui in veritate ⁊ humilitate corā
deo puerfandus est. **Capi. V**

Huiusmodi ambula corā me in verita
te. ⁊ in simplicitate cordis tui
quere me semp. **Q**ui ambulat
corā me in veritate tutabit ab in cursi
bus malis: ⁊ veritas liberabit euz a se
ductoribus ⁊ a detractōibz iniquis. **S**i
veritas te libauerit ꝑe liber eris ⁊ nō
curabis de vanis hoim verbis. **D**ñe
verū est sicut dicis. ita queso mecū fiat.
Veritas tua me doceat. ip̄a me custo/
diat ⁊ vsqz ad salutarem finem me con
ducat. **I**psa me liberet ab omni affec
tione mala et inordinata dilectione et
ambulabo tecum in magna

cordis libertate. **E**go te docebo aut ve-
ritas q̄ recta sūt z placita corā me. **L**o-
gita pctā tua cū displicētia maḡ z me-
rore. z nunq̄z reputes te aliqd̄ esse pro-
pter opa bona. **R**euera peccator es et
m̄ltis passionibz obnoxio z iplicatus.
Exte sp̄ ad nihil tēdis z cito laberis.
cito vincers. cito turbaris. cito dissolu-
ueris. **N**on habes qcq̄z vñ possis glia-
ri. sed m̄ltavñ te debes vilificare: quia
m̄lto infirmior es q̄z vales cōpreben-
dere. **N**ihil ḡ magnū tibi videat̄ ex oī-
bus que agis. nihil grāde. nihil p̄cio-
sum z ad mirabile nihil reputatōe ap-
pareat dignū. nihil altū: nihil vere lau-
dabile. z desiderabile. nisi quod eter-
num est. placeat tibi sup̄ omnia eter-
na veritas displiceat tibi sup̄ oīa vili-
tas maxia tua. **N**ihil sic timeas. nihil
sic vitupes z fugias sicut vicia z pctā
tua q̄ magis displicere dñit q̄z quelibz
rerū dāna. **Q**uidā non sincere coram

Libri Tercius.

me ambulāt. sed quadā curiositate et
arrogantia duci volūt secreta mea sci
re z alta dei intelligere. se z suā salutes
negligentes. **H**i sepe in magnas tēpta
tōes z pctā ppter suā supbiā z curiosi/
tatē me eis aduersante labunt. **T**ime
iudicia dī expauesce iram oīpotentis
noli autē discutere opera altissimi. sed
tuas inīqtates pscrutare in quātis de
liquisti z q̄ mltra bona neglexisti. **Q**ui
dā solū portāt suā deuotōez in libris.
z quidā in imaginibz. q̄dam autē in si
gnis exterioribz. z figuris. q̄dam hnt
me in ore. sed modicū in corde. **S**unt
z alij q̄ intellectu illuminati. z affectu
purgati. ad eterna sp̄ anhelant. de ter
renis grautier audiūt. necessitatibz na
ture dolēter inseruiunt. z hi sentiunt
q̄d veritatis spūs loq̄tur in eis. q̄ do
cet eos terrena despiciere z amare cele
stia. mundū negligere. z celuz tota die
ac nocte desiderare.

De mirabili effectu diuina
moris. ¶ Capitulum. VI

Benedico te pater celestis pat
dñi mei ihu xpi. qz mei paupe
ris dignus es recordari. ¶ Pa
ter misericordiaz et de^o totius p̄solatō
nis. gr̄as ago tibi q̄ me indignū omni
cōsolatione quāq; tua recreas consola
tione. Benedico te semper et glorifico
cū vnigenito filio tuo et sp̄s̄ sancto pa
clito in secl̄a seculoz. **E**ya dñe deus a
mator sancte me^o. cū tu veneris in cor
meū exultabū oīa interiora mea. **T**u
es gl̄ia mea et exultatio cordis mei. tu
spes mea et refugium meū in die tribula
tōis mee. **S**ed qz adhuc debilis sum
in amore et imperfectus in p̄tute. ideo ne
cesse habeo a te p̄fortari et consolari. p̄
pterea visita me sepius et instrue disci
plinis sanctis. **L**ibera me a passionis
bus malis et sana cor meū ab oībus af
fectionibus inordinatis et vicijs vt in

Liber Tertius

tus sanatus et bene purgatus aptus est/
ficiat ad amandum. fortis ad patiendum
stabilis ad perseverandum. **M**agna res
est amor. magni omnino boni quod
solum leue facit omne onerosum. et fert
equaliter omne inaequale. **N**am onus
sine onere portat. et omne amare dulce: ac
sapidus efficit. **A**mor iesu nobilis ad
magna operanda impellit et ad deside
randa spiritus perfectiora excitat. **A**mor vult es
se sursum nec ullis infimis rebus retineri
Amor vult esse liber et ab omni mundana effe
ctioe alienus. ne internus eius impedia
tur aspectus. ne per aliquod commo
dum temporale implicatioes sustineat
aut per incommodum succubat. **N**ihil dul
cius est amore. nihil fortius. nihil al
tius. nihil latius. nihil iocundius. nihil
plenus. nihil melius in celo et in
terra. quia amor et dilectio a deo nascitur
est. nec potest nisi in deo super omnia

creata requiescere. **A**mās volat cur-
rit: letat: liber est z non tenet: dat oīa p
oībus: z hz omīa in oībus. qz in vno
summo bono sup oīa quiescit. ex q̄ oē
bonū fluit z pcedit. **N**ō respicit ad do-
na: s; ad donantē se cōuertit sup omīa
bona. **A**mor modū semp nescit. s; sup
oēm modūz feruescit. **A**mor on^o non
sentit. labores nō reputat. pl^o affectat
q̄ valet. de impossibilitate nō causat. qz
cūcta sibi posse z licere arbitrat. **V**alz
igit ad omīa. z mlta implet z affectui
mācipat. vbi nō amans deficit z iacet
Amor vigilat. z dormiēs non dormi-
tat. **F**atigat^o nō lassatur: artatus non
artatur. territ^o non turbat: s; sicut vi-
uar flāma z ardēs facula sursum erum-
pit. secureq; ptransit. **S**i q̄s amat no-
uit qd̄ hec vox clamer. **D**ignus cla-
mor in aurib; dei est. ip̄e ardēs affect^o
aīe quē dicit **D**e^o meus. amor me^o. tu
totus me^o z ego tuus. **D**ilata me in a/

mare vt

Liber Tertius

more vt discā interiora cordis ore de-
gustare q̄s suauē sit amare. ⁊ in amore
liq̄fieri ⁊ natari. **T**eneat amore vadēs
sup̄ me p̄ nimio feruore ⁊ stupore. **C**ā
tē amoris canticū. seq̄r te dilectū meū
in altrū. officiat in laude tua aīa mea iu-
bilās ex amore. **A**mem te pl̄ q̄ me. nec
me nisi p̄pter te. ⁊ oēs in te q̄ de amant
te: sicut iubz lex amoris lucēs ex te. **E**st
amor velox sincer⁹. pius. iocūdu⁹. ⁊ a-
men⁹. fortis. patiēs. fidelis. prudens.
lōganimis. virilis ⁊ seipm̄ nunq̄s que-
rens. **U**bi ei seipm̄ aliq̄s querit. ibi ab
amore cadit. **E**st amor circūspect⁹: bu-
milis ⁊ rect⁹ non mollis. nō leuis. nec
vanis intendēs rebz. sobri⁹ castus: sta-
bilis. q̄etus ⁊ in cūctis sensib⁹ custo-
dius. **E**st amor subiect⁹ ⁊ obediēs p̄la-
tis. sibi vilis ⁊ despect⁹. deo deuotus.
⁊ gratificus: ⁊ fidens ⁊ sp̄ sperās in eo
etiā cū sibi non sapit oēs qz sine dolore
non viuūt in amore. **Q**ui nō est patiens

J

omnia pati et ad voluntate stare dilecti non
est dignus amator appellari. **D**ignus ama-
tem omnia dura et amara propter dilectum li-
berer amplecti. nec ob contraria acci-
dentia ab eo deflecti.

¶ De probitate veri amatoris. **Ca. VII**

Illi non es adhuc fortis et pru-
fens amator. quod dicitur. **¶** Propter
modicam contrarietatem deficiis a-
ceptis. et nimis auide solatorem queris
Fortis amator stat in temptationibus;
nec callidis credit persuasionibus inimi-
ci. sicut in prosperis ei placeo. ita nec in
aduersis displiceo. **¶** Prudens amator non
tam donum amatis considerat quam datus amo-
re. **A**ffectum potius attendit quam censuram. et infra
dilectum omnia data ponit. **¶** Nobilis ama-
tor non desinit in dono. sed in me super omne
donum. **N**on est ideo totum perditum si quandoque
minus bene de me vel de sciis meis sentis
quam velles. **A**ffectus ille bene dulcis quez
interdum precipis. **A**ffectus gratie penitus est qui

Liber secundus.

dam pregestus patrie celestis: isup quo
nō nimium innitendū qz vadit z venit.
Lertare aut aduersus incidentes ma
los animi mot⁹ suggestionēqz spnere di
aboli insigne est virtutis z magni meri
ti. **N**on g̃ te cōturbēt aliene fantasie de
qucunqz materia ingeste. **F**orte serua p
positū z intentionēz rectā ad deū. **N**ec ē
illusio q̃ aliquñ in excessuz subito rape
ris z statim ad ineptias solitas cordis
reuerteris. **I**llas em̃ inuice magis pate
ris q̃z agis. z q̃d iū displicēt z reniter⁹
meritū est z non pditio. **S**cito q̃ anti
quus inimicus oīno nitit̃ impedire de
sideriū tuū in bono z ab om̃i duoto ex
ercitio euacuare. a sc̃ozū scilicet cultu
a pia passionis mee memoria. a pecca
toz vtili recordatiōe. a proprij cordis
custodia. z a firmo pposito pficiēdi in
virtute. **M**ultas malas cogitatos igerit
vt tediū tibi faciat z horrozē vr̃ ab oīoz

reuoceat & sacra lectioe **D**isplicet sibi hu
milis confessio & si possit a comunione ces
sare faceret. **N**o credas ei neq; cures il
lu. licet sepius tibi deceptiois tetederit la
queos. **S**ibi imputa cu mala ingerit
& immunda. dicit illi. **V**ade immunde
spūs. erubescere miser. valde imundus
es. tu q̄ talia infers auribus meis. **D**isce
de a me seductor pessime nō habebis i
me p̄tē vllā. s; ihs mecu erit tanq̄ bel
lator fortis. & tu stabis p̄fusus. **D**a
lo potius mori oem penā subire q̄ tibi cō
sentire. **F**ace & obmutesce. nō audiam
te amplius. licet mihi plures molis mo
lestias. **D**ñs illuminatio mea & salus mea
quē timebo. **D**ñs p̄teritor vite mea. a
q̄ trepidabo. **S**i p̄sistat aduersus me
castra nō timebit cor meū. **D**ñs adiu
tor meus & redemptor meus. **T**erta tanq̄ mi
les bonus. & si interdum ex fragilitate
corruis resume vires fortiores prioribus: cōfidens de ampliori grā mea. et

Liber Tertius.

multū precauere a uana cōplacētia: sup
bia. ppter hoc mlti in errozē ducūtur et
in cecitatē pene incurabilē qñq; labūt
Sit tibi in cantelāz ppetuā hūilitatē
ruina hec supboz d se stulte psumētū.

De occultanda grā sub hūilita
tis custodia. **C**apitū. VIII.

Huili vtili⁹ est tibi z securi⁹ duo
rōis grām abscondere nec in al
tū te efferre. nec multū in delo
qui. neq; mltuz pōderare. s; magis te
metipm despiciere z tanq; indigno da
tā timere. **N**on ē huic affectōi tenaci⁹
in herendū q̄ citius pōt mutari in con
trariū. **C**ogita in grā q̄ miser z inops
esse soles sine grā. **N**ec ē in eo tm spūa
lis vite pfect⁹ cū p̄olatōnis habueris
grām. s; cū hūiliter z abnegate patien
terq; tuleris ei⁹ subtractōez. ita q; tunc
ab oratōis studio nō torpeas. nec reli
qua opa tua ex vsu faciēda oīno dila
bi pmittas. sed sicut meli⁹ potueris z

intellegeris libenter qđ in te est facias
nec ppter ariditatē seu anxietatē mētis
quā sentis te totaliter negligas. **D**ul
ti em̄ sunt q̄ cū nō bñ eis successerit sta
tim impatiētes fiūt aut desides. **N**on
em̄ sp̄ est in prāte hoīs via ei⁹. sed dī ē
dare z cōsolari qñ vult z quantuz vult
z cui vult. sicut sibi placuerit z nō am
plius. **Q**uidam incauti ppter deuotō
nis grām se ipos destruxerūt. qz plus
agere voluerūt q̄ potuerūt non pēlan
tes sue paruitatis mensurā. sed maḡ
cordis affectū sequētes q̄ ratōis iudi
ciū. **E**t qz maiora presumpserūt q̄ deo
placitū fuit idcirco grāz cito pdiderūt
Facti sunt inopes z viles relictī. qui ī
celū posuerūt nidū sibi vt humiliatiz
deparpati discāt non in alis suis vo
lare. s; sub pennis meis sperare. **Q**ui
adhuc noui sunt z impitiī via dñi ni
si consilio discretorū se regāt. facili⁹ de
cipi pñt z elidi. **Q**z si suū sentire maḡ

Liber Tercius.

sequi quos alij exercitatis credere volunt
erit eis piculosus exitus. si tamen retrahi
a proprio conceptu non valuerint. **R**aro si
hijis sapientes ab alijs regi humiliter
patiunt. **M**elius est modicum sapere cum
humilitate et pura intelligentia. quam magni
sciencie thesauri cum vana complacencia
Melius est tibi minus habere quam multum
vnde posses supbire. **N**on satis discre
te agit qui se totum leticie tradit. obliuif
ces pristine inopie sue et casti timoris
domini: qui timet gram oblataz amittere
Non etiam satis virtuose sapit qui tem
pore aduersitatis et cuiusque grauitatis
nimis despare se gerit et minus de fide ter
dit me quam optet et cogitat ac sentit. **Q**ui tpe
pacis nimis securus esse voluerit sepe te
pore belli nimis deiectus et formido
losus reperietur. **S**i scires semper humi
lis et modicus in te permanere. nec non
spiritum tuum bene moderare ac regere non inci
deres tam cito in piculum et offensas. **C**onsilium

bonū est vt feruoris spū cōcepto medi
teris qd futurū sit abscondēte lumine.
Qd dū p̄tigerit recogita z denuo lucē
posse reneri. quā ad cautelā tibi mibi
aut ad glām a d̄ tpus subtrari. **U**tīl
or est em̄ sepe talis p̄batio q̄ si sp̄ p̄spa
p̄ tua haberes volūtate. **N**ā merita n̄
sunt ex hoc estimāda si q̄s plēs visīōs
aut cōsolatōes habeat. v̄l si pitus sit ī
sep̄uris. aut in altiori ponat̄ q̄du. sed
si p̄a fuerit hūilitate fundat̄ z diuina
charitate replet̄. si dei honorē pure z
integre sp̄ q̄rat. si seip̄m nihil reputet.
z in veritate despiciat. atz ab alijs etiā
despici z hūiliari magis gaudeat q̄s ho
norari.

Q De vili estimatōe suū p̄i in ocu
lis dei. **Capitulum. IX**

Quor ad d̄m meum cū sim
I puluis z cinis **S**i me ampli
reputauero. ecce tu stas p̄ me z
dicūt testimoniū verū iniquitates mee.

Liber Tertius.

nec possum contradicere. Si autem me vi-
lificauro et ad nihilum redegero et ab om-
ni propria reputatio defecero. atque sicut sum
pulvericauero: erit mihi propter gratia
tua et vicina cordi meo lux tua. et omnis
estimatio quantum ad laudem minima in valle
nihilicitatis mee submerget. et peribit in
eternum. Ibi ostendes me mihi quod sum:
quod fui: et de quo veni. quia nihil et nesciui.
Si mihi propter relinquitur: ecce nihil et tota in-
firmitas. Si autem subito me respexeris
stati fortis efficior et nouo repleor gau-
dio. Et mirum valde quod sic repetere suble-
uor. et tam benigne a te complector: quod proprio
potere sepe ad ima feror. Fac hoc amor
tuus gratis proueniens me et in tam multis sub-
ueniens necessitatibus: a grauius quod cum
studens me piculis et ab innumeris. ut
veredicam eripiens malis. De siquidem
male amando me perdidit et te solus quoniam
do et pure amando me et te pater inueni.
atque ex amore profundius ad nihilum me

redegit. Quia tu o dulcissime facis me
cū supra meritū om̄e. ⁊ supra id qđ au
deo sp̄are vlt̄rogare. **B**enedict̄ sis d̄s
me qđ licet ego oībus bonis sim indi
gnus. tua tñ nobilitas ⁊ infinita boni
tas nunq̄ cessat bñfacere etiā ingrat̄
⁊ longe a te auersis. **C**onuerte nos ad
te vt sim⁹ grati hñiles et deuoti. qđ sal⁹
nra tu es. p̄tus ⁊ fortitudo nra.

D, oīa ad deū sicut ad finē vlti
mū sunt referenda. **¶ Ca. X**

Ifili ego debeo esse finis tu⁹ su
prem⁹ ⁊ vltimatus si de deside
ras esse bñs. **E**t hac intentōe
purificabis affectus tu⁹ sepius ad seip
sum ⁊ ad creaturas male incuruatus
Nā si teipm in aliq̄ queris statim i te
deficis ⁊ arefcis. **D**ia ḡ ad me p̄ncipa
liter referas qđ ego suz qđ oīa dedi **S**ic
singula p̄sidera sicut ex summo bono
manantia. ⁊ ideo ad me tanq̄ ad suaz
originem cuncta sunt reducenda **E**t

Liber Tertius.

me pusillus et magnus pauper: et diues
tanquam ex fonte uino aquam hauriunt ui
nam. et qui mihi sponte et libere deser
uiunt gratias pro gratia accipient. **Q**ui
autem extra me uoluerit gloriari uel in a
liquo priuato bono delectari non sta
bilietur in hoc gaudio neque in corde suo
dilatabitur: sed multipliciter impeditur
et angustiabitur. **N**ihil ergo tibi de bono as
cribere debes: nec alicuius hominis uirtutem
attribuas: sed totum da deo sine quo nihil
habes homo. **E**go totum dedi. ego totum reha
bere uolo et cum magna districtioe gratiarum
actiones requiro. **N**ec est ueritas qua
fugatur glorie uanitas. **E**t si intrane
rit celestis gratia et uera charitas non
erit aliqua inuidia. nec contractio cor
dis. neque priuatus amor occupabit.
Uincit enim omnia diuina charitas:
et dilata toes anime uires. **S**i recte sapis in
me solo gaudeb: in me solo sperab. quod non

bonus nisi solus deus qui est super omnia laudandus et in omnibus benedicendus:

Quod spero mundo dulce est servire deo. **Capitulum. XI**

Unc iterum loquor domine et non silebo. dicam in auribus domini mei domini mei et regis mei qui est in excelsis. **Q**uia magis multitudo dulcedinis tue domine quam abscondisti timoribus tuis. **S**ed quod es amantibus quod toto corde tibi fuerit tibus. **V**ere ineffabilis dulcedo contemplationis tue quam largiris amantibus tuis. **I**n hoc marie ostendisti dulcedinem charitatis tue. quia cum non eum fecisti me: et cum errare longe a te reduxisti me. ut finire tibi. et precepisti ut diligam te. **F**ons amoris perperui quod dicam de te. quod potero tui oblivisci: quod mei dignus es recordari. **E**tiam propter quod perstabui et perire fecisti ultra omnem spem misericordiam cum suo tuo. et ultra omnem meritum gratiam et amicitiam exhibuisti. **Q**uid retribuam tibi pro gratia ista. **N**on

Liber Tercius

em̄ omnib⁹ datū est vt oībus abdicat⁹
seclo renūcient z monasticā vitā assu/
māt. Nunq̄d magnū est vt tibi seruiciā
cui oīs creatura fūire tenet. Non ma/
gnū mibi videri debet fūire tibi. sz po/
tius hoc mibi magnū z admiranduz
apparet q̄ tā paupem z indignuz dig/
ris in seruū recipe. z dilectis fuis tuis
adunare. **E**cce oīa tua sunt q̄ habeo z
vñ tibi fuio. **V**erū tamē viceuersa tu
magis mibi fuis q̄ ego tibi. **E**cce ce/
lū z terra q̄ in ministerio hoīs creasti.
presto sunt z faciūt q̄tidie quecūq̄ mā/
dasti. **E**t hoc paz est q̄netiā angelos ī
ministerio homis creasti z ordinasti.
Trāscendit aut̄ hec oīa q̄ tu ipe fūire
hoī dignat⁹ es z te ip̄m ei daturuz p̄mi/
sisti. **Q**uid dabo tibi p̄ oībus istis mi/
libus bonis **V**tinā possem tibi fūire
cūctis dieb⁹ vite mee. vtinā vl⁹ vno die
dignū seruiciū exhibere sufficerē. **V**e
re tu es dign⁹ oīi seruicio. oīi bono

re et laude eterna. **V**ere dñs me^o es et
ego paup^{us} fuus tu^{us} qui totis virib^{us} te/
neor tibi fuisse. nec vnq̄ in laudib^{us} tu
is debeo fastidire. **S**ic volo sic deside
ro. et q̄cqd̄ mihi deest tu digneris sup/
plere. **M**agn^{us} honor magna gl^{oria} tibi
fuisse. et om̄ia p̄pter te p̄temnere. **H**abe
būt em̄ gr̄am magnā qui sp̄te se sub/
iecerūt tue sanctissime fuituri. **I**nue
nient suauissimā sancti sp̄s orolator^{um}
q̄ pro amore tuo carnalez abiecerūt de
lectatōem. cōsec̄ntur magnā cordis li
bertatē. q̄ artam p̄ noie tuo ingrediū
tur viā et oēm mundana^m neglexerint
curā. **O** grata et iocūda dei seruit^{us} qua
hō veraciter efficit liber et sanctus. **O**
sacer status religiosi famulat^{us} q̄ hoies
angelis reddit equalē. dō placabilem
demonib^{us} terribilē. et cūct̄ fidelib^{us} cō/
mēdabilē. **O** amplectendū et sp̄ optan
dū fuitium q̄ summū p̄meret bonū et
gaudiū acq̄ritur sine fine māsurus.

Liber Tertius

D, desideria cordis examinanda
sunt et moderanda. **Capitulum XII**

Non optet te adhuc multa ad/
discere que necdum bene didi/
cisti. **Que sunt hec dñe. Ut d**
sideriū tuum ponas totaliter fm bñ/
placitū meum: et tu ipsius amator nō
sis: sed mee voluntatis cupidus amator
et emulator. **Desideria te sepe accēdūt**
et vehementer impellunt. sed confide/
ra an propter honorē meū. an propter
tuū commodū magis mouearis. **Si**
ego sum in causa bene contentus eris
quomodocunq; ordinauero. **Si au-**
tem de proprio quesitu aliquid latz ec
ce hoc est quod te impedit et grauat.
Cave ergo ne nimium innitaris sup
desiderio preconcepto: ne non con/
sulto: ne forte postea pēiteat et displice/
at qđ pō placuit et qđ p meliorem celasti.

Non em̄ om̄is affectio que videt̄ b̄oa
statim est sequēda. sed nec oīs contra
ria affectio ad primū fugienda. **Expe**
dit interdū refrenatōe vti. etiā in bo/
nis studijs z desiderijs. ne p̄ importu
nitatē mētis distractōem incurras ne
alijs p̄ indisciplinatōez scandalū gene
res v̄ etiā p̄ resistētiā alioz subito
turberis et corruas. **I**nterdū p̄o optz
violētia vti z viriliter appetitui sen
situo cōtrarie: nec aduertere q̄d velit
caro z q̄d non velit. s̄z hoc magis sata
gere vt subiecta sit etiā nolēs spiritui:
z tā diu castigari debet z cogi s̄uituti
subesse donec pata sit ad oīa: paucisqz
conterari discat. z simplicibz delectari
nec q̄ aliq̄d incōueniens murmurare

De informatione patientie z lu/
ctamine aduersus ꝑcupiscētiā:

Capitulum. XIII

Domine d̄s vt audio pati
entia ē mibi valde necessaria.

Liber Tertius.

multa enim in hac vita accidunt contraria
Nam qualitercumque ordinauero de pa-
ce mea non potest esse sine bello et dolore vi-
ta mea. **I**ta est fili. **N**on autem volo te ta-
le querere pacem que temptatibus careat aut
contraria non sentiat. sed tunc etiam est ima-
re te pacem inuenisse cum fueris varijs tri-
bulatibus exercitatus et in multis contra-
rietatibus probatus. **S**i dixeris te non
multa posse pati quod tunc sustinebis
ignem purgatorium. **D**e duobus malis sem-
per minus malum est eligendum. **E**t eter-
na futura supplicia possis euadere ma-
la presentia studeas pro deo equanimiter
tolerare. **A**n putas quod homines seculi hu-
ius nihil aut paucis patient? **N**ec hoc in-
uenies etiam si delicatissimos quesieris
Sed habent inquis multas delectati-
ones et proprias sequuntur voluntates. ideo
quod parum ponderant suas tribulationes.
Esto quod ita sit ut habeant quicquid volueris
sed quod diu putas durabit. **E**cce que ad
K

modum fumus deficient abūdantes
in seculo. et nulla erit recordatio oꝓeritoꝝ
rū gaudioꝝ. **S**ed cū adhuc viuūt non
sine amaritudine et tedio ac timore in
eis quiescūt. **E**x eadē namq; re vñ deo
lectatōez cōcipiūt sibi inde doloris pe
nā frequēter recipiūt. **I**uste illis fit. et
qz inordinate delectatōez querūt et ser
quunt nō sine amaritudine et cōfusio
ne eas expleāt. **N**ō q̄ breues: q̄ false: q̄
inordinate et turpes oēs sunt. **N**ez tñ
pre ebrietate et cecitate nō intelligūt. s;̄
velut muta aiali a ppter modicū corru
ptibilis vite delectamentū mortē ani
me incurrūt. **T**u ḡ fili post cōcupiscē
tias tuas non eas. et a volūrate tua a
uertere. **D**electare in dño et dabit tibi
petitōez cordis tui. **E**t em̄ si veraciter
vis delectari et abūdantiā a me cōsola
ri. ecce in cōtemptu oīm mūdanoꝝ et i
abscissione oīm infimarū delectatōnū
erit bñdictō tua. et copiosa reddet tibi

Liber Tercius.

consolatō: 7 q̄nto plus te ab om̄i crea-
turarū solatio subtraxeris: tāto in me-
suauiores 7 potētiores psolatōs inue-
nies. Sed p̄mo nō sine quadā tristi-
cia 7 labore certamis ad has ptinges.
Obsistit inōlita psuetudo. s; meliori
cōsuetudie deuincet. **R**emurmurabit
caro: s; feruore spūs refrenabit. **I**nsti-
gabit te 7 exacerbat spens antiquus
sed oīoe fugabit. insup et labore vtili
aditus ei magnus obstruetur.

De obediētia hūilis subditi ad

exemplum ihu xp̄i **Ca. XIII**

Illi qui se subtrahere nitit ab
obediētia ip̄e se subtrahit a s̄g/
tia. **E**t qui querit h̄re priuata
amittit cōmunia. **Q**ui non libēter et
spōre suo supiori se subdit. signū est q̄
caro sua necdū perfecte sibi obedit. s;
sepe recalcitrat et murmurat. **D**isce ḡ
celerit supiori tuo te s̄mittere si carnē

ppriam optas subiugare. **L**itius nāq̄
exteri⁹ vincit inimic⁹ si interioꝝ hō nō
fuerit deuastatus. Non est molestioꝝ
z peioꝝ aie hostis q̄ tuipe tibi nō bene
p̄cordans spiritui. **P**ortet em̄ veruz
te assumere tuūp̄i⁹ contēptuz si vis p̄
ualere aduersus carnez z sanguinē. qz
adhuc nimis inordinate te diligi. ido
plene te resignare alioꝝ volūtatī trepi
das. **S**z qd magnū. tu q̄ puluis es et
nihil. si p̄pter deū te subdis hōi: qm̄ ego
om̄p̄oz altissim⁹ qui cūcta creauit et ni
hilo me homī p̄pter te subieci hūiliter
Fact⁹ suz oīm humillim⁹ z infimus vt
tuā supbiām mea hūilitate vinceres.
Disce obteperare puluis. discite te hūi
liare terra z limus z sub oīm pedib⁹
incuruare. discite volūtares tuas frāge
re. z ad oīm subiectōem te dare. **E**xar
desce p̄tra te. nec patiaris tumozes in
te viuere. sed ira subiectū z puulum te
exbibe vt oēs sup te ambulare possint

Liber Tertius

z sicut lutus platearū ꝑculcare. **Q**uid habes bō inanis cōqueri. **Q**uid sordi de peccator potes ꝑdicere exprobrāti/bus tibi q̄ totiens deū offendisti. z totiens infernū meruisti. **S**ed pepcit tibi ocul⁹ meus qz preciosa fuit aīa tua in conspectu meo. vt cognosceres dī/lectōez meā z gratus bñficijs meis sp̄ existeres. z ad verā subiectōem z hūilitatem te iugiter dāres. patienterqz ꝑprium contemptum ferres.

¶ De occultis dei iudicijs considerandis ne extollamur in bonis. **Capitulum. XV**

Atonas super me iudicia tua dñe. z timore ac tremore cōcutis oīa ossa mea z expauescit anima mea valde. **S**to attonitus z ꝑsideo qz celi non sunt mūdi in ꝑspectu tuo. **S**i in angel repisti prauitatē nec tñ pepcisti. qd fier de me. **C**eciderunt stelle de celo z ego puluis qd ꝑsumo

Quorū opa videbant̄ laudabilia ceci-
derūt ad infima. ⁊ qui comedabāt pa-
nē angelorū vidi siliq̄s delectari porco-
rū. **N**ulla est ḡ sanctitas si manū tuaz
dñe retrahas. **N**ulla sapiētia pdest si
gubnare desistas. **N**ulla iuuat forti-
tudo si consuare desinas. **N**ulla secu-
ra castitas si eā nō ptegas. **N**ulla pro-
pria pdest custodia si non adsit tuasa-
cra vigilātia. **N**ā relictī mergimur et
pimus. visitati pō viuim⁹ ⁊ erigimur.
Instabiles quippe sum⁹ sed p te cōfir-
mamur. tepescim⁹ s; a te accendimur.
D q̄ hūiliter ⁊ abiecte mihi de me ipso
sentiendū est q̄ nihil p̄dendū si quid
boni videor h̄re. **D** q̄ p̄funde me sub-
mittere deō sub abyssalib; iudicijs tu-
is dñe. vbi nihil aliud me esse inuenio
q̄ nihil ⁊ nihil. **D** pond⁹ imensuz; ope-
lag⁹ intrāsnatabile. vbi nihil de me re-
pio q̄ in toto nihil. **U**bi est ḡ latebra
glie. vbi cōfidentia de glia c̄cepta. **A**b/

Liber Tertius.

forta est ois glia vana i pfunditate iudicioz tuozū sup me. Quid est ois caro in 2pectu tuo. Nūqd glabit lutuz 2 formantē se. Quōpt erigi vaniloqō cui⁹ cor in pitate subiectū est dō. Non eū tor⁹ mūdus erigeret quē sibi subiecit p̄t̄itas. nec oīm laudantiū ore mouebitur q̄ totā spem suā in dō firmanit. Nā 7 ipi q̄ loquunt ecce oēs nihil. 7 d̄ficiunt cū sonitu p̄boz. Veritas autē dñi manet in eternum

Qualiter standū sit ac dicēdūz in omni re desiderabili. **Cap. XVI**

Nisi dicas in oī re. Dñe si tibi placituz fuerit. fiat hoc ita. Dñe si sit honor tu⁹ fiat i noie tuo hoc Dñe si mihi videris expedire et vtile esse probaueris. tunc da mihi hoc vti ad honorem tuum. sed si mihi nociuz fore cognoueris nec aie mee salutē p̄desse aufer a me tale desiderū. Non em̄ omē desiderū a spūs sancto ē

etiam si hōi videatur rectū aut bonū.
Difficile est p̄ sō iudicare an spūs bo-
nus aut alien⁹ te impellat ad desiderā-
duz hoc vl̄ illud: an etiā ex pp̄io moue-
aris spū. **M**ulti in fine sunt decepti
q̄ p̄mo bono spū videbantur inducti.
Igit̄ semp cū timore dei ⁊ cordis hūi-
litate desiderādum ē ⁊ petenduz q̄cqd
desiderabile mēti occurrit. maxie q̄cū
pp̄ia resignatōne mibi totū cōmitten-
dū est atq; dicendū. **D**ñe tu scis q̄liter
melius ē. fac hoc vl̄ illud sicut volueris.
Da qd̄ vis ⁊ quātū vis ⁊ qñ vis. **F**ac
mecū sicut scis ⁊ sicut tibi magis placu-
erit ⁊ maior honor tuus fuerit. **P**one
me vbi vis ⁊ libere age mecū in oibus
In manu tua ego sum. gyra ⁊ reuerſa
ma p̄ circūitum. **E**n ego sūus tu⁹ pa-
ratus ad oīa. qm̄ nō desidero mibi vi-
uere sed tibi. vtrinq; digne et p̄fecte

Oratio p̄ bñplacito dei p̄ficiēdo.
Capitulum. **XVII**

Liber Tertius.

C Oncede mihi benignissime
ihu gram tuā vt mecū sit z me
cū laboret. mecūq; vsq; in finē
pseueret. **D**a mihi sp desiderare z vel
le qđ tibi mag; acceptū z charius pla
cer. **T**ua volūtas mea sit z mea volū/
tas tuā sequat. sp z optie ei concordet
Sit mihi vnū velle z nolle tecū. nec a
liud posse velle aut nolle nisi qđ vis et
nolis. **D**a mihi oībus mori que ī mū
do sunt. z ppter te amare contēni z ne/
sciri in hoc seclō. **D**a mihi sup omnia
desiderata in te q̄lescere et cor meū in te
pacificare. **T**u s̄a pax cordis. tu sola
requies. extra te oīa sunt dura z inq̄eta.
In hac pace ī idipm. hoc est. in te vno
summo et eterno bono dormiam et re
quiescam **Amen.**

Quod verus solaciū in solo
deo ē querendū **Ca. XVIII.**

q Uicqd desiderare vl' cogitare
possum ad solaciū meū nō hic

expecto. sed in postez. q̄ si om̄ia sola-
cia m̄di solus haberē. z om̄ibus deli-
cijs frui posses certū est q̄ diu durare
non possent. **U**n̄ non poteris aīa mea
plene solari nec perfecte recreari nisi
in deo solatore pauperū z susceptore
hūiliuz. **E**xpecta modicū aīa mea. ex-
pecta diuinū pm̄issuz z habebis abū-
dantiā oīm bonoz in celo. **S**i nimis
inordinate ista appet̄ p̄sentia p̄des e-
terna z celestia. **S**int ip̄alia i vsu eter-
na in desiderio. **N**on potes aliq̄ bono
tēporali satiari. q̄ ad hec fruenda nō
es creata. **E**tiam si om̄ia bona creata
haberēs. non posses esse felix z bt̄a. s̄z
in deo qui cuncta creauit. tua beatitu-
do. tua z felicitas p̄sistit. non qual' vi-
detur z laudat̄ a stultis m̄di amatori-
bus: s̄z qualē expectāt boni xp̄i fideles
z p̄gustant interdū spirituales ac mū-
di corde: quoz conuersatio est in celis.
Quanū est z breue oē humanū solariū

Liber Tercius.

Bonū z verū solaciū qđ intus a veri-
tate percipitur. **D**e uor^o hō ubiq̄secum
fert consolatorē suū ih̄m. et dicit ad eū
Adesto mihi dñe ih̄u in om̄i loco z tē-
pore **D**ec mihi sit consolatio libenter
velle carere om̄i humano solacio. **E**t si
tua defuerit solatio sit mihi tua vo-
lūtas z iusta p̄batio pro summo sola-
cio **N**on em̄ in p̄petuū irasceris. neq̄
in eternum comminaberis.

Omnis sollicitudo in dō po-
nenda est: **Capitulum XIX.**

Ni sine me tecūz agere qđ vo-
lo. ego scio quid expediat tibi

Tu cogitas vt homo. in mul-
tis sentis sic tibi hūan^o suadet intellet^o
Dñe verū est quod dicis. **M**aior est
sollicitudo tua pro me q̄ois cura quā
ego possum gerere pro me. **N**imis eī
causaliter stat qui non projicit om-
nem sollicitudinem suam in te. **D**omi-
ne dūmō voluntas mea recta z firma

ad te pmaneat fac de me qcqd tibi placuerit. Non em̄ potest esse nisi bonus qcquid de me feceris. **S**i me vis esse in tenebris sis bñdictus. 7 si me vis esse in luce sis itez bñdictus. **S**i me dignaris consolari sis bñdictus. 7 si me vis tribulari eque sis semp bñdictus **F**ili sic optet te stare si mecum desideras ambulare. **I**ta promptus debes esse ad patiendū sicut ad gaudendum **I**ta libenter debes esse inops 7 paup sicut plen⁹ 7 dives. **D**ñe libeter patiar p te qcqd volueris venire sup me. **I**n differenter volo de manu tua bonū et malū. dulce 7 amare. letus 7 triste suscipere. p oibus mihi ptingētib⁹ gratias agere **C**ustodi me ab om̄i pctō: 7 nō timebo mortē nec infernū. dū modo in eternū me nō pūciaf. nec deleas me de libro vite. non mihi nocebit qcquid venerit tribulationis sup me
D⁹ t'pales miserie xp̄i exemplo

Liber Tertius

equanimiter sunt ferēde. **Ca. XX**

Itego descendi de celo p tua
f salute. suscepi tuas misērias nō
necessitate sed charitate trabē
te. vt patientiā disceres. 7 tpales mise
rias nō indignāter ferres. **N**ā ab ho
ra ortus mei vsq; ad exitū in cruce nō
defuit mihi tolerantia doloris. defes
ctū rerū tpaliū magnū h abui: mltas q̄
rimonias de me frequēter audiui. cō/
fusiones 7 opprobria benigne sustinui
pro bñficijs ingratiudinē recepim 20
miraculis blasphemias p doctrina re
prehensiones **D**ñe qz fuisti patiens in
vita tua in hoc maxie implendo prece
ptū patris tui. dignū est vt ego miser/
rim^{us} peccator fm volūtate tuā patien/
ter me sustineā. 7 donec ipse volueris
onus corruptibilis vite p salute mea
portē. **N**ā tsi onerosa sensis pñis vita
facta est tñ iam p grām tuā valde me/
ritoria atq; exemplo tuo 7 sctōz tuozū

vestigis infirmis tolerabilior et clari
or. sed et multo magis consolatoria quam olim
in lege veteri fuerat cum porta celi clau-
sa persisteret et obscurior etiam via videba-
tur quam tamen pauci regnum celorum querere cur-
rabant. sed neque qui tunc iusti erant et sal-
uandi ante passionem tuam et sacre mortis de-
bitum celeste regnum poterant introire. **D**
ignitas tibi gratias teneorum referre quod rectam
et bonam viam dignatus es mihi et cunctis fi-
delibus ad eternum regnum tuum ostendere.
Nam vita tua via nostra. et per sanctam patien-
tiam ambulamus ad te quod es corona nostra.
Nisi tu nos precessisses et docuisses quomodo
sequi curaret. **D**eum quantum longe retroque
manerent nisi tua preclara exempla in-
spicerent. **E**cce adhuc te pescimus audi-
tis tot signis tuis et doctrinis. quod fie-
ret si tantum lumine ad sequendum te non habemus.

De tolerantia iniuriarum
et quis verus patiens pro-
betur. **Capitulum XXI**

Liber Tercius

Uid est qđ loqueris fili. **Les-**
q sa cōqueri. **C**ōsidera meā z a-
liarū sanctorū passionē. **N**on-
dum vsq; ad sanguinē restitisti. **P**arū
est qđ tu pateris in cōpatōne eorū qui
tā multa passi sunt. tā fortiter tēptati.
tam grauitē tribulati. tā multiplicif
pbati z exercitati. **D**oportet te igit̃ alio
rū grauiora ad mentē reducere vt leui
us feras tua minima. **E**t si tibi minia
non vident. vide ne z hoc tua faciat ī
patientia. **S**ive tñ pua siue magna
sint stude cūcta patienter ferre. **Q**uā-
to meli⁹ te ad patiendū disponis tāto
sapienti⁹ agis et ampli⁹ pmereris et fe-
res leui⁹ aio z vsu ad hoc nō segniter
paratis. **N**ec dicas non valeo hoc ab
hoīe tali pati: nec hui⁹ cemōi mibi pa-
tiēda sunt. graue em̃ intulit damnum
et impropert mibi q̃ nunq̃ cogitaue-
rā. sed ab alto libēter patiar z sic patiē-
da videro. **I**ncipiēs ē illis cogitatio q̃

virtutez patientie non p̄siderat. nec a
quo coronáda erit s; magis p̄sonas z
offensas sibi illatas p̄pendit. **N**ō est
verus patiēs qui non vult pati nisi q̄
tum sibi v̄suz fuerit z a quo sibi pla/
cuerit. **V**erus aut̄ patiēs nō attēdit a
quo hoīe. vtruz a p̄lato suo an ab aliq̄
equali aut inferiori. vtrū a bono z san
cto viroyl a p̄uerso z indigno exercea
tur. sed indifferēter ab om̄i creatura
q̄ntūcunq; z q̄tienscūq; ei aliq̄d aduer
si acciderit. totū hoc gratāter de māu
dei accipit. z ingens lucrū reputat. qz
nihil apud deū quātilibet parūū pro
deo tñ passum poterit sine merito trā
sire. **E**sto igit̄ expedit̄ ad pugnā si vis
h̄re victoriā. **S**ine certamiē nō poteo
ris venire ad patiētie coronā. **S**i pa
ti non vis recusar coronari. si autē co/
ronari desideras certa viriliter. sustie
patiēter. **S**ine labore nō tendit̄ ad res
quiez. nec sine pugna puenit̄ ad victo

man
fac

Liber Tertius.

riam. **F**ac mihi dñe possibile per gra-
tiã qđ mihi impossibile videt̃ p natu-
rã. **T**u scis qđ modicū possum pati z
qđ cito deñciōz leui exurgēte aduersita-
te. **E**fficiañ mihi q̃libet exercitatio tri-
bulatōis p noie tuo amabilis et opra-
bilis. **N**am pati z vexari p te valde sa-
lubre est anime mee.

De cōfessione pprie infirmitatis et
huius vite miseris. **Ca. XXII.**

Cōfiteor aduersum me in iu-
sticiã meam cōfiteor tibi dñe
infirmitatē meaz. **S**epe qua-
res ē qđ me deñciōz z cōtristat. **P**ropono
me fortiter acturū s; cū modica tēpra-
tio vēerit mag̃ mihi fit angustia. **V**al-
de vilis qñq; res est vñ grauis tēpra-
tio puenit. z dū puro me aliqñtulum
tutu cū nō sentio. inuenio me nōnun-
q̃spen e deuictu ex leui flatu. **V**ide er-
go dñe hūilitatē meã z fragilitatē tibi
vndiq; notã. **D**iserere mei z eripe me

I

de luto vt nō infigar. nō pmanear de
uictus vsq̄quaq̄. **H**oc est qd me fre/
quēter reuerberat z corā te pfundit q̄
tā labilis sum z infirm⁹ ad resistendū
passionib⁹. **E**t si nō oino ad p̄sensionē
trahit. tñ mibi etiā molesta et gnis est
eor⁹ insectatio. et tedet valde sic q̄tidie
viuere in lite. **E**x hinc nota fit mibi in
firmitas mea. qz mltō facili⁹ irruunt
abomināde sp̄ fantasia q̄ discedūt. **U**
tinā fortissime d̄s isrl̄ zelator aiaz fide
liū. respicias sui tui laborē z dolorē as
sistasq̄ illi in oibus ad q̄cunq̄ prece /
rit. **R**obora me celesti fortitudine: neq̄
vetus hō misera caro sp̄i necduz ple
ne subiecta valeat d̄nari aduersus qm
certare optebit q̄diu spirat in hac vi
ta miserrima. **D**eu q̄lis est hec vita vbi
nō desunt tribulatōes z miserie vbi ple
na laq̄is z hostib⁹ sunt oīa. **N**ayna tri
bularōe seu tēptatōe recedere alia acce
dit. s; adhuc p̄oze durante p̄fictu alij

Liber Tercius

plures supueniūt z insperate **E**t quō
pōt amari vita hñs tātas amaritudi-
nes. z tot subiecta calamitatibz z mise-
rijs: Quō etiam dicitur vita tot generans
mortes z pestes. z tñ amat z delectari
ī ea a mlis q̄rit. **R**ep̄hendit̄ frequēter
mūd⁹ q̄ fallax sit z van⁹: nec tñ facile
relinq̄tur cū p̄cupiscētie carnis dñan-
tur. **S**z alia trahūt ad amādum alia
ad p̄tēndū. **T**rahūt ad amorē mōi
desideriū carnis desideriū oculoꝝ z sup-
bia vite. s; pene ac misie seq̄ntes ea o-
diū mōi pariūt z tediū. **S**z vincit p̄b-
dolor delectatio p̄ira mentē mōo dedi-
tā. z esse sub sensibz d̄licias reputat. qz
d̄i suauitatē z internā p̄tutis amenita-
tē nec vidit nec gustauit. **Q**ui at̄ mun-
dū p̄ctē p̄tēnunt z deo viuere sub sc̄ā
disciplina studēt: isti diuinā dulcedinē
p̄is abrenūciatorib⁹ p̄missaz n̄ igrāt. z
q̄gniter mōdū erratz varie fallit̄ vidēt
¶ **Q**uā in deo sup om̄ia bona z dona

reſcendū eſt. **Ca. XXIII**
Uper oīa et in oībus reſce
ſi ſe anima mea in dño ſp. qz ip̄e eſt
ſctōz eterna reſce. **Da** mibi
dulciſſime et amātiſſime ihu in te ſup
omnem creaturaz quieſcere. ſup om̄
nem ſalutēz pulcritudinē. ſup omnez
gl̄iam z honozē ſup oēm potētiaz z di
gnitatē. ſup oēm ſciam z ſubtilitatē. ſu
p oēs diuitiaz z artes. ſup oēm leticiā
z exultatōem. ſup oēm famā z laudem:
ſup oēm ſuauitatē z ōſolatōem. ſuper
oēm ſpem z pmiſſionē. ſup om̄e meri
tum z ōſideriū. ſup om̄ia dona z mūe
ra que potes dare z infundere. ſup oē
gaudiū z iubilatōez quā pōt mens ca
pere z ſentire. **Deniqz** ſup oēs anglos
z archāgelos: z ſup oēm exercituz celi.
ſup oīa viſibilia z inuiſibilia. z ſup oē
qd tu de^o me^o nō es. qz tu d̄s me^o ſu
p oīa optimus es tu ſolus altiſſimus
tu ſolus potentiſſim^o. tu ſol^o ſufficien

Liber Tertius

rissimus et plenissim⁹. tu solus suavissi-
mus et solaciosissim⁹. tu solus pulcer-
rimus et amantissim⁹. tu solus nobilissi-
mus et gloriosissim⁹ sup oia. in quo cū
cūta bona simul pfecte sunt fuerūt et est
atq; ideo min⁹ eit et insufficiēs q̄cqd p̄-
ter teipm mibi donas. vt d̄ teipō reue-
las vt pmittis tenō viso nec plene ad-
+ epto. **Q**m̄qdē nō p̄t cor meū veraciter
requeſcere nec totaliter contentari niſi in
te requeſcat. et oia dona oēm̄q; creaturā
trāſcendat. **D** mi dulciſſime ſponſe ie-
ſu xp̄e amator puriſſime dñator vniū-
ſe creature q̄s mibi det pēnas ſeliber-
tatis ad volandū et pauſandū in te. **D**
qñ ad plenū dabit vacare mibi et vide-
re q̄s ſuauiſ es dñe d̄s me⁹. **Q**ñ ad ple-
nū recolligā me in te vt p̄ amore tuo n̄
ſentiā me. ſz te ſolū ſup oēm ſenſum et
modū in mō nō oibus noto. **N**ūc autē
frequenter gemo et infelicitatē meā cū
dolore porto. qz mlt̄a mala in hac val-

+
eulog

le misteriarū occurrūt q̄ me sepi⁹ tur
bant p̄tristant z obnubilant. sepi⁹ im
pediūt z distrahūt. alliciūt z iplicāt ne
libez habeā accessuz ad te. z ne iocun
dis fruar amplexibz presto sp̄ beaz spi
ritibz. **D**oueat te suspiriū meū z d̄so
lacio mltiPLEX in terra. **D**ihu splendor
eterne gl̄ie solamē pegrinātis aīe. ap̄
te est os meū sine voce. et silētiuz meū
loq̄tur tibi. **U**sq̄q̄ tardat venire d̄ns
me⁹ **V**eniat ad me paup̄culū suū z le
tū faciat. **D**ittat manū suā z me mi
serū eripiat de omī angustia **V**eni ve
ni. qz sine te nulla erit q̄eta dies aut ho
ra: qz tu letitia mea: et sine te vacua est
mensa mea. **D**iser suz z qd̄ā modo in
carcerat⁹ z p̄pedibz ḡuat⁹ donec luce p̄
sentie tue me reficias ac libtati donec
vultū q̄z amicabilem demonstrēs. **Q**ue
rāt aliū p̄te aliud qd̄cūq̄ libuerit. z mi
hi aliud interiz nil placet nec placebit
nisi tu de⁹ meus. spes mea. sal⁹ eterna.

Liber Tertius.

Non reticebo nec deprecabor do
nec gra tua reuertat. Imibiq; tu intus
loqris. **E**cce assuz. **E**cce ego ad te: qz
inuocasti me: lachryme tue z desideriu
aie tue hūiliatio tua et cōtritio cordis
inclinauerūt me z adduxerūt ad te. **E**t
dixi. dñe inuocaui te z desiderauī frui
te. parat' omnia respuere ppter te. **T**u ei
por excitasti me vt quererem te. **S**i g
bñdictus dñe qui fecisti hanc bonita
tē cuz suo tuo fm multitudinē miseri
cordie tue. **Q**uid habz vltra dicere do
mie seru' tuus corā te nisi vt hūillet se
valde añ te. memor sp. pprie iniquitatē
z vilitatis. **N**on em̄ est silis tui in cū/
ctis mirabilib' celi z terre. **S**unt opa
tua bona valde dñe iudicia vera. z p/
uidentia tua regunt vniversa. **L**aus
ergo tibi z gloria. o patris sapientia.
te laudet z benedicat os meū. aīamea
et cūcta creata sil. **Ca. XXIII.**
De recordatō bñficiōz dei mltipliciu

Peri dñe cor meū in lege tua:
et in preceptis tuis doce me am-
bulare. **D**a mihi itelligere vo-
luntatē tuā. et cū magna reuerentia ac
diligenti consideratōe bñficia tua tā in
generalis q̄ in speciali memorari vt di-
gne tibi ex hinc valeā grās referre. **U**-
rū scio et p̄fiteor. nec p̄ minimo p̄nc̄to
me posse debitas grāz laudes p̄solue-
re. **V**inor ego sup̄ oībus bonis mihi
prestitis. et cū tuā nobilitatē attēdo de-
ficūt p̄ magnitudīe illi⁹ sp̄s mens
Omnia que in aīa habem⁹ et in corpe et
quecūq̄ exteri⁹ v̄l inferius naturaliter
v̄l sup̄naturaliter possidem⁹. tua sunt
bñficia: et te bñfici⁹ p̄iū ac bonū com-
mēdāt a q̄ bōa cūcta accepim⁹. **E**t si ali-
us pl̄ra. alius pauciora accepit: om̄ia
tñ tua sunt. et sine te nec minimū habe-
ri potest. **I**lle q̄ maiorā accepit nō p̄t
merito suo gl̄iari: nec sup̄ aliois extol-
li nec minōri infatigare. qz ille maior

cultare alios

Liber Tercius

z melior q̄ sibi min⁹ ascribit z in regra
tiādo hūilior est atq; deuotior. Et qui
oibus vilior ē se existimat z indigno
rē se iudicat aptior est ad p̄cipiendum
maiora. Qui aut̄ pauciora accepit cō/
tristari nō debet: nec indignāter ferre
neq; ditiazi inuidere. sed te poti⁹ atten
dere z tuā bonitatē maxime laudareq; ^{qui}
tā affluēter. tā gratis taz libenter sine
p̄sonaz acceptōe tua munera largiris
Dia ex te. idō in oibus es laudā dus
Tu scis qd̄ vnicuiq; donare expediat
z cur iste min⁹ z ille ampli⁹ habeat nō
n̄m s; tuū est hoc discernere. ap̄d quē
singulorū diffinita sūt merita. **U**n̄ do
mie d̄s p̄ magno etiā reputo bñficio
nō multa h̄re vñ exteri⁹. z fm̄ homies
laus z glia appareat. Ita vt q̄s plide/
rata paup̄tate z vilitate p̄sone sue non
mō grauitatē aut tristitiā vl̄ deiectōez
inde cōcipiat. s; poti⁹ consolatōez z hila
ritatē magnā. qz tu d̄s paupes z hūi/
alios

les. atz huic mōdo d̄spectos tibi elegisti
in familiares et domesticos. **T**estes
sunt ip̄i apl̄i tui: q̄s p̄ncipes sup̄ oēm
terrā p̄stituiſti. fuerūt tū sine querrela
p̄uerſari in mōdo tā hūiles z simplices
ſine om̄i malicia z dolo vt etiā pati cō
tumelias gauderēt p̄ noie tuo. z q̄ mū
dus abhorret ip̄i amplectēntur affe
ctu magno. **N**ihil ḡamatorē tuū z co
gnitorē b̄n̄ficioz tuoz ita letificare d̄
bet ſicut volūtas tua in eo. et b̄n̄placi
tū eterne diſpoſitōis tue de qua tm̄ cō
tentari debet z p̄ſolari vt ita libenter
velit eſſe minim⁹ ſicut aliq̄s optaret eſ
ſe maxim⁹. z ita pacificus z contentus
in nouiſſimo ſicut in loco primo. atq̄
ita libet̄er diſplicabilis z abiect⁹ nul
lius q̄z nois z fame. ſicut ceter⁹ hono
rabilior z maior in mūdo. **N**am volū
tas tua z amor honoris tui om̄ia exce
dere debet. z plus eū cōſolari: magiſq̄
placere q̄ om̄ia b̄n̄ficia ſibi data l̄dāda

Liber Tercius.

De quatuor magnā importan-
tibus pacem. **Capit. XXV.**

Nunc docebo te viā pacis
et vere libertatis. **F**ac dñe qđ
dicis. qz hoc mihi gratum est
audire. **S**tude fili alteri? potius face
re voluntatez qđ tuā. **E**lige sp̄ min⁹ qđ
plus hñe **Q**uere semp inferiorē locuz
et oibus subesse. **O**pta sp̄ et ora. vt vo-
lūtas dei integre in te fiat. **E**cce talis
hō ingreditur fines pacis et quietis **D**ñe
sermo tuus iste breuis multū in secō/
tinet pfectōis. pius est dictu. s; plen⁹
sensu et verber i fructu **N**ā si posset a me
fideliter custodiri non deberet tā fa-
cilis in me turbatō oriri. nam q̄tiens
me impacatum sentio et grauatuz. ab
hac doctrina me recessisse inuēio. **S**;
tu qui om̄ia potes et anime profectum
semper diligis adauge maiorem gra-
tiam vt possim tuum complere sermo-
nem. et meam proficere salutem.

Psalmus David
Oro ꝑ cogitatōes malas **Ca. XXVI**

Domine deus meus ne elongeris a
deus meus meꝑ in auxiliū meū res/
pice. qm̄ insurrexerūt in me co/
gitatōes vane ⁊ timores magni affligē/
tes aīam meā **Q**uō ꝑtransibo illesus:
quō ꝑfringā eam. **E**go inq̄t aī te ibo
⁊ gloriosos terre hūiliabo. aperiā iā
nuā carceris et archana secretorū reue/
labo tibi. **F**ac dñe vt loqueris. ⁊ fugiāt
a facie tua oēs inique cogitatōes. **H**ec
spes ⁊ vnica ꝑsolatō mea ad te in om̄i
tribulatione ꝑfugere. tibi ꝑfidere: te ex/
intimo inuocare. ⁊ patienter cōsolatō/
nem tuam expectare.

Oro ꝑ illuminatōne mētis deu/
uorissima. **Cap. XXVII**

Larififica me bone ih̄u clarita/
te eterni lumis. ⁊ educ de ha/
bitaculo cordis mei tenebras
vniuersas. **L**ohibe cogitatōes mltas
⁊ elide vim facientes rēptatōnes. **P**u

loquaris

Liber Tercius.

gna fortiter pro me et expugna malas
bestias: cupiscencias dico illecebrosas.
vt fiat pax in virtute tua et abundantia
laudis tue resonet in aula sancta.
hoc est in conscientia pura **I**mpera veteris
et repestatibus dic mari descedit aqui
loni: ne flaueris. et erit tranquillitas magis
Emitte lucem tuam et veritatem tuam vt luce
at sup terram. qz terra sum inanis et va
cua donec illumines me. **E**ffunde gra
tias tuas desup. perfunde cor meum gratia
celesti. ministra deuotiois aquas ad ir
rigandam faciem terre. ad producendum fruc
tum bonum et optimum. **E**leua mentem pres
sam mole peccatorum. et ad celestia totum desi
derium meum suspende: vt gustata sua ul
tate supne felicitatis pigeat de terrenis
cogitare. **R**ape me et eripe ab omni crea
turam indurabili consolatione. qz nulla
res creata appetitum meum plenarie val
detare et solari. **J**unge me tibi in sepa
bili dilectionis vinculo quoniam tu solus amas

ti sufficis. z absq̄ te friuola sūt vniūsa

De euitatōne curiose inq̄sitiōis
sup alterius vite. **Ca. XXVIII**

Ili noli esse curiosus: nec va
f cuas gerere sollicitudines. q̄d
hoc vllud ad te. tu me seque

re **Q**uid em̄ ad te vtrū ille sit talis vel
talis. aut iste sic agit vll loq̄tur. **T**u nō
indiges rīdere pro alijs. s3 pro te ip̄o
rationem reddes. **Q**uid ḡ te implicas

Ecce ego om̄es cognosco. z cūcta que
sub sole fiunt video. z scio qualiter cū
vnoquoq̄ sit: quid cogitet. quid velit
z ad quē finem tendat ei⁹ intētio. **S**i
hi igitur p̄mittēda sunt om̄ia tu vero
serua te in bona pace. z dimitte agitā/
tem agitare quātum voluerit **V**eniet
sup euz q̄cquid fecerit vll direxit. quia
me fallere non potest. **N**on sit tibi cu
re de magni nominis ymbra z non d̄
multorum familiaritate. nec de priua
ta hominū dilectione. **I**sta eniz gene

Liber Tertius.

rant distractiones ⁊ magnas in cord
obscuritates. **L**ibēter loquerer tibi
bum meū ⁊ abscondita reuelarē si ad/
uentū meū diligenter obseruares ⁊ o/
stium cordis mihi aperires. **E**sto pro
uidus ⁊ vigila in orationibus. et hu
miliate in omnibus.

In dibus firma pax cordis ⁊ ver^o
pfectus consistit: **L**a. xxix

Ih ego locutus suz. **P**acem
f relinquo vobis. pacem meas
do vobis. non quō mundus
dat: ego do vobis. **P**acem oēs deside
rant sed que ad verā pacem ptinent nō
omnes curant. **P**ax mea cum humili
bus ⁊ mansuetis corde. **P**ax tua erit
in multa paciētia. **S**i me audieris et
voceꝝ meā secutus fueris poteris ml
te pace frui. **Q**uid igitur faciam. **I**n
omni re attende tibi quid facias et qd
dicas. et omnem intentionem tuam
ad hoc dirige vt michi soli placeas. et

extra menibilibus cupias vel queras. sed
et de aliorum dictis vel factis nihil temere
iudices. nec cum rebus tibi non commissis te
implices. et poterit fieri ut pax vel raro
turbaberis. **N**unquam autem sentire aliquam
turbationem nec pati aliquam cordis vel cor
poris molestiam non est penitus temporis sed statim
eternae detestis. **N**on ergo estimes te veram pa
cem inuenisse si nullam senseris gravitatem
nec tunc totum esse bonum si neminem pate
ris aduersarium. nec hoc esse perfectum si cum
cetera fuerit secundum tuum affectum. neque tunc aliquid
magnum te reputes aut specialiter dile
ctum existimes si in magna fueris deuo
tione atque dulcedine. quia in istis non co
gnoscitur verus amator spiritus. nec in istis
consistit profectus et profectio bonis. **I**n quo
ergo domine **I**n offerendo te ex toto corde tuo
voluntati diuine. non querendo que
tua sunt. nec in puo nec in magno nec
in tempore: nec in eternitate. ita ut in vna
equali facie in gratiarum actione prima/

no 167

Libertus Tertius.

neque inter prospera et contraria omnia equaliter pensando. Si fueris tam fortis et longanimis in spe ut subtracta in te riora consolatione etiam ad ampliora sustinenda cor tuum preparaveris nec iustificaveris quia hec tantaque pati non deberes: sed me in omnibus dispositionibus meis iustificaveris et sanctum laudaveris. tunc in vera et recta via pacis ambulas: et spes indubitata erit quod rursum in iubilo faciem meam visurus. **D**, si ad plenum tuum pro contemptum perveneris scito quod tunc abundantia pacis profueris secundum possibilitatem tui incolatus.

De eminentia libertatis mentis. et quod supplex oratio magis mereatur quam lectio. **¶** Capitulum. XXX

Domine hoc opus est perfecti viri nunquam ab intentione celestium animarum nimum relaxare et inter multas curas quod sine cura transire. non more torpentis. sed prerogativa quadam libertatis. **D**

mētis. nulli creature inordinata affe/
ctione adherēdo. **O**bscuro te p̄ssime
d̄s me^o p̄serua me a curis hui⁹ vite ne
nimis implicer. a mltis necessitanib⁹
corp̄is ne voluptate capiar. ab vniuer
sis aīe obstaculis ne molestijs fractus
deiciar. nō dico ab h̄is reb⁹ q̄s toto
affectu ambit vanitas mūdana. s̄ ab
h̄is miserijs q̄ aīam serui tui cōmuni
maledicto mortalitatis penaliter ḡuāt
z retardāt ne in libertatē sp̄is q̄tiens
libuerit valeat introire **D**̄s me^o dul
cedo ineffabilis verte mibi in amari/
tudine oēm p̄solatōem carnalē. ab eter
noz amore me abstrahentes z ad se in
tuitu cuiusdam boni delectabilis p̄n
tis male allicientē. **N**on me vincat de
us me^o non vincat caro z sanguis. nō
me decipiat mūdus z breuis gl̄ia ei⁹.
nō me sup̄plāter dyabolus z asturia il
lius. **D**a mibi fortitudinē resistendi.
patientiā tolerādi. p̄stantiā p̄seueran

Liber Tercius.

di. Da p oibus mūdi p solatōibus su
auūssimā spūs tui vinctōez. z p carnali
amore tui noīs infunde amorē. **Ecce**
cibus: potus: vestis ac cetera vtensilia
adi corpis sustētaculū p tinētia seruētī
spūi sunt onerosa. **Tribue** talibz fomē
tis tpate vti: nō dōsiderio nimio iplīca
ri. **Abjcere** oīa nō licz. qz natura sustē
tāda est reqrere aut supflua z q magis
delectāt lex scā phibet. nā alias caro
aduers^o spūi insolesceret. **In** bec q̄so
man^o tua me regat z doceat ne quid ni
mūm fiat.

Qz priuatus amor a summo bo/
no maxime tardat. **Ca. XXXI**

Ili opz te dare totū p totoz ni
f bil tuū p ius ēe. **Scito** q amor
tuū p^o magz nocet tbi q̄ aliq̄
res mūdi. **Scdm** amorē z affectū que
gers q̄libz res pl^o l^o min^o adberz. **Si** fue
rit amor tu^o pur^o simplex z bñ ordiat^o
ēz sū capūitate rez. noli p cupiscere qd

nō licet hñe. **N**oli habere qđ te potest
īpedire z libtate interiori puare. **D**is
rum qđ nō ex toto fundo cordis teipm
mibi cōmittis cū oībus que desidera
re potes vel hñe. **Q**uare vano merore
cōsumeris. **C**ur supfluis curis fatiga
ris. **S**ta ad bñplacitū meū: z nullū pa
tieris detrimentū. **S**i queris hoc vel
illud z volueris esse ibi vñ ibi ppter tuū
cōmodū z ppiū bñplacitū magis habē
dū nunq̄s eris in q̄rudine: nec libera
solicitudine. qz in omī re repiet aliq̄s
defect⁹. z in oī loco erit q̄ aduerset. **I**n
uat igit nō quelibet res adepta vel ml
tiplicata exteri⁹. sed potius contēptaz
decisa ex corde radicitus. **N**ō non tm̄
de censu eris z diuitiaz intelligas: sed
de honoris etiā ambitu ac vane lau/
datōis desiderio que oīa transeūt cuz
mūdo. **P**unit paz loc⁹ si deest spūs
feruoris. **N**ec diu stabit paz illa q̄sita
forinsec⁹ si vacat a p̄o fundamento sta

Liber Tertius

tus cordis. hoc est nisi steteris in me p
mutare te poteris. sed non meliorare.
Nā occasione orta z accepta inuenies
quod fugisti z amplius

Pratio p purgatōe cordis z cele
sti sapientia. **Ca. XXXII.**

Dnfirma me de^o p grām san/
c tūspūs. da virtutē corrobora
ri in interiori hoiet cor meum
ab oī inutuli sollicitudinē z angore eua
cuare nec varijs desiderijs trahi cui⁹
cūq; rei vilis aut p̄ciose. sz oīa inspice
re sicut trāseñtia z me piter cū ill' trāsi
turū. quia nihil pmanēs sub sole. nisi
oīa vanitas z afflictio spūs. **P** q̄ sapi
ens q̄ ita p̄siderat **D**a mibi dñe celestē
sapientia vt discā te sup oīa querere z
inuenire. sup oīa sapere z diligere z ce
tera fm ordinē sapiētie tue put sunt in
telligere. **D**a prudēter declinare blan
dientē z patiēter ferre aduersantes. q̄a
bec magna sapientia nō moueri oīi

vento verborū nec aurē male blādien
ti prebere syreni. sic em̄ incepta p̄gitur
via secure.

Contra linguas obrectatorū

Capitulum. XXXIII.

Illi non egre feras si q̄dam d
f te male senserintz dixerint q̄d
non libenter audias **T**u dete
riora de teip̄o sentire debes z neminē
infirmiorē te credere **S**i ambulas ab
intra. non multū p̄derabis volanti
verba. **E**st non pua prudētia silere in
tpe malo et introitus ad me conuerti
ne humano iudicio disturbari **N**on
sit pax tua in ore hoīm. siue em̄ bñ si
ue male interpretati fuerit. nō es igitur
alter hō. **U**bi est p̄a pax z p̄a gl̄ia **N**ō
ne in me **E**t q̄ non appetit hoīb̄us pla
cere nec displicere timet multa perfru
etur pace. **E**t in ordinato amore z va
no timore oritur oīs inquietudo cor
dis z distractio sensuum.

Liber Tertius.

Qualiter instante tribulatioe dñs in
uocad⁹ ēz bñdicēd⁹ Ca. XXXIII

It nomē tuū dñe bñdictus in
secula q̄ uoluiti hāc tēptatōz
z tribulatōez venire super me

Non possum eā effugere. s̄z necesse ha
beo ad te cōfugere ut me adiuues. z in
bonū mibi p̄uertas. **D**ñe mō sum in
tribulatioe z non est cordi meo bñ. sed
multū uexor a p̄nti passione. **E**t nunc
pater dilecte q̄d dicam. **D**eprehensus
suz inter angustias saluifica me ex ho
ra hac. **S**z p̄pterea ueni in hāc horaz
ut tu clarificeris cū fuero ualde hūili
atus z p̄ te liberatus. **C**omplaceat tibi
domine ut eruas me. nam ego pau
per quid agere possuz z quo ibo sine te
Da patientiam domine etiam hac uir
ce. **A**diua me deus meus. et nō time
bo quantumcunq̄ grauatus fuero.
Et nunc inter hec quid dicam tibi.

quintus
Dñe fiat volūtas tua ego bene merui
tribulari ⁊ grauari optet vtiq; vt susti
neā ⁊ vtinā patiēter donec trāseat tem
pestas ⁊ meli⁹ fiat. **P**otēs est aut̄ oipo
tens man⁹ tua etiā hāc tēptatōez a me
auferre ⁊ ei⁹ impetū mitigare ne penit⁹
succūbaz: quēadmodū ⁊ pri⁹ sepe egisti
mecū de⁹ meus miscōdia mea. **E**t quā/
to michi difficilius: tāto tibi faciliore
hec mutatio dextre excelsi.

De diuino petendo auxilio ⁊ confi
dētia recuperāde grē. **Ca. XXXV**

Mhi ego dñs cōfortans in die
tribulātōnis. **V**enias ad me
cū tibi nō fuerit bñ. **H**oc ē qđ
maxime impedit solatōez celestē. qđ
tardius cōuertis te ad orationē **N**am
anteq; me intente roges mltā interim
solacia queris ⁊ recreas te in externis
Idoq; fit vt parū oīa psint donec ad
uertas. qz ego suz q̄ eruo sperantes in
me: nec est extra me valēs auxiliū neq;

Liber Tercius.

utile consiliū. sed neq; durabile reme-
diū. **S**z iam resumpio spū post tēpe/
statē recōualesce in luce miserationū
meārū. qz ppe sum dicit dñs. vt restau-
rem vniuersa nō solū integre. sz z abū-
danter z cumulate. Nunqd mihi qcq;
est difficile. aut ero similis dicēti z nō
facienti. **U**bi est fides tua **S**ta firmi-
ter z p seuerāter. **E**sto lōganimis z vir
fortis. veniet tibi cōsolatio in tpe suo
Expecta me expecta veniā z curabo te
Temptatō est que te verat. z formido
vana que te exteret. **Q**uid importat
sollicitudo de futuris ptingentib nisi
vt tristiciā sup tristiciā habeas. **S**uf-
ficit dei malicia sua. **V**anū ē z inutile
de futuris cōturbari v' gratulari q; for-
te nunq; euenient. **S**ed humanū est
hmōi imaginatōib' illudi. z parui ad/
huc animi signū tā leuiter trahi a sug-
gestiōe inimici. **I**pe em̄ non curat an-
veris an falsis illdat z decipiat. z vtz

Presentiū amore v'l futuroꝝ formidie
sternat. Non ḡ turbetur cor tuū ne/
q̄s formidet. Crede in me. ⁊ in misericōdia
mea habeto fiducia. **P**n̄ tu te longa
tū estimas a me. sepe sum p̄p̄inquoꝝ.
Qn̄ tu estimas totū perditū. tunc sepe
maḡ merēdi instat lucrū. Non ē totū
p̄ditum q̄n̄ res accidit in ḡrium. Non
debes iudicare s̄m p̄ns sentire. nec sic
ḡuitati alicui v̄ndecūq̄ veniēti inbe/
rere et accipe tanq̄s oīs spes sit ablata
emergendi. **N**oli putare te derelictum
ex toto q̄uis ad t̄pus miserim tibi ali
quā tribulatōez. v'l etiā optatā subtra
xerim ⁊ solatōem. sic em̄ transit ad re/
gnū celoz. **E**t hoc sine dubio magis
expedit tibi ⁊ ceteris suis meis vt exer
citemini aduersus: q̄s si cuncta ad libi
tū haberetis. **E**go noui cogitatōnes
abscōditas. q̄ multū expedit p̄ salute
tua vt interdum sine sapore relinq̄ris
ne forte eleueris in bono successu. ⁊ ti

Liber Tertius

hūpi placere velis in eo qđ nō es. **D**ededi auferre possuz. z restituere cū mihi placuerit. **C**ū dederō meū est. cū subtraxero tuū nō tui. qz meū est oē datū bonū z oē donū pfectū. **S**i tibi admi sero granitatē aut quālibet p̄rietatem nō indigneris neq; occidat cor tuū. z ego cito subleuare possuz. z om̄e on⁹ in gaudiū trāsmutare. **V**erūm iust⁹ suz z recōmendabilis multū cū sic facio te cū. **S**i recte sapis z in p̄tate aspicias. nūq; debes p̄pter aduersa tā deiecte cōtristari. sed maḡ gaudere z gr̄as agere: immo hoc viciū reputare gaudiū qđ affligēs te dolorib; nō parco tibi. **S**ic dilexit me p̄r ego diligo vos. dixi dilectis discipul̄ meis qđ vtiq; nō nisi ad gaudia t̄palia sed ad magna certamia nō ad honores sed ad despectōes non ad ociū sed ad labores. non ad requiē sed ad afferendū fructum multū in patientia. **D**oz memēto fili mi verborū.

De neglectu ois creature vt crea-
tor possit inueniri **Ca. XXXVI**

Omine mi adhuc bene indi-

d geo maiori gra si debeas illuc
puentre vbi me nemo poterit

nec vlla creatura impedire. **N**am q̄sdm
res aliqua meretinet non possu3 libe

re ad te volare **C**upiebat libere volare
q̄ dicebat. **Q**uis dabit mihi penas si-

cut colūbe et volabo et req̄scas. **Q**uid
simplici oculo quieti. et q̄d liberi nil

desiderari in terris. **O**porteret igit om-
nem p̄transire creaturā. et seip̄ p̄fecte

deserere ac in excessu mentis stare: et vi-
dere te oim̄ p̄ditore cū creaturis nil si-

mile h̄re. **E**t nisi q̄s ab oibus creaturis
fuerit expedit non poterit libere intē

dere diuinis. **I**deo em̄ pauci inueniū-
tur p̄templatiui. qz pauci sciunt se a pe-

rituris creaturis ad plenū sequestrari
Ad hoc magna req̄ritur gra que aiaz

leuet et sup̄ seip̄as rapiat. **E**t nisi bō sit

in spū
liberat
quid e
Diu p
quid
men
nō est
ber. **E**
na illu
rati et
est illa
stuenti
no ac
tur cō
cā req̄
et mag
in reb
fecta m
et quo
qui spū
borē et
stozis

Liber Tertius

in spū eleuatus. ⁊ ab oībus creaturis
liberat⁹ ac deo tot⁹ vnitus q̄cqd̄ sit q̄d
quid etiā habz nō est magni pōderis
Diu puus erit ⁊ in terra iacebit q̄ ali/
quid magni estimat. nisi solū vnū im
mensuz eternū bonū. **E**t q̄t quid deus
nō est nihil est: et p̄ nihilo cōputari de
bet. **E**st quippe magna differētia sapiē
tia illuminati ⁊ deuoti yri ⁊ scia litte
rati ⁊ studiosi clerici. **A**lto nobilior
est illa doctna q̄ desursuz et diuina in
fluentia manat. q̄s que laboriose hūa/
no acq̄tur ingenio. **P**lures reperiun
tur cōtemplatōez desiderare: s̄z que ad
eā requirunt nō student exercere. **E**st
⁊ magnū impedimentū. qz in signis ⁊
in rebus sensibilibus stat. ⁊ paz de p
fecta mortificatōe habet. **N**escio q̄d ē
⁊ quo spū ducimur ⁊ quid pretēdim⁹
qui spūales dici videmur q̄ totum la
borē ⁊ ampliorē sollicitudinē pro tran
sitorijs ⁊ vilibus rebus agimus. ⁊ de

interiorib⁹ nostris vit raro plene recol
lecti⁹ sensib⁹ cogitam⁹. **P**rob dolor sta
tim post modicā relectōez foras es
rūpim⁹ nec opa nra districta examina
tione trucidam⁹. **U**bi iacet affect⁹ nri
non attendim⁹ ⁊ q̄ ipura sint oia nra
nō deploram⁹. **O**mis qui ppe caro cor
rupat viā suā ⁊ ido sequebat diluuiuz
magnū. **C**ū ḡ interior affect⁹ nri corru
ptus sit: necesse ēvt actio seqns in dex
carētie interioris vigoris corrūpatur
Ex puro corde pcedit fruct⁹ bone vite
Quantū ḡ fecerit q̄ritur: s; ex q̄nta v
tute agit nō tā studiose pensat. **S**i fu
erit fort⁹. diues. pulcer. habil⁹ vel bon⁹
scptor. bon⁹ cātor. bon⁹ laborator in
uestigat: q̄ paup sit spū. q̄ patiēs ⁊ mi
tis. q̄ deuor⁹ ⁊ intern⁹ a mltis tacetur
Natura exteriora hoīs respicit. grā ad
interiora se cōuertit. **I**lla frequēter fal
litur. ista in deo sperat vt nō decipiat.
De abnegatōe sui ⁊ abdicatōe oīs

Liber Tercius.

cupiditas. **Ca. XXXVII**

Fili nō potes pfecte possidere
libertatez nisi totaliter abne/
ges temetipm. **C**ōpediti sunt
oēs pprietarij z sup̄ius aātores cupi/
di: curiosi girouagi: q̄rentes sp mollia
nō que ihu xp̄i. sed sepe hoc fingētes z
pponētes qd nō stabit. **P**eribit ei to/
tū qd non est ex dō ortū. **T**ene breuez
summatū sbuz. **D**imitte oīa z inue/
nies oīa. **D**imitte cupiditate z inueni/
es req̄em. **H**oc mēte ptracta: z cū imple/
ueris oīa intelliges. **D**ñe hoc non est
op⁹ vnus diei necludus puuloz. im/
mo in hoc breui includit oīs pfectio
religiosoꝝ. **F**ili nō dēs auerti nec sta/
tim deijci audita via pfectoꝝ. s; ma/
gis ad sublimioꝝa puocari et ad min⁹
ad hec ex d̄siderio suspirare. **U**inā sic
tecū eēt z adh̄ puēisles vt tu ijp̄ aātoꝝ n̄

esses. s; ad nutū meū pure stares. 7 ei⁹
quē tibi p̄posui p̄ris. tunc mihi valde
placeres 7 tota vita tua cum gaudio 7
pace trāsiret. **H**abes adhuc m̄lta ad
reliquendū. que nisi mihi ex integro
resignaueris non acquires qđ postu-
las. **S**uadeo tibi a me emere auxi-
liū vt locuples fias. i. sapiāz celestem
oīa infima ꝓculcantē. **P**ostpone terre-
nā sapiam. oēm humanā cōplacentiā
7 p̄riā. **D**ixi tibi viliora emēda ꝓ ꝓcio-
sis 7 altis in reb⁹ humanis. **N**ā valō
vilis 7 pua ac pene obliuioni tradita
videt̄ vera celestis sapiētia. nō sapiēs
alta d̄se nec magnificari querēs in ter-
ra: quā m̄lti ozeten⁹ predicāt. s; vita lō-
ge dissentiant. ip̄a tñ est preciosa mar-
garita a multis abscondita

**De instabilitate cordis 7 de
intentione finali ad deum
habenda Ca. XXXVIII**

Fili noli

Liber Tertius.

Fili noli credere affectui tuo q̄
nūc est: cito mutabit in aliud
Quādiu em̄ vixeris mutabili
tati subiect⁹ eris: etiā nolēs. vt mō les
tus: mō trist⁹. mō pacat⁹ mō turbatus
nūc deuot⁹: nūc in deuot⁹. nūc studio
sus: nūc accidit ioh̄sus nūc quis nūc leuis
inueniatis. **S**z stat sup̄ hec mutabi
lia sapiēs z bñ doct⁹ in spū nō attēdes
qd̄ in se sentiat. v̄l qua pte fiet vent⁹ in
stabilitatis sz vt tota intētio mētis ei⁹
ad debitū z ad optimū pficiat finem.
Nā sic poterit vn⁹ zidez incōcussus p̄
manere: simplici intētiois oculo per
tot varios enētus ad me imp̄ermissis
directo. Quāto aut̄ purior fuerit intē
tiois oculus tāto p̄stanti⁹ inter diuer/
sas itur pcellas. **S**z in mltis caligat
oculus pure intētiois. respicit em̄ ci/
to in aliqd̄ dlectabile qd̄ occurrit. z ra
ro totus liber q̄s inuenit a neuo pp̄rie
expsitionis **S**ic iudei olim venerant
¶

in Bethaniā ad marthā z mariā: nō p̄
pter ih̄m tm̄ s̄z vt lazary viderēt. **D**un
dandus est ḡ intentiōis oculus vt sit
simplex z rect⁹ atq; vltra oīa variā me
diā ad me dirigendus.

O, amāti sapit de⁹ sup oīa z in om/
nibus **Capitulum. XXXIX**

Ecce de⁹ meus z oīa. Quid
e volo ampli⁹ z qd felicius desi
derare possuz. **O** sapidū z dul
ce verbū. sed amāti verbū nō mundū
nec ea que in mūdo sunt. **D**e⁹ meus z
oīa. **I**ntelligēti satis dictū est z sepe
repetere iocundū est amāti. **T**e si qui/
dez p̄nte iocūda sunt oīa. te aut̄ absen
te fastidiunt cūcta. **T**u facis cor tran
quillū. z pacē magnā leticiāq; festinā
Tu facis bñ sentire de oībus z in om
nib⁹ te laudare. nec p̄t aliqd sine te diu
placere. s̄z si debet ḡtuz esse z bene sape
re. optet gratiam tuā adesse z condimē
to tue sapientie condiri. **L**ui tu sapis

quid ei recte non sapiet. ⁊ cui tu nō sa-
pis qđ ei ad iocunditatem esse poteris
Sed deficiūt in tua sapia mūdi sapiē-
tes ⁊ qđ carne sapiūt qz ibi plurima va-
nitas ⁊ hic mors inuenit̃. **Q**ui autē te
p̃ceptum mūdanoꝝ ⁊ carnis mori-
ficatoꝝ sequūtur vere sapiens esse co-
gnoscut̃. qz de vanitate ad veritates
d̃ carne ad sp̃m transferūtur. **I**stis sa-
pit de⁹: ⁊ qđqd inuenit̃ in creaturis to-
tū referūt ad laudē sui cōditōris. **D**is-
similis tñ ⁊ multū dissimil̃ sapor crea-
toꝝ ⁊ creature. eternitatis ⁊ t̃pis. lu-
cis in create ⁊ lucis illuminate. **O** lux
p̃petua cūcta creata trāscendēs lumina
fulgura cōnscatoꝝ de sublimi. pene-
trantē oīa intima cordis mei: purifica-
letifica: clarifica: ⁊ viuifica sp̃m meum
cū suis potētis ad inherēdū tibi iubi-
lōsis excessibus. **O** qñ veniet hec bea-
ta ⁊ desiderabilis hora vt tua me saties
p̃ntia. ⁊ sis mihi oīa in oīb⁹. **Q**uādiu
h̃ datū nō fuerit nec plenū gaudiū erit

Adhuc prohdolor uiuic in me uetus
hō. nō ē totus crucifit. nō est pfecte
mortu. **A**dhuc ꝑcupiscit fortiter ad
uersus spm bella mouēt intestina: nec
regnū aie patit esse dētum. **S**z tu qui
dñaris pñti maris. z mortū fluctuū
tu mitigas exurge adiuua me. **D**issip
pa gētes que bella volūt. cōtere eas in
pūte tua oñde q̄so magnalia tua z gli
ficetur dextera tua. qz nō ē spes alia
nec refugiū mihi nisi in te dñe dōs me?

Nō est securitas a tēptatione i
bac uita. **Capitulum. XL**

Ilī nunq̄ securus es in bac u
f ta. sz quo ad uixeris p arma spi
ritualia tibi sunt necessaria.

Inter hostes uersaris: a dextris z a si
nistris impugnaris. **S**i ḡ non ueris
yndiq̄scuto paciētie non eris diu sine
uulnere. **I**sup si non ponis cor tuū fi
re in me cū mera uolūtate cūcta paciē/
di. ppter me. non poteris ardore istum.

Liber Tercius

sustinere: nec ad palmā ptingere bōz
Oportet te ḡ viriliter oīa pertāsire. et
potētī mān vni aduersus obiecta. **N**ā
vincētī datur manna ⁊ torpenti relin
quīt multa miseria. **S**i queris in hac
vita req̄em. quō tunc puenies ad eter
nā. **N**on ponas te ad multā req̄em. s;̄
ad magnā patientiā. **Q**uere verā pas
cē non in terris sed in celis. nō in hōis
bus nec in ceteris creaturis sed in dō
solo. **P**ro amore dei debes oīa libēter
subire. labores sc; ⁊ dolores. tēptatio
nes. veratōes. anxietates. necessitates
infirmittates. iniurias. oblocutiōes. re
prehensiones. bñliatōes. ꝑfusiones:
correctiōes ⁊ despectiōes. **H**ec iuuāt ad
virtutes. hec pbant xpi tyronē. hec fa
bricant celestem coronā. **E**go reddaz
ei eternaz mercedē pro breui labore. ⁊
infinītā gl'iaz ꝑ trāsitoria ꝑfusioe. **P**u
tas q;̄ semp habebis ꝑ tuavolū tate cō
solatiōes spirituales. **S**ancti mei non

habuerūt tales. sed mltas grauitates
 z temptatōes varias: magnasq; deso/
 larōes. sed patiēter sustinuerūt se in oī
 bus z magis sunt p̄sidi deo q̄sibi. scie
 tes qz nō sunt cōdigne passiones huius
 t̄pis ad futurā gl̄iaz p̄merendā. Vis
 tu statim h̄re qd̄ multi p̄ lachrymas z
 magnos labores vix obtinuerūt. Ex
 pecta dñm viriliter age z p̄fortare. no
 li diffidere. noli discedere. s; corp̄ z a
 nimā expone p̄stanter p̄ gl̄ia dei. Ego
 reddā plenissime. Ego tecū ero in om
 ni tribulatōne.

Cōtra vana hoīm iudicia. Ca. XLi

Ili iacta cor tuū firmiter i do
 mino. et humanū ne metuas
 iudiciū. vbi te p̄scia p̄ium red
 dit z insonit. Bonū est z b̄t̄m taliter
 pati. nec hoc erit graue humili colde z
 deo magis q̄sibi p̄p̄sidenti. Multi
 mlt̄a loquūtur. z iōo pua fides est ad
 bibēda. **F**z z oībus satis esse non est

corde

Liber Tercius.

possibile. **E**t si paulus oibus studuit
in dño placere z oibus oia fact' est. tñ
etiã p minimo dicit q' ab hūano die
iudicatus fuerit. **E**git satis p alioz e/
dificatōe z salute q'stū in seerat z pote/
rat: sed ne ab alijs aliqñ iudicaret vel
nō despiceret cohibere nō potuit. ido
totū deo cōmisit q' totū nouerat. et pa
tencia z hūilitate ptra ora loquētiū
iniqua ac etiã vana ac mēdosa cogitā
tiū atqz pro libitu suo queqz iactātiūz
se defendit. **R**ñdit tñ interdū. ne infir
mis ex sua taciturnitate generaret scā
dalū. **Q**uis tu vt timeas a mortali ho
mine iudicari. **H**odie ē z cras nō ppa
ret. **D**eū time z hoīm terrozes nō expa
nesces. **Q**uid pōt aliq's in te p'bis aut
iniurijs **S**ibi potius nocet q's tibi. nec
poterit iudiciū di effugere q'cūqz est il/
le. **T**u habe deū pre ocul. z noli p'cede
re p'bis q'rulos. q' si ad pñs vider' suc
cūbi z p'fusidēz pati quā non meruisti

ne indigneris ex hoc, nec p̄ impatien-
tiam minuas coronā tuā. s̄z ad me po-
tius respice in celū. qui potēs sum eri-
pere ab om̄i cōfusione ⁊ iniuria. ⁊ vni-
cuiq; reddere s̄m opera sua.

Depuraz ⁊ integra resignatione sui
ad obtinendam cordis libertatem:

Capitulum XLII

Ni relinque te ⁊ inuenies me
f **S**ta sine electōe. ⁊ om̄i pprie-
tate ⁊ sp̄ lucraberis. **N**ā ⁊ adijci-
etur tibi amplior gr̄a. statim vt te resi-
gnaueris nec resumpseris. **D**ñe quo-
tiēs me resignabo. ⁊ in quib⁹ me relin-
quā. **S**emp ⁊ in om̄i hora sicut i par-
uo sic ⁊ in magno. nihil excipo sed in
oib⁹ te nudatū inueniri volo. **A**lio
quin q̄ modo poteris esse me⁹ ⁊ ego tu-
us nisi fueris ab om̄i ppria voluntate
intus ⁊ foris spoliat⁹. **Q**uanto celeri⁹
hoc agis tanto melius habebis. et q̄n-
to plenis. ⁊ sincerius tanto plus mihi

Liber Tercius.

placebis z amplius lucraberis. Qui/
dam se resignant sed cū aliqua excepti
one. Non em̄ plene deo pfidūt. ideo
puidere sibi satagūt. Quidā etiā prio
totū offerūt. sed postea tēptatōne pul
sante ad ppriare deūt. ideo minime in p̄
tute pficiunt. Si ad verā puri cordis
libertatē z locū de familiaritatē mee ḡ
tiam non ptinget nisi integra resigna
tionē z quotidiana sui imolatōne pri
us facta. sine qua nō stat nec stabit v/
nio fruitiva. Dixi tibi sepeissime z nūc
iterum dico. Relinque te. resigna te: z
frueris magna interna pace. Da totus
pro toto. nil exquire. nil repete. sta pu
re z inhesitanter in me z habebis me.
Eris liber in corde z tenebre nō p̄cul
cabunt te. Ad hoc conare z hoc ora h̄
stude desiderare vt ab om̄i pprietate pos
sis expoliari. z nudus nudum ih̄m se
qui. tibi mori. z mihi eternaliter vine
re. Tunc deficient oēs vane fantasie.

conturbatōnes inique ⁊ cure supflue
Tūc etiam recedet immoderat⁹ timor
et inordinatus amor morietur.

De bono regimine in externis ⁊ re
cursu ad deū ī piculis. **Ca. XLIII**

Ilī ad istud diligēter rēdere d
f bes vt in omī loco actōne seu
occupatōne externa sis interi
us liber ⁊ tūp̄ius potēs. ⁊ sint omīa
sub te ⁊ tu nō sub eis. vt sis dñs actio/
nū tuarū ⁊ rector. nō s̄uus nec empti/
cius. sed magis emptus. ver⁹ q̄s bebre
us in sortem ac libratez trāsīens filio
rū dei q̄ stāt super p̄ntia ⁊ speculantur
eterna. q̄ trāsitoria intuent̄ sinistro o/
culo ⁊ dextro celestia. q̄s t̄palia nō tra
hūt ad inherendū. s̄z trabūt ipi ea ma
gis ad bñ s̄uiendū put ordinata sunt
a deo. ⁊ instituta a summo opifice qui
nil inordinatum reliquit in sua crea
tura **S**icutiam in omni euētū stas nō
in a p̄parentia externa: nec oclō carna/

Liber Tertius.

li lustras visa v'l audita. sed mox in q̄
libet causa intras cū moyse in tabna/
culū ad p̄sulendū dñm: audies nōnū
q̄ diuinū responsū. ⁊ redies in tru
ctus de mltis p̄ntib⁹ ⁊ futuris. **Sem**
p̄ em̄ moyses recursū habuit ad tab
naculū p̄sp̄ubū⁹ questioib⁹ soluēdis
fugitq; ad oꝝonis adiutorū pro picu
lis ⁊ improbitatib⁹ hoīm subleuādis
sic ⁊ tu p̄fugere debes in cordis tui se
cretariū: diuinū intēsius ip̄lorādo suf
fragiū. **P**ropterea nāq; iosuez fili⁹ isrl'
a gabaonitis legunt̄ d̄cepti qz os dñi
nō prius interrogauerūt s; n̄m̄iū cre
duli dulcib⁹ f̄monib⁹ falsa pietate de/
lusi sunt.

Q, homo non sit importun⁹ in ne
gocijs. **Capitulum. XLIII**

Ili cōmitte mihi sp̄ cām tuā ⁊
f ⁊ ego bene disponā in tpe suo
Expecta ordinationem meā ⁊
et senties inde profectum.

capitulum I. d. 1.
Dñe satis libenter oēs res tibi cōmit/
to: qz parū pōt cogitatio mea p̄ficere.
Utinā nō multū adhererē futuris eue/
nibus sed ad beneplacitū tuū me incū/
ctāter offerre. Fili mi sepe hōrem ali/
quā agitat q̄ desiderat. sed cū ad eā p̄/
uenerit aliter incipit sentire. qz affecti/
ones circa idem nō sunt durabiles s̄z
magis de vno in aliud nos impellūt.
etiam Non est ḡ minimū etiam in minimis
se relinquere. Uerus p̄fectus hoīs est
abnegatō suūp̄ius. ⁊ hō abnegat⁹ val/
deliberest ⁊ securus. Sed antiquus
hostis oībus bonis aduersans a tem/
ptatōe non cessat. ⁊ die noctuq; gues/
molitur insidias. si forte in laqueū de/
ceptōis possit p̄cipitare incautū. Vi/
gilate ḡ ⁊ orate dicit dñs vt non intres/
tis in temptationem.

Qz hō nihil bonie se h̄z ⁊ de nul/
lo gloriari pōt. Cap. XLV

Liber Tertius

Domine quod est homo quod memor
es eius aut filius hominis quod visitauit
taum eum. **Q**uid promeruit homo
ut dares illi gratiam tuam Domine quod possunt
proqueri i deseris me. aut quod iuste obrere
dere possunt si quod peto non feceris. **T**er
te hoc in veritate cogitare possunt et di
cere. **D**omine nihil sum. nihil boni ex me
habeo: sed in omnibus deficio et ad nihil
sempiterno. **E**t nisi a te fuero adiutus
et interior informatus totus efficior tep
pidus et dissolutus **T**u autem Domine semp
idem ipse et permanens in eternum. semp
bonus iustus et sanctus. bene iuste ac scienter
agens omnia et disponens in sapientia. **S**ed
ego qui ad defectum magis propius sum
quam ad perfectum non sum semp in vno stato
tu perdurans. quod septem temporibus mutatur super
me **V**erumtamen cito melius fit cum tibi pla
cuerit et manum porreperis adiutricem.
quod tu solus sine humano suffragio pote
ris auxiliari. et in tantum confirmare ut

vultus meus amplius in diuersa nō
 mutetur. sed in te vno cor meū cōuer/
 tatur et quiescat. **U**n si bñ scire oēm hu/
 manā solatōem abijcere siue ppter de/
 uotōem adipiscendā siue ppter necessi/
 tatē qua cōpellor te querere. qz non est
 hō qui me psoleatur. tūc merito posses
 de grā spere tua et de dono noue pso/
 latōis exultare. **S**ras tibi vñ totū ve/
 nit quotiescunqz mihi bñ succedit **E**
 go aut vāitas: et nihilū añ te incōstās
 hō et infirmus. **U**n q̄ passuz glāri aut
 cur appeto reputari. **F**unqd de nibi/
 lo et hoc vāissimum est. **V**ere inanis
 glā mala pestis. vanitas maxima. qz
 a vera trahit glā et celesti spoliat grā.
Dū em hō cōplacet sibi displicet tibi.
 dū inbiat laudibz bñ anis priuat ver/
 ptutibus. **E**st aut vera glā et exultatō
 sc̄tā glāri in te nō in se. gaudere in no/
 mine tuo. nō in virtute ppria. nec in a/
 liqua creatura delectari nisi propter te

Laud
 ficetur
 sc̄m te
 laudā
 tio co
 borat
 mita
 ab in
 est. **D**
 tempo
 eterne
 fia. **D**
 us me
 noz vi
 lorum

D
 lie
 f
 t
 geor: tu

Liber Tertius.

Laudes nomē tuū non meū. magni-
ficetur op^{us} tuū: nō meū. bñdicat nomē
scm̄ tuū. nihil autē attribuat mihi de
laudib^{us} hoim. **T**u glia mea. tu exulta-
tio cordis mei. **I**n te glia bor et exulta-
tio cordis die: p me autē nihil nisi in infir-
mitatib^{us} meis. **Q**uerāt iudei gliam q̄
ab inuicē est ego hāc rīdem q̄ a solo dō
est. **O**m̄is q̄dez glia bñana. ois honor
temporalis. omnis altitudo mūdāna
eterne glie tue p̄pata vanitas est et stul-
ticia. **V**eritas mea et mīscōia mea de-
us me^{us} trīnitas brā. tibi soli laus ho-
nor virtus et gloria per infinita secu-
lorum secula. **A**men.

De contemptu om̄is temporalis
honoris. **C**ap. XLVI

Illi noli tibi attrahere si vide-
as alios honorari et eleuari.
te autē despici et bñiari. **E**ri-
ge cor tuū ad me icelū et nō p̄stristabie

te contēptus hominis in terris. **D**ñe
in ecitate sumus ⁊ vanitate cito sedu
cimur. **S**i recte me inspicio nunq̄ mi
hi facta est iniuria ab aliqua creatura
vñ nec iuste habeo p̄queri aduersum
te. **Q**uia aut̄ frequēter ⁊ ḡuiter peccavi
tibi merito armatur p̄tra me oīs crea
tura. **V**ibi igit̄ iuste debetur cōfusio
⁊ cōrepm̄ tibi aut̄ laus honor ⁊ gl̄ia.
Et nisi me ad hoc p̄parauero q̄ veliz
libenter ab om̄i creatura despici et re/
linqui atq̄ penit̄ nihil videri. uō pos
sum interius pacificari ⁊ stabiliri. nec
sp̄ualit̄ illūinari. nec plene tibi vniri.

O, pax non est ponenda in omni/
bus. **C**apitulum. XLVII

Ili si ponis pacem tuā cū aliq̄
f p̄sona. p̄pter tuū sentirez pue/
nre instabilis eris ⁊ impa/
tus. **S**z si recursus habes ad semp vi
uētē ⁊ manentē veritatē non p̄trista
bit te amicus recedens aut moriens.

gus
debet

Libre Tercius.

In me debet amici dilecto stare. et propter me diligendus est quisquis tibi bonus visus est. et multum charus in hac vita.

Sine me non valet nec durabit amicitia. nec est vera et munda dilectio quam ego non copulo. Ita mortuus deberes esse talibus affectibus dilectorum hominum: ut quantum ad te pertinet sine omni humano optares esses consortio. Tanto homo deo magis appropinquat quanto ab omni solacio terreno longius recedit. Tanto etiam altius ascendit ad deum quanto profundius in se descendit. et plus sibi privilescit. Qui autem aliquid boni sibi attribuit: gratiam dei in se venire impedit. quia gratia spiritus sancti cor humane spiritus querit. Si scires te perfecte annihilare: atque ab omni creato amore euacuare: tunc deberes in te cum magna gratia emanare. Sed quoniam tu respicis ad creaturas subtrahis tibi aspectus creatoris. Disce te in omnibus propter creatorum vincere sic ad divinam va

D

111
1111

lebis cognitōez ptingere. Quātūcun
q̄s modicū sit si inordinate diligit ⁊ re
spicit retardat a summo bono ⁊ viciat

Contra vanam et seculareꝝ sciam

Capitulum. XLVIII

Non moueant te pulcra et
subtilia dicta hoim. Non em̄
est regnū dei in smone: sed in

in p̄tute. Attende verba mea q̄ corda
accendūt ⁊ mentes illūinant. inducūt

veram cōpunctiōem. ⁊ variā ingerūt ⁊ solatō
nem. Nunq̄s ad hoc legas p̄bū vt do/
ctior aut sapiētior possis videri. s; stu
de mortificatōez vicioꝝ. qz hoc ampli
us tibi proderit q̄s noticia multaz dif
ficiliū q̄stionū. Cū mltra legeris ⁊ co/
gnoueris. ad vñū tñ oportz venire p̄n
cipiū. Ego sum q̄ doceo hoim sciam
⁊ clarioꝝ intelligentiam parualis tri
buo q̄s ab homine possit doceri. Cui
ego loquor cito sapiens erit ⁊ multū in
spū proficiet. **N**e illis q̄ multa curiosa

Liber Tercius.

ab hominibus inquirūt. ⁊ de via mi-
hi fuiendi paz curāt. **V**ēiet tpus qñ
apparebit magister magistroꝝ xps do-
minus angeloꝝ: cunctoꝝq̄ auditurus
lectōes. hoc est. singuloꝝ examinatur⁹
conscias. et tūc scrutabitur hierl'm in
lucernis: ⁊ manifesta erūt abscondita
tenebrarū. tacebuntq; argumenta lin-
guarum. **E**go sum qui humilē in pū-
cto eleuo mentē. vt plures eterne veri-
tatis capiat ratōnes. q̄s si q̄s decez an-
nis studuisset in scolis. **E**go ddeo si-
ne strepitu verboꝝ. sine pfusione opi-
nionū. sine fastu honoris. sine pugna-
tione argumentoz. **E**go sum q̄ doceo
terrena despiciere. pñtia fastidire. eter-
na querere. eterna sapere. honores fu-
gere. scādala sufferre: oēm spem in me
ponere. extra me nibil cupere et super
omnia ardentem me amare. **N**am qui
dam amando me intimedidit diuis-
na. et loquebatur mirabilia..

Plus proficit in relinquendo omnia quam in
studendo subtilia. Sed alijs loquor
comunia. alijs specialis. aliquibus in si-
gnis et figuris dulciter apparo. quibus
dabo in multo lumine reuelo misteria.
Una vox librorum. sed non omnes eque infor-
mat. quia inter sum doctor veritatis. cor-
dis scrutator. cogitationum intellecto-
rum actionum promotor. distribuens singu-
lis sicut dignum iudicauero

De non attrahendo sibi res exte-
riores. **Capitulum XLIX**

In multis optet te esse in-
f. sciunt. et estimare te tanquam mortu-
um super terram. et cui totus mun-
dus crucifixus sit. Multa etiam oportet
surda aure pertransire. et que tue pacis
sunt magis recogitare. Utilis est oculos
a rebus displicentibus auertere et unicuique
suum sentire relinquere quam contentiosum
sermonibus deservire. Si bene steteris cum
deo et eius iudicium aspexeris: facilius te

Liber Tercius.

victū portabis. **D**ñe quōsq; venim⁹.
Ecce damnū deflet tpale. p modico q̄
stu laborat z currit. z spūale detrimen
tū in obliuionē trāsīt z vix sero reditur
Qd paz vl̄ nihil pdest attēditur. z qd
summe necessariū est negligenter ptes
ritur qz totus hō ad externa defluit. z
nisi cito resipiscat libēs in exteriorib⁹
iacet.

O, non oibus est credendū z d̄ fa
cili lapsu s̄boz. **Capitū. L.**

Amibi auxiliū dñe d̄ tribula
d̄ tōe. qz vana salus hoīs. **Q**uā
sepe ibi non inueni fidem vbi
me h̄e putauī. q̄tiens etiā ibi reperi
vbi minus p̄sumpsi. **V**ana ḡ spes in
hoīb⁹: salus aut̄ iustoz in te d̄. **B**e
nedict⁹ sis dñe d̄s in oibus que acci
dunt nob. **I**nfirmi sum⁹ z instabiles
cito fallimur et p̄mutamur. **Q**uis est
hō qui ita cautez circūspecte in oibus
se custodire valet: vt aliqñ in aliquaz

deceptōem vl pplexitatem nō veniat.
Sz qui in tedñe pfidit ac simplici ex
corde querit non taz facile labit. Et si
inciderit in aliquā tribulatōez quōcū
qz etiā fuerit implicat⁹. citius p teeru
etur aut a te solabit. qz tu nō deseras
in te spantē vsqz in finē. **R**arus fidus
amicus in cūctis amici p seueras pssu
ris. **T**u dñe tu sol⁹ es fidelissim⁹ in oī
bus. z pter te nō est alter talis. **D** qz bñ
sapuit illa aīa sctā que dixit. mēs mea
solidata ē z in xpo fundata. **S**i ita me
cūfozet: nō tā facile timor hūanus me
solicitarēt. nec pboz iacula mouerēt.
Quis oīa puidere. q̄s p̄cauere futura
mala sufficit. **S**i p̄uisa etiā ledūt sepe
qd̄ improuisa nisi gūiter etiā feriant.
Sz quare mibi miso nō meli⁹ puidi.
Cur etiā tā facile alijs credidi. **S**ed
hoies sum⁹: nec aliō q̄s fragiles hoies
sum⁹ etiā si angeli a mltis estimamur
z ducimur. **C**ui credā dñe: cui credas

min

nisi tibi. **V**eritas es que nō fallis nec
falli potes. **E**t rursus. **D**is hō mēdax
infirmus. instabil' z labilis: maxie in
bis. ita vt statiz vix credi debeat qđ re
cte in facie sonare videt. **Q**uā pruden
ter p̄monuisti cauendū ab hoibz. z qđ
inimici hoīs domesticier' nec creden
duz si qđs dixerit. ecce hic aut ecce illic.
Doctus suz dāno meo z vtinā ad cau
telaz maiorē. z nō ad insipientiā mibi
Cautus esto quidā ait: caut' esto: ser
ua apud te qđ dico. **E**t dū ego sileo. et
absconditū credo nec ille silere potest
qđ silendū petijt. sed statim pdit me z
se z abiit. **A**b hmōi fabul' z incaut' ho
mibus. ptege me dñe ne i man' eoz in
cidā nec vnqz talia p̄mittā. **V**erbū ve
rū z stabile da i os meū z linguā calli
dā lōge fac a me. **N**ō pati nolo oīmo
de cauere debeo. **D** qđ bonum z paci
ficū de alijs silere. nec indifferēter oīa
credere neqz de facili vlteri' effari. pau
cis seipm reuelare. te sp̄ inspectionem

cordis querere: nec omni vento s̄boruz
circūferri. sed oīa intimar̄ externa fm̄
tue bñplacitū volūtat̄ optare pfici.
Quā tūtū pro p̄seruatōe celest̄ gr̄e hu
manā fugere apparentiā. nec appetere
que foris admiratōem vident̄ p̄ebere
sed ea tota sedulitate sectari q̄ vite emē
dationē dant z feruorē. **Quam** mltis
nocuit s̄tus scita ac p̄pere laudata. q̄s
sane pfuit gr̄a silētio fuata in hac fra
gilivita que tota tēpratō fert̄ militiā.

De cōfidentia in dō habēda qm̄ in
surgūt s̄boz iacula **Cap. Lii**

Illi sta firmiter z spera in me.

Quid em̄ sunt s̄ba nisi verba

Per aerē volant. sed lapidē nō
ledūt. **S**i reus es cogita q̄ te libēter
velis emēdare. **S**i nihil tibi cōsciū
es pensa q̄ velis libēter p̄ dō hoc susti
nere. **P**az̄ satis est vt vl̄ s̄ba interdū
susticias q̄ necdū fortia s̄bera tolerare
vales. **E**t quare tā pua tibi ad cor trā

Liber Tertius

seunt nisi qz adhuc carnalis es: z ho/
mies magis q̄ optet attendis. **N**ā quia
despici metuis: reprehendi p̄ excessib⁹
non vis. z excusationū q̄ris vmbraclā
Sed inspice te meli⁹ z agnosces qz vi
uit adhuc in te mund⁹ z vanus amor
placēdi hoīb⁹. **L**ū em̄ quassari refu/
gis z p̄fundi p̄ defectib⁹. p̄stat utiqz qz
nec vere hūilis sis: nec vere mūdo mor
tuus: nec tibi mūdus crucifixus. **S**z
audi p̄ba mea z non curabis decē mi/
lia hoīm p̄ba. **E**cce si cūcta p̄ te dicerēt
q̄ fingi maliciosissime possent qd̄ tibi
nocerent si oīo trāsire pmitteres. nec
plus q̄ festucā p̄penderes. **N**ūquid
vl' vnū capilluz tibi extrahere possent
Sed q̄ cor intus nō hz. nec deū pre o/
culis facili ter verbo mouet vitupatio
nis. **D**ui aut̄ in me p̄fidit nec p̄prio iu
dicio stare appetit. absqz hūano terro/
re erit. **E**go em̄ sum iudex z cognitor
oī m̄ secretorū ego scio q̄liter res acta ē.

ego iniuriantem noui et sustinentem.
a me erunt uerba istud. me permittente
accidit ut reuelentur ex multis cordibus
conuersiones. **E**go reus et innocentem iudica
bo sed occulto iudicio utrumque ante pro
bare uolui. **T**estimonium hominum sepe
fallit: meum iudicium uerum est. stabit et non
subuertetur. latet plerumque paucis ad sin
glam partem. nunquam tamen errat nec errare po
test. etiam si oculis insipientium non re
ctum uideatur. **A**d me ergo recurrentium
est in omni iudicio. nec proprio inuitentium
arbitrio. **I**ustus enim non turbabitur
quicquid a deo ei acciderit. **E**tiam si iniu
ste aliquid contra eum placitum fuerit non m
tus curabit. **S**ed nec uane exultabit
si per alios rationabiliter excusetur. **P**e
sat namque quod ego sum scrutans corda et re
nes. qui non iudico secundum faciem et hu
manam apparentiam. **N**am sepe in oculis
meis reperitur culpabile quod hominum
iudicio creditur laudabile. **D**omine

Liber Tercius.

deus iudex iuste fortis et patiens. et homo
minimè nosti fragilitatè et prauitatè: esto
robur meum et tota fiducia mea. **N**on enim
mibi sufficit conscientia mea. **T**u nosti
quod ego non noui. et ideo in omni repre
hensione me humiliare debui et man
suetè sustinere. **I**gnosce ergo mihi pro
cuius quoties sic non egi et dona iterum
gratiam amplioris sufferentie. **B**eliosus
est enim mihi tua copiosa misericordia ad
consecutionem indulgentie quam mea opina
ta iusticia per defensionem latetis conscientie
Et si nihil mihi conscius sum: tamen in hoc
me iustificare non possum. quia remo
ta misericordia tua non iustificabitur in
conspectu tuo omnis uiuens.

De omnia gratia per eternam vitam to
leranda. **Capitulum. LII**

Non frangant te labores.
f **Q**uis assumpsisti propter me. nec tri
bulaciones te deiciant usquequaque

sed mea promissio in omni enetu te ro/
bozet et soletur. Ego sufficiens suz ad
reddendū sup oēm modū et mensuras
Non hic diu laborabis nec semp gra
uaberis doloribz. **E**xpecta paulisp. et
videbis celerē finē maloz. **V**eniet y/
na hora qm cessabit ois labor et tumultus
Hodicū est et breue omē qd tran
sit cū tpe. **A**ge ergo qd ags fideliter. la
bora in vinea mea: ego ero merces tua
Scribe: lege: canta: geme: tace: ora: su
stine viriliter contraria: digna est his oi
bus et maioribz preljs vita eterna. ve
niet pax i die vna q nota est dño et erit
nō dies neqz nox: huius scz tps: s; lux p
petua: claritas infinita: pax firmaz re
qes segura. **N**on dices tūc. qd melibe
rabit de corpe mortis huius. nec clamabz
heu mihi qz incolat? meus plongat?
est. qm precipitabit mors. et salus erit in
defectina. anxietas nulla: iocunditas
brā. societas dulcis et decoza. **D** si vi

Libeꝛ Tercius

diffes sanctorꝝ in celo coronas ppetu
as. q̄nta q̄s nunc exultāt glia qui bu/
ic mūdo olim cōtemptibiles z q̄si vita
ip̄i indigni putabānt. pfecto testatiz
hūiliares vsq; ad terrā z affectares po
tius oibus subesse q̄s vni p̄esse: nec bu
ius vite letos dies ꝑcupisceres: s; ma/
gis ꝑ deo tribulari gauderes. z pro ni
hilo inter hoīes cōputari maximū lu
crū duceres. **D** si tibi hec saperent. et
profunde ad cor trāsirēt quō auderes
vl̄ semel cōqueri. **N**ōne ꝑ vita eterna
cūcta laboriosa sunt toleranda. **N**on
est puuz quid lucrari aut ꝑdere regnū
dei. **L**ena igit facie tuā in celuz. **E**cce
ego z oēs sancti mei mecū q̄ in hoc se
culo magnū habuere certamē mō gau
dent: modo cōsolant. z mō securi sunt
z mō requiescūt. z sine fine ī regno pa/
tris mei mecum permanebunt.

Dedie eternitatis. z huius vie an
gustis. **Capitulum LIII**

Supne ciuitatis mansio be
atissima. **O** dies eternitatis cla
rissima: quā nox nō obscurat.
sed summa veritas sp irradiat dies sp
leta: semp secura. z nūq̄ statū mutans
in cōtraria. **O** vtinā dies illa illucis;
z cū ea hec tpalia finē accepissent. **L**u
cet q̄dem sanctis ppetua claritate splē
dida. sed non nisi a longe z p speculuz
peregrinātibns in terra. **A**ozunt celi
cines q̄s gaudiofa sit illa: gemunt exu
les filij. **E**ue q̄s amara z tediosa sit ista.
Dies hui' t'pis pui z mali. pleni dolo
ribus z angustijs. vbi hō multis pec
catis inq̄natur: mltis passionibz irreti
tur. multis timozibz stringit̄. multiscu
ris distenditur. z multis curiositatibz
distrabitur. mltis vanitatibus impli
catur. mltis erroribus circūfunditur
multis laboribus atteritur. temptatō
nibus grauat̄. delicijs enervatur ege
state cruciatur. **O** quando finis horū

Liber Tercius.

multoꝝ laborū. q̄ liberabor a misera
seruitute vicioꝝ. **Q**uādo memorabor
dñe tui solius. q̄ ad plenū letabor in
te. **Q**ū ero sine om̄i impedimēto. ⁊ in
vera libertate. sine om̄i ḡuamine men
tis ⁊ corpis. **Q**ū erit pax solida. pax ī
pturbabilis ⁊ securā. pax intus ⁊ for̄s.
pax ex om̄i pte firma. **I**hu bone q̄. sta
bo ad videndū te. q̄ p̄ labor gl'am
regni tui. q̄ eris mihi om̄ia in oībus
Qū ero tecū in regno tuo qd̄ p̄para
sti dilect̄ tuis ab eterno. **R**elict̄ sum
paup ⁊ ecul in terra hostili. vbi bella q̄
tidiana ⁊ infortunia maxima. **C**onso
lare exiliū meū. mitiga dolorē meū. qz
ad te īspirat omne desiderīū meum.
Nam onus mihi totū est q̄cqd̄ man
dus hic offert ad solaciū. **D**esidero te
intime frui sed nequeo apprehendere.
Opto inherere celestibus. s; dep̄nūt
res temporales ⁊ imortificate passiōes

Dete oibus rebus super se volo: car/
ni aut in uite subesse cogor. Sic ego i
felix homo mecu pugno. z factus mi
himetipi gnis: du spūs sursum z caro
querit esse deorsum. **D** qd intus pati
or du me te celestia tracto: z mox carna
liu turbu occurrit oranti. **D**eus meus
ne elongeris a me neq declines in ira
a fuo tuo. **F**ulgura coruscatoez tua z
dissipa eas. emitte sagittas tuas z tur
benf oēs fantasie inimici. **R**ecollige
sens meos ad te. **F**ac me obliuisci om
niū mundanoz. **D**a cito abijcere z cō
tēnere fantasmata viciozū **S**uccurre
re mihi eternaveritas: nulla me mo
ueat vanitas. **A**dueni celestis suavi/
tatis. aut fugiat a facie tua omnis im
puritas. **I**gnosce quoq mihi et mis
ericordialiter indulge quatenis pre/
ter te aliud in orōne reuoluo **C**ōfiteor
etēn vere qz valde distracte: sicut me
hfe. **F**lam ibi multoties non sum ybi

Sampsoni
late

Liber Tercius.

corpuliter sto aut sedeo sibi magi suz
quo cogitationibz feror. Ibi sum vbi
cogitatio mea est. Ubi est frequēter
cogitatio mea ibi ē id qđ amo. Hoc mihi
cito occurrit qđ naturalit̄ delectat aut
ex vsu placet. **Uñ** tu veritas apte dixi/
isti. **Ubi** em̄ est thesaurus tu⁹ ibi est z
cor tuū. **Si** celū diligo libēter te de ce/
lestibz penso. si mūdū amo felicitatibz
mūdi ꝑgaudeo z d̄ aduersitatibz eius
tristor. **Si** carnē diligo q̄ carnis sunt
sepissime imaginor. **Si** sp̄m amo de
sp̄ualibus cogitare delector. **Quēcū**/
q̄em diligo de his libēter loquor z au/
dio atz taliū imagines ad domū meā
reporo. **Sed** beat⁹ ille hō qui ꝑpter te
dñe oibus creaturis abēdi licentiaz
tribuit. q̄ nature viam facit. z cōcupis/
centias carnis feruore sp̄s crucifigit
vt serenata ꝑscia puraz tibi orationem
offerat. dignusq̄ sit angelicis interesse
choris. oib⁹ terrenis forz z int⁹ exclus⁹
p

De desiderio eterne vite. 7 quanta
sint certatibus bona promissa.
Capitulum. **LIII**

Fili mi cū tibi desideriiū eterne
beatitudinis d̄super infundi
sentis. 7 de tabnaculo corpis
exire concupiscis vt claritatē meā sine
vicissitudinis vmbra p̄templari possis
dilata cor tuū 7 om̄i desiderio hāc san-
ctā inspiratiōz suscipe. **R**edde amplif-
simas supne bonitati gr̄as. que tecuz
sic dignāter agit. clemēter visitat ardē-
ter excitat. potenter subleuat. ne p̄prio
pōdere ad terrena labaris. **N**eq̄ em̄ h̄
cogitatu tuo aut conatu accipis. s̄ so-
la dignōne supne gr̄ez diuī aspect⁹ q̄te
n̄ i p̄tutibz 7 maiori hūilitate p̄ficias
7 ad futura certamina te p̄paret. mibi
q̄z toto cordis affectu adherere ac fer-
uētī volūtate studeas deſuire. **F**ili se-
pe ignis ardet. sed sine fumo flāma nō

Liber Tercius.

ascendit. Sic et aliquorum desideria ad
celestia flagrant. et tunc a reprobatione carna-
lis affectus liberi non sunt. Idcirco
nec omnino pure pro honore dei agunt quod tam
desideranter ab eo petunt. Tale est et se-
pe tuum desiderium quod insinuasti fore tam
importunum. Non enim est hoc propter
sectum quod proprio commoditate est infectus
Petere non quod tibi est delectabile et com-
modum. sed quod mihi acceptabile est atque
honorificum. quod si recte iudicas meam or-
dinationem tuo desiderio et omni deside-
rato proficere debes ac sequi. Non id desi-
derium tuum et frequenter gemitus audiri
Nam velles esse in libertate glorie filio-
rum dei. iam te delectat domus eterna et ce-
lestis patria gaudio plena. sed nondum
venit hora ista. sed est adhuc aliud tempus
belli. videlicet tempus laboris et proba-
tionis. Optas summo repleti bono sed
non potes hoc assequi modo. Ego sum

expecta medicit dñs donec veniat reg
gnū dei. **P**robādus es adhuc in teris
z in multis exercitādus. **C**onsolatio
tibi interdū dabit. s3 copiosa satietas
non pceditur. **C**ōfortare igit z esto ro
bustus tā in agendo q̄s in patiēdo na
ture p̄traria optet tenouū induere ho
minē, z in alterū viz mutari. **O**pter te
sepe agere qđ non vis z qđ vis optet te
relinquere. **Q**đ alijs placet p̄cessus ha
bedit. qđ tibi placet vltra non pficiet
Qđ aliq̄ dicūt audiet. qđ tudicis p̄ ni
hilo cōputabit. **P**etēt aliq̄ z accipient.
tu petes nec ipetrabis. **F**runt aliq̄ ma
gnū in ore hoim: de te aut̄ tacebit. **A**
lijs hyl̄ illud cōmitte. tu aut̄ ad nihil
vtilē iudicaberis. **P**ropter hoc natu
ra aliq̄ p̄ristabit: et magnū certamē
sustinebit. **S**3 magnū bonū inde cō
sequeris si silens portaueris. **I**n his
z similib⁹ multis p̄bari solet fidel̄ dñi
fuus qualiter se abnegare et in oibus

Liber Tertius.

frangere: qu^e iherit. **V**ix est aliquid tam
le in quo tandem mori indiges sicut nō
videri et pati que voluntati tue aduer
sa sunt: maxime autē cū discōuenientia
et que min⁹ vtilia tibi apparēt fieri iube
tur. **E**t quā non audes resistere altiori
potestati sub dominio constitutus. idō
duz tibi videt ad nutū alteri⁹ ambula
re. et omne propriā sentire omittere. **S**ed
pensa fili boz fructuū laboz: celerem
finem. atz premiū nimis magnū. et nō
habebis inde gūamen. sed fortissimū
patientie tue solamen. **N**am et p modī
ca hac voluntate quā nūc spē de se res
habebis semp voluntatē tuā in celis.
Ibi quippe inuenies omne qd volueris
omne qd desiderare potes. **I**bi aderit
tibi totius facultas boni. sine timore
amittendi. **I**bi volūtas tuā vna semp
mecū. nil cupiet extra meū v^l priuatu
Ibi nullus resistet tibi. nemo de te cō
quere: nemo impediet. nil obuiabit.

sed cuncta desiderata simul erunt presentia. totūq; affectū tuū reficiēt et ad implebūt vsq; ad summū. **I**bi reddam gl'iam p cōtumelia p'pessa. palliū laudis p merore pro loco nouissimo sedē regni in sc'la. **I**bi apparebit fruct' obedientie. gaudebit labor penitētie. et humilis subiectō coronabit gl'iose. **N**ūc ergo inclinate hūiliter sub oīm manibus. nec sit cure q's hoc dixerit v'l iusserit. sed hoc magnopere curato vt siue p'lati siue minor aut e'qlis aliquid a te exposcerit v'l inuenerit. pro bono totū accipias. et sincera voluntate studeas adimplere. **Q**uerat alius hoc ali' illō gl'ietur ille in illo. et iste in isto. laudet q; milles mille. tu autē nec in isto nec in illo sed in tu'p'ius gaude cōtemp'ru. et in mei soli' bñplacito ac honore. hoc optandū est tibi. vt siue p'itam siue p mortem de' semp in te gl'ificetur.

Qualiter homo d'solatus debeat

Liber Tertius.

in man^o dei se offerre. **Ca. LV.**

Domine de^s sancte pater sis nūc
z in eternū bñdictus . qz sicut
vis factū ē . z quod facis bonū
est. **L**etes in te seruus tuus . non in se .
nec in aliquo alio . qz tu sol^o leticia ve/
ra . tu spes mea z corona mea . tu gaudi
um meū z bonoz me^o dñe **Q**uid habz
seruus tuus nisi qđ a te accepit etiam
sine merito suo. **T**ua sunt oia que de
disti z que fecisti. **P**aup sum z in labo
ribus meis a iuuentute mea . z tristia
tur aīma mea nōnunq̄ vsqz ad lachry
mas . qñqz etiā conturbat ad se ppter i
minentes passiones. **D**esidero pacis
gaudiū pacem filiozū tuozū flagito . qđ
in lumine solattonis a te pascuntur
Si das pacem . si gaudiū scđm infun
dis . erit anima serui tui plena modu/
latione z deuota in laude tua. **S**ed si
te subtraxeris sicut sepissime soles

non poterit currere viā mandatoꝝ tu
oꝝ. s; magis ad tundendū pectus ge
nuā incuruant. qz nō est illi sicut heri
z nudius tertius qm̄ splendebat lucer/
na tua sup caput ei⁹ et sub ymbra ala
rū tuaz ptegebatur a rēptatiōibus ir
ruentib⁹. **P**ater iuste z sp̄ laudandeve
nit hora vt pbetur fuus tu⁹. **P**ater a
māde dignuz est vt hora hac patiat p
te aliquid fuus tuus. **P**ater perpetue
venerande venit hora quā ab eterno
p̄sciebas affuturaz vt ad modicum
tps succūb at foris fuus tu⁹. viuat ve
ro semp apud te intus. paululū vilipē
datur hūi lietar z deficiat corā homi
bus. passionib⁹ p̄terat z languoribus
vt iterū tecū in auroza noue luc̄ refur
gat z in celestib⁹ clarificet. **P**ater san
cte tu sic ordinasti. tu sic voluisti z hoc
factū est qd̄ ip̄e p̄cepisti. **H**ec est em̄gō
tia ad amicū tuū pari. z triblari in mū
do. p̄ amore tuo q̄tienscūq; a q̄cunq; z

Liber Tertius

quocunq; id pmiseris fieri. **S**ine p̄silio
z puidētia tua z sine causa nihil fit
in terra. **B**onus mihi dñe q̄ hūiliaſti
me vt diſcā iuſtificatōes tuas. z oēs e/
lectōes cordis atq; p̄ſumptōes abijci
am. **U**tile mihi q̄ p̄fusio coopuit faci
em meā. vt te potius q̄ hoies ad p̄ſo/
landū req̄ram. **D**idici etiā ex b̄ inſcru
tabile iudiciū tuū expaueſcere. q̄ affli/
gis iuſtus cū impio. ſ; nō ſine eq̄tate
z iuſticia. **H**as tibi qz nō pepiſti ma
lis meis. ſ; attriuiſtime p̄berib⁹ ama
ris inſtigēs dolores z imittens angu
ſtias foris z int⁹. **N**on eſt q̄ me p̄ſolet
ex oībus que ſub celo ſunt niſi tu dñe
de⁹ meus. celeſtis medic⁹ aiāz q̄ p̄cut⁹
z ſanas. deducis ad inferos z reduc⁹ :
Dilciplina tua ſup me z virga tua ip̄a
me docebit. **E**cce pater dilecte in māi
bus tuis ego ſum. ſub virga correctō
nis tue me inclino: p̄cute dorſum meū
z colluz meū. ſ; vt curuē ad voluntatem

tuam tortuositatē meā. **F**ac me piū
z humilem discipulūz sicut bñe facere
consueuisti. vt ambulē ad oēm nutūz
tuū. **T**ibi me z omnia mea ad corrigē
dū cōmendo. meli⁹ est hic corripī q̄ in
futuro. **T**u scis om̄ia z singla: z nil te
latet in humana cōscientia. **A**n̄teq̄z fis
ant nosti ven tura. z non opus est tibi
vt q̄s te doceat aut admoneat d̄ his q̄
geruntur in terra. **T**u scis qd̄ expedit
ad p̄fectū meū z q̄ntūz defuit t̄ tribula
tio ad rubiginēz vicioz purgandam.
Fac me cū desideratū bñplacitū tuūz
z ne despicias peccaminosam vitā me
am: nulli meli⁹ nec clarius q̄ tibi soli
notam. **D**a mihi dñe scire q̄ sciendūz
est. hoc amare qd̄ amandū est: hoc lau
dare quod tibi summe placet. hoc res
putare qd̄ tibi preciosum apparet. hoc
vitupare qd̄ oculis tuis sozdescit. **N**ō
me sinas s̄m visionē oculoz exterioroz
iudicare. neq̄ s̄m auditū aurīū boīm

Libertercius

imperitoꝝ sententiaꝝ. sꝫ in iudicio ve/
ro de visibilibꝫ ⁊ spūalibꝫ discernere.
atqꝫ sup om̄ia voluntatē bñ placiti tui
sp̄ inquirere. **F**allunt sepe hoim sen/
sus in iudicando. fallunt ⁊ amatoꝝ
seculi visibilia tñmō amando. **Q**uid
est hō inde melioꝝ. qꝫ reputatur ab ho
mie maioꝝ: **F**allax fallaces. vanus va/
nū: cecus cecū. infirmus infirmū deci
pit dū exaltat. ⁊ veraciter magis ꝑfun
dit dū inaniter laudat. **N**az qñtū vnꝫ
quisqꝫ est in oculis tuis tantū est ⁊ nō
amplius air hūilis sc̄tūs fr̄ciscus

Q, hūilibus insistentū est opibꝫ
cū deficitur a summis. **Ca. LVI.**

Ni non vales semp in seruen
tiori desiderio virtutū stare.
nec in altiori gradu cōtempla
tionis sed necesse habes interdum ob
originalem corruptelam ad inferiora
descendere et onus corruptibilis vite
etiam inuite et cum tedio portare.

Quādiu mortale corpus geris. tedi/
um senties z gūamen cordis. **D**portz
ergo sepe in carne de carnis onere ge/
mere eo q nō vales spūalibz studijs et
diuine ptēplacōi indefinēter inherere
Tūc expedit tibi ad hūilia z exteriora
opa pfugere z in bonis te actibz recre/
are. aduentū meū z supnam visitatōez
firma pfidentia expectare: exiliū tuū z
ariditatē mētis patienter sufferre doo
nec iterū a me visiteris z ab oībus an/
xietatibz libereris. **N**am faciā te labo/
rū obliuisci. z interna q̄ete pfriui. **E**x/
pandā corā te p̄rata scripturaz. vt di/
latato corde currere incipias viā mā/
datoz meozū. z dices. **N**on sunt cōdi/
gne passiōes huiꝰ tpis ad futurā glo/
riam q̄ reuelabitur in nob.

Quōd hō non reputz se psolatōe
dignū sz magz p̄beribus rerū.

Capitulum. **L**VII.

Liber Tertius

Domine non sum dignus consolatione tua nec aliqua spiritali visitatione rideo iuste mecum agis quoniam me inopem et desolatum relinquis. **S**i enim ad instar maris lacrimas fundere possem, adhuc consolatione tua dignus non essem. **U**n̄ nihil dignus sum quod flagellari et puniri quod quicquid te sepe te offendi, et in multis valde deliqui. **E**rgo suspensata ratione: nec minima dignus sum consolatione, sed tu clemens et misericors deus qui non vis propter opera tua ad ostendendum diuinitas bonitatis tu in vasa misericordie tue etiam propter omnium propter meritum dignaris consolari seruum tuum super humana modum. **T**ue enim consolationes non sunt sicut humane consulationes. **Q**uid egidomine ut mihi conferres aliquam celestem consolationem. **E**go nihil boni me egisse recolo sed semper ad vicia propter et ad emendationem propter fuisse. **V**erum est et negare non possum. **S**i aliter diceretur stare

pra me et non esset qui defenderet. **Q**uid
 merui pro peccatis meis nisi infernum et
 ignem eternum. **I**n veritate profiteor quoniam di-
 gnus sum omni ludibrio et contemptu. nec de-
 cet me inter devotos tuos commorari.
Et licet hoc egre audiam. tamen adversum
 me pro veritate peccata mea arguam. ut fa-
 cilius misericordiam tuam merear impetrare.
Quid dicam reus et omni confusione plenus?
Non habeo os loquendi nisi hoc tamen veru-
 bum peccavi domine peccavi misere mei: igni-
 sce mihi. **S**ine me paululum ut plangam
 dolorem meum antequam vadam ad terram tene-
 brosam et optam mortis caliginem. **E**t
 quid tam maxime a reo et peccatore mise-
 ro requiris nisi ut conteras et humiliet se pro
 delectis suis. **I**n paenitentia et cordis
 humilitate nascitur spes venie. reconciliatur
 perturbata conscientia: reparatur gratia perditam.
 etiam homo a furta ira et occurrunt sibi mu-
 tuo in osculo sancto deus et penitens anima. **D**u-
 milis peccatorum contritio acceptabile tibi est.

+
 tutus fit

hinc sacri
 in aspectu
 est gratia
 alio iuris
 in tribu
 locus ref
 medatur
 contractu

 De gra
 na lapt

 f t

 n

 nere erg
 ne si opt
 Dere lec
 tati null
 magi ad
 ppuetari
 licentia. 2
 vacatoe

Liber Tertius.

dñe sacrificiū . longe suauius odorās
in p̄spectu tuo q̄s thuris incēsus . hoc
est gratū etiā vnguentū qđ sacris pe/
dibz tuis infundi voluisti qz cor cōtri/
tū z hūiliatū nunq̄s desperisti. **I**bi est
locus refugij a facie ire inimici . ibi e/
mēdatur et abluitur quicqđ aliunde
contractū est z inquinatum.

De gratia dei que non misceat terre
na sapientibz **C**apitū. **L**VIII:

Illi preciosa est gr̄a mea . nō pa
f titur se misceri extraneis rebz
neq̄ solationibz terrenis . **A**b
ñcere ergo optet om̄ia impedimēta ḡ/
tie si optas eius infusionē suscipere .
Pete secretum tibi ama sol^o habitare
teccū . nullius require p̄fabulatōez . sed
magis ad deuz deuorā effunde precē vt
p̄p̄ctam teneas mentem z puram cō/
sciētiā . **T**otū mūdus nihil est . di
vacatōez oibus exterioribz antepone

Non em̄ poteris mihi vacare z in trā
sitorijs piter delectari. **A** nos z a cha
ris amicis optet elōgari. z ab om̄i tē/
porali solacio mentē tenere priuatam
Sic obsecrat beat⁹ ap̄ls petrus: vt tā
q̄s aduenas z pegrinos in hoc mūdo
se p̄tineāt xp̄i fideles. **Q**nta fiducia
erit morituro. quē null⁹ rei affect⁹ de/
rinet in mūdo. **S**ed sic segregatū cor
h̄re ab oībus. eger necdū capit anim⁹
nec aīalis homo nouit interni hoīs li
bertatem. **A**ttamē si h̄e velit esse sp̄s
les optet eū renūciare tā remotis q̄s p
pinquis z a nemine magis cauere q̄s a
seip̄o. **S**i temetip̄m p̄fecte viceris ce
tera facilius subiugabis. **P**erfecta nā
q̄ victoria est de semetip̄o triumphare
Qui em̄ semetip̄m subiectum tenet vt
sensualitas rationi z ratō in cūctis o
bediat mihi. hic h̄e victor est sui et do
min⁹ mūdi. **S**i adhuc apicē scandere
gl̄scis. optet viriliter incipe z securis

admodum

Libeꝛ Tercius.

ad radicem ponere. vt euellas z destru
as occultā z inordinatā inclinatioꝝ ad
teipmz ad omne priuatū z materiale bo
num. Ex hoc vicio q̄ hō semetipm ni
mis inordinate diligit pene totū pen
det q̄cqd radicaliter vicendū est. Quo
deuictoz subacto malo. pax maḡ z trā
quillitas erit cōtinuo. S; qz pauci si
būp̄is p̄fecte mori laborant nec plene
extra se tendū. p̄pterea in se implicati
remanent nec sup̄ se in spū eleuari p̄nt
Qui aut̄ libere me cū ambulare deside
rat. necesse est vt oēs p̄uauas z inordia
tas affectōes suas mortificet. atq; nul
li creature priuato amore cōcupiscen
ter inhereat.

De diuers̄ motibus nature z gr̄e.

Capitu. LIX.

Ilī diligenter aduerte motus
nature z gr̄e. qz valde p̄trariez
subtiliter mouētur z vix nisi a
spūali z intimo illumiato hoie discer

D

211

nuntur. Omnes quidem bonū appetūt
z aliquid boni in suis dictis vl factis
pretendunt. ideo sub specie boni mlti
fallunt. Natura callida est z multos
trahit illaqueat z decipit. et se sp pro fi
ne habz. Sz grā simpliciter ambulat
ab omī specie mali declinat. fallacias
non p̄ndit z oīa pure p̄pter deū agit:
in quo est finaliter req̄scit. Natura i
uite vult mori. nec p̄mi nec supari nec
subesse nec sponte subiugari. Grā fo
studet mortificatōi p̄prie. resistit sensu
alitati. querit subijci appetit vinci. nec
p̄pria vult libertate fungi. sub discipli
na amat teneri. nec alicui cupit d̄nari
sed sub dō sp viuere stare z esse. atqz p/
pter deū omī hūane creature hūiliter
parata est inclinari. Natura p suo cō
modo laborat. z qd lucri ex alio sibi p̄
ueniat attēdit. Grā aut non quid sibi
vtilē z cōmodosum sit. sed qd mltis p
ficiat magis cōsiderat. Natura liben

^t
non

Liber Tercius

ter honore z reuerentiã accipit. grã ꝑ
oẽm honores z gloriã deo fideliter atz
tribuit. **N**atura ꝑ fusionẽ timet et con
temptũ. **G**ra aut̃ gaudet pro noie ihũ
contumeliã pati: **N**atura ociz amat
z quietẽ corpalez: grã aut̃ vacua esse
non põt. sed libẽter amplectit̃ labores
Natura querit curiosa hẽe z pulcra. z
abhorret vilia z grossa. grã ꝑo simpli
cibus delectat̃ z humilibz. aspera non
aspernat̃. nec vetustz refugit indui pã
nis. **N**atura respicit tpalia. gaudet ad
lucra terrena. tristatur de damno. irri
tatur leui iniurie ꝑo. **S**ed grã atten
dit eterna. non inheret tpalibus. nec i
pditõe rerũ turbat̃. neqz ꝑbis duriori
bus acerbat̃. qz thesaurũ suũ z gaudiz
um in celo vbi nil perit ꝑstituit **N**atu
ra cupida est z libẽt̃ accipit qz donat
amat propria et prauata. **G**ratia auz
tẽpia ẽ z cõmunis. vitat singularia pte
tat̃ paucz. beatiꝑ iudicat dare qz accipe

Natura inclinatur ad creaturas. ad carne propriam. ad vanitatem et discursus. sed gratia trahitur ad deum et ad virtutes. renunciat creaturis. fugit mundum. odit carnis desideria. restringit euagationes. erubescit in publico apparere. **N**atura libenter aliquod solacium habet externum in quo delectatur ad sensus. **S**ed gratia in solo deo quietur et solari. et in summo bono super omnia visibilia delectari. **N**atura totum agit propter lucrum et commodum proprium: nihil gratis facere potest. sed aut equale aut melius aut laudem vel fauorem pro bonis factis consequi sperat. et multum ponderari sua gestarum dona concupiscit. **S**ed gratia homo nihil temporale querit. nec aliud premium quam deum solum pro mercede postulat: nec amplius de temporalibus necessariis desiderat nisi quantum habet sibi ad assuetudinem eternorum valeant deservire. **N**atura gaudet de amicis multis et propinquis. gloriatur de nobili loco et ortu generis. arridet potentibus blanditur diuini

Liber Tertius.

tibus applaudet sibi sibi. **S**ra autem
et inimicos diligit. nec de amicorum tur-
ba extollit. nec locum nec ortum natalium
reputat nisi viri maior ibi fuerit. fauet
magis pauperi quam diuiti. compatitur plures
innocenti quam potenti. cogaudet veraci
non fallaci. exhortatur semper bonos meliora
carissimata emulari: et filio dei proprios
assimilari. **N**atura de defectu et mole-
stia cito conqueritur. **S**ra constanter fert
inopiam. **N**atura omnia ad se reflectit: pro-
se certat et arguit. **S**ra autem ad deum cun-
cta reducit vni originaliter emanat. ni-
hil boni sibi ascribit nec arroganter pro-
sumit. non contendit nec suam sententiam a-
liis profert. sed in omni sensu et intellectu et
ne sapientia ac diuino examini se submit-
tit. **N**atura appetit scire et noua et secre-
ta audire. vult exterius apparere et inli-
a per sensus experiri. desiderat agnoscere et a-
gere vni laus et admiratio. procedit sed gratia
non curat noua nec curiosa percipere. quia

totū hoc de vetustate corruptū est or
tū. cū nihil nouū & durabile sit sup ter
rā. **Docet** itaq; sensus restringere. va
nā ꝑplacentiā & ostētatōz deuitare lau
dāda & digne mirāda hūiliter abscon
dere. & de oī re & de oī scia vtilitatꝫ fru
ctū atq; dī laudē & honorē q̄rere. **Non**
vult se nec sua ꝑdicari. s; deū i donis
suis optat bñdici q̄ cūcta ex mera cha
ritate largit. **Dec** grā sup naturale lu
mē & q̄dā dī spēale donū est. & ꝑrie
lectoz signacū. & pignꝫ salutꝫ eterne.
q̄ hoīem de terrenis ad celestia aman
da sustollit. & de carnali spūales efficit
Quāto igit natura ampliꝫ ꝑmifꝫ & vin
citur. tanto maior grā infundit. & q̄ti
die nouis visitationibus interior hō
fm imaginē dei reformatur.

Dec corruptōe nature & effiactia q̄
tie diuine. **Capi. LX**

Qmine deꝫ meus q̄ me creasti

Liber Tercius.

ad imaginem et similitudinem tuam:
cōcede mihi hanc grāz quā ostendisti
mihi tā magnā et necessariā ad salutē
vt vincā pessimā naturā meā. trahen
tē ad peccata et in p̄ditōem **S**entio eī
in carne mea legē peccati q̄ dicentē le/
gi mētis mee et captiuū me ducentē ad
obediendū sensualitati in multis. nec
possum resistere passionibz eius nisi assi
stat tua sanctissima grā cordi meo ardē
ter infusa. **O**pus est grā tua et magna
grā. vt vincatur natura ad malū sem/
p̄ p̄na ab adolescentia sua. **N**ā per pri
mū hoīem adā lapsa et victata p̄ p̄ctm̄
in oēs hoīes pena hui⁹ macule descen
dit. vt ipsa natura que bona et recta a te
condita fuit. p̄ vicio iaz et infirmitate
corrupte nature ponatur. eo q̄ motus
eius sibi relict⁹ ad malū et ad inferiora
trahat. **N**ā modica vis q̄ remāsit ē tā
q̄ sintilla quedā latens in cinere **H**ec

est ipsa ratio naturalis circumfusa magis
caligine. adhuc iudicium huius boni et
mali. veri falsique distantia: licet im-
potes sit adimplere. oem quod approbat. nec
pleno iam lumine veritatis nec sanitate
affectionum suarum potest. **Hinc** est de-
me quod comodelector legi tunc secundum interiorum
hominem. sciens mandatum tuum fore bonum:
iustum et sanctum. arguens etiam omne malum
et peccatum fugiendum: carne autem suo le-
gi peccati dominus magis sensualitati obe-
dit quam rationi. **Hinc** est quod velle bonum
mibi adiacet proficere autem non inuenio
Hinc sepe multa bona propono: sed quia
gratia deest ad adiuvandum infirmitates
meas et levi resistentia resilio et deficio.
Hinc accidit quod viam perfectionis agnosco.
et qualiter agere debeam clare satis video:
sed proprio corruptionis potestate pressus ad
perfectiora non assurgo. **Quod** quia maxime
est mihi necessaria domine gratia tua. ad in-
choandum bonum. ad proficiendum et ad

Liber Tertius

pficiendū. **N**ā sine ea nihil possuz face
re. **O**mnia aut̄ possum in te p̄fortante
me gr̄a. **O** p̄a gr̄a celest̄ gr̄a sine q̄ nul
la sunt p̄pria merita. nulla q̄z dona na
ture p̄deranda. **N**ihil artes. nihil di
uitie. nihil pulcritudo v̄l fortitudo. ni
hil ingeniū v̄l eloq̄ntia valent apud te
dñe sine gr̄a. **N**ā dona nature bonis
z malis sunt cōmunia. electoz aut̄ pro
p̄riū donū est gr̄a siue dilectō qua in si
gniti digni habētur vita eterna. **T**ū
eminet hec gratia vt nec donū p̄betie
nec signoz operatio. nec q̄slibet alta
speculatio aliqd̄ estimez sine ea. **S**ed
neq̄ fides neq̄ spes neq̄ alie vtutes ti
bi accepte sunt sine charitate z gr̄a. **O**
bea tissima gr̄a que paupem spiritu p̄
tutib⁹ diuitē facis. et diuitē multis bo
nis hūilem corde reddis. veni descen
de ad me reple me mane p̄solatiōe tua
ne deficiat p̄ lassitudie z ariditate mē
tis aīa mea. **O**bscero dñe vt inuenias

grā in oculis tuis sufficit em̄ mihi
grā tua. ceteris non obtentis que desi-
derat natura. **S**i fuero tēptatus ⁊ vex-
atus tribulationib⁹ mltis non time-
bo mala dū meū fuerit grā tua. **I**psa
fortitudo mea. ipsa cōsiliū ⁊ fert ⁊ auxi-
liū. **L**unctis hostib⁹ potentior est. ⁊ sa-
pientior vniuersis sapientib⁹. **D**agi-
stra est veritatis. doctrix discipline. lu-
men cordis. solamen pressure. figu-
rix tristicie. ablatrix timor⁹. nutritrix
uolūntatis. pductrix lacrymarū. **Q**uid
sum sine ea nisi aridum lignū ⁊ stipis
utilis ad eiciendū. **T**ua ergo me dñe
grā semp̄ preueniat ⁊ sequat. ac bonis
opib⁹ iugiter prestet esse intentus. p̄
ih̄m xp̄m filiū tuū. **A**men.

O, nos ip̄os abnegare ⁊ xp̄m imi-
tari debem⁹ p̄ crucē. **Ca. LXI**

Non quantū a te uales exire tū
in me poteris trāsire. **S**icut
nihil foris concupiscere inter

Liber Tertius.

nā pacē facit: sic se interi⁹ reliquere dō
cōiungit. **V**olo te addiscere pfectā ab
negatōez tui in voluntate mea sine cō
tradictōe z querela. **S**equere me: ego
sum via veritas et vita. **S**ine via nō
itur. sine veritate non cognoscitur. si
ne vita non vivitur. **E**go suz via quā
sequi debes veritas cui credere debes
vita quā sperare debes. **E**go sum via
inviolabilis. veritas infallibilis. vita
interminabilis. **E**go sum via rectissi
ma. veritas sup̄ma. vita vera. vita be
ata. vita increata. **S**i māseris in via
mea cognosces veritatē. z veritas libe
rabit te z apprehendes vitam eternāz
Si vis ad vitā ingredi serua manda
ta. **S**i vis veritatē cognoscere crede
mibi **S**i vis pfect⁹ esse vende oia **S**i
vis esse discipul⁹ meus abnega temet
ip̄m. **S**i vis beatā vitam possidere p̄
sentē vitā cōtempne. **S**i vis exaltari
in celo humiliā te in hoc mundo.

Si vis regnare mecum porta crucem me-
cum. **S**oli enim tui crucis inveniunt viam
beatitudinis et vere lucem. **D**omine ihesu christe
quoniam ardua est via tua et mundo despecta do-
na mihi tecum mundi despectum imitari.
Non enim maior est fructus domino suo: nec
discipulus super magistrum. **E**xerceat fructus
tuus in vita tua. quoniam ibi est salus mea et
sanctitas vera. **Q**uicquid extra eam lego
vel audio non me recreat nec delectat ple-
ne. **F**ili quoniam hec scis et legisti omnia beatus
eris si feceris ea. **Q**ui habet mandata
mea et fuerit ea ipse est qui diligit me et ego
diligam eum et manifestabo ei meritum. et
faciam eum sedere mecum in regno patris
mei. **D**omine igitur sicut dixisti et promissisti sic
utique mihi promereri contingat. **S**usce-
pi de manu tua crucem. portabo eam usque
ad mortem sicut imposuisti mihi. **V**ere
vita boni monachi crux est sed dux pa-
radisi. **I**nceptum est. retro abire non li-
cet nec relinquere oportet. **E**t ya fratres ppa

Liber Tercius

mus simul ih̄s erit nobiscū. **P**ropter
ih̄m suscepim⁹ hāc crucez. p̄pter ih̄m p̄
seuerem⁹ in cruce. **E**rit adiutor noster
q̄ est dux nr̄ z p̄cessor. **E**n rex noster in
greditur añ nos. q̄ pugnabit p̄ nobis
Seq̄mur viriliter. nemo metuat ter-
rores. sim⁹ parati mori fortiter in bel-
lo. nec inferam⁹ crimē gl̄ie nostre vt su-
giamus a cruce.

Quō hō non sūt nimis deiect⁹ q̄n̄ in
aliq̄s labitur defect⁹ **Ca. LXII**

Illi magis placēt mihi patiē-
f tia z hūilitas in aduers⁹. q̄ ml-
ta p̄solatio z deuotio in p̄spe-
ris **U**t q̄d te tristat paruū factū con-
tra te dictuz. **S**i ampli⁹ fuisset cōmo-
ueri non debuisses. s̄z nūc dimitte trā-
sire non est p̄mum nec nouū. nec vlti-
mū erit si diu vixeris. **S**at virilis es
q̄d diu nil obuiat aduersi. bñ etiā cōsu-
lis. z alios nosti roborare verbis. sed
cū ad ianuā tuā venit repentina tribu-

latio. deficiis consilio et robor. **A**tten
 de magnā fragilitatē tuā quā sepi⁹ ex/
 periris in modicis obiectis. **T**amen
 p salute tua ista fiūt cū hec et similia cō
 tingūt. **P**one et melius nosti ex corde
 et s' te tetigit. nō tñ deiciat nec diu im/
 plicet. **A**d min⁹ sustine paciēter si non
 potes gaudenter. **E**tiam si min⁹ libē
 ter audis et indignatōez sentis **R**epri
 me te. nec patiaris aliqd inordinatuz
 ex ore tuo exire. vñ puuli scādalizent.
Aito conq̄scer cōmotio excitata et do
 lor intern⁹ reuertēte grā dulcorabit.
Adhuc viuo ego dicit dñs. iuuare te
 paratus. et solito ampli⁹ psolari si con
 fesus fueris mihi et deuote inuocaueris
An in teq̄oz esto et ad maiorē sustinē
 tiā accingere. **N**on est totū frustratuz
 si te sepius pcipis tribulatū vñ graui⁹
 ter temptatū. **H**omo es et nō de⁹. caro
 es et non angelus **Q**uō tu posses sem
 p in eodez statu virtutis pmanere: qm̄

hoc defu
 in parad
 usq̄ mer
 cognofcē
 ho diuini
 nummul
 Quid face
 et angust
 is sanctis
 ad portū s
 quāna pa
 vaticā ep
 nico mei
 inire in
 Dealtō
 dei non
I
 f m
 d
 no tantā
 effigē z
 biaz fact

Liber Tertius.

hoc defuit angelo in celo ⁊ pmo hoī
in paradiso. q̄ non diu steterunt. **E**go
suz q̄ merentes erigo sospitate. ⁊ suaz
cognoscētes infirmitatē ad meā pue
ho diuinitatē. **D**ñe bñdictū sit verbū
tuū: dulce sup mel ⁊ fauum orī meo
Quid facerē in tantis tribulationib⁹
⁊ angustijs meis nisi me ⁊ fortares tu
is sanctis sermo nib⁹. **D**ū mō tandem
ad portū salutis pueniā q̄d cure est q̄
⁊ quāta passus fuero. **P**a finē bonum
da felicē ex hoc mūdo transirum. **D**e
mēto mei de⁹ meus et dirige me recto
itinere in regnū tuū amen.

De altōrib⁹ rebus ⁊ occultis iudicij
dei non scrutandis. **Ca. LXIII**

Illi caueas disputare de altis
f materijs ⁊ de occultis dei iudicij
dicij **C**ur iste sic relinq̄t zilla
ad tantā grāz assumit. cur etiā iste tm̄
affligit zille tā crimie exaltat **I**sta oēs
bñaz factatē excedūt n̄ ad iuestigādū

Indiciuz diuinū vlla ratio p̄ena leryl
disputatio. **D**ñ̄ ḡ hec tibi suggerit ini
micus. v̄l etiā q̄dam curiosi inq̄runt
hoēs: r̄nde illō p̄p̄he. **I**ustus es d̄ne. z
rectū iudiciū tuū. **E**t illō **J**udicia d̄ni
vera iustificata in semetip̄a. **J**udicia
mea meruēda sunt. non discutiēda. qz
hūano intellectui sunt incōp̄rehēsi
lia. **N**oli etiā inq̄rere v̄l disputare de
meritis sanctorū. q̄s alio sanctorū aut
q̄s maior fuerit in regno celoz. **T**alia
generāt sepe lites z p̄tentōes inutiles.
nutriūt q̄z sup̄biaz: z vanā gl̄iam. v̄n
ozinnur inuidie z dissensionēs dum
iste illū sc̄m̄. et alius aliū conat̄ sup̄be
preferre. **T**alia aut̄ velle scire z inuesti
gare nullū fructū afferūt sed maḡ san
tis displicent. qz non sum̄ d̄s dissens
sionis sed pac̄. que pac̄ magis in hu
militate vera q̄s in p̄pria exaltatōe con
sistit. **Q**uidā zelo dilectōis trabūtur
ad hos vel ad illos ampliori affectu.

set h̄m̄

Liber Tertius.

sed humano potius quā diuino. **E**go super
quod cunctos condidi sanctos. ego donavi gra
tiam. ego prestavi gloriam. ego noui singulorum
merita. ego preueni eos in benedictionibus
dulcedis mee. ego prescivi dilectos an
te secula. ego eos elegi de mundo: non ipsi
me prelegerunt. ego vocaui per gratiam. at
traxi per misericordiam. ego produxi eos per
reparationes varias. ego infudi consolatio
nes magnificas. ego dedi perseverantiam
ego coronavi eorum patientiam. ego pri
mum et nouissimum agnosco. ego omnes ine
stimabili dilectione amplector. ego lau
dandus super in omnibus sanctis meis. ego
super omnia benedicendus super honorandus
in singulis. quos sic gloriose magnificauimus
et predestinaui sine ullis precedentibus pro
prijs meritis. **Q**ui ergo unum de minimis
meis contempserit nec magnū honorat
quod pusillum. et magnū ego feci. **E**t qui de
rogat alicui sanctorum derogat mihi et cete
ris omnibus in regno celorum. **D**es unum est

R

1111

p charitatis vinculū. idē sentiūt: idē
volunt. z oēs in vnū se diligunt. Ad/
huc autē qd̄ mlto altius est plus me q̄
se z sua merita diligūt. Nā supra se ra
pti z extra ppriā dilectōez tracti toti in
amorē mei p̄gūt. in quo z fruitiue qui
escūt. Nihil est qd̄ eos auertere possit
aut deprimere. q̄ppe qui eterna vitate
pleni. igne ardescūt inextinguibilis cha
ritatis. Taceāt igit̄ carnales z aiales
hoīes de sanctorū statu disserere. qui
non norūt nisi priuata gaudia dilige
re. Demūt z addūt p̄ sua inclinatioē n̄
put placet eterne veritati. In mult̄ est
ignorātia. eoz maxime q̄ parū illumi
nati raro aliquē p̄fecta dilectōe spūali
diligere norūt. Multi adhuc natura
li affectu z hūana amicitia ad hos vel
ad illos trahunt. z sicut in inferioribz
se hñt itaz de celestibz imaginant̄. Sz
est distantia incomparabilibus q̄ im
p̄fecti cogitāt. z q̄ illuminati viri grez

ndatōe
filii dei
entia e
intend
inueni
ctio: et
celoz.
et bac
z in m
ret. L
catoz
suari
coz p
ritate
est san
coz an
mēte
quisi
cōten
nilo
ūtur
nilo

Liber Tercius

uelatōem supnam specularē. **C**ave ḡ
fili de istis curiose tractare que tuā sci
entiā excedūt. sed hoc magis satage z
intende vt vl̄ minim⁹ in regno di q̄as
inueniri. **E**t si q̄spiā sciret q̄s alio san
ctior esset vel maior habere in regno
celoz. qd̄ ei hec nōtia p̄d̄er. nisi se
ex hac cognitione coram me hūiliaret
z in maiorē nois mei laudem exurge
ret. **M**ulto accepti⁹ deo facit q̄ de pec
catoz suoz magnitudine et virtutuz
suarū puitate cogitat et q̄ longe a san
ctoz p̄fectōe distat. q̄ is q̄ d̄ eoz maio
ritate vl̄ paruitate disputat. **D**elius
est sanctos deuoz precibz z lacrimis
exorare z eoz gl̄iosa suffragia humili
mēte implorare q̄ eoz secreta vana in
quisitione p̄scrutari. **I**lli bñ z optime
cōtentāt si hoies scirēt cōtentari. z va
ni loquia sua compescere. **N**on glori
ātur d̄ proprijs meritis quippe q̄ sibi
nil bonitatis ascribūt s; totum mibt

qm̄ ipsis cuncta ex infinita charitate
mea donauit. Tanto amore diuinitas
et gaudio superfluēti replent. ut ni-
hil eis desit gl̄ie. nihilq; possit deesse fe-
licitatis. **D**ēs sancti quanto altiores
in gl̄ia tanto humiliores in seipis. et mi-
hi uiciniores et dilectiores existūt. **I**-
deoq; habes scriptū. qz mittebāt coro-
nas suas añ deū. et ceciderūt in facies
suas corā agno. et adorauerūt uiuentē
in secula sc̄loꝝ. **N**ulci querūt q̄s ma-
ior sit in regno dei. q̄ ignorāt an cū mi-
nimis erūt digni cōputari. **M**agnus
est uel minimū esse in celo ubi oēs ma-
gni sunt. qz oēs filij dei uocabunt et e-
rūt. **M**inim⁹ erit in mille. et peccator
centū annoꝝ moriet. **C**ū em̄ quererēt
discipuli q̄s maior esset in regno celo-
rū. tale audierūt r̄sum. **N**isi cōuersi
fueritis et efficiami sicut puuli non in-
trabit̄ in regnū celoꝝ. **Q**uicūq; h̄ hu-
militer se sicut puulus iste. hic ma-

Liber Tertius

for est in regno celoz. **U**e eis q̄ puulis
būiliare se spēte dedi gnatur. qm̄ būi/
lis ianua regni celestis eos nō admī
tet intrare. **U**e etiā diuitibz q̄ hnt hic
cōsolatōes suas. qz paupibz intrātibz
in regnū dei ipi stabūt foras eiulātes.
Gaudete būiles z exultate paupes qz
vestz est regnū di. si tñ in veritate am
bulatis.

D, om̄is spes z fiducia in solo dō
est figenda. **L**api. **LXIII**

Dmie que ē fiducia mea quā
in hac vita habeo. aut qd̄ ma
ius solaciū meū ex oibus appa
rentibz sub celo. **N**ōne tu dñe d̄s me
cuius misericordie nō est nūerus. **U**bi
mibi bñ fuit sine te. aut qñ male eē po
tuit pñte te. **D**alo paup esse pñte q̄s di
ues sine te. **E**ligo potius telū in terra
pegrinari q̄s sine te celū possidere. **U**
bi tu ibi celū atz ibi mors z infernus
vbi tu non es. **T**u mibi ī desiderio es

z ido post te gemere z clamare z exora
re necesse est. **I**n nullo deniq; possum
plene p̄fidere q̄ in necessitatib; auxilie
tur oportunis nisi ī te solo d̄o meo. **T**u
es spes mea z fiducia mea tu p̄solator
me⁹ z fidelissim⁹ in oib;us. **D**ēs q̄ sua
sunt querūt. tu salutē meā z p̄fectū me
um solūmō pretendis. et oīa in bonū
mibi conuertis. etiā si varijs tēptatio
nib; z adūsitatib; exponas. **H**oc totū
ad vtilitatē meā ordinas. q̄ mille mo
dis dilectos tuos p̄bare consueuisti.
In qua p̄batōe nō min⁹ diligi debes
z laudari q̄ si celestib; p̄solationibus
me repleres. **I**n te ḡ d̄nē de⁹ pono totā
spem meā et refugiū in te oēm tribula
tionē z angustīā meā p̄stituo. qz totū
infirmū z instabile inuenio q̄cquid ex
tra te p̄spicio. **N**on em̄ p̄derūt mlti a
mici. neq; fortes auxiliarij adiuuare
poterūt. neq; prudentes consiliarij re
sponsū vtile dare. neq; libri doctorū

Liber Tercius.

consolari. nec aliqua preciosa substā-
tia liberare. nec locus aliquis secretus
protectari si tu ipse non assistas: iuues: cō-
fortes. cōsoleris. instruas et custodias
Omnia nāq; que ad pacē vident esse et
felicitatē habendā. te absente nihil sibi
nihilq; felicitatis in veritate conferūt
Finis gōim bonoz et altitudo vite et
pfunditas eloq;orum tu es et in te sup-
oīa sperare fortissimū solaciū seruoꝝ
tuoz. **A**d te sunt oculi mei. in te confi-
do deus meus misericordiarū p̄r. **B**e-
nedic et sanctifica aīaz meā benedictō
ne celesti. vt fiat habitatio sancta tua.
et sedes eterne glie tue. nihilq; in tēplo
tue dignitatis inueniatur qd̄ oculos
tue maiestatis offendat. **S**cōm ma-
gnitudinē bonitatis tue et multitudi-
nem miserationuz tuaz respice in me
et exaudi oratōnē pauperis serui tui lō-
ge exulātis in regione ymbre mortis.

Protegez confua aiaz fuuli tui inter
tor discrimiavite corruptibilis. ac co/
mitate gra tua dirige p vias pacis ad
patriam ppetue claritatis.

Explicit liber tercius

Incipit Quartus.

**Deuota exhortatio ad sacra corpis
xpi comunione. Hoc xpi.**

**Enite ad me oēs q laboratis
z onerati estis z ego reficiā vos
dicit dñs. Panis que ego da
bo caro mea est p mūdi vita Accipite
z comedite hoc est corpus meum qd p
vob tradetur. Hoc facite in meā come
moratōem. Qui māducat carnē meaz
z bibit meuz sanguinē in me manet z
ego in illo. Verba que ego locutus sum
vobis spūs z vi ta sunt.**

**Cū q̄ta reuerētia xps sit susci
piendus. Capitulum. I.**

Lib. Quartus.

Ec sunt ver

Eba tua xpe veritas eter/
na. quibus non vno tpe p/
lata nec vno in loco co/
scripta. Quia tua sunt xba
gratater mihi fideliter
cuncta sunt accipienda. Tua sunt et tu
ea protulisti. et mea que sunt que pro salute
mea edidisti. Libenter suscipio ea ex o/
re tuo ut arti⁹ inseratur cordi meo. **E**x
citatur me xba tanta pietatis plena dulcedi
nis et dilectionis. sed terret me delicta pro
pria et ad capienda tanta misteria. me re
verberat impura conscientia. **P**rovoCAT
me dulcedo verborum tuorum: sed onerat
me multitudo viciorum meorum. **J**ubes ut
fiducialiter ad te accedam si tecum velim
habere partem: ut immortalitatis accipiam a/
limoniam si eternam cupiam obtinere vitam
et gloriam. **V**enite inquit ad me omnes qui la/
boratis et onerati estis et ego reficiam

vos. **D** dulce et amicabile verbum in au-
reptoris quod tu dicitur deus meus egenum et
pauperem inuitas ad communionem tui
sanctissimi corporis. **S**ed quod ego super do-
mine ut ad te presumam accedere. **E**cce ce-
li celorum te non capiunt. et tu dicis. venite
ad me omnes. **Q**uid sibi vult ista piissima
dignatio et tam amicabile inuitatio
Quod ausus ero venire quod nihil boni mi-
hi presertim super. **U**n possis presumere. Quod
te introducā in domum meam quod sepius offe-
dit benignissimam faciem tuam. **R**euerentibus
angeli et archangeli. meruerunt sancti et ius-
ti. et tu dicis. venite ad me omnes. **N**isi tu
dicitur huius diceret quod vix esse crederet. et ni-
si tu iuberet quod accedere attemptaret
Ecce noe vir iustus in arche faba cen-
tū annis laborauit ut cum paucis saluare-
tur. et ego quomodo me potero vno vna ho-
ra prepare ut mundi fabricatorum cum reueren-
tia sumam. **D**oyles famulus tuus ma-
gnus et specialis amicus tuus archa ex lignis

Liber Quartus

iputribilibus fecit. quā z mūdissimō ve
stinuit auro vt tablas legū in eis repone
ret. z ego putrida creatura audebo te
p̄ditore legū acvite datorē tā facile su
scipe in corpe meo pccis subdito. **Sa**
lomō sapiētissim⁹ regū isrl' magnificū
tēplū septē ānis in laudē noīs tui edi
ficauit z octo diebus festū dedicatōis e⁹
celebrauit. mille hostias pacificas ob
tulit z archā federē clāgoze buccinez iu
bilo in locū sibi p̄patū solēniter collo
cauit. z ego infelix et pauprim⁹ hoīm
quō te ī domū meam inroducā: q̄ vix
mediā expēdere deuote noui horā z v⁹
inā vl' semel digne fere medias. **D** mi
ds q̄stū illi ad placēdū tibi agere studu
est. **D**eu q̄ pusilluz ē qd̄ ago. q̄ breue
expleo tps cū me ad cōicanduz dispo
no. raro tor⁹ collectus. rarissime ab oī
distractōe purgat⁹. **E**t certe in tua salu
tari dictat⁹ p̄ntia nlla d̄ret occurere in
decēs cogitatō nlla et occupare creatā

qz nō angelū s; angloꝝ dñm susceptu
rus suꝝ hospitio. Est tñ valde magna
distātia inter archā federis cū suis re
liq̄is z mūdissimū corpus tuū cū suis
in effabilib; virtutib;. inter legalia illa
sacrificia futuroꝝ p̄figurata z verā
tui corpis hostiā oim antiq̄ꝝ sacrifici
oꝝ p̄pletinā. Quare igit̄ nō magis ad
tuā venerabilē inardescop̄ntiā. curū
maiori me p̄paro solitudine ad tua
sc̄tā sac̄ra sumēda cū illi antiq̄ sci p̄ri
arche z p̄pheres q̄z z p̄ncipes cū vni
uerso p̄plo tñ deuotōis demōstrarūt
affectū erga cultū dñm. Saltauit de
uotissim⁹ rex dauid corā archa dei cor;
virib;. recolēs bñficia oliz indulta pa
trib;. fecit diuersi generis organa. psal
mos edidit z cātari instituit cū leticia
cecinit z ip̄e frequēter in citbara spūs
sancti afflar⁹ ḡra docuit p̄lm isrl̄ toto
corde deuz laudare. z ore osono dieb;
singulis bñdicere z p̄dicare. Si tāta

Imitatio

Liber Quartus

agebat tunc deuotio ac diuine laudis ex
ticit recordatio coram archa testamti q̄s
ta nunc mihi et omni populo christiano benedicta est
reuerentia et deuotio in presentia sacramen-
ti in sumptuose excellentissimi corporis christi
Currunt multi ad diuersa loca per visitan-
dis reliquiis sanctorum. et mirantur auditis
gestis eorum ampla edificia templorum inspi-
ciunt. et osculantur sericis et auro inuolu-
ta sacra ossa ipsorum. **E**t ecce tu presens es
apud me in altari domus mea. sanctus sanctorum
creator omnium et dominus angelorum. **S**epe in
talibus uidebis est curiositas hominum. et no-
uitas inuisibilium et modice reportat emenda-
tionis fructus. marie ubi est tamen leuis sine
vera contritione discursus. **D**ica autem in sa-
cramento altaris totus presens es domus mea homo
christus ihesus. ubi et copiosus precipue eterne
salutis fructus. quatenus fueris digne ac do-
uote susceptus. **A**d istud homo non trahit le-
uitas aliquam nec curiositas aut sensualitas
sed firma fides deuota spes et sincera

charitas. **D**ivinisibilis p̄ditor mūdi
deus q̄ mirabiliter agnoscū. q̄ sua
uiter z gratiose cū electis tuis dispo
nis. quibz temetip̄m in sacramento su
mendū p̄ponis. **H**oc nāq̄ oēm intelle
ctū supat. **H** specialiter deuotoz corda
trahit z accēdit affectū. **I**pi em̄ veri fi
deles tui q̄ totā vitā suā ad emēdatōez
disponūt. ex hoc dignissimo sacro ma
gnā deuotōis grāz z p̄tutis amorē fre
quēter recipiūt. **A**dmirabil' z absco
dita grā sacramēti quā norūt tm̄ xp̄i fi
deles. infides aut' z peccat' fūietes ex
periri nō p̄iūt. **I**n h̄ sacramēto p̄fertur
sp̄ialis grā. z repatur ī aīa virt' amil
la z p̄ pctm̄ deformatā redit pulcritu
do. **T**āta est aliq̄n̄ hec grā vt ex pleni
tudine collate deuotōis nō tm̄ mens
sz z debile corp' vires sibi p̄stias sen
tiat ampliores. **D**olendū tm̄ valde z mi
serandū sup tepiditate z negligētia no

Libeꝛ Quatuꝛtuꝛ

stra. qꝫ nō maiori affectu trahit ad sp̄s
sumendū. in q̄ tota spes saluādoꝝ cōs
sistit ⁊ meritū. **I**pe est sacrificatio
nra ⁊ redēptio. ipe solatio viatoꝝ et
scōꝝ eterna fructū. **D**olendū itaqꝫ val
de qꝫ multi tā parū hoc salutare misse
riū aduertūt. qđ celū letificat ⁊ mūdū
pseruat vniuersū. **D**eu cecitas ⁊ duꝛ
ricia cordis hūani tā ineffabile donū
nō magis attēdere ⁊ ex q̄ridiano vsu es
tiā ad inaduertentiā defluere. **S**icut
hoc sanctissimū sacramentū i vno tm̄
celebraret loco. ⁊ ab vno tm̄ psecraret
sacerdote in mūdo: q̄to putas deside
rio ad illū locū et talē dei sacerdotē ho
mines afficerent vt diuina misteria ce
lebrare audirēt. **N**ūc autē multi facti
sunt sacerdotes. ⁊ in mltis locis offer
tur christus vt tanto maior appareat
gratia ⁊ dilectio dei ad hoīez q̄to lati
us est sacra cōmuniō diffusa p orbem

Bras tibi bone ihu pastor eterne qui nos paupes et exules dignatus es precioso corpore sanguine tuo reficere. et ad hec misteria precipienda etiam proprii oris tui alioquin invitare: dicendo. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos.

O, magna bonitas et charitas dei in sacramento exhibet homini. Ca. II.

Up bonitate tua et magis misericordia tua domine propius accedo eger ad medicum et saluatorem

esuriens et sitiens ad fontem vite egenus ad regem celi. finis ad dominum. creatura ad creatorem. desolatus ad meum patrem solatorem. **S**ed vni hoc mihi ut referas ad me. **Q**uis ego sum ut prestes mihi teipsum. **Q**uod audeat peccator coram te apparere: **E**t quod tu dignus ad peccatores venire. **T**u non isti seruum tuum et scis quod nil boni in se habet vni hoc illi prestes. **C**onsiteor igitur vilitatem meam. agnosco bonitatem tuam. laudo pie

interm

et

Liber Quartus.

tatem ⁊ gr̃as ago p̃pter nimiam charitatem. Propter temetip̃m em̃ hoc facio non p̃pter mea merita vt bonitas tua mihi magis innotescat. charitas amplior ingerat ⁊ hūilitas p̃fecti cōmēdatur. Quia ergo tibi hoc placet. et sic fieri iussisti. placet mihi dignatio tua ⁊ vtinā iniquitas mea n̄ obsistat. O dulcissime ⁊ benignissime ih̃u q̃nta tibi reuerētia ⁊ gr̃az actō. cū p̃petua laude p̃sumptōe sacri corp̃is tui debet. cui⁹ dignitatē nullus hoim̃ explicare potēs inuenit. S; q̃d cogitabo in hac communionē. in accessu ad dñm meū quē debite venerari nequeo ⁊ tñ deuote suscipe desiderio. Quid cogitabo meli⁹ ⁊ salubrius nisi meip̃m totaliter hūiliando corā te. ⁊ tuā infinitā bonitatē exaltādo sup̃ me. Laudo te d̃s me⁹ ⁊ ex alto in eternū. Despicio me ⁊ subijcio tibi in pfundū vilitat̃ mee. Ecce tu sanctus sc̃toꝝ ⁊ ego sordēs pctōꝝ. ⁊ tu in

S

4111

clinas te ad me qui non sum dignus ad
ad te respicere. **E**cce tu veis ad me. tu
vis esse mecum. tu inuitas ad conuiuiz
tuum. tu mihi dare vis celestem cibum et pa
nem angelorum ad manducandum. non alium
sane quam te ipsum panem uinum quod de celo des
cendisti et das uitam mundo. **E**cce uinum di
lectio precedit. quibus dignatur o illucetur.
quibus magne gratiarum actiões et laudes tibi pro
his debentur. **Q**uibus salutare et utile consi
lium tuum cum isto instituisti. quibus suauiter ius
cundum conuiuium cum teipsum in cibum dona
sti. **Q**uibus admirabilis operatio tua domine. quibus
potestas uirtus tua. quibus infallibilis ueritas
tua. **D**ixisti enim et facta sunt omnia. et factum
est quod ipse iussisti. **D**ira res et fide
digna ac humanum vincens intellectum quod
tu domine deus meus uerus deus et homo sub mo
dica specie panis et uini integer protine
ris et sine presumptione a sumente manduca
ris **T**u domine uiniferorum quod nullum habes
indigentiam. uoluisti pro sacramentum tuum

Liber Quartus.

habitare in nobis. cōserua cor meū et
corp⁹ meū imaculatū. vt leta z pura cō
scia sepi⁹ valeā tua celebrare misteria z
ad meā pperuā accipe salutē. q̄ ad tuū
p̄cipue honorem et memoriale penne
sanxisti z instruxisti. **L**etare aīa mea. z
grās age dō p̄ tā nobili munere z sola
cio singulari in hac lachrymarū valle
tibi relicto. **N**az q̄tiens hoc misterū
recolis z xp̄i corp⁹ accipis. toties tuere
demptōis opus agis z p̄iceps oīi
meritoz xp̄i efficeris. **C**haritas etem
xp̄i nunq̄ minuit. z magnitud oppri
atōis et nunq̄ exhaurit. **I**do noua sp̄
mētis renouatōe ad h̄ disponere te de
bes. z magnū salutis misterū attēta cō
sideratōe p̄sare. **I**ta magnū nouuz et
iocundū tibi videri debet cū celebras
aut missam audis. ac si eodez die xp̄s
p̄mū in vtez p̄ginis descendens hō fa
c̄t esset. aut in cruce pendens pro salu
te hoīm dateretur z moreretur.

Quid utile sit sepe cōdicare. **Cap. III**
Ecce ego venio ad te dñe et bñ
e mibi sit ex mūere tuo et letifis
cer in cōiūio scō tuo. qđ pa/
sti in dulcedie tua paupi de. **E**cce i te
est totū qđ desiderare possuz z debeo.
tu sal⁹ mea z redēptio. spes z fortitudo
de⁹ z glia. **L**etifica ḡ hodie aīam fui
tui qm̄ ad te dñe ihu aīam meā leuavi
Desiderio te nūc deuote ac reuerenter
suscipe: cupio te i domū meā introdu
cere. q̄ ten⁹ cū zacheo merear a te bñdi
ci. ac inter filios abrae p̄putari. **A**nī
ma mea corp⁹ tuū p̄cupiscit. cor meuz
te cū vniri desiderat. **T**rade temibi et
sufficit. **N**ā p̄ter te nulla cōsolatio va
let. sine te esse neq̄o. z sine vīsitatōe tua
viuere nō valeo. **I**doq; optz me frequē
ter ad te accedere z in remediū salutis
mee recipere. ne forte deficiā in vīa si fu
ero celesti fraudat⁹ alimonia. **S**icem̄
tu misericordissime ihū predicās p̄lis

Liber. Quartus.

z varios curās languores aliqñ dīpi/
sti. **N**olo eos ieiunos dimittere in doꝝ
mū suā ne deficiāt in via. **A**ge igit hoc
mō meā. q̄ te p̄ fideliū p̄solatōne in sa
cramēto reliquisti. **T**u es em̄ suavis
refectio aīe. z q̄ te digne māducauerit
particeps z heres erit eterne glie. **N**e
cessariū quidē mibi est q̄ taz sepe labo
ro z pecco tā cito torpescō z dōficio. vt
p̄ frequētes oꝝones z p̄fessioes z sacra
tui corpis p̄ceptōes me renouē. mū dez
z accendaz. ne forte diuti⁹ abstinēdo a
sc̄to p̄posito defluā. **P**roni em̄ sunt sen
sus hoīs ad malū ab adolescētia sua z
nisi succurrat diuina medicina labif
bō mor ad peiora. **R**etrabit ḡ sc̄tā cō
munio a maloz p̄fortat in bono. **S**i
em̄ mō tā sepe negligēs suz z tepidus
qñ cōmunico aut celebzo. qd fieret si
medelā nō sumerē z taz grāde iuuamē
nō q̄rerem. **E**t licet oī die nō sim ap̄tus
nec ad celebranduz bñ dīposi⁹. dabo

thi opaz pgruis tpbus diuina peipe
misteria ac tate gre pncipē me exhibe
re. **N**ā hec ē vna pncipalis fidel aie cō
solatio q̄dīu pegrinat a te in mortali
corpe. vt sit sept^o memor di sui dilectū
suū deuota suscipiat mēte. **O** mira cir
ca nos tue pietatis dignitio. q̄ tu dñe d
us creator z viuificator oīm spiritūū
ad paupculā dignaris venire aiām. et
cū tota deitate tua ac bñanitate et im
pinguare esuriē. **O** felic mēs z brā aia
que te dñm deū suū meret deuote sus
cipe. z in tua susceptione spiritali gau
dio repleti. **O** q̄ magnū suscipit dñm
q̄ dilectū inducit hospitē. q̄ iocundū
recipit sociū. q̄ fidelē acceptat amicū
q̄ speciosū z nobilē amplectit spōsū
pre oībus dilectis z sup oīa desidera
bilis amandū. **S**ileāt a facie tua dul
cissime dilecte me^o celū z terra z oīs or
natus eoz: qm̄ q̄qd laudis hñt ac de
coris ex dignatiōe tue est largitāz. nec

Liber Quartus

ad decorem tui peruenient nois cui⁹
sapientie non est numerus.

Multa bona pstant deuote coi/
cantibus. **Capitulum. III.**

Domine deus me⁹ preueni ser
uū tuū in bñdictōibus dulce
dinis tue vt ad tuū magnificū
sacramentū digne ac deuote merear ac
cedere. **E**xcita cor meū; in te. ⁊ a graui
torpore exue me. **V**isita me in salutari
tuo ad gustandū in spiritu tuā suau
tate que in hoc sacramto tanq̄ in fon
te plenarie later. **I**llumina q̄z oculos me
os ad intuendū tm̄ misterū et ad cre/
dendū illd̄ indubitata fide me roborā
Est em̄ opatio tua non hūana poten
tia. tua sacra institutio nō hoīs adin
uentio. **N**ō em̄ ad hec capiēda ⁊ intel
ligēda aliq̄s idone⁹ p se repit. q̄ ange/
licā etiā sb̄tilitatē trāscendūt: qd̄ ḡ ego
pctō: idign⁹ fra ⁊ cinis d̄ tā alto sacro

secreto potero inuestigare z cape. **D**o
 mie in simplicitate cordis: in bona fir
 ma fide z in tua iussione ad te cū spe z
 reuerētia accedo. z **f**e credo qz tu pñs
 es hic in sacramēto dōs z hō. **V**is g̃ vt
 te suscipias z meipm tibi in charitate
 vniā. **Q**ñ tuā pcor clemētiā z spēales
 ad hoc implozo mibi donari grāz. vt
 totus in te liq̃fias z amori pfluā. atqz
 de nulla aliena p̃solatōe ampli⁹ me in
 tromittā. **E**st em̃ h̃ altissimū z dignis
 simū sacramētuz sal⁹ aīe z corpis. me/
 dicina oīs spūalis lāguoris. ī quo vi
 cia mea curant. passiones frenantur.
 tēptatōes vincunt ac minuuntur grā
 maior infunditur. p̃tus incepta auge
 tur: firmat fides. spes roborat z chari
 tas ignescit ac dilatat. **A**lta nāqz bo
 na largit⁹ es z adhuc sepi⁹ largiris ī sa
 cramēto dilectis tuis deuote cōmu ni
 cātibz dōs me⁹ susceptoz aīe mee. repa/
 toz infirmitatis hūane z toti⁹ dator cō

solatio
 laicoz ad
 fundis: e
 ipem tue
 dōs grā ec
 q̃ antipri
 mitionē
 potius cele
 mīe. Qd̃ iō
 pensant ag
 parenter ex
 b̃ abcat. z q̃
 quātur qz
 in deuoti. c
 noti esse m
 suauitatis
 cū suauitat
 igne cop
 in de p̃cipi
 p̃vidans
 q̃ deficiēs
 rre de p̃ciē

Liber Quartus

solatōis interne. Nā multas ip̄is cōso-
latōes aduersis varias tribulatōes in-
fundis: et de imo deiectionis pp̄ie ad
spem tue p̄tectōis erigis. atq; noua q̄-
daz gr̄a eos int̄recreas ⁊ illustras. vt
q̄ ant̄q; primū ⁊ sine affectione se añ cō-
munionē senserant. postea refecti cibo
potuz celesti in meli⁹ se mutatos inue-
niāt. **Q**d idcirco cū electis tuis ita dūl-
pensant. agis vt veraciter agnos. at. et
patienter expiant q̄s nihil ex semetip̄is
habeāt. ⁊ q̄d bonitatis ac gr̄e ex te cōse-
quātur qz ex semetip̄i s̄frigidi duri ac
indeuoti. ex te aut̄ feruētes alacres ⁊ d̄-
uoti esse merent̄. **Q**uis em̄ ad fontem
suauitatis hūiliter accedēs nō modi-
cū suauitatis inde reponat. **A**ut q̄s iux-
ta ignē copiosuz stās nō parū caloris
inde p̄cipit. **E**t tu fons es sp̄ plen⁹ ⁊ su-
pabūdans ignis iugiter ardens ⁊ nū-
q̄ deficiēs. **U**n̄ si tibi non licet haui-
rire de plenitudine fontis nec vsq; ad sa-

rietatez potare. apponā tñ os meū ad
foramen celestis fistule. vt saltez inde
guttulā modicā capiam ad refocillan
dā sitim meā. z nō penit⁹ exarescā: **E**t
si necdū tor⁹ celestis z tā ignit⁹ vt sera
pbin z cherubin esse possuz: conabor
tñ deuotōi insistere z cor meū ppare vt
vt modicā diuini incēdij flāmā ex hu
mili sumptōe vini fici sacramti pgraz.
Quidqd aut mibi deest bōe ihu salu.
tor sāctissime. tu p me supple benigne
ac gr̄iose. q̄ oēs ad te dignat⁹ es vocare
dicens. **V**enite ad me oēs q̄ laboratis
z onerati estis. z ego reficiā vos. **E**go
q̄dem laboro in sudore vult⁹ mei dolo
re cordis torq̄oz. peccat⁹ oneroz. tēpra
tionibz inq̄etoz: ml̄tis malis passiōi
bus implicor z p̄mor z non est q̄ adiu
uet. z non est q̄ liberet z saluū faciat ni
si tu dñe de⁹ saluator me⁹. cui cōmitto
me z oīa meā vt me custodias z pdu/
cas in vitā eternā **S**uscipe me in lau

Liber Quartus

dem ⁊ gl'iam noſis tui. qui corpus tuū
⁊ ſanguinē in cibū ⁊ potū mihi para/
ſti. Preſta dñe de ſalutaris me⁹ vt cū
frequētatione miſterij tui creſcat mee
deuotōnis affectus

De dignitate ſacramēti ⁊ ſtatu ſa/
cerdotali. **Capit. V.**

N haberes angelicā puritatez
⁊ ſancti Johis bap. ſcītitatē n̄
eēs idgn⁹ h̄ ſac̄m accipe nec
tractare. **N**ō em̄ hoc merit⁹ debet hoīz
q̄ hō ꝓſecret ⁊ tractet xp̄i ſac̄m et ſu/
mar in cibū panē angeloz. **G**rāde mi/
ſterij ⁊ maḡ dignitas ſacerdotū quibz
datū eſt qđ angelis non ē ꝓceſſuz. **S**o/
li nāq; ſacerdotes in ecclia rite ordina/
ti p̄tatez h̄nt celebrandi ⁊ corpus xp̄i
ꝓſecrādi. **S**acerdos qđdem miniſter ē
dei vtens verbo dei per inſuſionem ⁊ in/
ſtitutōem dei. **D**e aūt ibi ꝓncipal̄ ē ac/
torz inuiſibil̄ opator: cui ſubēſt om̄e

quod voluerit. et paret omne quod iusserit
Non credere debet deo omnipotenti in her-
 cellentissimo sacramento quod proprio sensui
 aut alicui signo visibili. Ideoque cum ti-
 more reuerentia ad hoc opus est acceden-
 dum. Attende igitur et vide cui ministerium
 tibi traditum est per impositionem manus
 episcopi. Ecce sacerdos factus est ad celebra-
 dum consecratur. vide nunc ut fideliter et de-
 uote in suo tempore deo sacrificium offeras et
 te ipsum irreprehensibilem exhibeas. Non
 alleuasti onus tuum. sed artiori iam alli-
 gatus es vinculo discipline. et ad maio-
 rem teneris perfectorem sanctitatem. Sacer-
 dos omnibus futuris debet esse ornatus
 et alijs bonae vitae exemplum praebere. Eius
 conuersatio non cum popularibus et comuni-
 bus hominum viris: sed cum angelis in celo: aut
 cum perfectis viris in terra. Sacerdos sa-
 cris vestibus induitur christi vices gerit: ut de-
 um pro se et pro omni populo suppliciter et humiliter
 roget. Dabit namque ante se et retro de-

mitte cruce
 agiter ppi
 ula portar
 spiclar. et sed
 cruce signat
 ina ab alijs
 le crucez ger
 posse vt ali
 one debeat.
 cause pstitit
 nec ab oblat
 na et miseric
 lacerdos de
 rat. angelos
 viros adin
 cele picipi
 Interro
 munion
 U
 c vi
 co
 non accedo

Liber Quartus.

in iced crucis signū ad memoranduz
iugiter xpi passionē. **A**n se crucē in ca
sula portat vt xpi vestigia diligēter in
spiciat. z seq feruenter studeat. **P**ost se
cruce signat est vt aduersa quelibet ilo
lata ab alijs clem̄ter p deo toleret. **A**n
se crucez gerit vt ppria peccata lugeat.
post se vt alioz etiā cōmissa p cōpassi
onē defleat. z se mediū inter deū z pec
catorē pstitūtū esse sciat. nec ab orone
nec ab oblatōe scia torpescat donec ḡ
tiā z misericōiam impetrare mereat. **D**n̄
sacerdos deuote celebrat. deuz hono
rat. angelos letificat. eccliam edificat
vivos adiuuat. defuncts req̄ez prestat
z sese p̄cipem oim bonoz efficit.

Interrogatio de exercitio añ com/
munionē. **C**apitalum. VI.

Um tuā dignitatē dñe z meā
c vilitatē penso valde p̄remis/
co. z in me ipo cōfundoz. **S**i el
non accedo vitā fugio z si indigne me

ingessero offensas incurro. Quid er/
go faciã deus me? auxiliator me? z cõ/
solator in necessitatibz Tu doce me vi/
am rectã. ppone breue aliqd exercitiuz
sacre cõmunõi z gruũ **U**tile est em̃ sci
re q̃liter scz deuote ac reuerēter tibi p/
pare debeat cor meũ ad recipiendũ sa/
lubriter tuũ sacramentũ seu etiã cele/
brandũ tā magnũ z diuinũ sacrificiũ.

De discussione pprie conscie z emen/
datõis pposito. **C**ap. VII

Uper om̃ia cũ summa humi/
litate cordis z supplici reueren/
tia. cũ plena fide z pia intenti/
one honoris dei ad hoc sacramentuz
celebrandum tractandum z sumendũ
opz tet dei accedere sacerdotem. diligẽ
ter examina conscientiam tuam z pro/
posse tuo vera contritione z humili cõ/
fessione eam nuda z clarifica. itayt nil

Liber Quartus.

grane habeas aut scias quod te remoz
deat et liberū accessum impediāt. **H**a
beas displicentiam omnium peccato
rum tuoz in generali. 7 pro quotidiana/
nis excessibus magis in speciali dole
as 7 gemas. **E**t si ipus patitur deo in
secreto cordis cūctas pfitere passionū
tuoz miserias. **I**ngemisce 7 dole q ad
huc ita carnalis sis 7 mūdanus. tam
immoztificat⁹ a passionibz. tā plenus
cōcupiscentiaz motibz. tā incustodit⁹
in sensibus exterioribz. tam sepe mul
tis vanis fantasijs implicat⁹. taz mī
tum inclinatus ad exteriora. tam ne
gligens ad interiora. tam leuis ad ri
sum 7 dissolutionez. tam durus ad fle
tum 7 compunctionem. tam promp
tus ad lapioza et carnis commoda. tā
segnis ad rigorem 7 feruorem. tam cu
riosus ad noua audienda et pulcra in
tuenda. tam remissus ad hūilitat abie
cta amplectēda. tam cupid⁹ ad multa

habenda. z tā parcus ad dandū. taz te
narad retinendū. tā incōsiderat^o in lo
quēdo. tā incōtinēs ad tacendū. tā in
cōposit^o in morib^o. tā īportun^o in acti
bus. tā effusus sup cibū. tā surd^o ad di
scibū. tā velox ad q̄etē. tā tard^o ad laborē
tā vigilās ad fablās tā sumnolent^o ad
vigiliās sacras. tā festin^o ad finē. tam
vagus ad attendē. tū. tā negligēs in
horis psoluēdis. tā lepid^o in celebran
do. tā arid^o in cōmunicādo. tā cito di
stract^o. tā raro tibi bñ collect^o. tā subi
to cōmotus ad irā. tā facilis ad alteri
us displicentiā: tā pn^o ad iudicanduz
tā rigid^o ad arguendū. tā let^o ad pspa.
tā debil^o in aduers^o tā sepe mltā bona p
ponēs z modicū ad effectuz pducens
His z alijs defectib^o tuis cū dolore et
mag^o displicentiā pprie infirmitat^o con
fessis ac deploratis firmū statue. pposi
tū spemendādi vitā tuā z in meli^o pfe
ciendi. **D**einde cū plena resignatione

216041.1

Liber Quartus.

z integra voluntate offer teipm in ho
noze nois mei in ara cordis tui holo
caustuz ppetuū. corp^o tuū scz z aiaz mi
hi fidelit^{er} pmittēdo: qten^o tic digne me
rearis ad offerendū dō sacrificiū acce
dere z sacm corpis mei salubriter sus
cipe. Non ē em̄ oblatio dignior z satif
factio maior p pccis diluēdis q̄ seipz
purez integre cū oblatōe corpis xp̄i in
missa z in cōmunionē dō offerre. Si
hō fecerit qd̄ in se est et se penituerit.
q̄niscūq; p venia z gr̄a ad me accesse
rit. viuo ego dicit dñs qz nolo mortez
pctōis sed magis vt puertat z viuat.
qm̄ peccatoz suozum non recordabor
amplius sed cūcta sibi indulta erunt.

De oblatōe xp̄i in cruce. z ppria
resignatione. Capitulū. VIII

Icut ego meipm expansis in
cruce manib; et nudo corpē p
pctis tuis deo p̄i spōte obtu
li. itavt nihil in me remaneret q̄n totū

L

211
211

in sacrificiū diuine placatōis trāsierit
ita debes et tu temetipm mibi volūta/
rie in oblatōem purā et scām quātidie in
missa cū oībus viribz et affectibz tuis
quāto intim⁹ vales offerre. Quid ma
gis a te req̄ro q̄m vt te studeas mibi ex
integro resignare. Quicquid p̄ter teipm
das nihil curo. qz nō q̄ro datū tuū sed
te. Sicut nō sufficeret tibi oībus ha
bit⁹ p̄ter me. ita nec mibi placere po
terit quicquid dederis te nō oblato. Offer
te mibi et da te totū p̄ dō et erit accepta
oblatio. Ecce ego me totū obtuli p̄ri
p̄te. dedi etiā totū corp⁹ meū et sanguis
nē in cibū vt totū tu⁹ essem et tu meus
p̄maneres. Si autē in teipō steteris nec
spōte te ad volūtates meā obtuleris nō
est plena oblatō. nec integra erit inter
nos vnio. Iō oīa opa tua p̄cedere de
bet spōtanea tuū p̄ri in man⁹ dei obla
tio si libertatē p̄sequeris grām. Iō tam
pauci illuminati et liberi int⁹ efficiunt

Liber Quartus.

qz seipos ex toto abnegare nesciunt **Est**
firma sententia mea. nisi quis renūciauerit
oibus nō potest esse discipulus **Tu**
si optas me esse discipulus offer tui/
plum mihi cū oibus affectibz tuis.

Dnos et oia nra deo debem⁹ offer
re et pro oibus orare. **Capitulum IX**

Domine oia tua sunt q̄ in celo
sunt et in terra. Desidero me⁹
ipm tibi in spontanea oblatō
ne offerre. et tu⁹ ppetue pmanere. **Dñe**
in simplicitate cordis mei offero mei/
psuz tibi hodie in seruū sempiternū. i
obsequiū et sacrificiū laudis perpetue.
Suscipe me cū hac scctā oblatōe tui sp̄
ciosi corpis quā tibi hodie in pntia an
geloz inuisibiliter assistētū offero. vt
sit p me et p cūcto pplō tuo in salutem.
Dñe offero tibi oia pctā et delicta mea
que commisi corā te et sanctis angelis tu
is a die quo primū peccare potui vsqz
ad diēz hāc super placabili altari tuo

vt tu oia piter incēdas z oburas igne
 charitatis tue. z deleas yn iuerfas ma
 clas pctōz meozū. z psciam meā ab oī
 delicto emūdes. z restituas mihi grāz
 tuā quā peccādo amisi oia mihi plene
 indulgendo. z in ofclm pacis me mise
 ricorditer assumendo. **Q**uid possum
 agere p pccis meis nisi hūiliter ea pfi
 tēdo z lamentādo. z tuā ppiciatōem in
 cessanter dprecādo. **D**epcor te exaudi
 me ppicius vbi asto corā te dō meus.
Dia pctā mea mihi maxie displicent
Nolo eaynq̄ ampli⁹ ppetrare sz p eis
 doleo z dolebo q̄s diu vixero. patius pe
 nitentiā agere z p posse satisfacere **D**i
 mitte mihi dō dimitte mihi pctā mea
 ppter nomen sc̄m̄ tuū salua aiām meā
 quā precioso sanguine tuo redemisti.
Ecce cōmitto me misericōdie tue. resigno
 me in manibz tuis. ageme cū fm boni
 tatē tuā. nō fm meā maliciā z iniq̄tatē
Offero etiaz tibi oia bona mea q̄uis

vadi
 z scitū
 facia
 brū
 le bo
 oia p
 penit
 roz n
 amoz
 fas p
 rauer
 viuāt
 sibi a
 tectōe
 aduen
 crepti
 uāt.
 placa
 leferū
 v'ali
 p bis
 turba

Liber Quartus

valde pauca et imperfecta. ut tu ea emendes
et sacrifices ut ea gratia habearis et accepta tibi
facias et spero ad meliora trabas non ad
bitum et laudabile finem me pigrum et inuti-
lem hominum rationem producas. **O**ffero quod tibi
omnia pia desideria deuotoz. necessitates
penitum: amicos: fratrum: sororum: omniumque cha-
ritate meorum. et eorum que mihi vel alii propter
amorem tuum benefecerunt. et que omnes et mis-
sas pro se suisque omnibus dici a me deside-
rauerunt et petierunt. siue in carne adhuc
uiuunt: siue iam seculo defuncti sint. ut omnes
sibi auxilium gratie tue. opere consolatiois pro-
tectoress a periculis. liberatione et a penis
aduenire sentiant. et ut ab omnibus malis
crepti gratias tibi magnificas leti perfol-
uent. **O**ffero etiam tibi preces et hostias
placatiois pro illis specialiter que me in aliquo
leserunt et tristauerunt aut vituperauerunt
vel aliquo damnum vel ignam intulerunt:
pro his que omnibus que aliqui tristauerunt: con-
turbauerunt: ignaui et scandalisani. verb vel

factis. sciēter v̄l ignoranter. vt nob̄ oī
bus p̄iter indulgeas pctā n̄ra z mutu
as offēsiōes. **A**ufer dñe a cordibz no
stris oēm suspitōez. indignatōez iraz
z disceptatōez. z q̄cqd̄ p̄t charitatē le
dere z fraternā dilectōz minnere. **D**i
serere miserere dñe miscōiam tuā po
scētibz. da gr̄az indulgentibz. z fac nos
tales existere vt sim⁹ digni gr̄a tua per
frui. z ad vitā pfaciām⁹ eternā. **A**men

Os sacra cōmuniōe facili nō est
relinquenda. **Capitū. X.**

Requenter recurrendū est ad
fontes gr̄e z diuine miscōie. ad
fontē bonitat̄ z totū puritat̄
q̄ten⁹ a passionibz tuis z vicijz curari
valeas. z p̄ vn̄uersas tēptatōes z falla
cias dyaboli fortior atz vigilātiōz effi
ci merear̄. **I**nimic⁹ scicōs fr̄ctm̄ z reme
diū maximū i sacra cōmuniōe positū
oī mō z occasione n̄r̄ fideles z deuo
tos q̄tuz p̄reualet retrabere z impedire.

Lū em̄ q
spōnū. p
parū. f
tribū v̄
neq̄ia p
dat z p̄p
u. v̄l fide
ut oī no
re acceda
dum de v
tumlibet
cia fanta
roquēda
z deriden
moīos q̄
munio
tudo p̄ d
dā de s̄se
fapiētū
q̄ gr̄am
tis destr
bulatōe

Liber Quartus

Cū em̄ qdam sacre cōioni se aptare dī
sponūt. peiores sathane immisiones
pariunt. **I**pse em̄ neq̄ spūs. vti **J**ob
scribit v̄it inter filios dei vt solita ei⁹
neq̄cia prarbet aut timidof nimii red
dat ⁊ pplexos. q̄ten⁹ affectū eoz minu
at. v̄l fidē ipugnando auferat. si forte
aut oīno cōionez relinq̄nt aut cū tepe
re accedant. **S**ed non est quicq̄s curā
dum de versucijs ⁊ fantasijis illius q̄z
tūlibet turpibus et horridis. s; cū/
cta fantasmata in caput eius sunt re/
torquēda. **C**ontemnandus est miser
⁊ deridend⁹. nec ppter insult⁹ eius ⁊ cō
motōs q̄s suscitāt sacra ē omittēda cō
munitio **S**epe etiā ipedit: nimia solici
tudo p deuotōe hūda. ⁊ anxietates q̄/
dā de p̄fessioe faciēda. **A**ge s̄m s̄siliuz
sapiēriū ⁊ depōe anxietatē ⁊ scrupuluz
q̄ grām dei impedit ⁊ deuotōez men/
tis destruit. **P**ropter aliquā puā tri/
bulatōe ⁊ v̄l ḡuitatē sacra ne dimittas

cōmunionē, sed valde citius p̄fiteri, et
 oēs offensiones alijs libēter indulge
Si potu aliquē offendisti, veniā hui
 liter precare, et dōs libenter indulgebit
 tibi. **Q**uid p̄dest diu tardare p̄fessio
 nē aut sacrā differre cōmunionē. **E**x
 purga te cū p̄mis: expue velociter vene
 nū, festina accipe remedium et senties
 meli⁹ q̄si diu distuleris. **S**i hodie p̄
 ter istud dimittis, cras forsuā illō ma
 gis eueniet, et sic diu posses acōtione i
 pediri et magis inept⁹ fieri. **Q**uāto ḡ ci
 tius vales a p̄nī ḡuitatez inertia te ex
 cutias q̄z nihil importat diu anxari,
 diu cū turbatione trāsire, et ob q̄tidia
 na obstacla se a diuinis seq̄strare, im
 mo plurimū nocet diu cōmunionem
 p̄telare, nā et ḡuē torporē p̄suevit idu
 cere. **P**robdolor q̄daz tepidi et dissolu
 ti moras confidendi libēter accipiūt et
 cōmunionē sacrā idcirco differre cupi
 unt ne ad maiorē sui custodiā se dare

Libri Quartus.

teneant. **D**eum quæ modicam charitatem et debilem deuotionem habent quæ sacramenti communi onerata facilliter postponunt. Quas feliciter et deo acceptus habet quæ sic uiuit et tali puritate conscientiam suam custodit ut etiam omnium die communi partus et bene affectatus esse si ei liceret et sine nota agere possit. **S**i quis interdum abstinet humilitatis gratia aut legitima impediens causa laudandus est de reuerentia. **S**i autem temporis obreperit seipsum excitare debet et facere quod ille est. et dominus adierit desiderio suo pro bona voluntate quam specialiter respicit. **C**um pro legitime prepeditus est. habebit se pro bona voluntate et piam intentionem communiandi. et sic non carebit fructu sacramenti. **P**otest enim quilibet deuotus omni die et omni hora ad spiritualia christi communionem salubriter et sine prohibitionem accedere. et tamen certis diebus et statuto tempore corporis sui redemptoris cum affectuosa reuerentia sacramentaliter debet suscipere

et magis laudes dei et honore pretēdo
 re quā suā solatōes quere. Nā totis mi
 stice cōicat et inuisibiliter reficit quies
 incarnatōis xpi misterium passionēq; d
 uore recolit et in amore ei accenditur:
Qui aliter se nō prepat uisi instāte fe/
 sto vlt̄ s̄uetudie cōpellēte sepius impat̄
 erit. **Brūs** q̄ se dño in holocaustū of/
 ferti quies celebrat aut cōicat. **Nō** sis
 in celebrādo nimis plixus aut festin⁹
 sed sua bonū cōmunē modū cū quibus
 vniis. **Nō** debes alijs generare mole
 stia et tediū sed cōem sua viā s̄m maio
 rū institutōem. et poti⁹ alioz fūire vti/
 litati q̄ pprie deuotiōi vlt̄ affectui.

Quod corpus xpi et sacra scriptura magi
 me sint aie fideli necessaria.

Capitulum .XI.
Dulcissime dñe ihu quāta est
 o dulcedo deuote anime tecū es
 pulantis in conuuiuo tuo vbi
 ei non alius cibus māducand⁹ pponi

omni tu vni
 desideria
 emidi q̄des
 animo affe
 teus pia ma
 rymis irrig
 in vbi lachry
 a. Certe in p
 cū moy totu
 et ex gaudio
 amio vere p
 cantari. **Fla**
 uere cōspicere
 tu is neq; tot⁹
 nactat tue su
 uillitati mee
 vbi cōdis **L**
 p̄gati adorāt i
 erim in fide ill
 ueramine. **D**
 cū lumine ve
 are donec as pi

Libet Quartus.

tur nisi tu vnicus dilectus eius super
oia desideria ordis eius desiderabil
Et mihi q̄des dulce foret in p̄ntia tua
ex intimo affectu lachrymas fundere
Et cuz pia magdalena pedes tuos la
chrymis irrigare. **S**z vbi ē hec deu
rio. vbi lachrymarū sc̄tāz copiosa effu
sio. **C**erte in p̄spectu tuo z sc̄tōz ange
lorū tuoz totum cor meū ardere debe
ret z ex gaudio flere **H**abeo em̄ te in sa
cramēto vere p̄ntez. q̄suis aliena specie
occultatū. **N**az in pp̄riaz diuina clari
tate te cōspicere oculi mei ferre nō pos
sent. sz neq; tot⁹ mūdus in fulgore gle
maiestat; tue subsisteret **I**n h̄ ergo im
becillitati mee p̄sulis q̄ te sub sacram̄
to abscondis **H**abeo te z adoro quez
angeli adorāt in celo. sz ego adhuc in
terim in fide illi autem in specie z sine
velamine. **N**e oportet contentum es
se in lumine vere fidei. et in ea ambu
lare donec aspiret dies eterne claritat;

z ymbre figuraz inclinētur. **Cū** autē
venerit q̄ p̄fectū ē cessabit vsus sacra
mentoz q̄ beati in gl̄ia celesti nō egēt
medicamēta sacramentali. gaudēt ei sine
fine. in p̄sētia dī facie ad facie gl̄iaz ei?
speculātes z de claritate. in claritatem
abyssalis deitatis trāsformati gustāt
p̄bz dei carnē sc̄m. sicut fuit ab initio
z manet in eternū. **Demor** hoz mira
biliū ḡue mibi sit ted iū etiā q̄libz spi
rituale solaciū. q̄ q̄d iū d̄m meū ap̄
te in sua gl̄ia non video p̄ nihilo duco
omē q̄d in m̄do p̄spicio z audio. **Testi**
es tu mibi de? q̄ nulla p̄t me res con
solari. nulla creatura q̄etare nisi tu de
us me? quē desidero eternaliter p̄tem
plari. **Sz** nō est s̄ possibile durāte me
in hac mortalitate. **Jō** op̄tz vt me po
nā ad magnā patientiā z meip̄m in oi
desiderio tibi submittas. **Nā** z sancti
tui d̄ne q̄ tecū iā i regno celoz exultāt.
in fide z paciētia maḡ d̄m viuerēt aduē

Liber. Quartus.

tum gl'ie tue expectabāt. **Q**uō illi credi
derūt ego credo. qd̄ illi spauerūt ego
spero. q̄ illi p̄uenerūt p̄ grāz tuā me vē
turū p̄fido. **A**mbulabo interim in si/
deceplis p̄fortatus sc̄tōz. **H**abeo eti
am libros sc̄tōs p̄ solacio z vite speclo
atq; sup̄ hec oia sanctissimū corp̄ tuū
p̄ singlari remedio z refugio. **D**uo nā
q; mihi necessaria p̄maxia sentō ī hac
vita. sine q̄bus mihi īportabilis foret
ista misfabilis vita **I**n carcere corp̄is
hui⁹ detētus duob; me egere fateor. cl
bo. scz z lumie. **D**edisti itaq; mihi ī/
firmo sacrū corp̄ tuū ad refectōez mē/
tis z corp̄is. z posuisti lucernā pedib;
meis p̄bū tuū. **S**ine his duob; b̄n̄ vi
uere nō possem. nā p̄bū dei lux aie mee
z sac̄m tuū panis vite **D**ecp̄nt etiam
dici mēse due hinc z inde īn gazophi/
lario sc̄tē eccl'ie posite. **U**na mēsa est sa
cri altar; h̄ns panē sc̄m. i. corp̄ xp̄i pze
ciosuz **A**lta ē diuīe leḡ; rīnes doctri/

nam sc̄tām. erudiēs fidez rectā z firmi
ter vsq; ad interiora velamis vbi sunt
sc̄tā sc̄tōz pducēs. **Gr̄as** tibi dñe iesu
lux lucis eterne p doctrine sacre mēsa
quā nob p suos tuos pphas z aplos
aliosq; doctozes ministrasti. **Gr̄as** ti
bi creator z redēptoz hoīm q ad decla/
randā toti mōdo charitatē tuā cenā pa
rasti magnā. in q non agnū typicū. s; z
tuū sanctissimū corp^o et sanguinē po
suisti manducandū. letificās oēs fide
les p unio sacroz calice inebriās salu
tari. in quo sunt oēs delicie paradisi z e/
pulatur nobiscū angeli sancti. sed sua
nitate feliciozi. **Q**z magnū z honora
bile est officū sacerdotū quibus datū
est dñm maiestatis verb sacris p̄secre
re. labijs b̄ndicere. manib; tenere. ore
prio sumere z ceteris ministrare. **Q**
z mūde dñt esse man^o ille. qz purū os.
qz sc̄m corp^o. qz immaculatū erit cor
sacerdotis. ad quē toties ingredit au/

cor puri
nisi sancti
nile proce
peccati
cuius simp
solent in
denate qu
contractan
ter in lege
am ego san
Adiuuet
deus. vt o
scipimus
puritate z
vileamus
tatinocce
tmo con
re mala q
militatis
sitorib; f
vt vlcant

Liber Quartus

ctoꝝ puritatis. **E**x ore sacerdotis nihil
nisi sanctum nihil nisi honestum r̄p̄
tile procedere debet verbū qui tam se
pe christi accipit sacramentus. **O**culi
eius simplices et pudici qui x̄pi corp̄
solent intueri. **D**anus pure et in celū
euate que creatorem celi et terre solēt
contrectare. **S**acerdotibus speciali
ter in lege dicit. **S**ancti estote quoni
am ego sanctus sum dñs deus vester
Ad iuuet nos gratia tua omnipotens
deus. vt qui officium sacerdotale su
scipimus digne ac deuote tibi in om̄i
puritate et conscientia bona famulari
valeamus. **E**t si non possumus in tā
ta innocentia vite conuersari vt debe
mus concede nobis tamen digne fle
re mala que gessimus. vt in spiritu hu
militatis ac bone voluntatis propo
sitotibi feruentius de cetero deserui
re valeamus.

hinc **D**o suz puritatis amator z da
 re mator ois scitatis **E**go cor pur
 dal mea qro. z tibi e loc^o refectionis mee
 Para mihi cenacm grade stratū. z fa
 cia apd te pasca cū discipul meis. **S**i
 vis vt veniā ad te z apd te maneam. ex
 purga vetus fermentū z mūda cordis
 tui bitaculū. **E**xclude totū scīm z oēs
 vicioz tumultū sede tāqz passer solita
 ri^o in tecto. z cogita excess^o tuos i ama
 ritudie aie tue **D**is nāqz amās suo di
 lecto amatori optimū z pulcerrimū p
 parat locū. qz in h^o cognoscit affect^o su
 sciopētis dilectū. **S**cioto tū te nō posse
 satisfacere huic pparōni ex merito tue
 actōis. etiā si p integz annū te pparel
 z nihil aliū in mēte haberes. **S**i ex so
 la pietate z gra mea pmitterz ad mesaz
 meā accedere ac si mendic^o ad prādū
 vocaret diuitis. z ille nihil aliū habeat
 ad retribuendū bñficijs ei^o nisi se hūi
 liādoz regtiano. **F**ac qd in teē. z dili

Jentor
 Aino

genter fa
 cessitate. f
 cu accipe
 natis ad
 ego iusti fi
 et. veni z
 rōis tribue
 gōes s; q
 bos s; mag
 gemilce z p
 raris mic
 cipe. Tu n
 ego. Nec tu
 rificare
 nis vt ex m
 vt nouā gr
 mādōm
 hāgrāz. s; p
 tū z intro
 dūri nō so
 pmonion
 ea p' lacra
 cultodia p

genter facito: nō ex consuetudie, nō ex ne-
cessitate. s; cū timore z reuerētia z affe-
ctu accipe corp⁹ dilecti dñi dī tui dig-
nāris ad te venire. **E**go suz q̄ voca mi.
ego iussi fieri. ego supplebo qđ tibi de-
est. veni z suscipe me. **L**ū grām deuo-
tōis tribuo grās age dō tuo. nō qz di-
gn⁹ es s; qz tui mixtus suz. **S**i nō ha-
bes s; mag⁹ aridū te sent⁹ insiste ordi. i
gemisce z pulsa. nec desistas donec me
rearis micā aut gutta; grē salutar⁹ ac-
cipe. **T**u mei indiges nō ego tui indi-
geo. **N**ec tu me scificare venis s; ego
te scificare z meliorare venio. **T**u ve-
nis vt ex me scificeris z mibi vniaris
vt nouā grāz recipias z de nouo ad e-
mēdatōem accēdaris. **N**oli negligere
hāc grāz. sp̄ prepa cū oī diligentia cor
tuū z introduc ad te dilectū tuū. **O**p̄
aū vt nō solū te prepes ad deu otōz añ
p̄munionē s; vt etiā te solícite pfues i
ea p⁹ sacramēti pceptōem. **N**ec minor
custodia p⁹ exigit q; deuota p̄patio p⁹

A

11

Nam bona postmodū custodia opti-
ma iterū ē preparatio ad maiore grāz cō-
saquendā. **E**x eo q̄pevald̄ indisposit⁹
q̄s reddīt si statim fuerit nimis effus⁹
ad exteriora solacia. **C**ave a multiloq̄o
mane in secreto. ⁊ fruerere deo tuo. **I**pm
em̄ habes quē tot⁹ mūdus tibi aufer/
re non pōt. **E**go sum cui te totū dare
debes. ita vt iā vltra nō in te sed in me
absq; om̄i sollicitudine viuas.

Doro corde aīa deuota xp̄i vnio
nē in sacro affectare d̄z. **Ca. XIII**

Quis mihi det dñe vt inueniā
q te solū. ⁊ apiam tibi totūz cor
meū. et fruam te sicut desiderat
aīa mea. ⁊ iā me nēo despiciat. nec vlla
creatura me māeat v̄l respiciat s; tu so-
lus mihi loq̄ris ⁊ ego tibi. sicut sol; di-
lect⁹ ad dilectū loq̄ ⁊ amīc⁹ cū amīco cō-
uiuari. **H**oc oro hoc desidero. vt tibi
tot⁹ vniam ⁊ cor meū ab oībus creatis
rebus abstrahā. magisq; p̄ sacrā cōmu-
nionē ac frequentē celebratōnem cele-

stia & eterna sapere discas. **A**b dñe de/
us qñ ero tecū tot⁹ vnitus et absorpt⁹
meiq; totaliter oblitus **T**u in me re/
go in te. & sic nos p̄ter in vnū manere
pcede **V**ere tu es dilectus me⁹ electus
ex milibus: in quo cōplacuit aim mee
habitare oibus diebus vite sue **V**ere
tu pacificus meus in quo pax summa
& reges vera. extra quē labor & dolor &
infinita miseria. **V**ere tu es de⁹ absco
ditus. & consiliū tuū nō est cū imp̄s.
sed cū hūilibus & simplicib⁹ s̄mo tu⁹.
O q̄s suavis ē dñe spūs tuus q̄ vt dul
cedinez tuā in filios demōstrares. pa
ne suauissimo de celo descendēte illos
reficere dignaris. **V**ere non ē alia na
tio tā grādīs q̄ habeat deos appropin
quantes sibi sicut tu dñs noster ades
vniuersis fidelib⁹ tuis: quib⁹ ob q̄tidī
anū & solaciū cor erigendū in celū te tri
buis ad edendum & fruendū. **Q**ue
ē em̄ alia gēs tā iclita sic plebs xp̄iana
aut q̄ creatura sub celo tam dilecta vt

aia deuota ad quam ingredit̃ d̃s. vt pat
cat eā carne sua gliosa. **O** ineffabilis
gr̃a. o amirabil' dignit̃o. o amor imens'
hoi singulariter ipensus. **S**ed qd retri
buā d̃no p gr̃a ista. p charitate tā exi/
mia. **N**ō est aliō qd gr̃ius donare q̃az
q̃ vt cor meū do meo totaliter tribuaz
z intime p̃iungā. **T**ūc exultabūt oīa
interiora mea cū p̃fctē fuerit vnita do
aia mea. **T**ūc dicet mibi si tu vis esse
mecū ego volo esse tecū **E**t ego r̃idebo
illi dignare d̃ne māere mecū ego volo
libēt̃r eē tecū. hoc est totū desiderium
meū vt cor meū tibi sit vnitū.

De q̃rundā deuotoz ardēt' desi/
derio ad corp' xp̃i. **Capit. XIII**

Quā mag' mltitudo dulcedi/
nis tue d̃ne quaz abscondisti ti
mēt̃ib' te. **Q**ū recordor deuo/
toz aliq̃z ad sacm̃ tuū d̃ne cū maria
deuotōe z affectu accedēt̃ū tūc sepius
in meip̃o p̃fundor z erubesco q' ad alz
tare tuū et sacre p̃muniōis mēfaz tā te

pide z frigide accedo. q̄ ita arid⁹ z sine
affectōe corō maneo. z q̄ n̄ suz totalit̄
accēsus corā te dō meo. nec ita vehem̄
ter attract⁹ z affect⁹ sic mlti deuoti fue
rūt. q̄p̄ nimio desederio cōionis z sena
sibili cordis amore a fletu se nō potue
rūt ztinere. sz ore cordis z corp̄is p̄iter
ad te deū fontē viuuz medullis inhie/
bāt suā esuriē nō valētes aliter tēpre:
nec satiāre nisi corp⁹ tuū cū oī iocūdi/
tate et spūali auiditate accepissent. **D**
ha ardēs fides eoz pbabile ex̄ns argu
m̄tū sacre p̄ntie tue **I**sti eiyeraciter co
gnoscut dñm suū in fractōe panis q̄z
cor tā valide ardet in eis de ihu ābulā
te cū eis. **L**ōgeā a me sepe tal affect⁹ et
deuotō. tā vehemēs amor z ardor **E**
sto mihi ppici⁹ ihu bone. dulcis z benis
gne z p̄cede paupi mēdico tuo. v̄l̄iter
dū modicū de cordiali affectu amoris
tui in sacra cōione sentire vt fidel mea
mag⁹ p̄ualeat. spes in bōitate tua p/
ficiat z charitas sel p̄fecte accēta z cele

ste māna erota nunq̄s deficiat. **P**otes
est aut̄ misericōdia tua etiā grās desiderā
tā mihi p̄stare. et in spū ardoris cū dies
bñplaciti tui aduenerit me clemētissi
me visitare. **E**tem licet tāto desiderio
tā specialiū duotoꝝ tuoz nō ardeo. tñ
de grā tua illi⁹ magni inflāmari deside
riū desiderii hēo orans et desiderans
oīm taliū feruidoꝝ amatoꝝ tuozū p̄ci
cipē me fieri. ac eoz sancto p̄sortio an
numerari.

Quā grā deuotōis hūilitatez suūp̄i⁹
abnegatōe acq̄ritur. **Ca. XV.**

Portet te deuotōis grām in/
ostāter q̄rere. Indesinēter petere
patiēter et fiducial̄ expectare.
f̄tanter recipe. hūiliter p̄suare. studio
secū ea opari. ac deo t̄pus et modū sup
ne uisitatōis donec ueniat cōmittere.
Hūiliare p̄cipue te debes cuz parum
aut nihil deuotōis interi⁹sentis s̄z nō
nimisū deici nec inordinate p̄ristari
Dat sepe d̄s in vno breui momēto q̄d

longo negavit tpe **D**at etiā qñq; in fi
ne qđ in pncipio ođois largiri distulit
Sisq; cito grā dare z p voto adessz n̄
esset infirmo hoi bñ portabile. **P**rop
terea in bona spe z hūili paciētia expe
ctāda ē deuotōis grā. **T**ibi tñ z pccis
tuis iputa cū non dat vl' etiāz occulte
tollitur. **M**odicū qñq; est qđ grām i/
pedit z abscondit. si tñ modicū z nō po
tius grā de dici debeat qđ tñ bonū p/
hibet. **E**t si hoc ipm modicū vl' grāde
amoueris z pfecte viceris erit qđ petisti
Statis nāq; vt te dō ex toto corde tra
dideris nec h̄ vl' illud p tuo libitu seu
velle q̄sieris. s; itegre te in ipō posueris
vnitū te inuēies z pacatū. qz nil ira bñ
sapiet z placebit sic bñplacitū diuie vo
lūtat. **Q**uisq; ḡ intenōez suā simpli
ci cord' sursum ad deū lenauerit. seq; ab
omī inordinato amore seu displicētia
cuiuslib; rei create euacuauerit. aptus
simus gratie percipiēde: ac dignus d
uotionis munere erit. **D**at ita enim

dñs ibi bñdictōez suā vbi vasa vacua
inuenerit. Et q̄nto p̄fecti⁹ q̄s infimis
renūciauerit. z maḡ lib̄ ipsi p̄ p̄ceptuz
sui mori. tāto gr̄a celeri⁹ venit. copio
suis intrat z alti⁹ libez cor eleuat. **T**e
videbit z affluet z mirabit z dilatabit
cor ei⁹ in ip̄o. qz man⁹ dñi cū eo z ip̄e se
posuit totalit̄ in māu ei⁹ vsz in sc̄lz. **E**c
celic bñdicet hō q̄ q̄rit deū in toto cor
de suo nec ī vanū accipit aīaz suā. **H**ic
in accipiēdo sacrā eucharistiā magnā
pmere⁹ diuēniōnis gr̄az. qz nō res/
picit ad p̄riā deuotiōem z cōsolatiōem
sed ad dei gl̄iam et honorem.

Quoniam necessitates n̄ras xp̄o apire z e⁹
gr̄am postulare debem⁹. **Ca. XVI**

Dulcissime atqz amantissime

O dñe quē nunc deuore deside /
ro suscipe tu scis infirmitates
meā z necessitatē quā patior. in q̄ntis
mal⁹ z vicijs iaceo q̄ sepe suz guar⁹. tē
pta t⁹ turbat⁹ z inq̄nat⁹. **P**ro remedio
ad te venio. p̄ cōsolatiōe z s̄beluamine

te deprecor. **A**d oia scientē loqr cui māi
festa sunt oia interiora mea z q̄ sol^o po
tes me pfecte psolari z adiunare. **T**u
scis quib^o bonis idigeo p oibus: z q̄
paup^o suz in p̄tutib^o. **E**cce sto añ te pau
p^o z nud^o gr̄az postulās z miscōiaz im
plorās. **R**efice esurientē medicū tuuz
accēde frigiditatē meā igne amor^o z tui
illumīa cecitatē meaz claritate p̄sentie
tue. **V**erte mibi oia terrena i amaritu
dinē. oia ḡuia z d̄ria i paciaz. oia infi
ma z creata in p̄tēptū z obliuionē. **E**ri
ge cor meū ad te in celū. et ne dimittas
me vagari sup terrā. **T**u sol^o mibi ex
iā dulcescas vsq̄ i sc̄lm. qz tu sol^o cibo
z pot^o meus. amor me^o z gaudiū meuz
dulcedo mea z totū bonū meū. **U**tinā
me totalr ex tua p̄ntia accēdas. p̄bure
z i te trāsmutes. vt vn^o tecū efficiar spi
rit^o p gr̄az īterne vnionis z liq̄factōez
ardentis amoris. **N**e patiaris me ie
iunū z aridū a te recedere s̄z opare me
cū misericordialit̄ sic sepi^o opar^o es cū

scis tuis mirabilr. Quid mirz si tot?
ex te ignescerē z in meīpo deficerē. cuz
tu sis ignis sp ardēs z nunq̄ deficiēs
amor corda purificās z intellectū illu
minans.

**De ardēri amore z vehēm̄ti affectu
suscipiendi xpm** **Uox discipuli**

Capitulum. XVII

Um summa deuotōe z arden
ti amore: cū tota cordis affectu
z seruoze desiderio te dñe susci
pe. quēadmodū mlti scī z deuote pso
ne in cōmunicādo te desiderauerūt. q̄
tibi maxie in scīrate vite placuerūt. et
in ardētissima deuotōe fuerūt. **D**ūs
me? amor etern?: totū bonū meū felici
tas intermiabil. cupio te suscipe cū ve
hemētissimo d̄sidērio z dignīssima re
uerentiā q̄ aliq̄s sc̄toꝝ vnq̄s habuit. z
sentire potuit. **E**t licet indign? suz oīa
illa sentimēta deuotōis h̄re. tū offero
tibi totū cordis mei affectū ac si oīa il
la ḡnīssime inflāmata desideria solus

desiderijs opto inflā mari z tibi exto/
to corde meipm pñtare. **Un̄** z oim de/
uotoꝝ cordiū iubilatoēs ardētes affe
ctus. mētales excessus ac supnales illu
minatōes z cēlicas visioēs tibi offero
z exhibio cū oibus p̄tutibz et laudibz
ab oī creatura ī celo z in terra celebra
tis z celebrādis p me z oibus mihi in
oꝝoēz p̄mēdat: q̄ten⁹ ad oibus digne
lauderz z in p̄petuū glificeris. **Accipe**
vota mea dñe d̄s me⁹ z desideria in si
nite laudatōis z ī mense bñdictōis q̄ ti
bi s̄m mltitudinē ineffabil magnitu
dinis tue iure debētur. **Hec** tibi reddo
z reddere d̄sidero p singlos dies z mo
mēta tpm. atz ad reddendū meū tibi
grās z laudes oēs celestes spūs z cun
ctos fideles tuos precibz affectibz in ui
to z exoro. **Laudēt** te vniūsi p̄li. tribz
z lingue. z sc̄m ac melliflūū nomē tuū
cū summa iubilatoē z ardēti deuotioē
magnificent. **Et** q̄cunqz reuerēter ac d̄
note altissimū sc̄m tuū celebrāt z ple

na fide recipiunt. gram z misericordiaz apd
te inuēire mereant. z p me pctōre sup/
pliciter exorēt. **C**ūq; optata deuotione
ac fruibily nione potiti fuerit z bñ cō
solati ac mirifice refectione. z de sacra mē/
sa celesti abcesserint. mei paupis recoz
dari dignentur.

Qz bō nō sit curiosus scrutator sa
cramēti. sz hūilis imitator xpī sub
dēdo sensum suum sacre fidei.

Capitulum XVIII.

Auendū est tibi a curiosa z in
cutili pscrutatōe bui⁹ pfundis/
simi sacri: si nō vis in dubita
tōis pfundū demergi. **Q**ui scrutator ē
maiestatē opprimez a glia. **N**ō valet dō
opari qz bō intelligere p̄t. **T**olerabil
pia z hūil inq̄sicio p̄tatis. puta sp̄ do
ceri. z p̄ factas parz sentias studēs am
bulare. **B**rā simplicitas q̄ difficiles q̄
stionū relinq̄ rias z plana ac firma p̄
git semita mādatorz dei. **A**lti deuot
tōez pdiderūt dū altiora scrutari vo

Sanctus

luerunt. **F**ides a te erigitur et sinceravi-
ta. non altitudo intellectus neque profundi-
tas misteriorum dei. **S**i non intelligis nec
capis quae infra te sunt quodprehendes ea
quae super te sunt. **S**ubde te deo et humilia
sensum tuum fidei. et dabit tibi scientie lu-
men. put tibi fuerit utile ac necessarium
Quidam quiter temptant de fide ac sacro
sed non est hoc ipsis imputandum sed potius
inimico. **N**oli curare. noli disputare
cum cogitationibus tuis. nec ad immissas a
dyabolo dubitationes rinde. sed crede ver-
bis dei. crede scriptis eius et prophetis: et fugis
et a te neque inimicus. **S**epe multum pro-
dest quod talia sustinet dei seruus. **N**am infideles
et peccatores non temptant quos secure
iam possidet. fideles autem deuotos va-
rijs modis temptant et vexant. **P**erge ergo cum
simpliciter indubitata fide. et cum suppli-
ci reuerentia ad sacram accede. **Q**uicquid
intelligere non uales. deo omnipotenti secure pro-
mitte. **N**on fallit te deus: fallit quod sibi nimium
credit. **G**radus deus cum simplicibus

reuelat se hūilib⁹. dat intellectū p̄uulif
apit sensuz puris mētib⁹ z abscōdit ḡ
tiā curios z supbis. Rato hūana debi
lis est z falli p̄t: fides aut̄ p̄a falli nō p̄t.
Dis rō z natural̄ inuestigatio fidez se
qui debet non p̄cedere nec infringere:
Naz fides z amor ibi maxie p̄cellūt
z occultis modis in h̄ sanctissimo z su
percellentissimo sac̄o opant. **D**e eter
nus et immēsus infiniteq̄ potētie sac̄
mag z inscrutabilia in celoz in tra nec
est inuestigatio mirabiliū operū eius
Si talia essent opa dī vt facile ab hu
mana rōe capent̄. non essent mirabi
lia nec ineffabilia dicenda

ExPLICIT liber quartus et vltim⁹
de sacramento altaris

Francis **T**homedē **R**ēpis de imi
tatione christi. z de cōtemp̄u mundi
deyotū z vtile opusculū finit feliciter.

Incipit tractatus de medicatione
cordis m̄gri **J**ohis gerson. **C**ap. I.

meditatio cor 11

dis mei in respectu tuo sp
m **Felix** certe q̄ cū p̄pha p̄t ex
sententia dicere p̄bz istō
deo. **Sz** videam⁹ in p̄mis
qd̄ sit meditatio cordis nō p̄ carnali so
lo sz spūali corde. **Est** autē meditatio ve
hemēs cordis applicatio ad aliqd̄ in ue
stigandū z inueniendū. **Et** hec appli/
catio foris bz difficultatē q̄ q̄nqz maio
rē q̄nqz miōrē. **Qd̄** vt itelligat̄ p̄ suppo
nat̄ ex credit̄ z ab exp̄iētia cor n̄z p̄di
tū eēt tres h̄re spēs oclorū. s. mē
tales. rōnales z sensuales. **Et** ex ill̄ est
vtrobiz vn⁹ oclus in cognitiōe ali⁹ in
affectōe. **Fundat̄** hec distinctiō in alte
ra q̄ dicim⁹ v̄ oīem h̄re portione seu fa
ciē rationis duplicē. q̄z sup̄ior p̄t̄ ad
leges eternas. altera ad tp̄ales. neutra
tū in actu suo depēdet ab organo cor/
peo. **Sz** istis est rō demersa corpi q̄
sensualitas appellat̄. **Prim⁹** oclorū

Motus

vocatur ab alijs oculus. mens al/
ter oculus rōis. terci^o oculus corporis.

Capitulum. ij.

Ferat ab initio bñ p̄diterōal
nature illis ordo ordinisq; trā /
quillitas q̄ ad nutū z mez imperiūz
sensualitas rōi inferiori z inferior rō
superiori f̄niebat **E**t erat ab inferioribz
ad supna p̄nus et facil' ascēsus faciēte
B̄ leuitate original' iusticie subleuātis
sursuz corda. q̄m admodū naturaliter
ignis sua leuitate sursuz fert **A**t p̄o p^o
q̄s aduersus dñm supremū ingra p̄di
tio demeruit auferri iusticiā hāc origi
nalē s̄b introijt pond^o quissimū conco
mitās pctm̄. qd̄ miserā z captiuatā a/
nimā trahere nō cessat ad infima tāq̄
circūligata sit funibz chatheis et ope
dibz. vincta in mēdicitate z ferro **S**ic
q̄ mirabili imo miserabili p̄fusione fa
cta est ordis p̄oris p̄uersio : q̄ in hoīe
sic merso tenebris z carcere ceco. p̄tur
batus ē in trā triplex v̄nīq; oculus per

Æ

111

impfectōez in sensualitate. p obnubi
latōem in inferiori rōis portōe. 2 p qn
dā excecātōz in superiori rōis portōe

Abem? ecce cāz p mā Ca. III

b difficultatis quā in meditatōe
sentim⁹. quaz in habēdis sp ad
dñm oclis exprimur. **F**acit hoc pena
illa gūedo deorsuz iugiter ipellēs: quē
admodū videre ē sensibiliter in aque/
ductu. q̄ tota facilitate defluit in ima.
Continet aut̄ vl̄ sursum leuat nō nisi
cū violentia. **N**ō aliter cor ad infima
pnū leuiter effluit hac illacq̄ veluti si
ne retinaclo vl̄ labore. qm̄ facilis des
census auerni. ait poeta. **S**z reuocā/
re graduz supasq̄ euadere ad auras h
opus hic labor est. **Cap. III.**

Erscrutemur p̄ seq̄nter ex p̄dic
p̄ ris naturā seu p̄prietatē medita
tōnis. qm̄ ex hoc ipō q̄z necessa/
ria nobis ad deum tendētibz existat
videbimus. **D**iximus autem 2 repeti
mus q̄ meditatio est fort̄ 2 reberēs

applicatio vel attentio animi ad aliqd
inuestigandum vel inueniendū fructu
ose. **A**ddimus fructuose ne meditatio
vergat aut in supstitōem aut in curio
sitatē. aut in melancolicā stolidita
tem. **D**icam⁹ ergo cōplectentes q^d me
ditatio est vehemēs ⁊ salubri animi ap
plicatio ad aliquid inuestigandū v^l ex
perimētaliter cognoscendū. **N**onim⁹
hoc vltimū ppter naturā ipius affectō
nis que diuersa sortitur noia pportio
naliter ad dōctōez cognitōis. **N**on ei
pōt aliter affectio cognosci q̄ expimē
taliter ab eo q̄ p eam afficitur. **Q**uā ex
perimentalē affectōnis cognitōem nō
pōt eā hñs in alterz p̄bis quibuslibz in
fundere nisi similiter affect⁹ sit alter
ille. **Q**uoniā solus nouit prout i apo
calipsi scribitur qui accipit. **P**ropte
rea vocatur māna absconditū. **E**x replū ē
p̄spiciū in illo q̄ nouit dulcedinē mel
lis solū p doctrinā. sic medicus sanus

noſcit infirmātis dolorē. **D**ecaūt dul
cedo a guſtate hic dolor ab egrotāte a
liter z longe cognoscunt. **Cap. V**

Erpēdam⁹ ex his q̄s p̄funde ſen
p ferit p̄ha naturā meditatōis dū
ait. **I**n meditatōe mea exardeſ
cet ignis. **U**trūq̄ ei amplex⁹ ē z lumē i
intellectu. z ardorē in affectu. **Q**uā p̄o
ſit difficile q̄ ignis deuotōis ſpūalis
exardeſcat ſtatu meditatōis fiet notū
cōſiderātibz ignē materialē dū q̄ritur
a lignis aq̄ſis viridibz luto reſpiſis eli
ci. **S**uffla q̄ntū potes: iterū atq̄ iterz
mlto conatu reſuffla. emerget plūmus
ab initio fum⁹ turbans oculos. vit es
micabit ſcintilla q̄ mor euaneſcet. **D**iſ
p̄ges forſitā irat⁹ cōgeſta p̄us ligna ſi
nō in longanimitate p̄ſtiteris. quā lōy
ganimitatē appellam⁹ hic meditatōem
aut meditatōi p̄iūgendā. **Cap. VI**

Eminim⁹ aliq̄s nos ſc̄pſiſſe do
m c̄trinas v̄l induſtrias nedū lati
no ſz gallico ſmone ſup b̄nda

medica
aius rei
ologia
ro d m
ſy de n
nig tā
ſtare b
nā ſe ſe
aliq̄ ſe
mer ml
mēte ſtu
c r
n
platois
cillim
pponit
ce med
tis exp
tate z
re medi
p̄d' eff
ſicuen

meditatōi tali: licz fortassis vteremur
alijs termīs i tractatulo d̄ musica the
ologia. p̄tea q̄ p̄rim^o docz. z in alte
ro d̄ mōte p̄tē platōis edito: alteroq; sur
suz de medicitate spūali p̄pilato. **De**
niq; tāta repit̄ difficultas: tāta p̄ diuer/
sitate hoīm varietas i practicādo doct̄
nā se sc̄tēq; meditatōis q̄ an silere v̄l
aliqd̄ scribere p̄sultius sit. videoz ego
met m̄ hūp̄i q̄nq; sub dubio hincind̄
mēte fluctuare. **Capitulū. VII**

Um c̄i recogito q̄ absq; mediz
c̄tatōis exercitio null^o secluso dei
miraclo speciali ad p̄fectōz p̄tē
platōis dirigīt aut puenit. null^o ad re
ctissimā xp̄iane religiōis normā vitē se
p̄ponit audio zelās ardeoz studiū sā
cte meditatōnis suadere. **At** p̄o dū to
tiēs exp̄t̄ p̄icla sedul^o recogito difficul
tatē z arduā raritatē pueniēdi q̄ trabe
re meditatio nitit̄ ego q̄i toz pēs z stu
pid^o efficioz. **Qu**esierit aliq; q̄ pacto
sic eueniat qd̄ nimiz frēq̄nter exp̄tū ē

vices vt contigat studiū meditatiois cō
uerti dilabiq; in morbu melancolice
passiois ppter imoderatōez vl' ppter su/
pbiam dari in reprobū sensu; dyabo
lice illusionis.

Capit. VIII

Anuducam⁹ exēplis id qđ dici
mus. Scim⁹ vinū in iocū dita
tē z hoīs salutē pditū esse. Sic
em̄ scriptura. sic rō loquit **Videm⁹ tū**
ex abusu potātū p̄sertim dū febrū di
scrasia laborātq; pot⁹ vini alioq; salu
bris causat vel egritudis augmētuz vel
maniā et furozē aut qñq; mortē **Nos**
aut filios oēs adā qđ egrotos. qđ fe/
bricitates esse pessimis aie febrū ne/
gauerit. quib; p̄tunt in nausē et ama
ritudinē optia diuioz eloq; p̄ba. q/
bus in seluertit suauissim⁹ diuī p̄bi
panis. **Deu miseros nos. heu q̄ ex in**
tima p̄sideratōne t̄lis miserie p̄clama
uit apl's. **Infelix ego hō qđ me libera**
bit de corpe mortis hui⁹. **Sbdit D̄s**
dei per ih̄m xp̄m.

Capit. IX

Uid agim⁹ ḡ. qđ abimus p̄clo
q pites p̄ abrupta vicioꝝ. **I**bm⁹
ne post desideria cordis nr̄i z i
adinnētionib⁹ nr̄is pessimis d̄spari si
ne lege sine freno sine ordine. **F**unqđ
sufficiēt nob̄ cogitatōnes instabiles.
sordide fluxe. somnioḡ simillime. que
nō p̄ solatōem v̄ edificatōem allature
sunt. s̄z desolatōem mesticiā z ruinaꝝ
oblectātib⁹ se in eis dē. **R**ñdebim⁹ neq̄
q̄ id fieri debere. s̄z adsit discretio mo
deratrix in oībus. quaz nō securi⁹ h̄re
post diuinā gr̄am poterim⁹ q̄ p̄ sedu
lū z secuz alteri⁹ exp̄ti nosq̄ diligēti⁹ z
agnoscentis consiliū

Capitulum. X

Lamat **A**restoteles voce ex
c pientie loquens q̄ ars z virt⁹
sunt circa difficilia vt ars pin
gendi. ars scribendi. ars citharizādi.
virtus castitatis. virtus fortitudinis
virtus sobrietatis. **H**oc vero sic intel
ligēdū ē q̄ ab inico virt⁹ z ars mltas i

acq̄sitiōe sua patiunt̄ difficultates: dū
q̄ fuerit acq̄sita facilia sūt eis oīa. **D**i-
git facilliter pictor̄ exercitat̄ in arte. sic
de sc̄ptore. sic d̄ citharizāte videm̄. ita
vt diceret idē **A**resto. q̄ ars p̄fecta nō
deliberat. tā sibi facilis ē actus suus.

Tamur ista p̄partē **Ca. XI.**

v dū de meditatōe loq̄mur. **A**ttē-
dam̄ q̄ in trahēdo passim line-
as picture vt̄ sc̄pture difficultas nlla ē
sic nec in discussione digitor̄ p̄ citha-
re cordas **I**nuenim̄ s̄lt̄ in cogitatōe
Non eī difficult̄ aut laboriose nūc h̄
nūc illud put̄ occurrerit cogitat̄: sed q̄
null̄ inde resultet effect̄ videt̄ in sic pi-
gēte. sic scribēte z sic citharizāte. ita ne
q̄ p̄sus in sic cogitāte. imo cū se talib̄
cogitatōib̄ vaḡ oblectauerit. vt dicit
Seneca trist̄ remanebit **P**orro labo-
riose: studiose z attentissime cū mira tar-
ditate p̄ingēdo: scribēdoz citharizādō
fit q̄nq̄ vt bñ z celeriter ista fiant.

Capitulum. **XII.**

Uorsus ista. **N**imix vt oñda/
q mus quēadmodū de cogitatōe
null^o vnq̄ pficiet aut emerget
in meditatōz. q̄nto min^o in cōtempla/
tionē. **E**t meditatōe fo q̄ summā hz
difficultatē si bona fide. simplici corde
z discreta diligētia exerceat pueniem^o
ad hāc pfectōez q̄ absq̄ylla difficulta
te fiet apd nos fructuose: qd sūmo me
ditatōis studio p̄rereuolūim^o **I**ta d̄
niq̄ trāsibit meditatio in p̄tēplatōez.
Non ei differt meditatio a p̄tēplatōe
nisi penes facile z difficile. qm̄ vtrobi
biq̄ ē fruct^o aliter q̄ in cogitatione.

Escribit autē p̄tēpla **Ca. XIII**
Dioq̄ est libz expedit^o mēns itū
itus in res p̄spiciēdas vsq̄q̄z
diffusus **E**t hoc q̄ ad p̄tēplationē que
respicit intellectū. **P**orro q̄ ad p̄tēpla
tionē q̄ consistit in affectu et in praxi.
describit eā **D**ugoḡ ē p̄ subleuate mē
tis iubilū mors q̄daz carnaliū deside
rioz. **H**oc ē gustare q̄ suauis est dñs

Quē gustum sequitur alia longe cogni-
tio quā fuerit intellectualis solū visio vel
quedā auditio per fidei aut per scripturā

Editabitur ecce alii **Cap. XIII**

In quō gemēs et suspirās ut colūba
diceret cū propheta. **D**editatur sum

nocte cū corde meo exercitabar et scope-
bam spiritum meum. **F**acit hoc anxie difficiliter
et laboriose. recogitando nūc omnes
annos suos in amaritudine anime sue. nūc
iudicia dei quae sunt abyssus multa in celo
et sursum et in terra deorsum. et ita de rebus
liberis circa quae versatur meditantis attentio
vehemens. ut ea quae meditatur vel cogitat
limpidius vel firmiter in affectu suum tra-
hat. **E**fficiet tandem ut haec omnia tanta fa-
cilitate cogitet et sapiat quae facilius est ipsa
cogitatio. **D**ocet nos exempla praedicta si
dubitamus. **N**on enim plus laboris habet scrip-
tor pictor et citharista bene agendo quod op-
time didicerit. quae vagus et rursus alius ab
initio discurrens sine arte et ordine per
lineas picture vel scripture. aut per citha-

re cordas.

Cap. XV

Dedendū est ad p̄missa nibilos
a min⁹ q̄ vix est aliq̄s ita p̄fectus
in arte sua q̄n assidue possit ad
aliq̄ v̄l agnoscēda v̄l agēda p̄ficere q̄/
lia necesse est vt nō habeat cum labore
Altro magi hoc vez est in ip̄a de qua
loq̄mur meditatioe q̄ nouos veritatis
aut deuotōis fet⁹ iugiter parere studet
Sz nō deest p̄turitōis dolor p̄pter ille
lud maledictū sp̄ūaliter intellectū. **I**n
doloze paries filios tuos. **N**ō memi/
nit t̄n p̄sire p̄pter gaudiū qz nat⁹ est si
bi nou⁹ cognitiōis ⁊ affectōis sc̄re fet⁹
in animi sui mundū.

Ca. XVI

Venit aut̄ ab inuitō frequētius
e vt dū aliquis nondū purgatus
a vicijs satagit meditari vt co/
lūba meditatatur quasi vetus limea do/
los ⁊ odia. **M**editatur sicut canis ra/
biōsa silentia rodens iuxta verbus sa/
tirici. **M**editat quasi sordida sus dū

fediffimas in aīo p̄fat reuerfatq; cogi/
tatōes. **Q**uid porro de blasphemie spū q̄s
ab ominabil' q̄s horrid'. **N**ōnunq; in
surgit territās meditantē loq̄ns adū/
sus deū sc̄tōs sanctasq; ingētia q̄ nec
fari licet. **J**aciunt ifidelitar' iacta. **b**a/
raturū dei patōis apit: experimentum q̄s
māifestat q̄s recte iusserit sapiens. **F**ili
accedēs ad finiturē dei p̄pa aiām tuaz
ad tēptatōem. **S**biungēs p̄sidiū cer/
nissimū. **S**ta in timore. **B**eat' em̄ vir q̄ sp̄
est pauidus. **C**api. XVII.

Quid' p̄o sp̄ quō beat' q̄reret a/
p liq̄s dū timor addit t̄iori. scru/
pul' scrupulis. pusillanimitas
pusillanimitati. p̄ctim cū nō adest assi/
due p̄siliator: dur' z premōstrator: itine/
ris arti z recti. **S**i p̄o tal' q̄ rar' est inue/
tus forte fuerit cū ocio nouū meditā/
tē instruedi q̄stū libuerit: felix q̄dē erit
ip̄e nou' tyro: si t̄m. p̄tin' ab scylla tres/
pidatōe par' est credere p̄silio. **S**z o q̄
nōs bone ihu q̄uens hesitabit z idē re

petet iterū iterū. q̄ q̄i falli reformidans
q̄ret idē Deniq̄nō vret erga danē sibi
psiliū doctna iacobi. q̄ est vt postulet i
fide nihil besitās. **S**cp̄si q̄daz super
bmōi scrupul̄ in tractatulo de p̄para
tione ad missaz. aliq̄ silr̄ d̄cautel̄ d̄ spi
ritū blasphemiedurissimū. aduersus
quē remediū optimū ē p̄tenere nec cy
rare. q̄n̄ pot̄ irridere. neq̄ sup̄ his iol
licite p̄fiteri nisi forsitā in p̄ncipio p̄
cautela ⁊ h̄ndo psilio **D**e scrupul̄ p̄o
teneat̄ hec regl̄a q̄ aduersus eos agen
dū ē si ita prudēs aliq̄sz expt̄ psiliator
dictauerit. mā dauerit aut iusserit. nec
aget in h̄ p̄sciaz suā demeritorie. dū
illā ad psiliū sapiētioz p̄ rōis libtatez
ab aīo suo mutat̄ ⁊ deponit̄ q̄uis assis
due sensualitatis remurmuratō forte
sentiat̄. Alioq̄n nūq̄ fiet in pace do lo
cus cordis. **R**ursus aduertendū. qm̄
sic dicēte **A**resto. oīs n̄ra p̄gnitio vēit
a sensu: iterū necesse ē oēs intelligentē
fantasmata spectari. sic originat̄ medi

tatio nostri cordis a sensibilibus que fi-
gurata sunt et colorata. et ceteris accidē-
tib⁹ t⁹is et loci circūuoluta. Hinc sunt
meditationes cōscripte: hinc imagines
pictæ et sculpte. hinc generaliter fit il-
lud psalmiste. **M**editar⁹ suz in oibus
opib⁹ tuis. in factis manū tuarū me-
ditabar. **Q**ue utiq³ facta et opera sunt
corpalia. **N**ihilomin⁹ d⁹ assurgere me-
ditas et ultra p⁹gredi veluti p⁹ scalā ali-
quā ex visibilib⁹ ad inuisibilia: sic dicit
ap⁹l⁹s. qm̄ inuisibilia dei ex his q̄ facta
sunt intellecta cōspiciunt. sempiterna
q̄z uertus eius et diuinitas. **P**ropterea
docēs nos a corpali ad spūalia mig-
re dicebat. **E**t si xpm̄ fm̄ carnē cōgnoui-
mus: nūc tñ fm̄ carnē ñ cōgnoscimus.

Ca. XVIII.

Duertendū uero

a q³ meditatūris duplices inter
ceteras tēdunt insidie. vna dū
petūt cōsilū sup̄ occurrētibus scrupulū
meditatione sua p̄sertim m̄lier a viro. **A**

tera dñ sunt in actu meditatiois. **F**it i
p̄mo casu crebri⁹ ⁊ leui⁹ q̄ a mltis cre
di p̄r agglutatio q̄dā aior⁹ velata pal
lio sc̄tē duoteq; dilectiois. q̄ p̄mo ⁊ fa
bulario sub typo q̄rendi ⁊ silij q̄rif.
dehinc aia veluti ⁊ fricata calefit ⁊ sen
sim igne ceco carnal amoris carpit et
vrit. nec intelligit p̄mo donec rādē ad
rūsus leues; ad facetos blād ofq; gest⁹
p̄uentū ē. **A**uertat dñs a suis suis id
q̄d reliquū silem⁹. **T**imeo inq̄t aplō
nc dñ spū ceperit. carne ⁊ summamini
Scp̄si iaz plies talia p̄seq̄nter ad **Au**
gustinū noiatim intractatulo d̄ p̄ba
tōe spiritū. **I**ncurrūt aliō picl̄m me
ditates: dñ i sol fantastij; dñ sol imagi
bus corp̄is se tradūt ⁊ toto cor̄de vebe
m̄ter incūbūt. **F**it p̄inde q̄ meditantē
dñ trāsire satagit i p̄tēptatōz collabat
ad melācolicā seu fantasticā lesiōz. ita
tādē vt imagies itez p̄fatas i imagiati
uap̄tute p̄ reb̄ip̄is exteriorib; accipiat
Et sic enenit i sōniātib; dñ dormiūt;

aliter istis in vigilia contingit quia verba
et opa nullam inter se connexionem. nullum or
dinem suam. ubi neque est principium neque fi
nis. ubi sic vulgo dicitur neque est caput neque
cauda. sicut de gallo fit saltim ad cignum. ita
ut vigilantes somnare videantur. Porro
timet non timida. sperat non speranda.
Hinc gaudio dissoluntur. nunc subito
merore tabescunt. Quales egent ampli
us somno socrati quam monitione sapiens.

Tractatus venerabilis magistri Jo
hannis Gerson de meditatione cor
dis. Argenti. impressus. Anno domini
D. cccc. lxxxix. finit feliciter.

ingit q̄ p̄
cionē nullū
oncipiū negi
e q̄ caput neg
ad signū
ideant̄ p̄
e nō sperant̄
r. nunc labro
es egent̄
onide lapid

rabill̄ m̄
meditacō
us. Anno
it feliciter.

**Incipit tractatulus sancti Bonaventurae
de quinque septuaginta pueri Ihesu**

Quoniam secundum viros venerabilium
 quos ecclesia dei diuina irradiatio am-
 plius illustrauit et repletis deuotio abundantius in-
 flamauit sententia et doctrina: dulcis ihu medi-
 tato uerbi incarnati diuina contemplanio: deuotam
 uiam supponit et omnia conuenienter fragrantia
 odoramenta suauis dulcis meliorat et festiuis
 gsolat et confortat. **H**inc est quod in mea cogitatione
 inuidenti tumultu paululum subtraxisset et intra
 memetipsum cogitare coactus quod de diuina incar-
 natione in hoc sepe in mente pertractare non aliqua
 consolationem spiritalem recipere in qua diuinam
 dulcedinem in hac lacrymarum ualle perperit
 degustare ut ea aliquantulum degustare temporalem
 et plantaginem gsolatores se perferius fastidire
 inuidit onente mee sententia quod cum deuota benedictio
 dei patris uerbum et filium conuictum mediante
 gratia spiritualiter possit uirtute altissimi tempore parere:
 notare: tu beatis magis quere et adorare et
 deum dei pro hinc lege moysi in templo feliter
 presentare et sic tanquam uera christiane religionis
 discipula quod festum quod de puero ihesu agit et hinc
 mente deuota ut omni reuerentia valeat celebrare

Uit sic humiliter corpe verbis humilibus scriptis
grordantibus auctoritatu breuitate in p[ro]ximis
In quo tractatu breui et humiliter si uel modicu
deuotio meditando dulcis inu[er]itatem quib[us] legedo
incipiat ipm[er]itatem suam omnium bonorum omnium
fente et auctore laudet. glificet et laudat si
nichil uel minus sufficiat et diuine spiritent
ut forte sibi minus deuote et humiliter legere ipuret
et ascribat

Prima sollempnitas de corpore pueri ihesu

Primo igitur purgato intellectu gratia lauro
et inflamato et eleuato affectu dilectio imitatio
sapientia meditatio | deuotio cogitatio p[ro]curatio
du e[st] qualiter ipse inditio dei filii xpi ihu sic
deuota mente spiritualiter g[ra]piendo. Quia
deuota uel spe relesio ipm[er]itatem uel timore et em
suppliciu ut redio in hac lacrymarum ualle diuine
remoradi | mota et stimolata nouis in spiritalibus
uisitat | sanctis affectibus inflammat | medita
tibus relesio. aueriat | et tandem auertit et de
spertis ueteribus desertibus et p[ro]ximis desiderijs
nouo uinedi oppositio aperte luminu[er]itatem in quo omne
domi optimu[m] et d[omi]n[u]m p[ro]feru[m] : spiritualiter ipm[er]itatem
feruat. ad aliud agit q[uam] q[uod] supuenire uirtute
aliqua et ob uirtute relesio relesio |
rationalis g[ra]piens inu[er]itatem : inu[er]itatem omnes

ad videndum q̄ fortat et adiuuat pater celestis
 diuino quoda sermone aiā exaruda fant et
 ferundat **D**ost huc greptū saxatissimum
 pallet infanie puera hūilitate iquerfatione
 fapidiū tibi et potus i gipit i mente plenario
 mudialiū contēptu et abierio **d**esideria vari
 ant in affectioe ex diuerforū bonoz pposita
 nitentē **l** aliqui enā infirmari et exotaxe in
 sipit aiā in ipie volutans abierio **T**am enī
 inredit triphs et turbulenta ppter verere de
 litorū ppetratorē **l** ptempis omiffioe p hōim
 ad huc in mundo mudialiter conueniū sonetate
 et conuerfioe **T**am paulatim graue et tediofū
 inapit eſe omne qd foris ē et foris termit
 qd intus p̄cipit et audit **T**O felix ioreptus
 que talis ſequit mundi ioreptū: et celeſtiu
 opatione appetit **T**am quāuis ad huc modio
 gupato ſpū deſipit raxo in gemitu **T**am
 inima in maxia montana aſcendere inipit
 poſt talez ioreptū faſtidium **t**errena **l** de
 ſiderant **t**eleſtia et eterna **T**am fugere
 inipit ſonetate illoz q̄ terrena ſapiunt
 et appetit familiaritate eoz q̄ celeſtia con
 ſupitunt **T**am inipit aiā in maxia miſſiōe
 Elizabeth hor t̄ilis q̄ diuina gca amplius p

dilectorem inflammat. Et hoc valde notabile multis
necessarium est quato magis se amodo abstrahunt
tato familiarius se bonis amabiles et familiares
reddunt. Ut tanto amplius malorum consuetudinem se
superat quato dulcius bonorum et spiritualium honesta conuersa
satis exortu affertur affertur et inflammat. **Quia** sicut
sicut **Gregorius** cuius sicut vixit adheret. amittit
ut ex eius assiduitate virtutibus. non solum virtutibus. ex
emplo quod faceret attendat in amore veritatis.
piorum tenebras fugiat connoce diuine lucis in
ardescat. **Non** infidelium bonorum societate require
Unde enim ut si fueris socius quod fueris. eris et
socius virtutum. **Hec** tenet fidelis anima qua iusta.
qua sancta. qua deuota fuerint illarum sanctarum collo
quia. qua diuina salutifera consilia. qua vincide sancti
tatis mutue societatis opera diuinaque alia verbo
et exemplo puorabat ad meliora. **Sicut** tu o deuota
anima facias. si te despicere scio gressisse noua relesis
vite desideria sentias. fuge malorum consuetudinem. asse
ru maria. quere viros spiritualium consilia imitari
quide perfectorum vestigia. contemplate bonorum verba
opera iustitiae et exempla fuge puerosque venenosae
consilia. que se puertere sicut impedit
appetunt. latebrare non desistit. noua scilicet spiritus
inspirata desideria et sepe sub spe bone et
pietatis virtus in fundit in pie tepiditatis dicitur
Nimis magnum est quod iniquis nimis arduum

ad pponis intollexabile qd facis: vices tibi no
 superit: virtutes naturales deficiunt: caput confundit
 oculi deprimunt infirmitates diuersimode nutriunt
 ptisis paralysys calculus et vertigo capitis.
 oriloz caligo sensu hebetudo vis obnubilatio.
 viriu destructio his omnibz subiarebis nisi abin
 reptis abstineas tet comodo corporali amplig in
 tendas: statu tuu no desent talia pber dimi
 nuut honor tuu et reuerentia. Vides q ia factu
 e magiste discipline et medici corporis qui
 nec mores pios pponit nouit nec curare
 piam infirmitate mentis heu heu qd et quatos
 maledicta mundalium consilia supplantauerunt et
 correptu in eis q spm sctm dei filii extirpauerunt
Hec e illa portio amfexa et mortifera: psuasio
 diabolica que in multis spuale correptu impedit
 implexisq correptu iam q ppositu formatu
 ut pcoru iam pfectu in tex hnt et extirpuit
Sed sunt et alij qui vident et forte sunt boni
 et religiosi: s m salua eoz reuerentia nimis
 timidi no attendentes no du abbreviata moru
 du rot saluare negat nec confidetes no du
 dimmua pietate altissimi quin iuuare valeat
 haberes zelu dei sed no h scientia dum ex
 passione corporalis afflictiois ut forte eximide

de
naturalis affectiois dū alios videt similiter
agē qd ipi iam dudu bonū et sanctū iudicabat
et tū nō audebat in thoroze retrahūt homines
ab opibz pfectis **D**issuadent ea q̄ excedūt statu
vite omnium: deserviūt sancta rōsilia diuine in
spiracōis quorū rōsilia rōtione vite quāto magis
sūt autentica tanto magis inueniūt p̄uolosa
Aly dicit et multū callide exantiqui hōis ad
inuentōe obynūt **S**i talia at talia foreis stus
et bonus religiosus et deuotus iudicaberis **E**t
tū mte nō dū sūt qd esse ab alijs putaris ymo
spertu sumi iudicis tua magna graua et
horrenda peccata gnosceris: res exis et
amittis meritū opibz et simulator et hypocrita
reputaberis **C**alla et similia ex eroga dicit
dūt ē illozū q̄ nichil mali fecerūt q̄ sanitate
et inoreter vixerūt q̄ oia opre deū dimiserūt
q̄ toto rēpe vite sue deo p̄ferte ad hēserūt **S**ed
et hos deo deuota et dilecta aīa deuota: morez
astende tū maxia **P**aulus nō vixerat sine
opribz: nō diu deo ser uierat qm̄ in terrā relū
rapiebat: et dnm̄ facie ad facē sē replabat
Maria magdalena tota supba: tota ambiciosa:
tota mudanis vanitatibz intenta: cor nris tu
piditatibz dedita nō longe post ad pedes ihesu
mte aptos stus sedit **E**t tū inuenire deuota

doctrina pfectis audiuit. **P**rima om̄i i modio
 tpe videre deū meruit alij v̄ba veritat̄
 q̄stante p̄posuit. **N**ō em̄ ē p̄sona deq̄ accepto
 nō pensat nobilitate generis nō diuturnitate
 t̄pis nō multitudine op̄is. sed feruore complice
 et raritate maiore deuote mentis. **N**ō em̄
 pensat q̄lis aliquado fusti sed q̄lis ē amodo
 tepisi. **U**n talit̄ q̄sulentū cōsilia essent
 multū reprobabilia si nō existerent sim
 plicitate lis nō approbanda. **T**u ergo o aīa
 diuō serm̄e grauada. fuge indortū q̄silia
 si nō habes oculos lyncos. noli abirete hu
 manob̄ meliō ē p̄te h̄re quā toto tace malū
 ē p̄dere p̄te p̄didisse et multū ē nolle p̄ficere
 p̄te deferisse si nō potes salua p̄mōrenā
 p̄deas salua p̄penitentiā si nō potes ēē
 katherma ut cecilia nō rēntas ē maria
 magdalena ut egyptiara. **S**i p̄didisti iuue
 tute noli amitte senectute si vixisti in maxis
 fluctib̄ moriaris in litore sim̄b̄. **I**st̄ si
 te sentis p̄to p̄posio dei dulcissimū filiu ih̄m
 cōrepiſe p̄ditū venena mortifera fuge
 et festina desideria et affecta more parturi
 vris felicit̄ ad partū puenire. **S**ed notadū
 ē q̄ beata virgo nō p̄m̄ post cōceptiōem pepit

filium sed de uersis noue mensibus genuit popm
qd no uocat a mysterio qd no e omi spm ce
dendu Sed o aia deuota qm nouis illustratiob
ut reuelatiob illustratiob ut illuminatiob insolub
inspiratiob magne pfectiob ppositiob mtrmser
mflamariob: no gratiam de tuo qd illo ad opm ppera
sed bene tenu et tu bonis et potissime tu illis q
mitalibz sunt cepti delibera. vobu que inspirata
sunt liceant. debeat et expediant. vobu dicit
pheta qd sint rsona vobu doctriob aploz
et scioz doctozu aliquantitate sint gratia et ena
vobu exepis scioz sint filia ut dicitur et ad
opm festinat qd an absoluas te ab his mtra
qstionna qd pndesu e tales inspiratiob
dum et frequente imente qdpe et m ad effectum
boni opibz modum ut nihil pperare

Secunda sollempnitas denatiuitate pueri ihesu

Secundo igit attende et considera qualitate
bndicty de filij spualitate nascat numero Nasit
en tu post sanu d filiu post distussum sufficere
negotiu: post inuocatu diuinu patrociniu:
sanctu ppositu pduat ad effectum tu iam aia in
ripit agere: ope pferre qd diu ptractauit

in mente tu iam incipit vixiliter agere qd iam
 dudum pponerat pfixere sed tu sp forma dicit
 inchoare p fiebat de fixere **I**n ista vltima nati
 vitate angeli in bilat dei glificat parte pdicant
Quia du qd du mare gregu e ad defectu boni opib
 pduit: mare interio reformar. **N**o em i regio aie
 ego diua bn gerit: qn raro spui: et spus carni reluctat
 qn spus solitudine et raro affectat multitudie: qn
 qn spm xpi et carne mudg qn spus qrit qerez
 contemplatis in deo et raro appetit honore raze
 lauris in seculo **C**ontra postpua raro spm subiunga
 postpua bonu opg qd du p carne e impeditu
 pduit ad defectu paxo et exultat interio reform
 mat **I**n ista natiuitate no audit clamor
 lametabilis no sentit dolor lacrymabilis no pi
 pit exultat qm exultabilis s amixato deintexitate
Quia beata natiuitas qua tante sequit corge loq
 et hoim iocunditas **O**ignit qua dulce et delectabile
 e et matrea opari si in fama nos pmittert: qua
 sanata statim naturalibz grea aridet: ia expeit
 p vexo e id evangelio dictu **C**ollite iugu meo
 sup vos et disite ame p mitis su et huilib corde
 et auerietis nequa **Q**uabz uis **I**ugu em meo suave
 e et omib meo leue **E**t notadu e har o sia deuota
 si te per ionda delectat natiuitas debes esse homo
 maxima **N**am maxima interptat amaxu mare

Illuminatrix et Dna **E**sto 2° amaram maxe p laxam
morsa coricidem ut appetis commissis amariissime do
leas ut de bonis ommissis p fundissime in gemitas
deductis neglectis et p ditis incessante te affligas
Esto scdo illuminatrix p honesta conuersatione p vir
tuosam opationem et studiosam alioz in bono infor
mationem **E**sto 3° Dna sensum carnalium cupiditatum
omni operationu tuarum et oes affectus p iuxta dictam
raris carias et i sibi tua salute et p iuxta edificandis
diuina laude et gloriā appetas et requiras **H**ec
illa felix maria q appetis ppetratis dolet et in ge
misit: que virtutibus fulget et clarescit q carnalibus
defectibus domina **A**b ista maria iesus xpus in
gremio sine dolore absq labore spualiter nascitur
dedignat **D**e hac felice natiuitate cognoscit et
gustat qua suauis e dñs ihu **R**euerā suauis e
qñ emittit scilicet meditacionibus qñ balneat deuotibus
et calidis lacrymarum fontibus: qñ inuoluit capitis de
sideriorum velaminibus portat scilicet dilectionis man
plexibus o sulat reuerentibus deuotibus affectibus et copulat
in interioris mentis similibus **N**o eni ad hoc nascit
ut abiciat sed ut in summa diligētia more regaliū
in fontem custodiat **H**ic nota fidelis aia q ante gremio
illa signa spualiter q in ppi natiuitate p puerum visibili
litē **M**ultis eni signis et pignis in doctorum sententia
et doctrina e illa benedicta natiuitas p pchata

Na inuente romana muri templi panis funditus cor
 ruerunt Sodomite a toto orbe morte subitanea
 interierunt Vinea exaridi ia morte fluxerunt
 et fontu balsami extulerunt Fons aque mutatus
 in fonte olei et fluxit usque in tyberim et manauit
 tota nocte illa Stella magna apparuit que forma
 pulchri quercu habuit et in capite reus splendebat
 Tres soles apparuerunt in oriente et parvuli in nouu
 corpore solare sunt exorti Indie media interdu aures
 apparuit circa sole et in medio circuli virgo pulcherrima
 pluxu gestans in gremio Et quid plura Ista natiuitate
 in summa angeli mirabiliter predicabat pastores
 nubabant animalia bruta cognoscebat Erre iam
 vidisti qualibus signis et prodigijs e visibilitate in
 strata natiuitas saluatoris Sed ia aduerte diligenter
 fidelis qua q rapis se ihu mate expeat Veru in te
 spualiter inuata sunt hec signa inmutata mirabilia
 ut sic possis aliquantulū rethificari de hac natiuitate
 saluifera Aduerte diligenter: cosidera frequenter an
 aliquid in te corruerit Templū hūc appetitus uane
 concupis et superbie: Veru cenderit idolu id est affectus
 false possessionis et auaricie Veru ne ad huc inur
 xit sodomite s. carnalis delectationis et concupiscentie hec
 sunt quasi roma signa istius natiuitatis saluifere: qn
 iam ata se sentit euacuata ab ambitione prouinitate hūili et
 alienata ab auaricia p desideriu paupertatis: purgata

amara luxurie p amore castitatis Post her to
spera cu magna diligencia vreu ad huc floreat aliqd
pmea balsami :: multitudo sanctaz affectionu vreu
fluat fons olei :: de tuo corde exeat opa misericordie
Vreu illa tres soles :: tres theologice virtutes orient
i oriente :: i deuota more et romant inter se mutua
federate Vide ena si stella noua claritatis :: diuine
cognitio ad huc aliqd fulgeat Si circuli aurei iux
sole :: sancta affectio iuxta cognitiuem appareat Si
Virgo cu puero illis sedeat id est si oro pura cu de
uote simplici in affectio pmaneat Post her oia si
adoret aialia .i. pfecte obediat sensita Si exunt
reges .i. desiderijs et affectioibz nouis ad ihm mouet
virtutes intellectuales Si angeli .i. ois habitus
virtuosi pmetis hylaxitate uulit .i. pte metis
traquillite parte nuient .i. pte cordis serenitate
ihm pdicent Et postremo subtilite qfidera si papes
.i. sice meditates parvulu manu ihm n' datur in p
sepio inueniat Presepe e gna infelix clausa p to
temptu mudanoru .i. sapius a pta p desideriu et noq
Vir e long reuerentis paupis regis Illir p natiuatale
amre reponit ibi a pauporibz inuenit O felix
psepe que totines :: regit glie inter inuenio et
iumentu et refectoriu angeloru de te pasant bruta
aialia : et refint anima deuota : te licet in prope
in felice pdico si multo felioxe dno deuota gfiencia
que ne e id quid tu persona Si in gmet spualite
quod tu totinebas corporaliter

Tercia sollemnitatis de impositione nominis pueri ihesu

Tercio considerandum qualiter ille beatissimus infans
 cuius spiritualiter natus sit oromandus. Et puto
 quod potest notari conueniens quod ihesus quod scriptum est vocatum
 vocatum est non eius ihesus quod vocatum est ab angelo per quod
 gignetur in utero hoc est non facientissimum apprehensum
 placatum hoc est non virtuosum: gratiosum: gaudiosum
 deliosum: gloriosum: virtuosum quod super homines: con-
 cretat riuus: recipit vires renouat metes. Gratiosum
 primo habens fidei fundamentum spei firmamentum
 caritatis augmentum: iusticie complementum. Gaudiosum
 quia iubilo in corde: melos in aure: mel in ore
 splendor in mente. Nomen utique deliosum quod pasit
 cogitatum lenit placatum ungit inuocatum recipit scriptum
 inscribitur lectum. Nomen reuera gloriosum quod dedit
 rebus visus surdis auditum sermonem mutis: vitam
 mortuis et gressum claudis. Onome benedictum quod
 ostendit tantum virtutum effectum. Quia siue precibus
 siue legibus: siue donis siue aliud quod nunc optis facias
 nihil tibi sapiat nihil tibi placeat nisi ihesus
 Nomen igitur tui infantulum ante spiritualiter genitum
 ihesus habeat sibi quod nominat dei filium: splendor glorie
 ymago substantie. Verbi patris vatum auctoritatis
 heres vniuersorum rex regum: dominus dominorum. habeat
 sibi quod dicitur: vniuersus et bene quod in prophetam

ut claruit in doctrina exudice in pugile sic paruit
in diaboli exudice debellatoe in saeculo sic ostendit
in patris reconciliacione in pace sic in saeculo in
remoxu retribucioe habeat her oia sibi cu suis
suis comuna Sit tibi iesus saluator in
huius vite in colatu et in sexia Salua omq te
amudi vanti te te in pugnat a demonis falsi te
q in secat araxnali fragilitate q te occinat Clama
deuota inter tot huius vite flagella O iesu saluato
mudi salua nos qui peccare et saeculuz redempti
nos salua inq dilligite saluatoe no fortitudo debile
resolando flebile diuicando fragile et solisando
instabile Sed heu vni e qd cu fletu ex se xu quod
no carat a miseria q no statim ut nescit tunc
ridit et nominat q huius seges dies octaua coportat
Puto q p septenarium q mortenario in cludit
vniuersitas diuinae et moralium virtutum tu vni
et vniuerso pacis firmat Quia postqua omnia p
fortitudines aduersa tolleravit p iustitia miseros
et agentes sustentauit p peccata corrupcionis
superavit p prudentia onudi et antiqui hostis insidias
derelinquit Ad huc postqua p fide deus om peccate
intellecit p spem in eu caqua remundatoe
in oib opib suis apparuit p caritate cu caqua
om honoru largitore toto corde dilexit Et demu
die octaua p rruis abata omib phantasiis
p magnarib; omib viciis et mutilib; p rrua
1019

paratis omnibus ad motibus et ordinibus affectibus
 per exercitum templariorum in domino dulciter recessit
 Quare puer moritur tunc dulce nomen ihesu imponitur tunc
 eis dicitur sentit et gustat tunc popit virtutem
 tunc precipit iocunditate Quarta septis fuit dulcedies
 post illa beata nomen imponitur illa felix mater
 naturalis et vera mater spiritualis virgo maria
 quoniam precipit in hoc nomine demonia eorum reos illuminari
 infirmos curari mortuos suscitari mixanda cum
 lacu Sic recte tu o aia mater spiritualis merito debes
 gaudere et exultare quoniam tu peperis vite et in alijs
 partibus benedictus filius ihesu demones sanat in penam
 dimissione reos illuminat in vere committit in
 fusione mortuos suscitatur in grege collat infir-
 mos curat claudos sanat paralyticos et contractos
 certificat in spirituali confortare omnia efficiunt
 fortes et viriles pro gratiam qui peccatis erat debiles
 et infirmi pro culpa Quia felix et beati nomen
 quod semper meruit habere virtute et effundit Ali-
 quado letificat aliqui usque ad mentis ebrietate in fudit
 et sua dulcedine communit

**Quarta sollempnitas demagorum
 adoratione**

Quarta sollempnitas que consistit in magorum
 adoratione Postquam etiam aia ihesu dulcissimum

puerū p̄grām sp̄cialit̄r cont̄epit pepit et nominat
teos reges : teos anime voces que s̄n reges dicunt
que iā taxm̄ p̄m̄a p̄m̄t. sensibz̄ dormiant̄ insolis i
diuinis p̄uidybz̄. Et d̄eret̄ rex̄e reges om̄pant̄ p̄uerū
iam p̄ effectū multiplicēs eis̄ reuelatū in̄uitate regna
hoc est̄ in̄ totū m̄udi machina estimat̄ eā quocundū
Querūt̄ igit̄ meditacōibz̄ : requirūt̄ affectōibz̄. inf̄erō
gr̄at̄ deuotibz̄ rogacōibz̄ : vbi ē quī n̄at̄ ē. Vidimz̄ stella
eis̄ motū : vidimz̄ claritatē eius̄ fulgentē in̄ deuota
mente : vidimz̄ splendorē eius̄ radiantē in̄ int̄imis aīe
Audiimz̄ eis̄ vocē que ē dulcissima. Suscipimz̄ eis̄
dulcedinē que ē suauissima. Percepimz̄ eis̄ odorem
suauissimū. Cōp̄ti sumz̄ eis̄ amplexū deliciosissimū
Iam̄ B̄exodes̄ reddē respōsū p̄de dilectū. mōstra
in̄fantulū desideratū. Propter̄ tuā gl̄oriā videndā
nō venimz̄ : p̄p̄tē tuā gr̄at̄ obtinendā nō p̄p̄erāimz̄
p̄p̄tē tuā maiest̄atē adorandā nō festināimz̄
Tua em̄ gr̄a ip̄s̄us ē factura : tua maiestas̄ ip̄s̄us
occurra. tua iocunditas̄ sua ē potentia : tua opulencia
ip̄s̄us vmbra : tua nobilitas̄ tua magnificētia ē sue
in̄finite bonitatis et nobilitatis modica similla. In̄te
nuimz̄ q̄ ip̄m̄ cognoscimz̄ cōt̄as et desiderā nō in
quo requiescere debeatmz̄. Tuus et d̄at̄ honor et d̄nus
ē s̄u deuotibz̄ nutus. Dic̄ igit̄ me p̄p̄t̄as̄ vbi ē quī
n̄at̄ ē. Vbi ē longitudo breuius : magnitudo leuius
altitudo subdita : latitudo angusta. Vbi lux lucens
aqua s̄inens. panis esuriciens. Sic nobis̄ vbi potentia

regit. sapientia impieuit. virtus sustentat. verbum
 patris partat. **D**ir nobis ubi eterno dei filii in fatis
 inueniet. **U**bi splendo patetne glorie patris in uoluta
 tenet. **U**bi audiens in tunabilis uagante q̄ ē miseroꝝ
 consolatio. **U**bi uidelimḡ in te brachia in fantula baulatū
 qui ē angeloꝝ et hoim̄. celoru et creaturaꝝ om̄iu con
 seruator et solidato. **H**unt desideramus. **H**uc quærimꝝ
O dulcissime. **O** romanis te puer eterne in fatis antique
 • quando te uidelimḡ. qn̄ te inuenienḡ. qn̄ an̄ facie tua
 apparebimḡ. **E**det gaudere sine te. **D**elictat gaudere
 teū et flere teū. **O**m̄e quod tibi ē aduersū nobis ē
 molestū. tui b̄placitū ē n̄m̄ in deficiēs. gaudū et desi
 deriū. **S**i tam̄ dulce ē flere de te q̄ dulce exit gaudere
 de te. **U**bi ergo es quē quærimꝝ. **U**bi es quē in om̄ibꝝ
 et p̄om̄ibꝝ desideramus et affectamus. **U**bi es qui natus
 es rex iudeoꝝ. rex deuotoꝝ. **D**ux miseroꝝ. **L**ux reuolu
 • tira morientiu. **S**alus eterna eternalit̄ uiuentium
Et sequit̄ responsio conueniens. **I**n bethleem uide bethleem
 domus patris. **J**uda consistens interpretat̄. **U**bi em̄
 xps̄ inuenit̄. **U**bi post confessionē primū patris celestis
 uite. i. doctrina euangelica audit̄. **I**rruminat̄ et deuota
 mente excutit̄. **P**er ope implet̄ et alijs implenda p̄
 ponat̄. **U**bi puer iesus in maria matre inuenit̄.
 • ubi post lacrymosā contritiōem. post feurtuosa con
 fessionē. **D**ulcedo celestis consolatis aliqui in te abundanti
 • mas lacrymas degustat̄. **I**n oro que pene desperares
 inuenit̄. gaudentē deuemia p̄sumente dexteliquit

O felix maria aqua ih̄s contigit. De qua ih̄s nascit. et
in qua tam diditer et gaudente ih̄s muerit. **E**t
notandi e h̄ic q̄ ih̄s quiescit laetit̄ aragibz et hor
ut ip̄m tū oī reuerētia adoraret. **A**d doctoribz vt ab
ip̄o reuerentia donumata tū sūma diligētia audierit
A sponsa vt suis suauitatibz dulcedine p̄seruata collo
quia degustaret. **A** maria marce vt ip̄m p̄dium
reuerentet et ab ea se amplig nō alienaret. **S**ic uos o
reges hor e deuote aie uixes naturales quereite tū
reuerētibz reuerētibz vt adorētis. munera offerētis
Adorare tū reuerētia quia creator et redemptor et remuner
ator. **C**reator in naturalis uite reformatore. **R**edemptor
in sp̄ualis uite reformatore. **R**emunerator in eterne
uite tollatore. **O** uos reges adorare tū reuerentia
q̄ rex potentissim. **A**dorare tū deuotia quia manifeste
sapientissim. **A**dorare tū leticia q̄ liberator lib
alissim. **A**dorare in qua gaudente quia e dux
equitatis. **A**dorare deuotex quia e lux reuerentis
Adorare feruenter quia e fons caritatis. **R**ex
sufficit uobis oī nisi eōmmiter oblat. **O**fferite in
auxu dilectiois ardentissime. **O**fferite ih̄s obreplatis
deuotissime. **O**fferite in iuxta contritiois amaxissime.
Iuxu dilectiois p̄te bona tollata. **I**uxu deuotiois p̄te
gaudia beata p̄parata. **I**uxu contritiois p̄te
p̄iti p̄parata. **C**atum offerite eterne diuituri
Iuxu aie sanctitati. **I**uxu corporis passibilitati
Querite enā o reges tū doctoribz vt uobis pandet

q̄ factet

secreta sue inextinguibilis sapientie ut ostendat onagna
 sui sue amixabilis potencie ut nos doceat inplacita
 sue uoluntatis et complacencie **Querite** inquam cum re
 uerentia quomodo dia tam potenter de nichilo creauerit
 quomodo ita cuncta tu sapienter in uniuerso ordinauerit
 quod singula tu clementer suo inestimabili bono deor
 auerit **Querite** humiliter si homi fas e i har uita
 inuestigare qualiter ille tres pssone coequales et
 coeternae subsistant in vna et indiuidua substantia
 et har in trinitate beatissima **Qualiter** ille tres
 substantie uidelicet patris et filii et dicitatis quiescant
 in vna pssone et har in xpi incarnatione sarcinissima
Qualiter ab eterno patre a nullo filii a patre solo spūs
 sctis ab utroq; **Upe** que queris doctor e et cognitor
 vis ueritatis a quo ois ueritas principaliter querit
Post que ueritas exemplariter p dunt **Ad** quem
 ois ueritas finaliter redunt **Ex** ordiat **Upe** est
 doctor q doret ois ueritate **Veritate** uite qua in
 multis depreuit luto sa gulositas **Veritate** doctrine
 qua seu implexisq; recant uoluptuosa uanitas
Veritate iusticie qua effugant periculosa auaritas
Querite qd uos reges deuon ihm ut uos doceat
 omes ueritate **Veritate** uite ut qnatis q litex uos ipos
 uiliter regere debeatis **Veritate** doctrine ut cognio
 statis qualiter subiectos laudabiliter dirigatis **Veritate**
 iusticie ut intelligatis qualiter deo seruiliter seruiatis
Querite ena ihm aliqui tu sponsa dulcissima

morte delinaxu. vbi decambulabat tu ados adole
scentulis vbi lilia colligit cu viximibz vbi comedit
fructu pomoru suoru tu inueniunt **Querite in cella**
vmaxia vbi tena sua pparauit ad qua suas spena
lissimas amitas (que sequit eu quontis ierit)
tm inuitauit: vbi ptinget se et faciet eas disambie
et transiens psonaliter mimixeat eis. vbi ammi
streat faxula varia de pinguidine sue etexne
nobilissime et feretissime diuinitis. vbi appinat
ponula sudulissime et carissime humanitatis **Certe**
illit bibit amire sed inelxiant carissime **Querite**
tandē in rubiculo vbi requiesit tu sponsa inter
complexus et ofcula vbi rubat in meridie qn splendo
etexne veritatis tam lunuleter lucet: ardor superne
caritatis tam dulciter cedit **Ibi** in pillat auxibus
spense feretissima sue pprofunde et in sicutabilis
sapiencie **Ibi** donat altissima munera sue lumme
et in complaxabilis magnificencie **Ibi** iocatur vbi
blandit. vbi cosolat. vbi dilecta alloquitur dices **Vere**
quod vis et dabit tibi **Quis** felices qui yhm in
hoc rubiculo feretissimo inueniunt. qui hoc rubiculū
intrae psumunt **Quia** paucen in ortu delinaxu
inueniunt **Sed** pauciores in cella vmaxia reperiunt
paucissimi vero nō nisi feretissimi amia rubicula
intrae psumunt **Quia** scipitu ē **Adiuro** vos filie
iherusale ne susisteris neqz eni gilare faciat dilecta
donet ipa velit **Vnde** susiciat vos o reges

qui adhuc terrena sapitis. qui adhuc temporalia
 disponitis. quod si aliqui post diligenter inquisitionem
 in seipso inueniant. Vestra enim conscientia adhuc
 forte non est facta ortus deliciarum ubi florent sancte
 meditates redolent virtuose operibus. ubi vigent
 delinose affectus. Ne forte minus perfecte diu potest
 cella uinaria. ubi illa celestia fetula odorant. Illa
 uina angelicu gustant quibus amari aliquando fit
 interitus consolant. Et heu minime ut timeo diu
 potest rubicula sibi peccatoribus absconditi soli sponso
 apparatu parati et ornati. Ubi sponsus cum sponsa
 dilectus cum dilecta requiescit inter sexeta et indi
 cabilia sui familiaris oscula. Ubi sepe audiunt
 talia et archana que quidem intelligit. Sed non dicunt
 quia forte ut exprimi nequeunt ut ab hominibus
 homine uiuentibus precepi nunquam possunt. Si tamen
 ex abundantia diuine pietatis aliquando ipsum post
 fletum et planctum post luctum et gemitum post positum
 fenilaxa negotium admodum uidiuistis moxto delinaxu
 . Ut forte quod magis uexu et an fores adhuc
 uobis clausas per foramen insperistis in cellam uini
 arciam et uidiuistis sponsum ornatum et surintum. nec
 sanctorum miris parante propinante suis amnis.
 uaria fetula et uina delinaxu. et statim ignota
 et inognita nec adhuc ad talia admittenda per iam
 torres expulsi et repulsi fueritis et iterato. Heu

ad solita et mundana redyistis **E**t si post hoc ad cor
reuerſi nō in memoras illis iorunde ſocietatis quam
gaudio cordis inorto deliciaxi aſpexiſtis **N**ec non
et illius beatiffime ioranditatis et ſollititatis quam
deſolata per rimula inſpexiſtis de qua neſcio quale
ſolatiū ſed tū tale quod ſouperat omēs ſenſu et
omē huius mundi conuiciū p̄ ſp̄iramentū modici ſenſi
ſtis **T**am tū maria matre ſhm̄ p̄ceditū tū dolore
et maxore quaxite **C**urrere tū planctu et gemitu
poſt ſhm̄ quaxē dū **Q**uaxite tū et flentes dicit **O**
q̄n̄ te inuenim̄ in ſolatorie que expectam̄ **Q**uando
te inueniem̄ gaudiū nr̄m quidd̄ deſideram̄ **O** ſi
anima nr̄a adhuc redire ſemel valeat et ſi non
amplex̄ et ofcula ſaltem ubi redolet ortus deliciaxi
et ſuauiffime ſcaxat tella v̄maria **T**am anima
p̄te ſp̄am̄ quere dilectū tuū que r̄cepisti: tuq̄ ē filius
que genuiſti et quare dimiſiſti a quo tot et tanta
inſolita gaudia ſuſcepisti **O** vos reges in clyti
vos p̄ncipes et deſenſores et copatores mei
Vos hactenus queſiuiſtis vt rexē qui vos ſua
gr̄a coronaret **V**t doctorē qui vos ſua ſapientia
illuſtraret: **V**t ſolatorē qui ſua clem̄tia vos
reſciceret **N**unc ſup̄ ē vt ego quaxā filiū quem
p̄cedi dilectū que amiſi cariffimū ſhm̄ meū
que h̄n̄ in felix et miſera in t̄plo dimiſi **P**oſtq̄
denue ad rana et falſa et in carna me conuerti

ſeu
me

Deu me derelicta et desolata et omni ignominia plena
 reliquit Quare suis consilijs non acquieui Quare
 in suis monitis non permansi Quia diu sua personam
 peccata et solatorem sensi affuit mihi omnis boni abun-
 dantia quia diu ipsum habui sicut bonis abundantum
 Sed heu quod infelix et quod miserabilis propter praesumptam
 amisi diuinitatem propter asperitatem post posui
 delicias propter rixam et sollicitudinem dereliqui quietem
 magnam et spiritus dulcedinem propter alienum negotium
 me ipsum propter homines regendum perdidit deum meum
 dilectum meum consolatorem meum dulcissimum istum filium
 meum Quid exgo faciam quae uada ubique uera ut
 iterato ipsum inueniam Aliquoniam propter perditam ipsum
 amisi si deus adiuuare et reuelante clementissimo
 patre misericordiarum deo in unum uincat laboro
 tuum uoluntati de consilio maiorum deservio Ad unum
 gloriam ampliandam me dulcis ihesu solatium potumque
 cordis sepius primo propter tuum honorem conservandum
 variis tribulationibus me expono ipso ex solita pietate
 auxiliare perditum in ingenti cordis gaudio post
 variis singultibus et gemitibus etiam inter abundantis-
 simas lacrymas receperunt et inueniunt **O**stinam
 ipsum adhuc semel taliter inuenirem puto quod amplius
 non dimittere sed totis uiribus retinere Quid ergo faciam
 Suxum et quicquam quae diligit animam meam postquam
 occupatorem et sollicitudines dimittam ad adorandum me
 confexam

Et si her no sufficiunt inter cognatos et notos id est
spuales et deuotos ipm quera Ipi fut in quibz habi
tat Ipi fut cu quibz morat qn ab alijs amittit
Ipi fut cu quibz tam in solitudine latrat qn ipm a
me miser precepit cogitatu fluctuantiu fugat
Iesu qn illis similis fui tu habui tu tenui tu am
plexatus et osculatus fui ihm que nunc raris distracta
solitudine occupata et afflictata lamentabiliter
amisi **D**icit ergo o vos religiosi vos abstricti
vos solis diuinis meditationibus dediti: num quon
diligit anu mea videtis **C**erte scio q habetis **S**cio
q bn sitis quia sentitis et gaudeis **R**eddit ergo
in caritate q no amittitis (comunicate qd no dimi
titis **E**t si in me propter distractos ad horam feruor
dilectiois reperit habitus in dilectiois ut spero no
cessauit **E**t si propter occupationem familiare dilecto
allorutes intermissi: a caritate in ipis no cessi
Et si propter proximoru ut modicu edificatores ipi
totu mentes in reuote no adhesi desideriu tu
reuertendi in mente habui **E**t reuera ut uexu
fatear no ad gloria dico s; tam ad reuocandu
ad dilectu pditu huiliter allego no pro me
luxu s; prope sui consilio no pro me a ambicioz
s; prope sua eterna gloria et honore no prope
placis laudem s; proximoru iuris et solitudine
dedita **Q**uare ergo propter hoc q pia intente

ena quasi et gemens facere dilecti omnia saltem
 aliqui et si raro solari no debent Non esset
 sed si fas esset dicere iniustum et impium quod
 piissimus iesus no statuit q diuina lex nunquam
 approbavit **S**epe em ppe amia voluntate dulcis
 amia pferentia emitti intermitit ut pmodu
 tu ampliori amboz iocunditate reparer **S**ic et
 ego ppter ipm aliqui deservi **S**i ppter sua gliaz
 complianda: labores pferuones detractones im
 pugnatibes suscipi **S**i his omibz et his similibz
 ena usqz desertu repleta fui et ad ipm gemens
 et amens reddeo nuquid ipis solaro ut ut modicu
 in tribulacione respice facere **Q**uid go est **D**ilecti
 me loquitur michi **Q**uid e quod p ipm in euangelio
 clamat **V**enite ad me omnes qui laboratis et
 onerati estis et ego reficiam uos **N**uquid ego qui
 ppter honore eius diei pondus et equus supineo
 saltem post labore dormis q cadit de mensa do
 mmoz suozu refici no debeo **U**isit go ne solummodo
 uobiscu o uos id replatini morabitur dilecti et
 laborans circula sit id repleti et abiectus **O**ffer
 tu su scriptura testat laborans circula aliqui
 de fructibz repleti parte prelibare et hoc me de
 finiat in labore **S**ic apti hinc uixia exprobra
 maxime inter q lagella **D**ixit hinc inter occidit
 et uerba senserunt dilecti solaria **T**abant gaudere

conspertu tonitij collaudantes et benedicentes dnm
qm dnm habui snt gnora qm contumelia pati
Sic confessorab. et heremice monachi et anachorite
post vigilias et ieiunia inter laximas et gemitu
senserunt diuina gaudia **S**ic ueritates et doctores
et ecclesiaru fideles pluri postq laboribz et crucibz
snt extenuati debeminate dulcis ihesu oporum
pissime dulcite snt corda referti. Non em maxia
ihm frequenter habuit sola s; ena amartha post
peditantes hilaritate et gaudente receptu fuit **E**u go
indno rosi dens et sediuia clemencia ta multiplicite
pbatu et exemplarite opesca assumens dulcissimu
ihm aliam opam n; maxia maxie in templo aliam
n; sponsa in cubiculo aliam n; dissipat in consistorio
aliam n; regibz in diuersis foris

Quinta sollempnitas de presentate pueri Ihesu in templum

Quinto et ultimo q; fidelis aia q; lier
nato paxuulo p; diuex soy opm ofumaroy
et nominaty p; teptiu dultredinu degusta
roon et questiq; et inuentuq; adoraty et honoraty
p; spualiu munexu p; sentatoy in templu sit
p; sentatoy dno offerendus et hor p; debitaru
p; az deuota et h; ules actoy **I**git postqua felix
aia mate ihu spualis p; nig; iudici filij co reprec;
purgatu p; p; naz postqua aliquid liter

et requies opulenta **I**ngu suu signi dulcedinem
exhibet falsa e et momentanea. s. dulcedo **I**ngu
meu qn dulcedine qfext et letitia vena e et salu
tiferu **T**pe suos sequitoxes modicu aliqn qutollit
vt metexnu qfundat **C**ui aut honoxificat me
sr ad momentu humiliat vt etenalite gloxiet
et regnet **I**tra fuit doctema q te dei filiu aliqn
pse aliqn p suos doctores et amicos refoxmavit
ad omib falsa p fuaione qraxms et mundi
blanda deceptoe liberauit **D**eu et spm stm
p bndic et sanctifica qui te p sua consolatoe melli
flua i bono refoxtant dices **V**enite ad me oes
qui laboratis et onerati estis et ego refina uos
Cualite em o cia tenexa et delicata fragilis et
infirma: delitijs mundi assucta gaudijs huius
seculi taqua fenb; vmaxib; more qoxaru m
ebxiara qualiter potuisset inter tot et tanta
antiqui hospis xenia inter tot falsa consilia
inter ta varia impedimeta inter ta innumeralia
amicoz consanguineoz et alioz ppinquoaz avia
moxu vulnecmnu iacula in bono p fense sino
spuffiti qca fuisset miseri cordie aduuta et
sapi; dulciter qsolam et afflicta referta **I**n
ipm igit refunde oia opa tua tibi nichil xerne
Dix tu pura et deuota mens intentoe **O**ia

opa mea opatus es dñe **I**n respectu tuo nichil su
 nichil possum de tuo munere e p subfisco sine
 te nichil agere possum **T**ibi clementissime p
 miseritordia xū qd tuū e offero tibi mēdo tibi
 gūntio me in diuina et in gratia sibi dōmibus
Pte omni tollat hūilitate xerognofo **T**ibi
 laus tibi glia tibi gratia **O** bñissime p
 maie stas eterna q me pua eterna sapit
 in finitū potentia demibilo xerasti te laudo
 te glorifio tibi gratias ago **O** bñissime fili claritas
 paterna q me pua eterna sapias de morte
 eterna liberasti **T**e bñdico te stitifio te adoro
 obñissime spūs alme q me pua bñdicta
 pietate et clementia de pto ad xam **D**e seruo
 aduira xeligiofaz **D**e exilio ad patria **D**e labore
 ad requia **D**e morte ad iudicium et de
 lino fuffime hie fructuōis dulcedine xerognofo
Cuia dulcedine nobis dulcis ihesus gredat
Cui tu pax et spūs sctū
hinc tractatus dñi scti bonaventuræ de quibus
reuerentibus pueri ihesu

Scoutus bonauentura ad dnā blanchā
regina hispanie de regimine anime

Primū omnino necesse habes cū
mea altissime piissime: scottissime de
optio deo sentire **F**idelis: certa fide credendo:
Attenta mente considerando: **R**espiciendo rōis
intuitu cū ammirare p̄cipiendo
Altissime quidē de optimo deo sentis

Sicutā **S**ubstantis et ordinatis infinita sapia
iudicantis et retribuentis in detestata
injustia **F**ideli pio et p̄cipui intuitu et credis
et ammiras et p̄cipis. Et contra te exiens et
contra te ingrediens et supra te exarscens
ut id vexante derantes **E**xultavit te filie
unde p̄pter iudicia tua dñe **C**ū tu dñs altissimū
sup̄ omnes terra nimis exaltat et sup̄ oēs deos

Pissime de optimo deo sentis si eiusdem mi
sericordia ammiras: amplexaris et benedixit

Ut sume **B**enigna in te humanitas et mortalitas
assumptio
Distinctas iocundis et moris p̄pensione
Liberalē in sp̄u sibi donatōe et sacra
mentoru institutōe tu se ipm̄ gmunet liberalissime
sanciamēto astraxis q̄rens id psal: quāto rantes
Suavis dñs cōmūsus et misericors et sup̄ oia opa ei

Sanctissime de optimo deo sentis si eiusde

Inexplicabile sanctitate aduertis: miraris et laudas
 Atq; illi cu scitis seraphim **S**anctus scis scis clamas
Sanctus homo hoc e in seipo sanctitate ita sume
 ar purissime habes ut impossibile sit ipm aliquid
 nisi scim velle vel approbare. **S**ctus scdo hoc est
 scortitate ita pfecte in alijs diligens ut impossibile
 sit ipm pce sanctitate seruantijs aut gra dona
 subtrahere aut glie omnia denegare **S**ctus et tercio
 lnt e ita seuerè oppositu scitatis ad horrens
 ut impossibile sit ipm pta m abhorre aut repro
 bare aut impunita relingere **U**t si scis henseis
 ni lenisitate cantabis: **D**eo fidelis et absq; ulla
 iniquitate iustus et rectus

Post hoc oculos tue mentis ad dei sepe tenuerte
 que te iubet exhibere

Salig **A**ltissimo cor humile
Primo cor deuotu
Sanctissimo cor illibatu

Cor in qua humile debes exhibere altissimo

Per **R**euereciam in animo
Obedientiam in facto
Honorefrentiam in verbo et scimo quatenus
 fm aptam regula et doctrina omnia in gloxiam
 dei facias

Cox aut deuoti exhibere deb pyssimo

per **Intex** pellatid; sexueniu pxonon
Dei uitaides spualiu puauitatum
Ut uonem omulnpliu pcanaz ut au tua
uigitē pdesertu ascedat in deū sū uirgula suū
paxomanib; mixere et thuxis

Cox uexo illibatu exhibere deb sacrisimo

sponso Ut nullus inte regnet nec sensu nec cosensu
nec affectu cor porce voluptatis applausus nullg
terrene onaligmitatis effectus quaten; omi esp
elusa macula pti possis tu psalmista cantare
fiat cor meū immaculatu in iustificandib; tuis ut
non confundar

Attende go Diligenter et uide si her oia ciuuetate
sexuasi Et si her i consciencia reppereris nō tibi
her attribuas s; dono dei illig grās agas Quod si
te inuenis semel aut pluriē in horū aliquo ut
pluriē; uel forte in omib; aut grauitex aut
seruiter deliquisse siue p in firmitate sū pignozana
siue exerta p nētia; in enarrabilib; gemmibus
studeas uerē auxiliari deo Et ad exhibenda emendas
illi spiritū uirtutis assume ut possis cu
penitētia uexantex cantare et psallere Quoz
ego in flagella paxat; sū et dolor me; in conspectu
meo semp

Debet aut dolor animi duos hēre comites
ut sit purgatiu; anime et plandus dei

Solig Timeorem diuini iudicij
Ardorem inferni desiderij
Timeo rex humile
Desiderado rex deuotu
Dolendo rex illibatim

Ut renipes Time igitur diuina iudicia q̄ sunt abyssus mitra
Dehementex ne forte q̄q̄ si aliquantex
penitens adhuc displiceas

Time iqua Dehementiq̄ ne post her̄ deū offendas
Dehementissime ne finalit̄ a deo discedas
 semp̄ t̄rens lumine semp̄ ardens igne nuq̄ t̄rens
 verme. nisi p̄uēta penitētia in oxa finali deredas
 ut sit cū p̄pheta de tantes Confige timore tuo canes
meas a iudicij en̄ n̄is timu

Dole quoq̄ et sarage p̄tex om̄issa penata

Dole Dehementex p̄te annihilatores om̄is
boni diuinitus tibi dati
Dehementiq̄ p̄te impugnatōes xpi p̄te
nan et p̄te t̄un a p̄te
Dehementissime p̄te vilipesione dei
Et cuiq̄ t̄ra p̄cediēdo leges

Tu In honoraſti maieſtatem
denegaſti veritatem
offendiſti bonitatem

Congruis **omnibus** debilitati
Desertis
Deordinati Du diuino aduersando
gratias impexis et iudicis oibz tibi seruentibz
propter deu

Abusa es **Naturis**
Scripturis
Iustis
insequendis
Doms gratiis et premis reponis

Cuius diligenter consideratis lucton vngenti
fartibi planctu amaru et dedit quasi toxentem
fartymas pdiem et noctem no des requiem
tibi nec semnu oculis tuis

Desidera nihilominus diuina charismata
diuini amoris mden cosendes qui te perante

Tama **Patienter sustinuit**
Conyannite expectauit
Misericordie ad pma rediit

Tibi **Concedendo veniam**
Infundendo gratiam
Promittendo coronam

Dum in eadem impendas ut ponus ab ipso suscipias
eis repondas satisfactu tribulati spūs cordis
conxit et humilia

Pax **Conpunctionem amaram**
Confessionem veridicam
Sanctificationem condignam

Desidera
inqua

Dehementer diuina opulencia p
laxa i impune sibi spūs

Dehementer diuina cōformitate p ex
psam imitacionem xpi crucifixe

Dehementer diuina apprehensione

papatam visione patris eterni ut ueraciter in
ppheta demites Simit aia mea qm uenia et
apparebo an facie dei

Porro ut hnt spm uite timoris et doloris et
ardoris arduas mixisenus exere te foris **ad**

Omoda
modestiam
Iustitiam
opulenciam

Quatenus iuxta donu
mentum apli abnegas
impietate et senilaxia
desideria solixie eruste

et pie uiuas inhor seculo

Exere itaqz temetipam admodam modestia
ut iuxta apli doctrina modestia tua nota sit oibz hoibz

Admodestiam inqua parsimoniae

dictu et ueritu

Somno et uigilia

Oratio et labore uisito pcedas

Admodestiam discipline

Silentii et loquela

Mexoris et gaudij

Pex mo
derame Masuetudis et rigoris iuxta
quod oportunitas exigit et uerba xari dicitur

Ad modestiam honestatis

per { Floriacionem
Ordinationem
Compositionem

Siliret { Artuum motuum gestuum
Vestimentorum seu habituum
Membroꝝ et sensuum iustag

moralis honestas et regularis obsequencia id
exposit ut merito sibi quilloꝝ numero
quibꝫ apte dicit **Omnia honeste et in ordine**
fiant in nobis

Exerce quas ad iusticiam ut tibi id perfectum
possit vixanter aptari propter veritate et
mansuetudine et iusticia

Ad iusticiam inquam integram

per { Relum diuini amoris
Observantia diuine legis
Desiderium fraternae salutis

Ad iusticiam ordinatam

per { Obedientiam ad superiores
Reuerentiam ad pares
Castigationem ad inferiores

Ad iusticiam perfectam ut

Omni { Veritati consentias
Veritati faueas
Maline aduerseris tam mente

qua verbo qua ope nihil agens alij qd tibi
 nolis fieri nihil negans alij qd tibi veli im
 pendi qrenus illoq sis imitatio pfecta qbz dicit
 nisi abundauerit uisitia uita plq qz scribatur et
 phariseoz no intrabitis i regnu celoru

Exerce te tandem ad pietate qz ut dicit aptus
 pietas ad omnia ualet pmissione habens uite
 que nunc e paxiter et future

**Ad pietatem in q diuini cultu attente et
 deuote ac reuerenter Soliret**

Horas pfoluendo canonicas ac quotidiana cofitendo
 pta et deplorando **S**acratissima ppe eu
 raxistia fumendo **Q**uotidie missa audiendo

Ad pietate Saluationis animoqz

Numero **A**d iuuado pccatorum frequencia
 Per sermone informatorem
 Per exeploz imitamenta **U**t qui audit
 dicat xpm **H**ortu sic sapiente opibz pccator salubris
 pte dispendiu no inturbat

Ad pietate releuandis corpaliu nccatatu

Supportado patienter **S**uifaxite et
Consolado amirabiliter **U**niuerso dicit **U**t
Submi mendo humiliter sic diuina impleat
 bene tu dicit apte **A**lte altis onera pccate et sic
 adimplebit lege xpi **A**d q omnia psequenda **S**up oia

cedo valere memoria cuiuspi vt dilectis tuis
tanq̄ fasciulo m̄tere inter manib̄ tue ubera
uigret commoret. **Et** ip̄e p̄p̄ate dignet̄
q̄ est benedictus in secula Amen **finis**

Incipit utilissima quedam
Septa eximij et deuoti s̄. doctoris
sancti bonaventurę que est quasi
quedā regula et institutio omnium
pie et sp̄ualiter in x̄po viuere
volentium et distinguit̄ in xxx
memorialia vt in sequens patebit

Prologus

21

In Christo sua dilecta filia in dno Quasi
nig. Romne veteri iam exuto: xpo
vive et mori mundo Quonia dilectami
filia in dno michi instantissime supplicasti
ut te in posteru aliquibus litteris exhortationis
visitare Noui filia deuota q her dices ardentes
prunas cogere sup caput meu Vexuti
affectuose in stando duxine mee supbiam
suppli huiltate vngi intantu ut ipse iam
mitterem quod optabas pius magis dignu
foret her me a te quide suscipere q me tibi
hmodi destinare Quia tamen instantia
tue deuotionis me compellit sultu fieri in parte
ista sicut potero qualitercumq expeiar quod
hortaris No tamen tibi alia spenalia scribes
nisi ea que rudia et simplicia michi ipi colligere
poneba Et interm alloques dilectionem
tua taxissima Cum nullo sit experientia
texta docet p ferte deo seruire possit:
nisi dissolueret omnino se proueret amundo
oportet si sequi volumy dominu saluatore
voni nob p herite obedire ut salis peccatoru
colligatibus dissolutis: Dissoluamq fastidios

deprimentes: quatenus a terrenis actibus
dissoluti: sequamur liberis gressibus redemptore
quia iuxta apti testimonium nemo militans
Deo debet se negotiis secularibus implicare
Numquam ergo de aliqua re creata: nisi iniquati
noscentur exiret diuini amoris et dilectionis
affectu: cor nostrum esse sollicitum permittam
quia multiplex rerum labentium varietas plus
debito ruminata: non solum animu distrahendo
parate mentis gratia in terrena quietem
verum etiam in animo gignendo phantasias
turbulente quas adis molesta importune
impellit eandem: sed ponit affectum omnium terrene
noxum saxina onerosa deposita: ab his
retardatis grauedine turam ad illu qui
nos salubriter inuitat: in quo est animarum
opulenta refectio et pax summa que exuperat
omnem sensum Venite ad me inquit omnes
qui laboratis et onerati estis et ego reficiam uos
O dñe quo indiges: quare uocas: quid tibi
gruere nobiscum O uere pietatis uox Venite
ad me et ego reficiam uos O dei nostri dignatio
admirabilis O clemens ineffabilis Cuius enim
aliqui fecit talia quis unquam audiuit: quis
ue respexit similia Ecce inuitat inimicos

hortat reos allint in peccatos **V**enite inquit
 ad me scilicet **E**t disite a me quia mitis sum et
 humilis corde **C**ollite iugum meum super vos et
 inuenietis requiem animabus uestris **O** uerba
 dulcissima: uerba desiderata: et penetrabiliora omni
 gladio animipiti intima prozdioru eius: et
 nimis repleta dulcedine usque ad diuisione
 anime pertingentia **E**xprobrare nunc o anima
 christiana ad tante benignitatis amore
 dulcedinis tante sapore: et ad tante suauitatis
 odore **C**erte qui ista non sentit infirmus est
 alienatus et iam proximatus morti **I**n adesse
 queso o anima mea. pingue scilicet amore:
 dulces scilicet sapore: nemo te prohibeat intrare
 tenere: gustare **Q**uid amplius querimus
 quid ultra expectamus quid desideramus in
 hac uita **H**abemus in xpo ista bona **S**ed
 heu o infamia uix mirabilis **O** infirmitas
 miserabilis **O** uesania detestabilis **N**am
 uotamus ad requiem et sequimur labore
 inuitamus ad solatiu et querimus dolore
 permittit gaudiu et appetimus merore
Miser **M**irabilis prorsus infirmitas miserax
 pueritas **T**am omnes miserabiles facti
 sumus et quasi deteriores simulacris

habentes oculos et non videntes . aures
et non audientes : ratione et non discernentes
amaram dulcem et dulce amarum potentes **O**
Dixi vnde nobis tante pueritatis obsequio
vnde nobis tante offensionis satisfactio
Certe nichil tale tale inuenit in nobis
nisi tuo munere tribuat **T**u enim solus potes
nos corrigere . tu solus propius delictis
satisfacere qui solus nostri fomentum nostrum
salus et redemptio nostra . qui solu illis her
fatis qui se miseros aspicientes in iudicio . ate
solu releuari confidunt **A**ddeum ex quo addu
mentis nostre oculos indixit . et videamus
ubi nunc propius sumus **E**um qui propius sum
casu innoxat . surgere minus curat
Cognoscentes vero clamemus in fortitudine
addeum de profundis : ut nobis adiutricem
porrigat misericordie sue manu qui ab
breuaxi nunquam potuit ad saluandum
Non queso confidentiam amittamus : magna
remuneracionem habente **V**ideamus
thronum gratie eius in fiducia : fructum nostre
fidei reportantes : salute in aia et in axu

Nulla nobis

Nulla nobis insit cunctatio Jam enim vita nos
 vocat: salus expectat tribulatio compellit
 intrare. **Q**uid ergo facimus: quid precitamus
 quid moras geramus? festinemus ingredi
 nulla requie iocunditatis eterne: ubi sunt
 magna et inscrutabilia quorum non est
 numerus. **A**scendat queso istum cor nostrum
 suspirium ad patris nostram: tendamus
 sursum ad mare nostram. **I**ntroeamus in
 potentiam domini et intueamur nostram regem
 in ea regnante et liquefuerunt inimici exercitus
 eius coram domino. **P**rogamus illi gratias toto corde
 qui desertum nostrum in exercitibus non con-
 siderabat: sue non abstulit a nobis miseriam
 foris pietate desiderium nobis tribuens
 ipse viam iuxta mandatorum qua sine
 desiderio nullus currere potest quod quidem
 munus non est vilipendendum sed gratie repu-
 tandum in hoc prophetam ille diximus se
 asserat corripisse qui ait **C**oncupiuit anima
 mea desiderare iustificationes tuas in omni
 tempore. **E**t quod hoc ipsum desiderium aliquam
 nimia tepiditate nostre maxime et negligentie

lassasit: cogitavi quedam imitationis huius
memorialia annotare in quibus fugienda
pateant et sequenda que quidem in affectu
affectuose sperulantes pristino vigore
resumpto: tam diu infatigabiliter virtu-
tibus et gratiis in caritate divina crescamus
quoad usque perfectum veniat desiderium tollimus
eternorum ponant autem memorialium
predictorum primum quedam generalia postmodum
specialibus subsequentibus

Memorialia generalia

Quoniam ergo haec quedam virtutes probate
in iuuenibus et stales salutis per
quas sine dubio ad perfectam virtutem
et culmen glorie possunt ascendere fideliter
exercitavi per eas: Videlicet sancta vere-
cundia in cunctis rebus et artibus suis:
tarditas loquendi: promptitudo obediendi:
frequentatio orationis: fugere omnium et
dissolutiones: pure et frequenter confiteri
libenter servare: et in fructuosum prosequium
devitare. Haec namque sunt maxime
fulgentes que possessorem suum deo et

angelis faciunt preciosum Dum autē ei
 placuerit q̄ te segregauit ex utero matris
 tue: Vocauitq̄ p̄ gratia sua. ut in te reuelat
 ymaginem filij sui: demiserabili seruitute
 egyptiaca transferebat te in libertatem
 filiorū dei iamq̄ in uiam noui hominis in
 tepis pedem ponere q̄ inter timorem et
 amorem humilitatis ē semita spiritata: tunc
 perande humilitatis uia ad eminentiora
 conscendens poteris te in altioribz exortere
 ex quibz cetera memoralia subscribunt

De concupiscentiis mortificandis
 primum

Oportet te ex eo ante omnia te cupiente
 uestigia sequi saluatoris ut spem tuam
 totā fixam in dno habeas: de oibz hinc
 mundi q̄ solacioribz penitus despectans

De uicijs expirandis

Secundum ē ut ab omnibz uicijs et concu-
 piscentiis malis: in quantum sustinet
 humana conditio: teipm studeas penitus
 emundare ut fermento ueteri totius
 malicie et nequicie expurgato:

ambules innoitate vite post xpm quia nisi
prius huiusmodi catenas iniquitatis q̄sereris
anima tua in tenebris aḡp̄regata: ad cele
stia nō poterit eleuari

De tolligationibus referendis

Tertium ē ut a teip̄o dissoluas omne
tolligationē q̄ ex infera ut sana et pura
mente possis deo tolligari

De tribulationibus cum patientia tollerandis

Quartū est ut amore altissimi et sponsi
tū cū ceteris mundi huius p̄ferentes
equanimiter feras imo si possibile est
propt̄o suscipiens: solū in xpi passionibus
desertaris remuensq̄ oēm sp̄alem leniā
in ip̄is tribulationibus hylaxestas: omnes re
putans tibi esse ad purgandē penam m̄r̄i
et luctū cū tūe p̄re paratas

Ut de nulla re conqueraris

Quintū ē ut cū creatore tūo et om̄i te
offensas offendisse rationē tibi fieri
nō postas a aliqua creatura

De paupertate sui ipsius

Sextū ut habeas despectū temetip̄m
cupiens a omnibus despic̄i zelansq̄

faciatissima paupertate in omnibus que ad te
 spectat. **Asperitate:** vilitate et paritate
 habeas quantum potes: non in malis requiras
 si ponis letus et gaudens de omni consolatioe
 fraternae tibi sicut optet obsequendo et
 in spirando assistas omni consolatioe eos
 reputans esse dignos nisi ad absit ita
 tibi in aliquo pateat divina offensa: quod
 omni excusatioe careat de qua sperando
 et timendo ex intimo corde doleas quantum
 potes. **De honoribus fugiendis**

Optimum est ut omni tempore in timore sub
 blanditiis huius seculi: honores: glorias
 vel fauores: auxiliaque vane glorie quasi
 mortiferas pestes omnino fugias toto posse
 stansque grimo in teipso: omni gloria habeas
 te suspectum quia si tui ipsius victoria fueris
 asseratus: nullus hominis interis vel exteri
 tibi nocebit. **De humilitate vera**

Ortatum est ut amore illius qui tuus sit dominus
 omnem celestem terramque spiritum et in seipsum
 pro nobis assumpsit vilissimam sexum formam

mea subiiciens se voluntarie hominum
potestati: humiliando te ipm: oem homines
reputes tuum domini: et te vixissime reputes
ancilla omnium et omnibus iuxta homines
te reputes sic ancilla. Sic enim tranqui-
litate et pace tu omnibus perpetua obtinens
scandalum penitus ignorabis. *De pace
anime et quomodo habetur*

Nonum ut nihil eorum tangas quae te spirituali
utilitate non tangunt hoc est de nulla re
taces. ut implices te in aliquo extorris ut
intoris quo quomodo: ubi non invenis
anime tue laudem nec inhiungis te ab aliquo
implicari permittas. *De custodia sensuum*

Omnium: ut visum atque omnibus corporis
sensibus omnimoda custodia ponas ita
ut nihil prosum velis videre ut audire
aut tangere nisi utilia anime tue. Lingua
etiam diligentissime restringas ut nihil
loquaris nisi in interrogatus: vel necessi-
tate ut utilitate evidenti coactus et tu
cum reverentia animi et timore dulcedine
brevitex et submisse si potes: semper deuitans

prolixitate verborum: eorum omissiones iuxta
posse preesimulens **De solitudine et vigilijs**

Vnderimur: ut exacta sancta q̄ solitudine
desideras: om̄ tpe o p̄cedez vigiliaru
habeas p̄iosam: mihi semp offeras deo
oroas tuas tu attentos verbor: deuotiois
seuore et hūilitate p̄funda

De diuino officio

Vnderimur: ut tu debes diuinum
officiū celebrare et orare: q̄ta factus
in te ip̄o quiescis: obliuiscaris om̄ terrenoru
quatenus fixa mente celestibz insistens
mysterijs: tu tanta illud deuotioe: reuerencia:
gaudio ac timore p̄soluas: quasi inter
angeloru agmina constitutus diuino con
spectu laudes p̄nalite offeras cum
eisdem angelis **Quod sup̄ om̄ia**

habeas in deuotioe virginē gloriosa

Tertiu dēimur: ut gloriosa regina
dom̄i n̄ri marie benedicta: in sumo
habeas om̄ tpe veneratiois affectu et
incunctis ad eam necessitatibz: piculis
et p̄ressuris tanquā ad refugiū tutissimū

te conuertas ipsius tutela p̄sidium flagitando
eamq̄ in tua suscipiens aduocata: deuotissime ac seruce tuam ei causa q̄mittas
quia mare est misericordie: quotidie
studens ei speciale et singulare reuerentia
exhibere Et ut tua deuotio sit ei accepta
et reuerentia exata ip̄is puritate et m̄
dina omni virtute: mente et corpore: illibate
inter se sexualando: toto conatu intaxis:
humilitate et mansuetudine eius vestigia
imitari *Quomodo fugienda sunt q̄soxna uirorum*

Quatuor denique ut ubique uirorum et
iuuenes quoscuq̄ p̄ter necessitatis
ut manifeste utilitatis causa: Deuotes
Et una ubique fueris elige tibi soxore
sancta discretā et piā: doctā p̄p̄
p̄p̄ientia operis quā sublimitate sermonis
quē te uerbis et exemplis efficacibz et
p̄batis ad diuinū amorē inuocat et in
p̄bamet ad quā inuocatis necessitatibz
possis habere reuersū et sp̄uale solamen
De fuga amicie et tristitie

Quinto denique ut omnes scienditatem
 aridie et tristitie in qua latet via
 confusions: que ducit ad mortem: a te ipso
 sumo studio depellens: intexis extexisq;
 serenus semp et tranquillus existas
 nulli vllomodo graditas ut resistas
 in aliquo: sed ponis omni modo: pota in
 oib; acquiescens dummodo diuine laudi
 ut saluti anime no obsequat. **Quod**

De omnibus habeas bonum exemplum

Sexto denique ut oes affectus tuas
 ar voluntates qformes diuine voluntati
 omnia te edificent neq; te de edificent
 aliquid in hoc mundo: puritatis et immotie
 gratia diuin tibi muneris elargite nec
 alioru plus debito de factib; p turbatis
 iniquitati addendo iniquitate: aliis
 sordib; polluaxis nec du cupis alios
 de pelayo liberare: detexis ipse corruas
 in p fundu. Ponig igit omnia quib; no
 potes sine detrimento p desse operiens
 caritate benigna: illi sume sapientie
 derelinquas: que nouit bona de malis eligere
 quibuscuq;:

siqz in bonis opibz pariter atqz malis
spualen dno credente poteris reperire
profertu

De custodia cordis

Optimu deomu. Ut cor tuu seruans
omni custodia: solisqz spualibz exercitijs
debitu deditu: nulle ibi rexiu visibiliu
imprimat' gupiscentie: ut reatuus
oibz alienu libere possit vacare omni
reatori

De caritate ad proximos

Orau deomu: ut imagine ac simili
tudine maiestatis diuine maiestatis
diuine cosideras manentis hoibz: ita oes
diligas intime caritatis affectu: omqz
et maxime infirmoz et quoru tuqz indi
geniu cura geras: dumodo iuxta spualia
tibi no fiat notitia distactio: sicut bona
mater diligit atqz curat vniu filium
predilectu

De orobz tu opibz sanctis

Monu deomu. Ut gntue mente tua
opus tuu atqz exercitiu tam mentis qua
corpis sit oro: imaqz seruicia et maxime
humillora tu tanto facias seruiore caritatis
at si ea xpo corpaliter exhibes

Quod recte debet et potes veraciter constare
qm ipse dixit in euangelio Quod vni ex
minimis meis fecistis omni fecistis

De obedientia sancta

Utesimū vt honore et reuerentiā
vobis tam debita quā deuota sitissime
obediētie norma: nō solū magnis vixū
etiā minimis quasi pupilla mudeas semp
seruare illesam: obediens quidē nō solū
maiorib; vt patris ut abbatissē vixū
etiā minorib; vob;: te subiūciens quibuscuq;
abnegando teipm p ppo In bonis et
indifferentib; semp altēri; mudeas
facere voluntate: In nullo pbens te
alini onerosū s; potiq; in caritate xpi
diligens vniuersos: teipm qmunitex
vob; peccatū reddens **Assabilitates!**
conuicias et familiaritates fugias singulares
Sumope caueas ne vnq; verbo vt
facto vel gestu alicui; xantoris: odij
hamoris: iniurie turbatoris: murmuratoris
detractoris: scandali et adulatoris: et quocūq;
sitium: aliqua xoe ut mo pte ut palia
causa vel occasio fias

Quod consolatioes et tribulatioes omite teneas

Utesimu p̄mū ut virtutes et p̄xarias
sp̄uales: quas om̄te ut p̄te diuina
m̄sexuordia op̄erari dignatur: tribulatioes
et p̄xelia: virtutisq; p̄positi vel similia
ab om̄ib; abscondere p̄udeas quanto
potes: his t̄m̄ exceptis que p̄prio sac̄erdoti
im̄p̄ria debent accusatōe detegi: nisi
forte aliuū tuo sp̄ciali et p̄baro amico
ea sp̄ualis utilitatis p̄xaria relaxes
nūq; q̄silium ut doctrinā m̄h̄mōi cedas
tibi posse valere. **Collata** semp̄ sis
fuxari temp̄q; ubiq;: ut possis solite solite
oroī et meditatioem sancte vacare ut
sedendo solitaxiq;: elenata sis desiderio
ad sup̄erna. **Quod deum semp̄ et
vbis habeas in memoria**

Utesimu secundu ut soluty ab om̄ib;
p̄ceatūis: tanto mentis conatu: desi
deriq; feruore: iuxta tuū p̄ceatōre m̄tendas
ut quasi omnium m̄ferioxiū oblita: q̄quid
agās et vbiq; p̄teris: et quib; nūq;
negotijs impliceris: die ac nocte et

omni momento et hora: deum semp habeas
 in memoria: credens et cogitans esse te
 verissime roxa eo: et ipm cogitans vndiq
 te aspirare. **H**ec aut cogita tu magna
 reuerentia et timore piter et amore
 et tu magna discedere. nū ante pedes
 immense maiestatis eius pstratus: corde
 conatissimo pstru venia postulando
 nū sacratissime passionis filij dei gladio
 compassionis roxam ei reute vulnerata
 tu eo: lacrimosus et flebilis apparendo
 nūc totiq vite illius detursum obliquitati
 tue velut veritatis linea pponendo
 nūc inenarrabilia et immensa dei
 beneficia mente pstrans gratum
 artibus insistendo: nūc stimulis ipiq
 amoris accidentissime punty: ipm in
 creaturis oibq intiendo: nūc potentia
 nūc sapientia: nūc bonitate et clemencia
 ei attendens: eum deuotissime in
 nuntis opibus suis collaudando: nūc
 desiderio parie celestis attrahy: ad ipm
 gemebundis suspirijs anhelando:

nunc circa nos vissera inestimabilis
clementis eius aspiciens: letabunda quædam
cogitativa admirativa: corde et animo
in ipso deserviendo: nunc te precor. nunc te
fugiente: nunc te revertente: nunc deum te
timentem: sublevantem retinentem et attrahentem:
nunc deum te in gratiam per omnia con-
texterem consideras: inestimabilis divine
misericordie visceribus tibi parturitis
nimio in eo clementis ardore te operans
totum te fletibus resoluendo: nunc vero
omnium summa: profundissima et summe
archana: nimium stupenda iudicia
iusticie eius diligenter attendens: eum in
omnibus fidelis et constans cum summo
amore inveni quod timore ac tremore
discerens supplex et humilis venerando
per omnibus ante continua et viva memoria
ipsius sacratissime passionis maximo et
corde tuo ferens **De sollicita custodia**

sui ipsius

Vigilans omni tempore: ab antiquo

hostis fraudibus qui sepe semangelu
 liris transfiguras: omni tempe et in
 omni via homi laqueu tendit et xenia
 ut animas nras valeat captiuare
 solitudine te cautissima tuearis
 veranriu laqueos fugiens sic passer
 tanteq puritatis humilitate sancta
 moulis tuis fias ut ne subtilissima
 eig xenia te valeant continere a quibz
 sane tunc poteris liberari ille sub tu
 effectus fueris israhel: continue
 mentalibz oculis videns deo quia no
 dormitabit neq dormiet eig nistros

De pura confessione peccatoru

Utesimū quatu ut teneis in defessu
 iniquitū sancti xigoxe sapias a dextis
 telesū de desideriorū surrensus. mentis
 et corpis mundicie pulchritudine: Immo
 tenne puritate: qstientieq tenexitudine
 qsexuans: tuxa diligentissima caueas
 ne unq rependo maliquo xesipistras
 Ad quos qde diligetis et puris qsexuandū
 quotidiana disruffione septies in die

examineb vitā nra semp an vt immediate
post qualibz hora canonicā to sidexans
et discernens attentissime: qualiter de
hora in hora ambulaueris digne corā
deō sine macula inuipie semita. Et
quia nemo ē qui sic disciplina et iusticia
obseruet vt nihil penitus negligat vt
omittat: ideo necessariū est vt ad peni
tentie lauacru reuertens cu dolore et
gemitu sepiissime tue amissionem insistas
In qua quidem amissionē seu offensione
interce vexasiter: et pure sine omni
velamine excusationis vt occultationis seu
palliationis: por dme omnes tuos reuerendo
defectus: sacerdoti pxio faqua deo debes
intimare: narrando pxius omissiones
quas in his que sunt ad deū fecisti: et
maxime moratōe quantū ad duplicē eig
partē: mentale scz et vocale. Deinde
defectus in obseruatione iusticie quo ad
pximū. post hmissiones quas existi
omalia custodia sensu et sensibus

adiacentiū: affectionū et cogitationū hanc
 aut confessione semp debet gignio et satis
 factio comitari vt doleas videlicet de omnibz
 offensis nō solū de maioribz sed etiam de
 modicis: et dolendo caueas iterare culpa
 semp quidens causas et occasiones peccati
 p̄sindere: quantumqz p̄ amore videant
 tibi coniuncte quia tunc iuxta saluatoris
 sententiā exuendy ē onulz scandalisans
 idest occasiones peccati vitande q̄ que
 q̄dem appaxent nobis delectabiles nimū
 etiā si multū nobis displiceant eorum
 effectz. Vnde fortissimū est in hac pugna
 bellū. Et ideo oportet secunda dei preceptū
 esse retū: sūdu et mutū: et insensibile
 ad omnia in quibz nō inuenit aīa luxury.
 Vt aut diuinoxū preceptū eiqz discipline
 telesis obsequantiā in supradictis et
 reteris alijs sollicitū intendas ac seruantiā
 attendaxis: mudeas her quinqz semel ad
 ming m̄ter die et nocte affectuose et
 morose omni tempore sincerā mēte tractare
 Quam p̄liū sit breuis vita nostra

quā lubrica via quā mors in terra: que
premia iustis q̄ supplicia parant in iustis
ut nō sit sexuū sine timore: nec gaudiu
sine tremore. **Quales esse debemus in
nostra reputatione quā ius p̄fecti.**
Uresimū quātū et vltimū ut in diuina
paxantia laxyiente omnia ferexis bene
te sexū inuifile et peccatore recognoscat
omni h̄ncio dei repute te indignū semp
robustissima fidem tenes repletus
caritate diuina: fiducia magna: spes ab
abipō misericordissimo patre: misericor
die tibi vissera aperiri: ut dum in fossa
profunde humilitatis: firmissima ierexis
fidei fundamenta q̄ ex exis q̄ laudissimos
paxietes continue ac sexū de caritatis
desiderat om̄uz virtutū picturis tertuz
desiderare sp̄ei beatissime posueris gloriosū
tandē oibz ordine dispositis: summa
ille celestis inhabitator: dulcis hospes
fidelium animarū: cuius delinē sūt esse tu
filijs hōm: tam diu teni dignet inhabitare
paxantia in p̄senti seculo vel exilio:

quousq; post terminu vite huius in celestis
 beatitudinis patria gloriosa sola perpetue
 immortalitatis indutus: claritate vultus
 eius cu omib; sanctis texere inexcasis
 inuicibilis: ubi exit summa felicitas et eterna
 beatitudo finis et complementum om
 desiderioru nostrorum

Conclusio epistole huius

Hor veritatem ad huc snas carissima
 filia indubitanter: q; nisi perfecte
 abnegaueris temetipm sequi no poteris
 vestigia saluatoris et sine sollicitudine
 ginnua et labore: eius gratia adipisci
 nequibus Et nisi assidue ppulsaueris
 peccata eius: mixcedi no poteris ad patre
 mentis Et nisi te instante in timore dei
 tenueris: cito dom' tua corruet in profundu
 Et si fideliter et constanter te tenueris:
 et exeritatus fueris in p'dictis spero
 in misericordia saluatoris q; te gratia sua
 dignu faciet in p'senti: semper poteris
 gloria in futuro qd ipse tibi gredat qui est
 pater et vnus in senula senuloru amen
 benedictus Amen

De horis canonicis
Qui horis canonicis bene et deuote
prosoluit multas utilitates que sequuntur
Primo soluit debitum et tributum quia quilibet
 tenetur laudare deum **Secundo** alleuiat et
 laxat conscientiam qui bonum opus
 bene facit **Tertio** Quia deus illas orationes
 libentius et citius exaudit quam alias ora-
 tiones priuatas **Quarto** Quia omnia facta
 et facienda illis hominibus prospere regit
 et disponit **Quinto** Quod talis consolatur
 in tribulatione sua **Sexto** Quod deus pro-
 preseruat illum hominem a confusione et
 periculo ad quam ut quod deberet incidere
 propter demerita sua **Septimo** Quia uniat
 hominem in oratione spirituali gratia **Octauo**
 Quia deus ducit talem hominem ad electos
 in ues: deum sine fine laudantes **Nono**
 Quod deus custodit **introitum** introitum
 et exitum illum Et est custos illius hominis
 quoniam se uenit **Decimo** Quod deus in
 ultimo sine propter dignitate aliorum uerborum
 sanctorum illi homini misericordia sua procul
 dubio exhibebit et exaudiet eum

na Vla

'S. *Arthemia virens*

eyn jegliches nem sei
meitz und solt nun
noch

